

**Aulo MINELL**

**BELARTA  
VORTARO**

Versio 1.0 15-02-2012  
Prilaborita de Robert  
BOGENSCHNEIDER 10-2017

## Zamenhof pri la vortaroj

... Ĉe la kreado de detalaj teĥnikaj vortaroj la specialistoj devas sin gvidi je tiuj samaj reguloj, laŭ kiuj oni kreas ilin en ĉiuj lingvoj, t.e.:

1) Antaŭ ĉio oni demandas sin, ĉu tia vorto ne ekzistas jam en la komuna lingvo; ekzemple, se velocipedisto bezonas la vorton "rado", li kompreneble ne kreos novan vorton, sed prenos la vorton ekzistantan jam en la komuna vortaro.

2) Se oni scias, ke la bezonata vorto ankoraŭ ne ekzistas, t.e. simple ne estis ankoraŭ uzata, oni penas krei la vorton el la aliaj radikaj vortoj, kiuj jam ekzistas en la lingvo. Ekzemple, se en ia juna lingvo la unuan fojon devas aperi matematika verko, la verkanto, bezonante esprimi ekzemple "multobligi", "dividato" aŭ "triangulo", kreos tiujn vortojn facile el la vortoj jam ekzistantaj en la vortaro.

3) Se, fine, la vorto ne ekzistas en la komuna vortaro kaj krei ĝin el la ekzistantaj vortoj estas malfacile aŭ donas esprimon nekularan, tro longan kaj ne oportunan, la specialisto, ne longe pensante kaj ne ĝenante sin, simple prenas la vorton el ia alia lingvo, donante al ĝi nur la ortografion de lia lingvo. La elekto ordinare ne estas malfacila, ĉar la plej granda parto da vortoj de tiu ĉi 3-a kategorio estas egale uzataj (kiel vortoj "fremdaj") en ĉiuj lingvoj kaj estas sekve jam per si mem internaciaj. Se vi dubas, ĉu la bezonata vorto estas uzata en ĉiuj lingvoj egale aŭ malegale, vi povas simple preni la vorton el la vortaro franca (kiun ĉiu povas ja facile havi), aŭ helpi al vi en ia alia maniero, tiel same, kiel en ĉiu juna lingvo helpas al si la kreantoj de novaj specialaj vortoj ne turnante ja sin al ia beletristo aŭ filologo...

Lingvo Internacia, 1896, p. 102-103.

... La ĉefaj principoj de la vortuzo en Esperanto estas la sekvaj:

a) Ĉiu vorto, kiu troviĝas en la Universala Vortaro estas leĝdona por ĉiuj esperantistoj, kaj neniu en la mondo, nek la aŭtoro de Esperanto nek ia alia esperantisto havas la rajton fari en tiuj vortoj ian ŝanĝon (se ekzemple anstataŭ "ŝipo" iu uzas la vorton "navo", ĉar la vorto "ŝipo" al li "ne plaĉas" - tio estus rekta peko kontraŭ la unueco de nia lingvo kaj ĉiuj esperantistoj tiam protestus).

b) Se vorto per si mem estas internacia, tiam laŭ la regulo 15 de nia gramatiko ĉiu havas la rajton uzi tiun ĉi vorton, kvankam ĝi ne troviĝas en la Universala Vortaro. (Ekzemple neniu povus protesti kontraŭ la uzado de la vortoj "aŭtoro", "telegrafo" k.t.p., kvankam ili ne troviĝas en la Universala Vortaro.)

c) Sed se ia vorto nek estas sendube internacia nek havas por si apartan radikon en la Universala Vortaro kaj esprimi ĝin per kunmeto de radikoj jam ekzistantaj estas aŭ tute ne eble, aŭ tro neoportune, aŭ teknike ne precize, - tiam tiun ĉi vorton ĉiu aŭtoro povas mem krei laŭ sia bontrovo, tiel same kiel oni ĝin faras en ĉiu alia lingvo. Tiu ĉi permeso estas necesa, ĉar alie la lingvo estus tro rigida kaj multajn ideojn oni tute ne povus esprimi en ĝi. Sed ĉar ne ĉiuj personoj povas mem krei al si vortojn kaj ĉar estas dezirinde, ke ĉiuj uzu la novajn vortojn kiom eble egale, tial ĉiu nove aperanta vortaro ordinare enhavas en si kelkan nombron da novaj vortoj sub la kontrolo...

Lingvo Internacia, 1904, p. 336-338.

## Mallongigoj

Ci Cinabroruĝo  
Fe Fero  
Ka Kalko  
Kf Kadmioflavo  
Kr Kadmioruĝo  
Kro Kromoflavo  
Li Litopono  
Mb Montobluo  
Mv Montoverdo  
Pb Plumboblanko  
Pm Plumbominio  
Pr Prusbluo  
Ul Ultramarbluo  
Zi Zinko  
Zs Zinkosulfuro

An La angla  
Fi La finna  
Fr La franca  
Ge La germana  
It La itala  
Sv La sveda

a. Eblas miksi kun akvaĵoj  
k. Eblas miksi kun alkaloj  
l. Toleras lumon  
o. Eblas miksi kun oleoj  
s. Toleras sulfurhidrogenon  
v. Toleras varmon (200 0C)

XX Venenega  
X Venena  
x Dubinda  
Kp Komparu:  
V.p Vidu la paĝon

d diafana  
dd duondiafana  
dn duonnediafana  
n nediafana

akr Akrilfarbo  
akv Akvarelfarbo  
gua Guaŝfarbo  
ole Olefarbo  
paŝ Paŝtelo

Ar La araba  
Gr La greka  
Hi La hispana  
La La latina  
Ne La nederlanda  
Po La portugala

be Becker  
gu Guitar  
ma Maimeri  
ro Rowney  
ta Talens  
wi Winton

**P** Preferinda  
**H** Hezittaksinda  
**E** Evitinda

## Belartoeroj:

af\* Artfako  
as\* Artoskolo  
ec\* Eco  
fa\* Faraĵo  
fb\* Farbo  
fm\* Farbmateriale  
il\* Ilo  
kl\* Koloro  
kn\* Kolornuanco  
ku\* Kulturo  
ma\* Maniero  
mt\* Materio  
ob\* Objekto  
re\* Regulo  
si\* Signo  
sl\* Stilo  
st\* Strukturo  
su\* Suspensiaĵo  
te\* Tekniko  
ti\* Tipo

## Lumtoleremo:

ro: (Min.)  
\*\*\*\*\* Bonega (3 jc.)  
\*\*\*\* Bona (1,5 jc.)  
\*\*\* Kontentiga (75 jd.)  
\*\* Nebona (40 jd.)  
\* Malbona (25 jd.)

ta: wi: (Min.)  
\*\*\*\*\* Bonega (3 jc.)  
\*\*\*\* Bona (1,5 jc.)  
\*\*\* Kontentiga 75 jd.)  
\*\* Nebona (40 jd.)  
\* Malbona (25 jd.)

## Klarigo de signoj

0 VIOLA = -566 400 mμ	12½ NAPOLOFLAVA = 576 mμ	A BLANKA
½ KAMPANULVIOLA = 426 mμ	13 ORANĜAFLAVA = 581 mμ	B BLANKETA
1 BLUVIOLA = 440 mμ	13½ OKSIDOFLAVA = 585 mμ	C BLANKAGRIZA
1½ MINERALBLUA = 452 mμ	14 ORANĜA = 590 mμ	Ĉ GRIZETA
2 VIOLBLUA = 460 mμ	14½ SIENTERORANĜA = 595 mμ	D GRIZA
2½ CENTAŬREBLUA = 465 mμ	15 ORANĜARUĜA = 601 mμ	E GRIZEGA
3 ULTRAMARA = 469 mμ	15½ CINABRORUĜA = 607 mμ	F NIGRAGRIZA
3½ LAZURBLUA = 472 mμ	16 RUĜA = 614 mμ	G NIGRETA
4 BLUA = 475 mμ	16½ KARMINRUĜA = 630 mμ	Ĝ NIGRA
4½ ĈIELBLUA = 478 mμ	17 PURPURARUĜA =	10 TUTKOLORA
5 TURKIZA = 482 mμ	-495 mμ 700 mμ	09 TRE KOLOREGA
5½ MARBLUA = 487 mμ	17½ RUĜBETRUĜA = -510 mμ	08 KOLOREGA
6 VERDABLUA = 493 mμ	18 PURPURA = -526 mμ	07 KOLOREGETA
6½ MIRTVERDA = 500 mμ	18½ LILA = -542 mμ	06 KOLORA
7 BLUVERDA = 511 mμ	19 PURPURVIOLA = -557 mμ	05 MEZKOLORA
7½ KROMOVERDA = 527 mμ	19½ HELIOTROPVIOLA =	04 MEZKOLORETA
8 VERDA = 544 mμ	-564 mμ	03 IOM KOLORA
8½ KROMOOKSIDVERDA =	0 VIOLA = -566 400 mμ	02 KOLORETA
554 mμ		01 IOM KOLORETA
9 BRILANTVERDA = 560 mμ		00 SENKOLORA
9½ FILIKVERDA = 564 mμ		
10 FLAVERDA = 568 mμ		
10½ LAKTUKVERDA = 570 mμ		
11 VERDAFLAVA = 571 mμ		
11½ MIMOZFLAVA = 572 mμ		
12 FLAVA = 573 mμ		

## Antaŭparolo

Ĝenerale oni demandas al kolektanto de vortaro, kiamaniere vi inventas la vortojn? Estas ja malprave supozoj, ke la vortaristo inventas la vortojn, tute ne, nur Zamenhof meritas la respekton ĉi-rilate. Verdire, estas tiel, ke la vortoj jam ekzistas iamaniere, aŭ ekzistas en la komuna lingvo aŭ oni kreas el la aliaj radikaj vortoj aŭ oni prenas la vortojn el iu alia lingvo - precipe fruktodona estas la franca, kiu ĝis nun funkcias kiel lingvo de belartistoj.

La plej granda problemo estas elekti konvenajn vortojn el tro vasta vortostoko tiel, ke la vortoj plenumas la postulojn de Esperanto - fonetiko, gramatiko, historio, internacia kulturo, kolizio kun jam ekzistantaj esprimoj, ortografio, strukturo ktp.

Vortoj por BELARTA VORTARO havas signifon de sociscienca temo, precipe interne de la Esperanto-komunumo. Des pli, ĉar ĝi estas vere malmulte plugita kampo de la komunumo.

Ĉefprincipe oni klopodu trovi kohercon kaj tendencas ĝin krei tiel, ke oni taksas neceson kaj sufiĉon. Oni evitu pseŭdosufiksojn, se tiu donas plibonan resulton. Pri la vortoj kun pseŭdosufiksoj respondas ZAMENHOF en Oficiala Gazeto 1911 sekve: "...Ni povas esperi, ke pli aŭ malpli frue la pseŭdosufiksaj vortoj "fremdaj" fariĝos arĥajismoj [arkaismoj] kaj cedos sian lokon al vortoj "pure Esperantaj"; ni povas eĉ konsili tion; sed postuli tion ni ne povas,... ..sed ŝajnas al mi, ke estas multe pli bone havi en la unua tempo ian "embarason de riĉeco", ol malutili al si per ia ne sufiĉe matura dekreto, elĵetante el la lingvo vortojn, kies elĵetindeco ne estas ankoraŭ por ni tute certa..."

En la vortaro oni uzas simplan kaj elementecan lingvaĵon en la interpretoj, por ke la leganto ne devas studi la nekonatajn vortojn, pere de nekonataj vortoj.

En la paĝoj 4 kaj 5 estas la ĉefprincipoj pri la vortaroj laŭ Zamenhof.

En la paĝo 6 oni vidas la mallongigojn pri

- naturaĵaj farbmaterialoj por fari farbojn - Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs - kaj en la klarigaj tekstoj konsiloj pri la intermiksecoj.
- diafaneco - d, dd, dn, n.
- suspensiaĵo - akr, akv, gua, ole, paŝ.
- mikseco kaj toleremo - a. k. l. o. s. v.
- veneneco kaj atentigoj - XX, X, x, Kp, V.p.
- preferendeco - **P, H, E**.
- lumtoleremo - \*\*\*\*\* , \*\*\*\* , \*\*\* , \*\* , \* , .
- belartoeroj - **af\*** = branĉo, ĉelo, ekspertizisto, fako, kompetentulo, personfako, sekcio, spertulo, - isto, -ado, -aĵo, -verko ; **as\*** = personskolo, skolo, -ismo, -isto, -aĵo, -verko ; **ec\*** = karakteriza, specifa, spirita aŭ materia kvalito aŭ stato, -a, -eska, -oida ; **fa\*** = aranĝitaĵo, io farita, kadro, kreaĵo, preta pentrotolo, produktaĵo, reformaĵo, serva agaĵo, -o, -aĵo, -verko ; **fb\*** = koloraĵo, kolorigilo, akril-, akvo-, akvarel-, guaŝ-, oleofarboj kaj paŝtelo, -o ; **fm\*** = kolorilo por farbo, kolorpulvoro por farbo, pigmento, pulvorigita kolorilo, -o ; **il\*** = aparato, ilaro de artisto, instrumento, laborilo, -o, -ator- ; **kl\*** = kolorefekto, kolorteorio, -a ; **kn\*** = delikata diferenco inter koloroj, populara kolornomo, -a ; **ku\*** = civilizado, klerigo, laborejo, lernejo, loko, muzeo, tempo, -o, -ejo ; **ma\*** = ilustrato, kunmet-, labor-, ornam-, planmaniero, -e, -o ; **mt\*** = kemio, ligno, malo al energio, materialo, metalo, stono, tolo, -o ; **ob\*** = aĵo, afero, artobjekto, besto, domo, homo, kreskaĵo, motivo, temo, -o ; **re\*** = artregulo, homogena aŭ simetrio, klarigo, normo, ordo, ornombro, regulo por harmonio, -o, -a, -e, -i, -u ; **si\*** = ekslibriso, insigno, marko, nobelblazono, signalo, signaturo, simbolo ; **sl\*** = artostilo, dekstra- aŭ maldekstramanulo, karaktero, persona maniero, skribkaraktero, -o, -a, -e, -aĵa, -eca ; **st\*** = sistemo, strukturo de artaĵo aŭ modelo, -o, -a ; **su\*** = akrilo, akvo, alkoholo, diluilo, emulsio, emulsioideo, fluaĵo, fluidaĵo, kazeino, koloido, lako, latekso, likvaĵo, maldensigilo, malviskozilo, oleo, parafino, solvilo, -o ; **te\*** = efektivigo, fartalento, labormetodo, manlaboro, metodo, movado, sperteco, -o, -e, -igo ; **ti\*** = efekto, enhavo, impreso, karaktero, mieno, modelo, ornamo, ornamtipo, pra- aŭ prototipo, preslitero, speco, specio, -o, -e, -aĵo, -igo.
- fabrikoj - be, gu, ma, ro, ta, wi.
- diversaj lingvoj - An, Ar, Fi, Fr, Ge, Gr, Hi, It, La, Ne, Po, Sv.

En la paĝo 7 oni vidas klarigojn pri koloroj pere de la

- kolorcirklo kun 20 ĉefkoloroj [mia inventaĵo] - de 0 ĝis 19.
- nuanctableto kun 82 kolorefikoj kaj 9 grizefikoj - A, B, C, Ĉ, D, E, F, G, Ĝ.
- 40 kolornomoj kun la ondolongo, grizgradoj - A, B, C, Ĉ, D, E, F, G, Ĝ - kaj kolorkvantoj - 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10.

Krome mi planis helpilojn por reguli la laboron, nome:

- privilegion por la klarigoj [20] kaj tableton [24 eroj].
- ekzemplaron kaj klarigaron pri la belartoeroj [20].
- katalogon kun la kurtaĵoj pri la bild- kaj tekstofontoj [23].
- konsiloj por egaligi la lingvaĵon.

Aulo MINELL



**ABAK/O HELENA**

Tipo.

Kvarangula plato inter la ĉeftrabo kaj la supro de la kolono. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ABELVAKS/O**

Suspensiaĵo.

Ĝi estas la sola vakso kiun oni povas uzi por pentrado. La vakson eblas utiligi kaj ne-prilaborite kaj blankigite. La fandovarmo estas +62 °C kaj en la stato, solveblas kun terebinto kaj sekiĝema oleo. Ĝin eblas miksi kun kolor-materialo kaj kiel emulsio kaj kiel solvaĵo kun kaj terebinto kaj oleo. Miksaĵon de terebinto kaj vakso eblas ŝmiri sur pretan pentraĵon. La vakson eblas miksi ĝis 2% kun oleofarbo, ne pli. Vidu: Vakso.

**ABELVAKSOBLANK/A**

Kolornuanco.

12B04.

FLAVA-

BLANKETA-

MEZKOLORETA An: Wax white; Fi: Vahanvalkoinen; Fr: Blanc cire; Sv: Vaxvitt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Vaksablanka. Kp: kl\*.

**ABELVAKSOFLAV/A**

Kolornuanco.

12½B06. NAPOLOFLAVA-BLANKETA-KOLORA. An: Wax yellow; Fi: Vahankeltainen; Fr: Jaune cire; Sv: Vaxgult. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Vaksoflava. Kp: kl\*.

**ABOCOART/ISMO**

Artoskolo.

Ĉe svisaj konstruktivistoj ĉ. en la j. 1924. La grupon estris rusdevena El Lissitzky. Vidu: Konstruktivismo. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**ABOCOLERN/EJO**

Kulturo.

Desegnernejo École A.B.C. de Dessin en Parizo.

**ABRIKOTFLAV/A**

Kolornuanco.

13½B07. OKSIDOFLAVA-BLANKETA-KOLOREGETA. [Prunus armeniaca] An: Apricot yellow; Ar: Al-burquq; Fi: Aprikoosinkeltainen; Fr: Abricot, Jaune abricot; Po: Albricoque; Sv: Aprikosfärgat. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ABSINTOFLAV/A**

Kolornuanco.

12½Ĉ06. NAPOLOFLAVA-GRIZETA-KOLORA. An: Absinthe yellow; Fi: Absintinkeltainen; Fr: Jau-

ne absinthe; Sv: Absintgul. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*

**ABSINTVERD/A**

Kolornuanco.

10D06. FLAVAVERDA-GRIZA-KOLORA.

[Artemisia absinthium] An: Absinthe green; Fi: Absintinvihreä; Fr: Absinthe, Vert absinthe; Gr: Apsinthion; Sv: Absintgrön. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ABSOLUTART/ISMO**

Artoskolo.

Konsideras kaj taksas nur estetikajn ecojn kaj faktorojn, kaj ignoras similecon, ideologian enhavon kaj taŭgecon, kaj ne nomas artaĵojn laŭ la temo kaj la etoso. Ĝi taksas nur formecon kaj konstruitecon kun facoj, koloroj kaj masoj. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**ABSOLUTFUNKCIONAL/ISMO**

As\*.

Kiu en arkitekturo kaj aliaj artoj substrekis uzon de konstruaĵo aŭ objekto por formdesegnado ĝis la absoluteco. Simpleco kaj racieco regis la formdesegnadon. Ĝi aktualis inter la unua kaj la dua mondmilito. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**ABSTRAKT/ISMO**

Artoskolo.

En pentroarto, skulptoarto kaj artgrafiko, kiu ne celas prezenti realajn formojn kaj kolorojn, sed nur purajn ecojn laŭ la imago de la artisto. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanjoj: AFRO, ARP, BAUMEISTER, BAZAINE, BEAUDIN, BILL, BODMER, BORÈS, BRANCUSI, CALDER, DELAUNAY, DEWASNE, DEYROLLE, DOESBURG, DUCHAMP, ERNST, ESTÈVE, GABO, GIACOMETTI, GONĈAROVA, HARTUNG, H, HARTUNG, K, HEPWORTH, KANDINSKY, KLEE, KUPKA, LAUGIER, LE CORBUSIER, LIPCHITZ, LOHSE, MAGNELLI, MALEVIĈ, MANESSIER, MASSON, MATHIEU, MIRÓ, MOHOLY-NAGY, MONDRIAN, MOORE, NAY, NICHOLSON, OZENFANT, PICABIA, PIGNON, PILLET, POLIAKOFF, SANTOMASO, SINGIER, SOLDATI, TANGUY, UHLMAN, VANTONGERLOO, WERNER, WINTER.

**ABSTRAKTA EKSPRESION/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu substrekas prezentadon de la interna propra vizio kaj sentmanieron de la artisto laŭ abstrakta maniero. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artajo.

**ABSURDART/ISMO** Artoskolo.

Kiun karakterizas: kaj ne racia, ne laŭ la reguloj de la logiko, kaj kontraŭa al la aprobata saĝo. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artajo.

**ACIDBAN/O** Ilo.

Laborilo por acidtrakti zinkoplaton en grafikado.

**ADAMSTILA MEBL/O** Tipo.  
**NOVKLASIKA**

Angla meblo- kaj aranĝostilo, kiu heredis la nomon el la artmeblistoj Robert kaj James Adam.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ADULARI/O** Materio.

Hela, diafaneta specio de ortoklazo, kiun oni uzas kiel gemon. Troviĝanta precipe en Alpoj.

**AEROPIKTUR/O** Artfako.

Itala branĉo de Futurartismo, kiu celas prezenti flugefekton. Benedetta Marinetti publikigis en la jaro 1929 la programon je nomo "Manifeste de 'l aéropeinture". Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**AFIŜART/O** Artfako.

Ĝi estas balota, reklama, teatra sciigilo sur papero, kiun oni pretigas cele kun arteca efekto. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**AGAT/O** Materio.

Amorfa speco de kalcedono, demetiĝinta en geodojn laŭ paralelaj tavoloj, prezentanta variajn, ordinare diafanajn koloraĵojn kaj briliĝanta per polurado. Ĝin oni uzas por fari ornamaĵojn kaj brilaĵojn, intajlojn kaj kameojn. Laŭ Plinius agaton oni trovis unue en Sicilio en Akhates-rivero.

**AGATBRUN/A** Kolornuanco.

14½E09. **SIENTERORANĜA-GRIZEGA-TRE KOLOREGA** An: Agate; Fi: Agaatinruskea; Fr: Brun agate; Gr: Akhates; Sv: Agatbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

Kp: kl\*.

**AGATSIMILAĴ/O** Materio.

Angla fajenco en la 18. jc, kiu similas kun vera agato.

**AGATVITR/O** Materio.

En renesanca Venecio fabrikita agatsimila vitro. Post la jaro 1800 fabrikita ankaŭ en Bohemujo.

**AĴUR/O** Objekto.

Juvelo, kiu estas fiksita je la randoj tiel, ke la fono estas malferma, apertura, travidebla. Aperturo, tajlita aŭ aranĝita en teksaĵo.

**AKADEMI/O** Kulturo.

Grava societo de majstroj, profesoroj, fakuloj. Societo, konstanta kaj oficiala, de literaturoj, artistoj aŭ sciencistoj. Supera lernejo. La plejmalnova kun la regularo estas Accademia di San Lucca en Romo; oni fondis ĝin en la jaro 1577 kaj la regularon en la jaro 1599.

**AKADEMIEC/A** Eco.

Tradicia, konvencia, konservativa; apartenas al ĝenerale aprobata artnocio, teknike lerta, sed konservativa maniero trakti arton.

**AKANTA ORNAMAĴ/O HELENA** Tipo.

Ĝi floris antaŭe kiel dekoracio en Asirio kaj Egiptio, sed la helena havas pli elastajn figurojn, klarajn konturojn kaj fortan stilecon. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AKANTA ORNAMAĴ/O** Tipo.

**ROMANI/A** Estas vere abunda kaj elasteca. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AKRAPINTA PENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentrado kaj desegnado.

**AKRIL/O** Suspensiaĵo.

CH<sub>2</sub>:CHC.



**AKROBAT/ARTO** Artfako.

En kiu oni faras lertegajn, gimnastikajn elmon-trojn de ekvilibro aŭ de forto, kun arteca maniero, en cirklo ks. Kp: as\*.

-/O Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO  
Produkto.

**AKROTERA PALMET/O EGIPTA** Tipo.

Estas forme varia, kutima ornamaĵo, kiu origi-nas el palmfolia branĉaro kaj evoluas al la vent-umila formo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AKROTER/O HELENA** Tipo.

Ĝi estas la nomo de la plejgranda ornamaĵo de la frontono (gablotriangulo). Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AKSOPLAN/O** Tipo.

Simetria kunmetaĵo ambaŭflanke de la meza streko. Vidu: Homa korpo meznombra, re\* k Kapa nombro re\*. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AKTOR/ARTO** Artfako.

En kiu oni ludas rolon teatre, filme ks, kun ar-teca maniero. Kp: As\*.

-/O Praktikanto. -/ADO Ago. -/OROLO  
Produkto.

**AKVAFORT/ARTO** Artfako.

Ĝin oni presas sur papero per kupra plato, kiun oni gravuris per fortakvo, kun arta celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O  
Produkto.

**AKVAMARINBLU/A** Kolornuanco.

5C04. TURKISA-BLANKAGRIZA-MEZ KO-LORETA. An: Aquamarine; Fi: Akvamariininsinen; Fr: Bleu aquamarine; La: Aqua marina; Sv: Akva-marinblätt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**AKVAREL/ARTO** Artfako.

Ĝin oni pentras per akvosolveblaj farboj sur pa-pero, kun arta celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O  
Produkto.

**AKVATINT/ARTO** Artfako.

Ĝin oni presas sur papero per kupra plato, kiun oni gravuris per rezinsolvajo kaj nitracido, kun arta celo. Pere de la metodo eblas produkti la plej subtilajn griznuancojn, per etetaj nigraj punktoj. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O  
Produkto.

**AKVOMIKSAĴ/O** Suspensiaĵo.

Kiu formas diverstipajn akvofarbojn, kiel kun gluo, farungluo, gelateno, kazeino kaj amelo, kaj gumo kaj oleo kun emulsiigaĵo - tiel ĝi estas miksaĵo. Ekzemple: diversaj temperoj.

**ALABASTR/O** Materio.

CaSO<sub>4</sub>\*2H<sub>2</sub> O. Diafaneta variaĵo de gipso, similanta marmoron kaj facile polurebla.

Dum antikva epoko oni fabrikis el alabastro lampojn, miniaturartiklojn, murkovraĵojn kaj vazojn. En Okcident-Eŭropo oni akceptis dum la 14. jc.

**ALABASTROBLANK/A** Kolornuanco.

13<sup>1</sup>/<sub>2</sub>B02. OKSIDOFLAVA-BLANKETA-KO-LORETA. An: Alabaster; Fi: Alabasterinvalkoinen; Fr: Blanc alabaster; Gr: Alabastros; La: Alabaster; Sv: Alabaster. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ALABASTROPAPER/O** Materio.

Diketa papero kies surfaco similas al glaci-kristalaro.

**ALABASTROVITR/O** Materio.

Alabastrosimila vitro el kiu oni fabrikas or-namartiklojn.

**ALCIONBLU/A** Kolornuanco.

5Ĉ09. TURKISA- GRIZETA- TRE KOLORE-GA. [Alcedo atthis] An: Ice blue; Fi: Jäälinnunsinen; Fr: Bleu martin-pogheur; Ge: Eisblau. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ALEKSANDRIAN/ISMO** Artoskolo.

Rafinita kaj trodelikata arto. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO  
Produkto.

**ALFENID/O** Materio.

Alojo el kupro, zinko, nikelo kun 20% da arĝento.

**ALGRAF/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras bildon sur ebena surfaco de aluminometalo per grasa kreto aŭ -tuĉo. Post kolorigo oni reproduktas la bildon sur papero. Vidu: Litografarto kaj Zinkografarto. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/IO Ago. -/O Produkto.

**ALIZARIN/O** Farbo.

An: Alizarin; Fi: Alitsariini; Fr: Alizarine; Ge: Alizarin; Hi: Alizarina. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINBRUN/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*, akv: ro\*\*. An: Brown madder, Brown madder alizarin, Madder brown; Fi: Alitsariiniruskea; Fr: Laque de garance brun; Ge: Krapplack braun; Hi: Laca de garanza oscura aliarina. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINKARMIN/O** Farbo.

16½...17A ... E08 ... 09. akv, ole: ro\*\*\*, ta, wi. Karminpostiĉo el terkarba kudro, antaŭe vera: ekstraktata el la koĉenilo. An: Alizarin carmine, Alizarin crimson, Crimson, Permanent alizarin crimson; Fi: Alitsariinikarmiini; Fr: Carmoisi d Alizarine; Ge: Alizarinkarmesin; Hi: Carmesí de Alizarina. Vidu: Alizarinruĝo kaj Karminruĝo. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINPURPUR/O** Farbo.

akv: ro\*\*\*, ole: ro\*\*. An: Purple lake; Fi: Alitsariinipurppura; Fr: Laque pourpre; Ge: Purpurlack; Hi: Laca purpura. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*

**ALIZARINROZ/O** Farbo.o

le: ro\*\*\*. An: Alizarin rose madder, Rose madder, Rose madder quinacidone; Fi: Alitsariiniruusu; Fr: Garance rose quinacidone; Gr: Krapplack rosa quinacidone; Hi: Rosa de garanza. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINROZRUG/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*. An: Rose doré, Rose doré alizarin; Fi: Alitsariinirusunpunainen; Fr: Roré alizarine; Gr: Rose

doré alizarin; Hi: Rosa dorado alizarina. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINRUG/O** Farbmaterio.

AlCa. 15½A08. 0,606 ... 0,628 µm. a.k.s.v. Norma farbmaterio. Eblas miksi kun Ci, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr(x), Ul, Zi(x), Zs. An: Madder, Madder lake; Fi: Krappilakka; Fr: Laque de garance; Ge: Alizarin-Krapplack, Krapplack, Wurzelkrapplack; It: Lacca di garance, Lacca garanza; Sv: Krapplack. V. p-ojn 6 k 7.

Ĝi postulas 70% da oleo. Sekiĝas nebone. Oni konas ĝin ekde la antikva epoko, kiel naturan substancon, kaj ekde la 1868, kiel artefaritan sub-stancon. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**ALIZARINRUG/O** Farbo.

15½...16½A...G07...09. Ekstraktata el planto [Rubia tinctorum]. La plejkutimaj suspensiaĵoj estas aŭ akrilo aŭ oleo. Rimarku, ke ekde la 1868, kiel artefarita. An: Madder lake; Fi: Alitsariinipunainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Alizarinkarmino, Alizarinruĝo postiĉa kaj komparu kun: Alizarinruĝo farbmaterio. Kp: fm\*.

**ALIZARINRUG/O POSTIĈA** Farbo.

16...17B...GO7...08. akv: ro\*\*...\*\*\*, ole: ro\*\*\*. Rimarku, ke kutime oni ne distingas en diverslingvaj nomoj ĉu la farbo estas artefarita aŭ ne. An: Crimson lake, Crimson madder; Fi: Alitsariinipunainen keinotekoinen; Fr: Garance cramoisie, Laque cramoisie; Ge: Karmesinlack; Hi: Laca carmin. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Alizarinkarmino, Alizarinruĝo kaj komparu kun: Alizarinruĝo farbmaterio. Kp: fm\*.

**ALIZARINSKARLAT/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*. An: Scarlet lake; Fi: Skarlaatti; Fr: Laque ecarlate; Ge: Scharlachlack; Hi: Laca escarlata. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALIZARINVERD/O** Farbo.

An: Alizarin green; Fi: Alitsariinivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ALKOHOL/O** Suspensiaĵo.

Etilalkoholo C<sub>2</sub>H<sub>5</sub>OH. Vaporigema fluaĵo enhavata en diversaj trinkaĵoj. Organika substanco kun OH-grupo. Por pentrado oni ne uzas ĝin

kiel efektivan suspensiaĵon, sed kiel krom-  
kaj purigan substancon.

**ALTAMIRAGROT/O** Kulturo.

Situas en Hispanio en provinco Santander. Famiĝas ekde la jaro 1879, kiam oni trovis la mirindajn grotentraĵojn. La bildoj prezentas ĉasbestojn, alkojn, aprojn, bizonojn kaj prabovojn.

La farbkoloroj estas bruna, nigra kaj okra, kaj ili konis jam ombrigan teknikon. La farajĵoj datumas al la plimaljuna ŝtonepoko. Vidu: Kaverna bizono prahistoria ti\*.

**ALUMINIBLANK/A** Kolornuanco.

13Ĉ01. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-IOM KOLORETA. An: Aluminium; Fi: Alumiinivärinen; Fr: Aluminium de couleur; La: Alumen; Sv: Aluminium. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**AMARANTRUĜ/A** Kolornuanco.

18E08. PURPURA-GRIZEGA-KOLOREGA

[Amarantus] An: Amaranth; Fi: Amarantinpunainen; Fr: Amarante, Rouge amarante; Gr: Amarantos. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**AMEL/O** Materio.

Blanka substanco, ekstraktata el greno, semoj aŭ terpomoj, kaj uzata por nutri, glui kaj rigidigi tolaĵon.

**AMERIKTEREBINT/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas etera, balzameca solvilo kaj malviskozilo. Originas el diversaj amerikaj ŝtatoj. Estas balzameca oleorezino, elŝvitaĵo el diversaj koniferoj.

**AMETIST/O** Materio.

Ĉefe SiO<sub>2</sub>. Violkolora variaĵo de kvarco, uzata kiel ornamaĵo.

**AMETISTVIOL/A** Kolornuanco.

19Ĉ07. PURPURVIOLA-GRIZETA-KOLORETA. An: Amethyst violet; Fi: Ametistinvioletti; Fr: Améthyste de couleur; Gr: Amethystos; Sv: Ametistviolett. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**AMFITEATR/O** Kulturo.

Granda teatro sen tegmento, kun ŝtuparaj sid-

lokoj en rondo.

**AMFORFORMA VAZ/O** Tipo.  
**PRAHISTORIA**

Kp: Amforo helena, ma\*, sl\* k te\*.

**AMFOR/O HELENA** Tipo.

Duansa, mallarĝakola, kunpieda elargila vazo por konservi grenon, oleon kaj vinon, krome kiel premio kaj mezurilo de 26,2 litroj. Oftece surhavis pentritajn bildojn pri homoj, ornamaĵoj ktp. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AMPELOPSA FIGUR/O** Strukturo.  
**SILUETA**

Studado de siluetoj donas ideojn por fari dekoraciojn kaj ornamaĵojn, krome pli akran vidon por kapti konturojn de movaj objektoj. Pere de la figuroj oni intencas trovi la plej karakterizajn strek-, surfac- kaj masefektojn kun detalaj konturoj.

**ANAGLIF/O** Faraĵo.

Malalta reliefo, bareliefe skulptita aŭ ĉizita ornamaĵo sur sarkofako, vazo ks.

**ANALIZA KUB/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj stereotipaj figuroj abstrakte. Ĝi reduktas la formojn kiel la certaj figuroj geometriaj. Estas malo al impresionismo kaj ekspresionismo. Ĝin karakterizas mozaikeco. Aktualas de la 1910. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**ANGLIRUĜ/O** Farbmaterio.

15D09. Normfarbo. Eblas miksi kun Kro, Ka, Pb, Pm, Zi. An: English red; Fi: Englanninpunainen; Fr: Rouge d'Angleterre; Ge: Englischrot; Sv: Engelskt rött. Vidu paĝojn 6 k 7. Kp: farbo. Oni konas ekde la 15. jc. Ĝi bezonas 70% da oleo. Estas sufiĉe sekiĝema.

-/A Kolornuanco.

**ANGLIRUĜ/O** Farbo.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub> .15D09. [Crocus Martis] La aliaj eblaj nomoj: BERLIN-, HINDI-, ITALI-, PERSI-,

POMPEJ-, PRUSI- kaj VENECIRUĜO. Laŭ la krudaĵoj ekzistas tri specoj: 1) Ferminio-grupo el kaj hematito kaj ferglimo 2) Vera angliruĝo el rubaĵoj de pretigo de kaj fero kaj kupro 3) Mortkapo-grupo el pretigo de sulfata acido. Preskaŭ ĉiuj suspensiaĵoj konvenas. An: English red, Indian red, Light red, Venetian red; Fi: Berliinpunainen, Englanninpunainen, Intianpunainen, Italianpunainen, Persianpunainen, Pompeijinpunainen, Preussinpunainen, Venetsianpunainen; Fr: Rouge anglais, Rouge indien, Rouge de Venise; Ge: Eisenoxyd, Englischrot; It: Rosso inglese, Rosso ossido; Sv: Engelskt rött, Indiskt rött, Persiskt rött, Venetianskt rött. Komparu kun: Angliruĝo farbmateriala. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ANGLIVIOL/O** Farbo.

Alia ebla nomo: VENECIVIOLO. La pulvoron oni bruligas ĝis ardo. An: Venetian violet; Fi: Englanninvioletti; Sv: Engelsktviolett. V. p-ojn 6 k 7.

Kp: fm\*.

**ANGULA FOLDOĈIZIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**ANGULGUĜ/O** Ilo.

Laborilo por grafikado kaj skulptado.

**ANGULSEĜ/O** Tipo.

Kutima skribseĝo en mezo de la 18. jc-oj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ANILIN/O** Farbmateriale.

An: Anilin; Fi: Aniliini. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ANILINFARB/O** Farbo.

Sintezaj organikaj farboj, kiujn oni uzas kiel por farbokraĵoj, presfarboj kaj tinkturado. La farboj estas fortefikaj kaj klaraj, sed ne rezistemaj. An: Alizarin; Fi: Alitsariini. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Lazurbluo. Kp: fm\*.

**ANILINBLU/O** Farbmateriale.

$C_{20}H_{16}(C_6H_5)_3N_3$  Kp: fb\*.

**ANILINFLAV/O** Farbmateriale.

$C_6H_5N=NC_6H_4NH_2$  Kp: fb\*.

**ANILINONIGR/O** Farbmateriale.

Ĝ00 Kp: fb\*.

**ANILINRUĜ/O** Farbmateriale.

$C_{20}H_{19}N_3 \cdot HCl$  Kp: fb\*.

**ANILINVERD/O** Farbmateriale.

$C_6H_5 \cdot CHO$  Kp: fb\*.

**ANILINVIOL/O** Farbmateriale.

Kp: fb\*.

**ANIMALNIGR/O** Farbmateriale.

Ĝ00 a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. La pulvoron oni fabrikas el karbonigitaj ostoj. Eb- las miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Bone black; Fi: Luumusta; Fr: Noir d'os, Noir animal; Ge: Beinschwarz; It: Nero d'osso; Sv: Bensvart. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ANIMALNIGR/O** Farbo.

$13\frac{1}{2}\hat{G}02$ . Oni fabrikas ĝin el ostoj, karbige kaj muele. An: Bone black; Fi: Luumusta; Fr: Noir d'os; Ge: Beinschwarz; It: Neró d'osso; Sv: Bensvart. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Animalnigro farbmateriale. Kp: fm\*.

**ANSHAVA KRUĈ/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ANTAŬHELEN/O** Kulturo.

-/A Ekzistinta antaŭ la 5. jc. a.K. kaj influanta la helenan floradon.

**ANTAŬHISTORI/O** Kulturo.

Parto de la arkeologio, kiu studas la pratempon, pri kiu ni havas neniajn skribajn dokumentojn.

**ANTAŬKELT/O** Kulturo.

-/A Ekzistinta antaŭ la invado de la keltoj.

**ANTEFIKS/O ANTIKVA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ANTIKV/O** Kulturo.

-/A Ia ekzistinta kaj de longe ne plu ekzistanta. Tro malnova, malmoderna. -/ECA Imitaĵo de antikvepokaj stilformoj. -/ECO Eco de tio, kio estas antikva. Vidu: Brita imitaĵo antikveca ti\* k Brita ornamaĵo antikveca ti\*.

**ANTIKNVOVITR/O** Materio.

Imitaĵo de malmoderna vitro, kiu estas manlaborita kun projoj kaj malglataĵoj.

**ANTIMONTRIOKSID/O** Farbmaterio.

$Sb_2O_3 + BaO_4 + ZnO$  . A00. a.k.l.o.s.v. x Eblas miksi kun Ci, Fe, Kf, Kr, Kro, Li, Pb, Pm, Pr, Ol, Zi, Zs. Fi: Antimonitrioksidi, Timonoksvalkoinen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ANTVERPENBLU/O** Farbo.

An: Antwerp blue; Fi: Antverpeninsininen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbluo. Kp: fm\*.

**ARABGUM/O** Suspensiaĵo.

Ĝi solveblas en malvarman akvon, el kiu oni fabrikas papergluilon kaj suspensiaĵon kun akvo por akvofarboj. Ĝin oni ricevas el ŝelo de afrika akaciarbo. Nune ĝin substituas dekstrino, kiu estas hidroliza produkto de amelo.

**ARANĜITAĴA SKEM/O** Strukturo.

**ARBA BAZ/O** Strukturo.

Oni vidu kiel gravaj kaj karakterizaj estas la bazo, radikaro kaj branĉoj ĉe la arbotrunko por koni la strukturon de diverstipaj arboj .

**ARBA BRANĈAR/O SKEMA** Strukturo.

Vidu: Nuda foliarbo silueta st\*.

**ARBOSUKVERD/O** Farbo.

An: Sap green; Fi: Mahlanvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ARĈA FIBOL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARDRUĜ/O** Farbo.

An: Flame red; Fi: Hehkuvanpunainen, Tulipunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**ARGIL/O** Materio.

$(OH)_4Al_2Si_2O_5$  . Formebla, tre etgrajna tero, uzata por skulptado kaj kiel materialo por brikoj kaj vazoj.

**ARGILA HIDOR/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Grandventra, malaltakola akvovazo el argilo, kiu havas du horizontalajn kaj unu vertikalan anson. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA KELEB/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Grandeta vazo el argilo, kiu havas larĝan buŝon kaj malaltan, larĝan kolon. Rektaj, vertikalaj ansoj situas ambaŭflanke. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA KOLBOTEL/O PRAHISTORIA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Botelo el argilo. La kolon ĉirkaŭas dikaĵo por nodi la portlaĉon. Ĝi originas el norda kulturo de la pli juna stonepoko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA LUTROFOR/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Granda, alta duansa akvujo el argilo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA ORNAMAĴ/O EGIPTA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA PSIKTER/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Grandeta vazo el argilo por malvarmigi vinon en kratero, kiun oni metas en la psikteron. Psiktero havas duoblan parieton, kaj interne de la parieto oni metas la malvarmigan akvon. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA STAMN/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILA VAZ/O ROMANIKA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Kp: ma\*, sl\* kaj te\*.

**ARGILA VAZ/O MINOA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Ilin oni faris bonege, la parietoj estas ege maldikaj, kiel en ĉina porcelano. La eksteran surfacon oni tegis per nigra, brila farbo, sur kiu oni pentris terfarbe diverskolorajn, best-, mar- kaj plantbildojn. Ĝi originas ĉ. el la 20. kaj 19. jc-oj a.K. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARGILSKULPT/ARTO** Artfako.

La nomo laŭ la materialo. En ĝi oni formas figurojn el argilo aŭ tranĉante, aŭ knedante, aŭ skrapante. Vidu: Argilskulpturo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ARGILSKULPT/URO** Artfako.

La nomo laŭ la materialo. En ĝi oni formas figurojn el argilo aŭ tranĉante, aŭ knedante, aŭ skrapante. Vidu: Argilskulptarto. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ARGILUJ/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

**ARĜENT/O** Materio.

Ag, atomnumero 47, atompezo 107,88. Blanka, valora metalo, uzata por moneroj kaj brilaĵoj. Ne oksidiĝanta en la aero.

**ARĜENTOGRIZ/A** Kolornuanco.

13E01. ORANĜAFLAVA-GRIZEGA- IOM KOLORETA. An: Old silver, Silver gray; Fi: Hopeanharmaa; Fr: Gris argenté; Sv: Silvergrå. V. p-ojn 6 k 7.

Kp: kl\*.

Ilo.

**ARĜENTODRAT/O**  
Laborilo por orajisto kaj arĝentaĵisto.

**ARIBAL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARKAIKART/O** Eco.

Pratempa arto; precipe skulptarto en Grekio en la jaroj 700 ... 480 a.K.

**ARKAIKECA** Artoskolo.  
**NOVKLASIK/ISMO**

Skolo en literaturo kaj arto, kiu imitas kaj observas la plej malnovajn formojn de la kvalitoj de la greklatinaj kulturaĵoj. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**ARKAISM/O** Tipo.

Intenca imitado de malnova verkomaniero aŭ stilo en arto de pliposta epoko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARKITEKT/URO** Artfako.

Ĝi estas arta stilo de konstruo, kaj organizo la spacon per konstruaĵoj, kiuj respondas al bezonoj de homoj. Kp: as\*.

-/O Praktikanto. -/URADO Ago. -/URAĴO Produkto.

**ARKITEKTEC/O** Eco.

Arta inklino uzi la formojn arkitektecajn.

**ARKITEKTOSKULPT/ARTO** Artfako.

Arto, kiu laŭ formo kaj enhavo estas aŭ ligita al la konstruaĵo aŭ parto de la arkitekturaĵo, kiu celas aŭ bildigi aŭ karakterizi la konstruaĵon. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ARKITEKTURA TIMPAN/O** Tipo.

HELENA Helena timpano havas raporton de alto al larĝo 1:8...7. Romania timpano havas raporton de alto al larĝo 1:6...5. Kp: ma\*, sl\* kaj te\*.

**ARKITRAV/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ARMATUR/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**ARMATURFRAM/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**ART/A** Eco.

Objekto aŭ ago kiun oni faris lerte.

**ARTARANĜIT/O**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi oni desegnas aŭ pentras pri belarte aranĝitaj objektoj, floroj, fruktoj ks. V.p: 6 Vidu: Muta naturo af\* k Mutnaturo af\*. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**ARTEFARIT/A** Eco.

Farita per homa arto kaj ne devenanta simple de la naturo. An: Artificial; Fi: Keinotekoinen; Fr: Artificiel; Sv: Artificiell.

**ARTFAK/O** af\*.

Tuto de la reguloj kaj procedoj, tradicie difinitaj por fari ion en iu aparta fako. BATIK/ARTO, CERAMIKART/O, FRESK/ARTO, KIN-ART/O, MARKETR/ARTO, MEBLART/O. -ISTO, -ADO, -AĴO, -VERKO.

**ARTINDUSTRI/O** Artfako.

Ĝi estas metio aŭ aparta aktiveco per kiu oni produktas, aŭ manlabore, aŭ fabrike, artecajn kaj belaspektajn bezonaĵojn, per transformado de krudaj materialoj. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**ARTINSTRU/O** Artfako.

En ĝi oni transdonas al iu metodajn sciojn kaj lertigojn pri belarto. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/ITULO** Produkto.

**ARTKOLEKT/O** Artfako.

Ĝi enhavas kolekton de belartobjektoj. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**ARTLED/O** Artfako.

Ĝi estas substanco, kiu konsistas el diversaj materialoj prilaboritaj, por ricevi la aspekton kaj kelkajn ecojn de la ledo. Vidu: Ledarto. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**ARTMANEKEN/O**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi svelta junulino surmetas kaj prezentas al la publiko la novajn kreaĵojn de la kudroarto kun artisma nivelo. Vidu: Manekento, Manekeno kaj Modelino. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**ARTOKRITIK/O** Artfako.

Ĝi enhavas senpartian juĝon pri belarta verko tiel, ke oni ekzamenas la bonajn kaj malbonajn ecojn de la verko. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**ARTOSKOL/O** As\*.

Tuto de la disĉiploj de unu artisto kiun oni rigardas kiel la mastro; aro aŭ sinsekvo da homoj adeptoj de la sama doktrino, principo aŭ afero. ABSTRAKT/ISMO, BRUJT/ISMO, KLASIKART/ISMO, NONFIGUR/ ISMO, POPULART/ISMO, POSTMODERN/ ISMO. -ISMO, -ISTO, -AĴO, -VERKO.

xxx

**ARTPOZ/O** Artfako.

En ĝi oni prenas kaj konservas specialan teniĝon, por ke oni desegnu, fotu, pentru kaj skulptu belartaĵon. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**ARTVERK/O** Artfako.

Ĝi estas belarta nova produkto de la spirito. Vidu: Verkarto. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**ASFALT/O** Farbmateriale.

Bitumenhava, malhelbrila, nigra bruna naturprodukto, kies purigaĵon oni uzas kiel farbon,

tiel maldika tavolo donas orbrunan efikon. Ne estas normalfarbo, solveblas kun oleo, trapenetas suprajn farbtavolojn, kaj ĉifas kaj fendigas. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ASFALTOLITOGRAFIK/O** Artfako.

Sur preparita litografia ŝtono oni ŝmiras maldikan, ebenan tavolon da asfalto, kiun oni manlaboras per gravurnadlo, grifelo kaj dratbroso por malkovri blankajn lokojn. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ASFALTOPENTR/O** Artfako.

Pentrotekniko, en kiu oni uzas asfalton kiel bruna farbo, precipe por unukolora pentrado kaj fonfarbo. Ĝi modis en la 18. kaj 19. jc:oj, sed jam ne estas praktikata pro la malbonaj postefikoj. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ASIR/O** Kulturo.

Antikva lando, en la norda parto de Mezo-potamio. Vidu: Portalornamaĵo asiria ti\*.

-/IOLOGIO Scienco pri la antikvaj civilizoj en Mezopotamio.

**ASISTANTFIGUR/O** Tipo.

Flankpersono, kiun oni ne postulas la temo de la artaĵo. Kp: ma\*, sl\* k te\*

**ASPARGA FIGUR/O SILUETA** Strukturo.

Studado de siluetoj donas ideojn por fari dekoraciojn kaj ornamaĵojn, krome pli ak ran vidon por kapti konturojn de movaj objektoj. Pere de la figuroj oni intencas trovi la plej karakterizajn strek-, surfac- kaj masefektojn kun detalaj konturoj.

**ATELIER/O** Ilo.

Speciala ĉambro, kie laboras pentristoj, skulptistoj ks. Laborĉambro por artisto, siaj helpantoj kaj la lernantoj.

**ATELIERPENTR/O** Artfako.

Precipe ene de ateliero farita artlaboro, dis de

ekstere en la naturo farita. Ĝi modis kiel la sola maniero ĝis la jaro 1830. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ATELIERPENTROTREST/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**ATENE/O** Kulturo.

Kultura domo, kie artistoj, beletristoj aŭ sci enc-istoj prelegas.

**ATIKA ARGILAJ/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ATIKA ARGILVAZ/O HELENA** Tipo.

La nomo laŭ la materialo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ATIKA KOLONBAZ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ATIKA VAZ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ATLANT/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AŬRORARUĜ/A** Kolornuanco.

16B05. RUĜA-BLANKETA-MEZKOLORA. An: Aurora red, Aurora orange; Fi: Aamuruskonpunainen; Fr: Rouge aurore; La: Aurora; Sv: Morgonrodnad. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**AŬTA KONTUR/O LITERARA** Strukturo.

Por ekzerci vidon oni eblas imagi, ke la objekto konsistas el literoj.

**AŬTODIDAKT/O** Tipo.

Memlerninto, kiu instruis sin mem, sen la helpo de alia persono. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AŬTOMATART/ISMO** Artoskolo.

Laŭ kiu oni kreas la artverkon tute aŭtomate sen iu ajn kontrolo kaj konscia kunesto. Kp: af\*.



**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artaĵo.

**AŬTOR/O** Kulturo.

Verkinto de libro aŭ belartaĵo.

**AVANTGARD/ISMO** Artoskolo.

En teatro kaj arto, kiel antaŭira en artesprimo kaj renovigo de la formoj, sen aspiro de favoro de la spektantaro. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artaĵo.

**AVELBRANĈA FIGUR/O SILUETA** Strukturo.

Studado de siluetoj donas ideojn por fari dekoraciojn kaj ornamaĵojn, krome pli akran vidon por kapti konturojn de movaj objektoj. Pere de la figuroj oni intencas trovi la plej karakterizajn strek-, surfac- kaj masefektojn kun detalaj konturoj.

**AVELOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas grasa, sekiĝema oleo. Ĝin oni utiligas nur en pentrofarboj de artistoj. Estas sekebla oleo el juglando. Juglando entenas eĉ ĝis 65% da oleo. Putras pli rapide ol linoleo.

**AVENTURIN/O** Materio.

Speco de kvarco, entenanta malgrandajn bri lajn pecetojn el glimo.

**AVENTURINLAK/O** Suspensiaĵo.

Bruna lako miksitaj kun fajna metalpulvoro de japanaj laklaboraĵoj. Ĝi havas metalecan brilon.

**AVENTURINVITR/O** Materio.

Kupro aŭ kuprduoksido enhava vitro, kiu havas metalecan brilon, uzata por brilaĵoj. Ĝin oni inventis en Italio en la 17. jc.

**AZ/O** Farbmaterio.

An: Azo; Fi: Atso. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**AZENDORSA ARK/O** Tipo.

La alia ebla nomo: KILFORMA ARKO. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**AZOFLAV/O HELA** Farbo.

An: Azo yellow light; Fi: Atsokeltainen vaalea. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**AZOFLAV/O MEZA** Farbo.

An: Azo yellow medium; Fi: Atsokeltainen keskisävy. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**AZOORANĜOFLAV/O** Farbo.

An: Azo yellow orange; Fi: Atso-oranssinkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**AZUR/O** Farbo.

An: Azure; Fi: Atsuuri. Komparu kun: Lazurbluo farbmaterio kaj Lazurbluo el kupro. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**AZURKOBALT/O** Farbo.

An: Azure cobalt; Fi: Atsuurikoboltti. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BABILON/O** Kulturo.

Ĉefurbo de Babilonio.

**-/IO** Antikva regno semida, proksimume res - ponda al la nuna Irako.

**BALANCOGRAJNIGIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**BALDAKENA ŜRANK/O GOTIKA** Tipo.

La nomon donas la tegmentsimila supra parto (baldakeno) de la ŝranko. Historie balda keno estas dekorcela tegaĵo el ligno, metalo aŭ tolo super enirejo, fenestro, lito, trono ktp. En la okcidento ĝi aktualas en la 12. jc. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BALENOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas nesekebla oleo kaj ne konvenas por pentrofarboj de artistoj.

**BALUSTRADA FOTEL/O** Tipo.

La nomon donas la balustrado (aro da balustroj) de remburitaj brakapogiloj. Ĝi modis en la 1880. jardeko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BALZAM/O** Suspensiaĵo.

La aliaj eblaj nomoj: VENECIBALZAMO, VENECITURPENTINO. Balzamoj estas aŭ viskozaj aŭ neviskozaj kaj eterecaj. Ĝi entenas rezinon, benzoan aŭ cinaman acidon. Estas e-lŝvitaĵo el diversaj arboj kaj pere de la distilado oni produktas kaj turpenon kaj rezinon.

**BALZAMTEREBINT/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas distilprodukto el rezino.

**BAMBUFLAV/A** Kolornuanco.

13Ĉ05. ORANĜAFLAVA-GRIZETA- MEZ-KOLORA. [Bambusa arundinacea] An: Bamboo; Fi: Bambunkeltainen; Fr: Jaune bambou; La malaja: Bambu; Sv: Bambugult. V. p-ojn 6 kaj 7. Kp: kl\*.

**BAMBUPLEKTART/O** Artfako.

En ĝi oni celas al belartecaj bambuplektaĵoj. Ekzemple: diverstipaj belaspektaj korboj el bambuo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BAMBUPLEKTOSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras diverstipajn belaspektajn figurojn. Ekzemple: diverstipaj bestfiguroj el bambuo. Vidu: Bambuplektoskulpturo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BAMBUPLEKTOSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni faras diverstipajn belaspektajn fi gu-rojn. Ekzemple: diverstipaj bestfiguroj el bambuo. Vidu: Bambuplektoskulptarto.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BANANFLAV/A** Kolornuanco.

13B08. ORANĜAFLAVA-BLANKETA-KO-LOREGA. [Musa sapientum] An: Banana; Fi: Banaaninkeltainen; Fr: Jaune banane; Hi: Banana; Po: Banana; Sv: Banangult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BARELIEF/O** Eco.

Skulpaĵo, kies figuroj malmulte elstaras el ebe -

na fono kaj estas iom platigitaj.

**BARITOBLANK/O** Farbmaterialo.

$BaSO_4$ . A00. a.k.l.s. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Barium white; Fi: Permanenttivalkoinen, Raskassälpä; Fr: Blanc fixe; Ge: Barytweiss, Mineralweiss, Permanentweiss, Schwerspat; It: Bianco permanente, Spato ponderoso; Sv: Permanent vitt, Tungspat. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Blankfikso. Kp: fb\*.

**BARITOBLANK/O** Farbo.

A00. An: Permanent white; Fi: Permanenttivalkoinen, Raskassälpä; Fr: Blanc fixe; Ge: Barytweiss, Mineralweiss, Permanentweiss, Schwerspat; It: Bianco permanente, Spato ponderoso; Sv: Tungspat. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Baritoblanko fm\*. Kp: fm\*.

**BARITOBLANK/O POSTIĈA** Farbo.

A00.  $BaCO_3 + 2HCl = BaCl_2 + CO_2 + H_2O$ ,  $BaCl_2 + H_2SO_4 = BaSO_4 + 2HCl$ . Ĝin oni fabrikas kemie, kaj ĝi estas pli pura ol la vera, krome ilin diferencas la grandereco. An: Blanc fixe; Fi: Blanc fixe; Sv: Blanc fixe. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Baritoblanko farba kaj komparu kun la materiala. Kp: fm\*.

**BARITOF LAV/O** Farbo.

La aliaj eblaj nomoj: PERMANENTO-, UL-TRAMARFLAVO. akr, akv: ro\*\*\*d. An: Permanent yellow; Fi: Permanenttikeltainen, Baryttikeltainen; Fr: Jaune permanent; Ge: Permanentgelb; Hi: Amarillo permanente. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BARITORANĜ/O** Farbo.

An: Permanent orange; Fi: Permanenttioranssi. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BAROK/O** Kulturo.

Ĝi estas kontraŭa al la klasikaj idealoj, preferanta temojn kun granda, mistika aŭ erotika emoci-ŝargo, ŝatanta la malsobrajn ornamojn, celanta la kontraston kaj surprizefektojn, kiujn ĝi atingas en la skulpturo per prezento de patosaj pozoj, en beletro per uzado de troigaj stilfiguroj (hiperbolaj, antitezoj, pintumoj ktp). Ĝin karakterizas prefero por la kurbaj linioj kaj la malsimplaj ornamaĵoj.

**BAROKPERL/O** Objekto.

Ĝi estas deformita, nesimetria kaj similas guton, oni favoris ilin en la 17. jc. La nomo devenas de la portugala barroco.

**BAROKPUNT/O** Tipo.

Kutrita punto, kun ornamtemoj burĝonoj, fes-tonoj, floroj kaj folioj kiel relative grandaj kaj densaj ornamfiguroj. Kp: ma\*, sl\*k te\*.

**BATALPENTRAĴ/O** Tipo.

Ĝi temas pri surtera batalo, ne pri surmara. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BATIK/ARTO** Artfako.

En ĝi oni formas desegnojn sur ŝtofo tiel, ke unue oni kovras per vakso la netinkturetajn partojn de ŝtofo kaj poste oni tinkturas ĝin malvarma. Tiel oni ripetas tiomfoje, kiom oni havu la kolorojn. La metodo originas el Javo, sed alvenas al Eŭropo ekde la 1817. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**BATIST/O** Materio.

Plej delikata tolo el lino.

**BAVARPORCELAN/O** Materio.

En Bavario fabrikata moderna porcelano.

**BAZ/O** Faraĵo.

Malsupra, portanta parto de objekto aŭ konstruaĵo. Tio, sur kio estas konstruita io spirita; la esenca principo, ĉefa deirpunkto. Substanco, kiu, kombiniĝante kun acido, naskas salon.

**BAZBLANK/O** Farbo.

An: Foundation white; Fi: Perusvalkoinen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BELART/O** Kulturo.

Ĉiu el la artoj, kiuj celas la belon, kaj el kiuj oni tradicie kalkulas ses: arkitekturo, danco, muziko, pikturo, poezio kaj skulpturo.

**BELETR/O** Artfako.

Literaturo, kiu celas kaj plenumas pure belartisman vidpunkton. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**BELGAMIR/O** Faraĵo.

Per florfiguroj ornamita silkoŝtofo, kiun oni faris en la mezo de la 19. jc. en Francio en Rouen.

**BELGIBLU/O** Farbo.

V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbluo fm\*. Kp: fm\*.

**BENZEN/O** Suspensiaĵo.

Ĝin oni distilas el kaj ŝtonkarbo kaj lignito kaj ligno. Estas brulema kaj vaporigema, kaj pro tio oni uzas ĝin en ŝprucpentrado kiel solvilo de artefarita rezino.

**BENZIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas miksaĵo el pluraj nedifinitaj likvaj hidrokabidoj, ekstraktata preskaŭ nur el petrolo post distilado, kaj uzata kiel solvilo por ŝprucpentrado.

**BENZO/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas rezino kiun oni uzas en brandlako por pliigi la elastecon de la lako.

**BERIL/O** Materio.

$Be_3Al_2Si_6O_{18}$ . Siliciata mineralo, entenanta berilon kaj liveranta flavan, rozan aŭ bluetan gemon. Vidu: Smeraldo mt\*.

**BERLINBLU/O** Farbo.

An: Berlin blue; Fi: Berliininsininen; Sv: Berlinerblått. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbluo fb\*. Kp: fm\*.

**BERLINBRUN/O** Farbo.

Fi: Berliinruskea; Sv: Berlinbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbruno fm\*. Kp: fm\*.

**BERLINRUĜ/O** Farbo.

V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Angliruĝo fm\*. Kp: fm\*.

**BETON/O** Materio.

Malmola substanco, kiu estiĝas el miksaĵo de cemento kun ŝtonoj kaj sablo per reago de akvo, kaj en aero kaj en akvo.

**BETULBLANK/A P** Kolornuanco.

14B02. ORANĜA-BLANKETA-

KOLORETA.

An: Birch bark; Fi: Tuohenvalkoinen; Fr: Blanc écorce de bouleau; Sv: Nävervitt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Betulselblanka kn\*. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

**BETULGRIZA/Ĉ02.** OKSIDOFLAVA-

KOLORETA.

[Betula] An: Birch gray; Fi: Tuohenharmaa; Fr: Gris écorce de bouleau; Sv: Nävergrått. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Betulselgriza kn\*. Kp: kl\*.

**BETULŜELBLANK/A** Kolornuanco.

14B02. ORANĜA-BLANKETA-

KOLORETA.

An: Birch bark; Fi: Tuohenvalkoinen; Fr: Blanc écorce de bouleau; Sv: Nävervitt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Betulblanka kn\*. Kp: kl\*.

13½Ĉ02. OKSIDOFLAVA-GRIZETA-KOLOR-

ETA. [Betula] An: Birch gray; Fi: Tuohenharmaa; Fr: Gris écorce de bouleau; Sv: Nävergrått. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Betulgriza kn\*. Kp: kl\*.

**BIFAC/O PRAHISTORIA** Tipo.

Ĝin oni faris el ŝtono. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BINDART/O** Artfako.

En ĝi oni kunkudras la kajerojn de libro kaj surmetas sur ilin rigidan kovrilon, kun belartisma vidpunkto. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BIRDA KONTUR/O SKEMA** Strukturo.

Vidu: Birda konturo triangula st\*; Grua bil do unustreka st\* k Tuĉdesegna birdo fluganta st\*.

**BIRDA KONTUR/O** Strukturo.

TRIANGULA Ĉiujn objektojn eblas desegni ene de la simplaj geometriaj formoj (kvarangulo, ovalo, poligono, rondo, triangulo ktp).

**BISTR/O** Farbmateriale.

Kolorilo nigrebruna, farita el fulgo de aŭ fa go aŭ asfalto aŭ lignito. Ĝin oni uzas por akvofarboj. Vidu: Bistobruno fm\*. Kp: fb\*.

**BISTROBRUN/O** Farbmateriale.

$MnO(OH)_2$  aŭ  $Mn(OH)_2$  a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi. An: Bistre; Fi: Bisteri, Bisterinruskea, Mangaaniruskea; Fr: Bistre; Ge: Bistre, Russbraun; Sv: Bister. V. p-ojn 6 k 7. Ne rezistema materialo.

Vidu: Bistronigro fm\*. Kp: fb\*.

Farbo.

**BISTROBRUN/O**

An: Bistre; Fi: Bisteri; Fr: Bistouri. Komparu kun: Bistobruno farbmateriale. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BISTRONIGR/O** Farbmateriale.

Ĝ00. a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. Fi: Bisterinmusta, Mangaanimusta. V. p-ojn 6 k 7.

Vidu: Bistobruno fm\*. Kp: fb\*.

Farbmateriale.

**BISTROVIOL/O**

$(NH_4)_2Mn_2(P_2O_7)_2$  a.l.o.s.v. 0,0005537 mm. Eblas miksi kun Ci, Fe, Kf, Kr, Kro, Li, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. Rezistema. Fi: Bisterinvioletti, Mangaanivioletti. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**BITUM/O** Farbmateriale.

Ĝ00. Eblas miksi kun Ci, Fe, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi. Fi: Asfaltti-maapiki, Bitumi. V. p-ojn 6 k 7. Ne ordinara farbmateriale. Kp: fb\*.

Tipo.

**BLAKER/O GERMANA**

Murkandelabro kiu havas kelkajn kandeligojn, murflake reflektigan platon kun dekoraj randoj. Ĝi modis en la 16. ... 18. jc. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BLANK/A** Koloro.

Koloro de freŝa neĝo, kiu reflektas la lumon, nenion sorbante. Vp:n 7. Kp: kn\*.

**BLANKFIKS/O** Farbmateriale.

BaSO<sub>4</sub>. A00. a.k.l.s. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Barium white; Fi: Permanenttivalkoinen, Raskassälpä; Fr: Blanc fixe; Ge: Barytweiss, Mineralweiss, Permanentweiss, Schwerspat; It: Bianco permanente, Spato ponderoso; Sv: Permanent vitt, Tungspat. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Baritoblanko fb\*.

Kp: fb\*.

Farbo.

**BLANKFIKS/O**

Vp:oj 6 kaj 7. Komparu kun: Blankfikso farb - materiala kaj vidu: Baritoblanko fb\*. Kp: fm\*.

**BLAZON/O**

Signo.

Tuto de la insignoj, devizoj kaj eksteraj ornamoj, kiuj konsistigas la simbolan kaj distingantan signon de unu familio, urbo, regno. ktp. Vidu: Nobelblazono.

**BLAZONKLARIG/O**

Regulo.

Laŭ tradicia maniero per vortoj farita pri skribo pri la blazono. Vidu: Blazono si\*.

**BLOND/A**

Koloro.

Koloro inter ora kaj kaŝtana; kaj helkoloro de blankulo en la haro kaj haŭto. Kp: kl\*.

**BLOND/A**

Kolornuanco.

13Ĉ04. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-MEZKOLORETA [Écru] Fi: Blondiini, Pellavankeltainen, Vaaleanverinen; Fr: Blonde, Jaune lin; Sv: Blonda. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BLU/A Koloro.**

La koloro de la ĉielo.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ...19. purpurviola, havas la lokon 4. Ondolongo 0,000475 mm. 4A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**BLUETBLANK/A**

Kolornuanco.

3½A02. LAZURBLUA-BLANKA-KOLORETA. An: Bluish white; Fi: Sinertävänvalkoinen; Fr: Blanc bleuâtre; V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BLUETGRIZ/O**

Farbo.

An: Cool grey; Fi: Sinertävänharmaa. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BLUGRIZ/A**

Kolornuanco.

3½D01. LAZURBLUA-GRIZA-IOMKOLORETA. An: Bluish gray; Fi: Siniharmaa; Fr: Gris bleu; Sv: Blågrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BLUNIGR/A**

Kolornuanco.

4F09. BLUA-NIGRAGRIZA-TRE KOLOREGA. An: Bluish black; Fi: Sinisenmusta; Fr: Noir bleu; Sv: Blåsvart. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BLUPAL/A**

Kolornuanco.

3½A04. LAZURBLUA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Bluish pale; Fi: Sinisenkalpea, Kalpeansinen, Haljakka; Fr: Pêcle bleu; V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**BLUVERD/A**

Koloro.

Signalverda. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 7. Ondolongo 0,000511 mm. 7A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**BLUVIOL/A**

Koloro.

Lavendblua. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 1. Ondolongo 0,000440 mm. 1A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**BOATFORMA HAKIL/O PRAHISTORIA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BOLUS/O**

Farbmateriale.

Fajngrajna, ferenhava, feroksida argilo, ko lore brunaj, flavaj, grizaj kaj ruĝaj. Kp: farbo.

**BOLUSFONFARB/O**

Faraĵo.

En pentroarto en la 16. kaj 17. jc:oj uzata kiel fonfarbo.

**BOLUSPAŜTEL/O**

Farbo.

Paŝtelo farita el boluso. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Boluso fm\*. Kp: fm\*.

**BORDER/O**

Faraĵo.

Randornamaĵo de drapo, tuko, vesto kaj de randoj de librodorso.

**BORDOZRUGĜ/A<sup>P</sup>** Kolornuanco.

16½D09. KARMINRUGĜA-GRIZA- TRE KOLOREGA. An: Bordeaux red; Fi: Bordeauxnpunainen, Viininpunainen; Fr: Bordeaux, Rouge vin; V. p-ojn 6 k 7. Vidu: BordoZvinruĝa kn\*. Kp: kl\*.

**BORDOZVINRUGĜ/A** Kolornuanco.

16½D09. KARMINRUGĜA-GRIZA- TRE KOLOREGA. An: Bordeaux red; Fi: Bordeauxnpunainen, Viininpunainen; Fr: Bordeaux, Rouge vin; V. p-ojn 6 k 7. Vidu: BordoZruĝa kn\*. Kp: kl\*.

**BORIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**BORNHOLMART/ISMO** Artoskolo.

Grupo da plejparte danaj pentristoj, kiuj praktikis la temojn de Bornholm, formis la grupon de la 1911. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artajo.

La skolanoj: H ST Oluf, ISAKSON Karl, RUDE Olaf, VEIE Edvard, ZEUTHEN Ernst.

**BOS/O** Faraĵo.

Rustiko, kun nehakitaj aŭ krude prilaboritaj surfacoj. Cizeli, estigante bosojn sur la sur faco de metalo aŭ ledo. Vidu: Rustiko ?.

**BRAKA MEZUR/O** Regulo.

Notu bone, ke kubuto situas en alteco de talio, kaj longeco de brako (AC) kun antaŭbrako (AB) egalas.

**BRANDLAK/O** Suspensiaĵo.

Ĝin oni fabrikas el aŭ natur- aŭ artefarita rezino, solvante kun alkoholo.

**BRIKRUGĜ/A<sup>P</sup>** Kolornuanco.

14½D08. SIENTERORANĜA-GRIZA-KOLOREGA. An: Brick red, Tile red; Fi: Tiilenpunainen; Fr: Rouge brique, Rouge tuile; La: Tegula; Sv: Tegelrött. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Tegolruĝa kn\*. Kp: kl\*.

**BRIL/A** Eco.

Forte kaj vive lumanta helan lumon.

**BRILANTOBLANK/O** Farbo.

An: Iridescent white; Fi: Loistevalkoinen. V. p-ojn 6 k 7.

**BRILBLU/O** Farbmaterialo.

Helbluo + BaSO<sub>4</sub> . 3½E08. a.k.l.o.s. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pr, Ul, Zi, Zs. Fi: Heliogensininen+BaSO<sub>4</sub>, Heleänsininen. V.p:oj 6 k 7. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**BRILBLU/O** Farbo.

An: Brilliant blue; Fi: Heleänsininen. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Brillbluo fm\*. Kp: fm\*.

Farbo.

**BRILFLAV/O**

An: Brilliant yellow; Fi: Heleänkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BRILANT/O** Faraĵo.

Diamanto kun aparta tajlo, supra horizontala ebena kun 33 oblikvaĵoj kaj malsupra pin ta parto kun 25 oblikvaĵoj.

**BRILANT/O AMERIKA** Faraĵo.

**BRILANTFADEN/O** Tipo.

Fortkolora fadeno volvita per metale brila brilafadeno. Kp: ma\*, sL\*k te\*.

**BRILANTVERD/A** Koloro.

Pistakverda. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ...19. purpurviola, havas la lokon 9. Ondolongo 0,000560 mm. 9A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**BRILANTVITR/O** Faraĵo.

Lumon forte refaktanta, brilpova prismforma vitrospeco, ekzemple, kiel brilaĵoj por kandekronoj.

**BRILORANĜ/O** Farbo.

An: Brilliant orange; Fi: Heleänoranssi. V. p-ojn 6 k 7.

Kp: fm\*.

Farbo.

**BRILPURPUR/O**

An: Brilliant purple; Fi: Heleänpurppura. V. p-ojn 6 k 7.

Kp: fm\*.

**BRILRUĜ/O MALHELA**

Farbo.

An: Deep brillant red; Fi: Tumma heleänpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BRILRUĜVIOL/O**

Farbo.

An: Brilliant red violet; Fi: Heleänpunaisenvioletti. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BRILVERD/O**

Farbo.

An: Brillant green; Fi: Heleänvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BRILVIOL/O**

Farbo.

An: Brillant violet; Fi: Heleänvioletti. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**BRISTOLKARTON/O**

Materio.

Altkvalita kartono, kiu taŭgas ekzemple por akvofarboj.

**BRIT/O**

Kulturo.

Civitano de Britio (angloj, skotoj kaj kimroj).

-/IO La tuta regno, konsistanta el Anglujo, Skotlando kaj Nord-Irlando. Vidu: Ĉipen dejla meblo brita ti\*.

**BRITA ARKFORM/O GOTIKA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA FRIS/O ROMANIKA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA IMITAĴ/O ANTIKVECA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA KOLON/O ROMANIKA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA MEBL/O RENESANCA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA MEBL/O ROKOKA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA ORNAMAĴ/O ANTIKVECA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRITA ORNAMAĴ/O ROMANIKA**

Tipo.

La nomo laŭ la nuna Britio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BROĈ/O**

Objekto.

Ornama buko.

**BROD/ARTO**

Artfako.

En ĝi oni ornamas kaj desegnas teksaĵon per fadenoj, variigante la desegnon per diversaj kudreroj, kiel ĉena, faska, fiŝosta ks, kun belartisma vidpunkto. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BROK/ARTO**

Artfako.

Interteksi sur la fono fadenojn el arĝento, oro, silko, por aperigi desegnojn sur la ŝtofo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**BRONZA BRILAĴ/O PRAHISTORIA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**BRONZA HAKIL/O PRAHISTORIA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

<b>BRONZA LANCPINT/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	ETA. An: Bronze green; Fi: Pronssinvihreä; Fr: Vert bronze; Sv: Bronsgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZA POKAL/O ĈINA</b>	Tipo.	
Ĝi estas granda vinpokalo, kiu havas ŝvelan mezparton kaj larĝrandan buŝon. Tipa ob jekto dum Jin- kaj Ĉou-epoko en Ĉinio (ĉ. 1400 ... 256 aK.). Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZA PONARD/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZA SITEL/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZA TRANĈIL/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZA VAZO ĈINA</b>	Tipo.	
Ĝi estas mallarĝa vinpokalo kun larĝgranda buŝo. Tipa objekto (ĉine Ku) dum Jin- kaj Ĉou-epoko en Ĉinio (ĉ. 1400 ... 250 aK.). Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>BRONZOBLU/A</b>	Kolornuanco.	
3½F07. LAZURBLUA-NIGRAGRIZA-KOLO-REGETA. An: Bronze blue; Fi: Pronssinsininen; Fr: Bleu bronze. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRONZOBRUN/A</b>	Kolornuanco.	
13½E05 OKSIDOFLAVA-GRIZEGA-MEZKOLORA. An: Bronze brown; Fi: Pronssinruskea, Pronssinvärinen; Fr: Bronze, Rouge bronze; It: Bronzo, Bronzino; La: Aes brundusinum; Sv: Bronsbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRONZRUG/A</b>	Kolornuanco.	
16Ĉ09. RUĜA- GRIZETA- TRE KOLOREGA.		
An: Bronze red; Fi: Pronssinpunainen; Fr: Rouge bronze; Sv: Bronsrött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRONZVERDA/VERDA-NIGRETA-KOLOR-</b>		
<b>BROS/O</b>	Ilo.	
Laborilo farita el porkharoj aŭ aliaj fibroj ekz. por grafikado.		
<b>BRUJT/ISMO</b>	Artoskolo.	
Kun slogano, "tiel multe da bruoj pri nenio", prezentis futurecaj elementoj. Kp: af*.		
<b>-/ISTO</b> Ano. <b>-/AĴO</b> Produkto.		
<b>BRUN/A</b>	Koloro.	
Kvazaŭ malpura koloro flave-ruĝa. Kp: kn*.		
<b>BRUN/A</b>	Kolornuanco.	
14E09. ORANĜA-GRIZEGA- TRE KOLO REGA. An: Brown; Fi: Ruskea; Fr: Brun; Ge: Braun; Gr: Rusios; Hi: Pardo; It: Bruno; La: Russus; Ne: Bruin; Sv: Brunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNANIGR/A</b>	Kolornuanco.	
14G09. ORANĜA-NIGRETA- TRE KOLOR-EGA. An: Brownish black; Fi: Ruskeanmusta; Fr: Noir brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNFLAV/A</b>	Kolornuanco.	
13½Ĉ09. OKSIDOFLAVA-GRIZETA- TRE KOLOREGA. An: Brownish yellow; Fi: Ruskeankeltainen; Fr: Jaune brun.; V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNGRIZA/GRIZAGA-GRIZEGA- IOM KOLO R-ETA</b>	Kolornuanco.	
An: Brownish gray; Fi: Ruskeanharmaa; Fr: Gris brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNORANĜ/A</b>	Kolornuanco.	
14Ĉ09. ORANĜA-GRIZETA- TRE KOLOR-EGA. An: Brownish orange; Fi: Ruskeanoranssi; Fr: Orange brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNRUG/A</b>	Kolornuanco.	
16Ĉ09. RUĜA-GRIZETA- TRE KOLOR EGA. An: Brownish red; Fi: Ruskeanpunainen; Fr: Rouge brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		



<b>BRUNRUĜ/O</b>	Farbo.	Skulptaĵo, kiu temas pri antaŭo de la su pera parto de la homa korpo, kun la kapo kaj la brusto, ofte sen la brakoj.
An: Brown pink; Fi: Ruskeanpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		
<b>BRUNVIOL/A</b>	Kolornuanco.	<b>BUŜ/O SKEMA</b> Strukturo.
16½D09. KARMINRUĜA-GRIZA- TRE KOLOREGA. An: Brownish violet; Fi: Ruskeanvioletti; Fr: Violet brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		Buŝo havas gravan rolon en mieno de la vizaĝo, kaj en prezento de la sentoj. Por bone loki la buŝon sur bildo oni singarde studu la distancon al la nazo.
<b>BRUSELMAT/O</b>	Faraĵo.	<b>BUTERFLAV/A</b> Kolornuanco.
Maŝvelura lanveluro, kiujn oni trikas, jam de longe, en Belgio kaj ekde 18. jc. ankaŭ en Britio.		13A06. ORANĜAFLAVA-BLANKA-KOLO-RA. An: Butter yellow; Fi: Voinkeltainen; Fr: Jaune beurre; Sv: Smörgult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.
<b>BRUSELPUNT/O</b>	Faraĵo.	<b>CEJANBLU/A</b> Kolornuanco.
Mondfamaj puntotoloj faritaj - finkrume aŭ kudre - el la plej fajna lino, en Bruselo ekde la 16. jc.		3C08. ULTRAMARA-BLANKAGRIZA-KO-LOREGA. [Centaurea cyanus] An: Cornflower blue; Fi: Ruiskukansininen; Fr: Bluet, Bleu bluet; Gr: Kyaenos; La: Cyanus; Sv: Blåklintsblätt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.
<b>BRUTALART/ISMO</b>	Artoskolo.	
En arkitekturo, kiun karakterizas distingiĝa formiĝo kun krudaj materialoj, senzorgema kaj neglektema aspekto. Kp: af*.		Suspensiaĵo.
-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo. La skolano: LE CORBUSIER [Charles Edouard Jeanneret svis-franca arkitekto, pentristo kaj verkisto].		<b>CELULOZLAK/O</b> Ĝin oni fabrikas el nitrocelulozo, kaj ĝi estas brulema. Ĝi ne konvenas por artista pentrofarbo.
<b>BUK/O</b>	Objekto.	<b>CEMENTOGRIZ/A</b> Kolornuanco.
Fermilo de zono.		13D01. ORANĜAFLAVA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Cement; Fi: Sementinharmaa; Fr: Gris ciment; Sv: Cementgrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.
<b>BUKOLIK/O</b>	Tipo.	<b>CENTAŬREBLU/A</b> Koloro.
Poemo pri paŝtistoj. Kp: ma*, sl* k te*.		Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 2½. Ondolonko 0,000465 mm. 2½A... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7. Kp: kn*.
<b>BURGONJVINRUĜ/A</b>	Kolornuanco.	<b>CENTRORNAMAĴ/O</b> Strukturo.
17G04. PURPURARUĜA-NIGRETA-MEZ-KOLORETA. An: Burgundy; Fi: Bourgognenpunainen, Burgundinpunainen; Fr: La rouge de Bourguignon. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		Vidu: Lotusa ornamaĵo malgrandazia ti*.
<b>BURLESK/A</b>	Eco.	<b>CERAMIKART/O</b> Artfako.
Ekstravagance komika, kontrastiganta la noblecon de la temo kun la trivialeco de la stilo, aŭ male. En pentroarto precipe ŝercbildoj pri kampara vivo en Nederlando en la 17. jc.		En ĝi oni bakas, kun belarta celo, argilteron kaj elfaras tiel potojn, statuetojn, vazojn ktp. Kp: as*.
<b>BUST/O</b>	Objekto.	-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**CERAMIKDEKORACI/ARTO** Artfako.

En ĝi oni ornamas kaj aranĝas belartisme surfacojn de ceramikartaĵoj, por doni al ili pli belan aspekton kaj pli artisman efekton. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**CERAMIKMODL/ARTO** Artfako.

En ĝi oni formas el argiltero, en mola stato, iun belartisman plastikan objekton, kiun oni knedas kaj reliefigas per fingroj aŭ per spe ciala ilo. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**CERAMIKMUNT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni kunmetas aŭ enfiksas la diversajn partojn de ceramika belartaĵo sur la certan lokon aŭ pozicion. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**CERAMIKPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni ornamas per pentrado belartisme surfacojn de ceramikartaĵoj, por doni al ili pli belan aspekton kaj pli artisman efekton. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**CIMATI/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**CINABRORUĜ/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 15½. Ondolonko 0,000607 mm. 15½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp:n 7. Kp: kn\*.

**CINABRORUĜ/O** Farbmateriale.

HgS. 15½A09. 0,0006081 mm. a.k.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf, Kr, Li, Ul, Zi, Zs. An: Chinese vermilion, Cinnober, Cin nabar, English vermilion, Vermilion; Fi: Sinooperi, Sinooperinpunainen; Fr: Cinabre, Vermillion, Vermillion française, Vermillon; Ge: Zinnober; Hi: Vermiljono; It: Cinabrio; La: Minium; Sv: Cinnober. V. p-ojn 6 k 7. Ĝin oni konas de la 400

a.K. Ĝia malbona trajto estas la nigriĝemo. Kp: fb\*.

**-/A** Kolornuanco.

**CINABRORUĜ/O** Farbo.

An: Cinnabar, Cinnober, Vermilion; Fi: Sinooperinpunainen. Komparu kun: Cinabroruĝo farbmateriale. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CINABRORUĜ/O POSTIĈA** Farbo.

An: Vermilion hue; Fi: Sinooperinpunainen jäljitel mä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CINABRVERD/O** Farbo.

An: Cinnabar green, Vermilion green; Fi: Sinooperinvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CINABRVERD/O MALHELA** Farbo.

Cinnabar green deep; Fi: Sinooperinvihreä tumma. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CINAMBRUN/A** Kolornuanco.

14D07. ORANĜA-GRIZA-

KOLOREGETA.

[Cinnamomum] An: Cinnamon brown; Fi: Kanelinruskea; Fr: Cannelle, Brun cannelle; La hebrea: Qinnamon; La: Canna; Sv: Kanelbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

~~CINDROBNOLO~~ **CINDROBNOLO** FLAVA-GRIZETA-MEZ-KOLORETA. Fi: Tuhkanvaalea; Fr: Blond cendré. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**CINDROGRIZ/A** Kolornuanco.

11B02. VERDAFLAVA-BLANKETA-KOLORETA. An: Ash gray; Fi: Tuhkanharmaa; Fr: Gris cendré; Sv: Askgrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**CIPRA MONERO HELEN/A** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**CIPRVERD/O** Farbo.

An: Cyprus green; Fi: Kyproksenvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CIRSI/O** Strukturo.

Fragmento el la artaĵo de Karl Tesche: CIRSIO. Vidu kiel belaj kaj fajnaj estas la detaloj de flo-roj kaj aliaj vegetaĵoj.

**CITRONFLAV/A** Kolornuanco.

12½B09. NAPOLOFLAVA-BLANKETA- TRE KOLOREGA. [Citrus limonia] An: Citron yellow, Lemon yellow; Fi: Sitruunankeltainen; Fr: Citron, Jaune citron; Sv: Citrongult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**CITRONFLAV/O** Farbo.

An: Lemon yellow; Fi: Sitruunankeltainen; Fr: Jaune citron; Ge: Zitrongelb; Hi: Amarillo limon. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CITRONVERD/O** Farbo.

An: Citrus green; Fi: Sitruunanvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**CIZELIL/O**

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**CIZELILUJ/O**

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**CIZELMARTELET/O**

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**ĈELVOLB/O**

Tipo.

Ĝi estas novgotika, kiu similas kun retvolbo, kaj kies videblaj nervuroj formas lozanĝojn. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ĈERIZRUĜ/A**

Kolornuanco.

16C02. RUĜA-BLANKAGRIZA-KOLO-RETA. [Prunus cerasus] An: Cherry red; Fi: Kirsi-kanpunainen; Fr: Cerise; Sv: Körsbärrött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ĈEVALA KAP/O PRAHISTORIA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ĈEVALA MUSKOLAR/O**

Strukturo.

**ĈEVALA SKELET/O**

Strukturo.

Se oni intencas desegni movon de besto devas koni la strukturon kaj interrilaton de la mo delo vere profunde, ĝis la skeleto.

**ĈIELBLU/A**

Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ...19. pur-purviola, havas la lokon 4½. Ondolonko 0,000478 mm. 4½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**ĈIELBLU/O**

Farbmaterialo.

SnO<sub>2</sub>\*CoO\*CaSO<sub>4</sub>. 4½B07. 0,000478 mm. Norma farbmaterialo. a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zs. An: Cerulean blue; Fi: Coeruleuminsininen, Seruleeninsininen, Taivaansininen; Fr: Bleu céleste Ge: Coeruleum, Cölinblau; It: Blu di cobalto (Trillich); La: Caeruleum; Sv: Coelinblätt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝia bona trajto estas, ke la artefarita lumo ne ŝanĝas la kolorefikon. Oni uzas ĝin ekde la 1860. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

Farbo.

**ĈIELBLU/O**

An: Cerulean blue, Coeruleum; Fi: Taivaansininen; Fr: Bleu caeruleum; Ge: Cölinblau; Hi: Azul ceruleo. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Ĉielbluo fm\*. Kp: fm\*.

**ĈIELBLU/O POSTIĈA**

Farbo.

An: Cerulean blue hue, Coeruleum hue; Fi: Jäljitelmätaivaansini nen, Taivaansinisen jäljitelmä; Fr: Bleu caeruleum imit; Ge: Cölinblau imit; Hi: Azul ceruleo imit. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Ĉielbluo fb\* k komparu kun la mt\*. Kp: fm\*.

**ĈIN/O**

Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Ĉinio.

-/AĴO Artajo aŭ produkto karakteriza de Ĉinio. Vidu: Bronza pokalo ĉina ti\* k Bronza vazo ĉina ti\*. -/IO Plej granda popoldemokrata res - publiko. -/OLOGO Sciencisto, kiu studas la ĉinan lingvon, arton ktp.

**ĈINA KONTURTRANĈIL/O**

Ilo.

Laborilo por grafikado.



Produkto.

**DANCGA TABL/O BAROKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DEJVIGRIZ/O** Farbo.

An: Davýs grey; Fi: Davynharmaa. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**DEKLAM/O** Kulturo.

Bela antaŭlego de poemoj.

**DEKORACIA** Artoskolo.

EKSPRESION/ISMO En pentroarto, kiun karakterizas dekoreco, forta ritma konturo kaj intensaj, puraj, unuecaj kolorareoj. Ĝi estas la franca artoskolo de la ekspresionismo, pli bone konata kiel faŭvismo. Aktualis komence de la 20. jarcento kaj kontraŭis la impresionismon. Vidu: Faŭvismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**DEKORACI/ARTO** Artfako.

En ĝi oni aranĝas diversajn aferojn belartisme, por doni pli belan aspekton al apartamento, meblo, objekto, salono, teatro ks. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**DEKSTRIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝin oni fabrikas el amelo pere de varmigado ĝis 1800C. Ĝi solviĝas kun malvarma akvo. Ĝin oni uzas kiel glueca substanco anstataŭ arabgumo.

**DELFINIBLU/A** Kolornuanco.

3C07. ULTRAMARA-BLANKAGRIZA-KO-LOREGETA [Delphinium cultorum] An: Delphinium blue; Fi: Kukonkannuksensininen, Ritarikannuksensininen; Fr: Bleu delphinium; Sv: Riddarsporrblätt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**DENTITA SKRAPIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**DENTLISTEL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DESEGNART/O** Artfako.

En ĝi oni faras per aŭ penikaj, aŭ plumaj, aŭ krajonaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**DESEGNOBRAĜ/O** Ilo.

Laborilo por desegnofarado.

**DESEGNOFOLIAR/O** Ilo.

Bloko de skizopapero por desegnofarado.

**DESEGNOTREST/O** Ilo.

Laborilo por desegnofarado.

**DETAL/O** Eco.

Malgranda ero de iu rakonto aŭ klarigo aŭ bildo.

**DE-STEJL/O** Kulturo.

Nederlanda artgrupo en Leiden, fondita en la 1917. Ili celis formi universalan sintezon inter diversaj artoskoloj laŭ reguloj de Novplastikismo. La grupo disfalis en la 1931.

La grupanoj estis: ARP J., BRANCUSI C. EL LISSITZKY, MONDRIAN Piet, SEVERINI Gino, VAN DOESBURG Theo, VANTONGERLOO G.

**DIADEM/O** Tipo.

En la antikvaj tempoj ornama kapobendo, unu-tempe farita el tolo kaj pliposte el metalo, insigno de alta rango, plejofte reĝa pre cipe en antikva Oriento, Grekio, Romo kaj Bizanco; en Grekio ankaŭ virinoj kaj junuloj uzis ĝin kiel kapornamaĵo. En fino de la 18. jc. virinoj uzis ĝin kiel fruntodiademo. El diademo kun florkrono iom post iom fariĝis vera reĝa krono. Kp: ma\*, sl\*k te\*.

**DIAFANBILD/O** Objekto.

Travidebla bildo sur vitroplato aŭ inter du vitroplatoj.

**DIANTOLE/O** Suspensiaĵo.

Estas duonetera oleo. Ĝin oni fabrikas el burĝonoj kaj tigoj de kariofilo. Estas malbona por

olepentraĵoj, sed ĝin eblas uzi kiel konservilo por temperoj. Vidu: Kariofiloleo su\*.

**DIORAM/O** Ilo.

Travidebla kuliso, sur kies antaŭa surfaco es tas bazbildo kaj malantaŭe efektiga bildo. La bildojn oni videbligas per variado de la lumigado. Aranĝo de pentrita fono malantaŭ skulptita antaŭaĵo, por doni tridimensian impreson.

**DIORIT/O** Materio.

Magma rokspenco, konsistanta precipe el plagioklazo kaj pirokseno, sed laŭ kemia konsisto malpli alkala ol gabro.

**DIVAN/O** Objekto.

Sofa, sen dorsa kaj braka apogiloj, sen su balplena spaco.

**DIVISION/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu celas dividi purajn kolornuancojn sur la surfaco de la bildo tiel, ke se oni vidas la bildon sufiĉe malproksime oni vidas la kolorojn kiel unuecan, puran kolorsurfacon. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanjoj: FINCH Alfred William denaske angla pentristo, ceramikisto kaj grafikisto, MONET Claude franca pentristo, SEURAT Georges franca pentristo, SIGNAC Paul franca pentristo.

**DOALSE/O** Kulturo.

Surrealista artgrupo, fondita en la 1948, kies membroj estis: CUIXART M., TÀPIES A., THARRATS J. J.

**DORIKA KOLON/O HELENA** Tipo.

1. Stilobato; 2. Plinto; 4. Kolonfusto; 5. Voluto; 6. Abako; 7. Arkitravo; 8. Metopo; 9. Triglifoj; 12. Kronlistelo; 13. Elakvilo; 14. Cimatio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DORIKA ORNAMAĴ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DORIKA TRIGLIF/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DRAKA ORNAMAĴ/O ĈINA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DRAKREZIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas ruĝbruna, kun alkoholo facile solviĝema, sed ĝin oni ne utiligas en pentroarto.

**DRATARMATUR/O** Ilo.

Dratplektaĵo por skulptado.

**DRATART/O** Artfako.

En ĝi oni uzas tre maldikan, flekseblan kaj longan stangeton el arĝento, fero, kupro, oro, plasto ks, por produkti belartajn aĵojn. Ekzemple: Brodaĵo/Brodarto af\*. Kp: arto\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**DRATMAŜA MODLIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**DROMEDARBRUN/A** Kolornuanco.

14D05. ORANĜA-GRIZA-MEZKOLORA.

[Camelus dromedarius] An: Camel; Ar: Jamal; Fi: Kamelinruskea; Fr: Brun chameau; Gr: Kamelos; La fenicia: Gamal; La hebrea: Gamal; Sv: Kamelbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Kamelbruna kn\*. Kp: kl\*. Artoskolo.

~~DUDEMENSIISMO~~ Objektojn tute plataj en la artverkaĵo, sen iu ajn ideo pri perspektivo. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**DUONCIRKLA ARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**DUSPIRALA FIBOL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**EBON/O** Materio.

Malmola, peza, densa, malhela ligno de diversaj tropikaj arbopecioj, kiun oni uzas por

skulptaĵoj kaj valoraj mebloj.

**EBONONIGR/A** Kolornuanco.

13G01. ORANĜAFLAVA-NIGRETA-

IOM

KOLORETA. [Diospyrus] An: Ebony; Fi: Ebenholtsinväriinen; Fr: Ébène de couleur; Ge: Ebenholz; La egipta: Hebni; Sv: Ebenholtssvart. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Ec\*.

**EG/O**ona aŭ malbona, kio karakterizas ion aŭ iun.

**EDZIĜRINGMAŜIN/O** Ilo.

Laborilo de oraĵisto por alĝustigi ringojn.

**EGIPT/O** Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Egiptio.

-/IO Lando, konsistanta el la fekunda valo de Nilo kaj el la ĉirkaŭantaj dezertoj. -/OLOGIO Scienco pri la lingvo, skribmaniero, civilizacio ktp de la antikvaj egiptoj.

**EFEKT/O** Eco.

Forta impresio farita sur la koron aŭ la spiriton, precipe de belarta verko, spektaklo, kc.

**EĤIN/O HELENA** Tipo.

En la bildo sage markita, rondeta parto inter la abako kaj supro de la kolono. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**EKSLIBRIS/ARTO** Artfako.

En ĝi oni celas produkti por ili, kiuj posedas librojn, markojn kiuj enhavas nomon de la posedanto aŭ almenaŭ monogramon kaj krome blazonon, aŭ simbolan bildon, aŭ devizon. La posedanto surmetas ilin sur la libroj de sia biblioteko, por montri la proprecon. La manieron oni konas ekde la renesanco. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**EKSPERIMENTART/ISMO** Artoskolo.

Kolektiva nomo pri la plejnovaj, eksperiment-faraj artkategorioj kaj artoskoloj. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**EKSPERTIZ/ARTO** Artfako.

En ĝi oni komisie esploras aŭ taksas iun aferon, kiel fakaj spertuloj, atestante pri artverko artoskolon, aŭtentecon, bonstatecon, la artiston, mezurojn, teknikon kaj la tempon. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**EKSPRESION/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu substrekas prezentadon de la interna propra vizio kaj sentmaniero de la artisto. Vidu: Esprimartismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanjoj: CÉZANNE Paul 1839...1906 franca pentristo, ENSOR James 1860...1949 belga pentristo kaj grafikisto, GAUGUIN Paul 1848...1903 franca pentristo, grafikisto kaj skulptisto, GOGH Vincent van 1853...1890 nederlanda pentristo, GRECO El [Domenico Theotocopuli] 1541...1614 hispana/greka pentristo, GRÜNEWALD Matthias [Mathias Nithardt (Neithardt)] /Gothardt germana pentristo, HODLER Ferdinand 1853...1918 svisa pentristo, MATISSE Henri 1869...1954 franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto, MUNCH Edvard 1863...1944 norvega pentristo kaj grafikisto, WALDEN Herwarth [Georg Lewin] germana artkritikisto kaj verkisto n. 1878.

**EKSPRESIONA ABSTRAKT/O** Artoskolo.  
P

En pentroarto, skulptoarto kaj artgrafiko, kiu substrekas prezentadon de la interna propra vizio kaj sentmaniero de la artisto kaj, kiu ne celas prezenti realajn formojn kaj kolorojn, sed nur purajn ecojn laŭ la imago de la artisto. Vp: 6. Vidu: Ekspresiona abstraktismo as\*. Kp: af\*.

-/ISMO Artoskolo. -/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**EKSPRESIONA ABSTRAKT/ISMO** Arto-  
skolo.

En pentroarto, skulptoarto kaj artgrafiko, kiu substrekas prezentadon de la interna propra vizio kaj sentmaniero de la artisto kaj, kiu ne celas prezenti realajn formojn kaj kolorojn, sed nur purajn ecojn laŭ la imago de la artisto. Vidu: Ekspresiona abstrakto as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**EKZISTADART/ISMO**<sup>H</sup> Artoskolo.

Kiu celas esprimi la daŭrecon kaj konstantecon

pri tiu, kiun oni figuras, sen ia ajn de pendo de la momentaj variaĵoj. Vp:n 6. Vidu: Ekzistencialartismo as\* k Ekzistartismo as\*. Kp: artf\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### EKZISTENCIALART/ISMO<sup>E</sup> Artoskolo.

Kiu celas esprimi la daŭrecon kaj konstantecon pri tiu, kiun oni figuras, sen ia ajn dependo de la momentaj variaĵoj. Vp: 6. Vidu: Ekzistadartismo as\* k Ekzistartismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### EKZISTART/ISMO<sup>P</sup> Artoskolo.

Kiu celas esprimi la daŭrecon kaj konstantecon pri tiu, kiun oni figuras, sen ia ajn dependo de la momentaj variaĵoj. Vidu: Ekzistadartismo as\* k Ekzistencialartismo as\*. V.p:n 6. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### EKZOT/A Eco.

Devenanta el tre malproksima fremda lando.

### EKZOTART/ISMO Artoskolo.

Kiun oni influas japania, meksikia kaj primitiva artoj, kaj la uzado de la temoj. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### ELEFANTOGRIZ/A Kolornuanco.

13½E01. OKSIDOFLAVA-GRIZEGA-IOM KOLORETA. [Elephas maximus] An: Elephant skin; Fi: Elefantinharmaa, Norsunharmaa; Fr: Gris ivoire; Sv: Elefantgrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

### ELEFANTNIGR/O Farbmaterialo.

Ĝ00. 0,0004945 mm. Norma farbmaterialo. a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Za. An: Ivory black; Fi: Norsunluumusta; Fr: Noir d'ivoire; Ge: Elfenbeinschwarz; It: Nero avorio; La: Ebur ustum; Sv: Elfenbenssvart, Elfenbensvart. V. p-ojn 6 k 7. Oni uzas ĝin ekde la antikva epoko. Kp: fb\*.

### ELEFANTNIGR/O Farbo.

An: Ivory black; Fi: Norsunluumusta; Fr: Noir d'ivoire; Ge: Elfenbeinschwarz; Hi: Negro marfil. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Elefantnigro fm\*. Kp: fm\*.

### ELEMENTAR/ISMO Artoskolo.

Kiu diferencas de Novplastismo tiel, ke ĝi permesas pli liberan formomanipulon, kiel ekzemple: diagonalan planadon. Ĝi aktualas ekde la 1926. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanjoj: DOESBURG Theo van [KÜPPER C.] nederlanda arkitekto kaj pentristo.

### ELEMIBALZAM/O Suspensiaĵo.

[Bursera simaruba, Canarium album, Protium guyanense, Protium icicariba] Estas flava kaj moleta. Ĝin oni uzas kun alkoholsuspensiaĵoj kaj por restaŭri, sed por olepentrado ne taŭgas.

### ELEMIOLE/O Suspensiaĵo.

[Bursera simaruba, Canarium album, Protium guyanense, Protium icicariba] Ĝi estas flava, moleta kaj duonetera.

### ELEMIREZIN/O Suspensiaĵo.

[Bursera simaruba, Canarium album, Protium guyanense, Protium icicariba] Ĝi estas flava kaj havas du specioj: mola kaj malmola. Ankaŭ la mola malmoliĝas kun la tempo. Ĝin oni miksas kun alkoholsuspensiaĵoj por pliigi la elastecon. Por la belartaj farboj ĝi ne konvenas.

### EMAJLOBLU/A Kolornuanco.

3½Ĉ08. LAZURBLUA-GRIZETA-KOLOREGA. An: Enamel blue; Fi: Emalinsininen; Fr: Émail, Bleu émail; It: Smalto; La: Smaltum; Sv: Emaljblått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

### EMAJL/ARTO Artfako.

En ĝi oni kovras fajencon, metalon, vitron ks, per vitrosimila diverskolora glazuro, por dekoracii kaj beligi brilaĵojn, potojn, statuetojn, vazojn ks, kun belartisma celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### EMOCIA Eco.

Kortuŝa.

### EMPIR/O Kulturo.



Stilo de meblaro, kreita dum la regado de Napoleono la 1-a, karakterizita ĉefe de rektaj linioj kaj romaj ornamotivoj.

**ENKAŬSTIK/O** Artfako.

En ĝi oni pentras per vaksofarboj. Vidu: Vaks - pentrarto af\*. Kp: as\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO** Produkto.

**ENSCENIG/ARTO** Artfako.

En ĝi oni zorgas belartisman prezentadon de teatro aŭ filmo, per difinado la ritmo kaj stilo de ludado de la aktoroj, kaj oni donas al ili insrtukciojn pri en- kaj eliroj, translokiĝoj, gestoj, tonoj ktp, kaj oni elektas taŭgajn dekoraciojn kaj kostumojn. Vidu: Reĝisorarto af\* k Surscenigarto af\*. Kp: as\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO** Produkto.

**ENTUZIASM/A** Eco.

Posedanta aŭ montranta fervoron kaj ar dan emon al io.

**EOLITIK/O** Kulturo.

Prahistoria epoko, antaŭa al la paleolitiko.

**ESPRIMART/ISMO**<sup>P</sup> Artoskolo.

En pentroarto, kiu substrekas pre zentadon de la interna propra vizio kaj sentmaniero de la artisto. V.p:n 6. Vidu: Eksespressionismo as\*. Kp: af\*.

-/**ISTO** Ano. -/**AĴO** Artaĵo.

La skolaroj: CÉZANNE Paul franca pentristo, ENSOR James belga pentristo kaj grafikisto, GAUGUIN Paul franca pentristo, grafikisto kaj skulptisto, GOGH Vincent van nederlanda pentristo, GRECO El [Domenico Theotocopuli] grek-hispana pentristo, GRÜNEWALD Matthias [Mathias Nithardt (Neithardt),/ Gothardt] germana pentristo, HODLER Ferdinand svisa pentristo, MATISSE Henri franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto, MUNCH Edvard norvega pentristo kaj grafikisto, WALDEN Herwarth [Georg Lewin] germana artkritikisto kaj verkisto.

**ETRELA ORNAMAĴ/O FRANCA** Tipo.

Ĝin oni formas el plektiĝintaj, kontinuaj rubandecaj temoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**EŬROPA KONTURTRANĈIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**FABEL/O** Faraĵo.

Elpensita rakonto fantazia.

**FAC/O** Faraĵo.

Ĝenerale ebena parto de la surfaco de objekto, limigita de geometria figuro.

-/**ETO** Malgranda faco.

**FACETKUB/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj stereotipaj figuroj abstrakte. Ĝi reduktas la formojn kiel la certaj figuroj geometriaj. Estas malo al impresionismo kaj ekspresionismo. Aktualas ekde la 1906. Vidu: Kubismo as\*. Kp: af\*.

-/**ISTO** Ano. -/**AĴO** Artaĵo.

**FADEN/O** Materio.

Longa aĵo plektita el maldikaj fibroj por kudri kaj ligi.

**FAJENC/O** Materio.

Speco de argila tero, el kiu oni faras potojn, telerojn, vazojn ks.

**FAJENCART/O** Artfako.

En ĝi oni bakas kaj glazuras, kun belarta celo, specan argilteron kaj elfaras tiel potojn, statuetojn, telerojn, vazojn ktp. Kp: as\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO** Produkto.

**FAK/O** Artfako.

Aparta branĉo de laboro aŭ scienco. Kp: as\*.

**FAKSIMIL/O** Faraĵo.

Ekzakta reprodukto de desegno, presaĵo, skribo ks.

**FALDA TABURET/O ANTIKVA** Tipo.

En Mezepoko oni faris ĝin dekorhavan por alt-

ranguloj. En la 15. Kaj 16. jc. oni favoris ilin en Italio kaj Mezeŭropo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FANDFORNET/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**FANFARONBINDAĴ/O** Faraĵo.

Baroka bindaĵo, en kiu la frontkovrilo estas tute kovrita per oraj ornamaĵoj kun temoj folioj, spiraloj, ondrubandoj ks.

**FANTAZI/O** Ilo.

Artista imagpovo, kiu elpensas fabelojn sed ankaŭ praktikajn aĵojn.

**FARAĴ/O** Fa\*.

Io farita.

**FARB/O** Fb\*.

Kolorigilo ekz. por ligno, pentraĵo aŭ koloraĵo. Kp. Fb\* k fm\*.

**FARBMATE RIAL/O** Fm\* Pigmento, kolorilpulvoro el kiu oni faras farbon.

Ilo.

**FARBTUBET/O**  
Laborilo kun farbo por pentrado.

**FARBKEST/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**FASAD/O** Objekto.

La fronta parto de konstruaĵo, ĉe kiu troviĝas la ĉefa enirejo.

**FAŬV/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiun karakterizas dekoreco, forta ritma konturo kaj intensaj, puraj, unuecaj kolorareoj. Pro tio oni donis la kromnomon "dekoreca ekspresionismo". Ĝi estas la franca artoskolo de la ekspresionismo. Aktualis komence de la 20. jarcento kaj kontraŭis la impresionismon. Vidu: Dekoracia ekspresionismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanjoj: BRAQUE Georges franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto, DERAINE André franca pentristo, grafikisto kaj skulptisto, MARQUET Albert franca pentristo, desegnisto kaj ilustristo, MATISSE Henri franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto, ROUAULT Georges franca pentristo kaj grafikisto, VLAMINCK Maurice de franca pentristo kaj grafikisto.

P Artoskolo.

**FAŬVORIENTAL/ISMO**  
En pentroarto, kiun karakterizas dekoreco, forta ritma konturo kaj intensaj, puraj, unuecaj kolorareoj. Pro tio oni donis la kromnomon "dekoreca ekspresionismo". Ĝi estas la franca artoskolo de la ekspresionismo. Krome ĝin karakterizas orientostila dekoreco de grekaj vazoj ĉ. en la 700 aK. Vidu: Faŭvisma orientalismo as\*. Vp: 6.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**FAŬVISMA ORIENTAL/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiun karakterizas dekoreco, forta ritma konturo kaj intensaj, puraj, unuecaj kolorareoj. Pro tio oni donis la kromnomon "dekoreca ekspresionismo". Ĝi estas la franca artoskolo de la ekspresionismo. Krome ĝin karakterizas orientostila dekoreco de grekaj vazoj ĉ. en la 700 aKr. Vidu: Faŭvorientalismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**FELT/O** Materio.

Mola ŝtofo neteksita, el kungluiĝintaj fibroj.

**FENIKOPTERORUĜ/A** Kolornuanco.

17A05. PURPURARUĜA-BLANKA-MEZKOLORA. [Phoenicopterus roseus] An: Flamingo; Fi: Flamingonpunainen; Fr: Rouge flamant; Gr: Foiniks, Foinikeos; Po: Flamingo. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FERA ŜLOSIL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FERFLAV/O** Farbmaterio.

FeOHCrO<sub>4</sub> a.k.l.o.s. Eblas miksi kun Fe(x), Ka, Kro, Li, Pb, Pm, Pr(x), Zi(x), Zs. Fi: Sideriiniikel-tainen; Ge: Chromate des Eisens, Eisenchromat, Sideringelb. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

Tipo.

**FERGARNAĴ/O BAROKA**

Notu bone, ke la ornamaĵo konformiĝas kun la objekto kaj la materialo.

**FERMARTEL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**FERMINI/O** Farbmateriale.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Eblas miksi kun Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. Fi:

Rautamönjä; Ge: Eisenmennige; Sv: Järnmönjä. V. p-ojn

6 k 7. Kp: fb\*.

Farbo.

**FEROKSIDNIGR/O**

Angl. Black iron oxide, Fl. Rautaoksidimusta. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Feroksidruĝo fb\* k Marsnigro fb\*. Kp: fm\*.

**FEROKSIDRUĜ/O** Farbo.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>, hematito; Ruĝa ferferco. An: Red iron oxide;

Fi: Hematiitti, Rautaoksidipunainen. V. p-ojn 6 k 7.

Vidu: Marsruĝo fm\* k fb\*. Kp: fm\*.

**FERPLATA GLATIGIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado. Vidu: Ŝiklo.

**FEST/O TUĈA** Strukturo.

**FIBROPLAT/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**FIGUR/O** Eco.

Videbla ekstera formo de estaĵo. Desegnaĵo el strekoj; la aspekto de la vizaĝo.

**FIGUR/O EMOCIA** Strukturo.

En la bildo oni vidas, kiel pere de kelkaj zigzagaj strekoj oni povas prezenti karakterizan aspekton pri embaraso.

**FIGUR/O MALGAJA** Strukturo.

En la bildo oni vidas, kiel pere de kelkaj vertikalaj strekoj oni povas prezenti karakterizan aspekton pri melankolio.

**FIGUR/O PACA** Strukturo.

En la bildo oni vidas, kiel pere de kelkaj horizontalaj strekoj oni povas prezenti karakterizan aspekton pri ripozo.

**FIGURA ASPEKT/O PERSPEKTIVA** Strukturo

La rompitaĵaj linioj prezentas la nevideblajn partojn de la strekoj, por helpi komprenon pri la strukturo.

**FIGURA ASPEKT/O SIMILA** Strukturo.

Estas fruktodone rimarki la komunajn trajtojn inter diversaj objektoj.

**FIGURA STUDAĴ/O TUĈDESEGNA** Strukturo

Oni vidu, kiel strekardesegno vivigas la surfacon. Streĉa, ritme ludema streko aktivigas la surfacon. Fragmento el la artaĵo de Eugène Delacroix: ETUDO.

**FIGURORNAMITA KOLON/O EGIPTA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FILIGRAN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras delikatan aĵuran teksaĵon el oraj aŭ arĝentaj fadenoj. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**FILIKVERD/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19 purpurviola, havas la lokon 9½. Ondolonko 0,000564 mm. 9½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp:n 7. Kp: kn\*.

**FILIKVERD/A** Kolornuanco.

9½E08. FILIKVERDA-GRIZEGA-KO LOREGA. [Pteridium aquilinum] An: Bracken green; Fi: Saniaisenvihreä; Fr: Vert fougère. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FILM/O** Materio.

Maldika materialo fotografa; dramo ludita kaj registrita per kinematografa metodo.

**FILMOMUNT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni tranĉas kaj denove kunmetas la filmon. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**FINGROKALIBRIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**FINNA MEBL/O BAROKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FLAMGOTIK/O** Kulturo.

**-/A** Apartenanta al la epoko de tiu stilo, dum kiu la linioj fariĝas pli kaj pli perpendikularaj kaj la anguloj pli akutaj.

**FLAVA/A** Koloro.

Koloro de betulfolioj en aŭtuno, kaj de oro kaj citrono. Sur la 20-ona kolorciklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 12. Ondolongo 0,000573 mm. 12A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**FLAVERDA/A** Koloro.

Herbverda. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 10. Ondolongo 0,000568 mm. 10A ... Ĝ10. V.p:n 7. Kp: kn\*.

Kolornuanco.

**FLAVBRUN/A** OKSIDOFLAVA-GRIZEGA-

**TRE** KOLEREGA. An: Yellowish brown; Fi: Keltaisenruskea; Fr: Jaune brun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

**FLAVETBLANKA** ANKA-KOLORETA. An: Yellowish white; Fi: Kellertävänvalkoinen; Fr: Jaune blanc. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FLAVETVERDA/A** Kolornuanco.

10A09. FLAVERDA-BLANKA- TRE KOLEREGA. An: Yellowish green; Fi: Kellertävänvihreä; Fr: Jaune vert. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FLAVETVERD/O** Farbo.

An: Yellowish green; Fi: Kellertävänvihreä. V. p-ojn 6

7. Komparu kun: Flavetverda kn\*. Kp: fm\*.

**FLAVGRIZ/A** Kolornuanco.

12½D01. NAPOLOFLAVA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Yellowish gray; Fi: Keltaisenharmaa; Fr: Gris jaune. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FLAVOKR/O** Farbmaterialo.

Norma farbmaterialo. Eblas miksi kun Ka, Kro, Li, Pb, Pm, Pr8x), Ul(x), Zs. Fi: Keltamulta; La aliaj: Brnzocker, Guldoker, Gul ockra, Gelbocker, Gelbe Erde, LichterOcker, Ljus ockra, Ocre jaune, Ocre d'or, Rehbraun, Satinober, Terra flava, Terra gialla chiara, Yellow ocre. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**FLAVTER/O** Farbmaterialo.

a.k.l.o(x).s.v. Norma farbmaterialo. Eblas miksi kun Ka, Kro, Li, Pb, Pm, Pr(x), Zi(x), Zs. Fi: Keltaterra; La aliaj: Acajoubraun, Raw Siena, Siena, Terra di siena, Terra di siena naturell. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**FLORA FIGUR/O FENDITA** Strukturo.

Por kompreni la strukturon kaj detalojn de la floro oni tranĉu ĝin.

**FLORA FIGUR/O KVADRATA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, kvadraton.

Strukturo.

**FLORA FIGUR/O**

**KVARANGULA** Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, kvarangulon.

**FLORA FIGUR/O** Strukturo.  
**KVINANGULA**

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, kvinangulon.

**FLORA FIGUR/O RONDA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, rondon.

**FLORA FIGUR/O STELA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, stelon.

**FLORA FIGUR/O TRIANGULA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, triangulon.

**FLORA FORM/O** Strukturo.

Vidu: Figura aspekto simila st\*.

**FLORA FORM/O GEOMETRIA** Strukturo.

Notu bone, ke en la komenco oni faras formulon el simplaj geografiaj formoj, kaj iom post iom oni detaligas la bildon.

**FLORA KONTUR/O KVINANGULA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, kvinangulon.

**FLORA KONTUR/O STREKA** Strukturo.

Oni vidu, kiel la tutaĵon oni faras pere de la nudaj strekoj.

**FLORA KONTUR/O TRIANGULA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, triangulon.

**FLORA OMBR/O STREKARA** Strukturo.

Oni rimarku, kiel bele strekaraj ombroj faras bildon plastika kaj tridimensia.

**FLORARANĜ/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras komponaĵojn el floroj, branĉoj, folioj ktp, en potoj aŭ vazoj, kun belartisma celo. Originas el Japanio. Vidu: Ikebano af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**FLORENCFAJENC/O** Materio.

Ekde la 13. jc. oni fabrikas en Florenco la originalan fajncan kun bluj kaj verdaj ornamaĵoj.

**FLORENCMOZAIK/O** Faraĵo.

Oni fiksas diverskolorajn gemplatetojn, kiel en inkrustado unu ĉe la alia, kutime sur nigra marmoro, poste la tutaĵon oni smirgas kaj poluras. La teknikon oni uzas en Florenco en la 16. jc.

**FLORORNAMAĴ/O** Strukturo.

Oni rimarku, ke por fari ornamaĵon el florbildoj oni studu la plej delikatajn detalojn de la floroj, kaj poste stiligu.

**FLUGILHAVA SUNDISK/O EGIPTA** Tipo.

Antikva simbolo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FLUORESK/A** Eco.

An: Fluorescent; Fi: Fluoresoiva, Loisteinen.

**FOLDOĈIZIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**FOLIA BILD/O UNUSTREKA** Strukturo.

Ĉitie oni ludadas pere de desegno. Fragmento el la artaĵo de Paul Klee: FOLIARO.

**FOLIAR/O** Strukturo.

Oni rimarku, kiel la foliaroj formas, en la partoj kaj la tutaĵoj, geometriajn figurojn. Fragmento el la artaĵo de Jérôme Cock: FOLIAROJ.

**FOLIARA BILD/O GEOMETRIA** Strukturo.

Vidu: Foliaro st\*.

**FOLIARBA SILUET/O TUĈA** Strukturo.

Vidu: Nuda foliarbo silueta st\*.

**FOLIKRON/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FOLIOMBEND/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FOLIORNAMAĴ/O RENESANCA** Tipo.

Jen ekzemplo, kiel oni utiligis florfigurojn en la epoko kaj tipo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FOLIVERD/A** Kolornuanco.

10D07. FLAVAVERDA-GRIZA-KOLOREGETA. An: Foliage green; Fi: Lehdenvihreä; Fr: Vert feuille. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FONPENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentrado.

**FORM/O** Tipo.

Ekstera aspekto; ronda, kvadrata ktp. Kp. Ec\*, ma\*, sl\* k te\*.

**FORMAL/A** Eco.

Rilata al la formo, sed ne al la esenco de la afero; laŭforma, priforma. Plenprecize es - primita, en preciza formo, plenforma, nepra.

**FORMALART/ISMO** Artoskolo.

Kiun karakterizas unuflanka obeado de la formalaĵoj, skemeco. Vidu: Modernartismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**FORMOMARTEL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**FORSKRAPART/O** Artfako.

Oni uzas en ceramikarto kaj arkitekturo. Ĝin oni efektivigas tiel, ke la pli malhelan farbtavolon oni kovras per pli hela, aŭ alikolora, farbtavolo, kiun oni poste forskrapas formante bildojn kaj dekoraĵojn. Ĝin oni konis en Romio kaj poste en renesanca Italio, kaj pliposte en Svisio kaj Germanio. En la lasta precipe en arkitekturo. Vidu: Sgrafitarto af\* k Skraparto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**FORTVERD/O** Farbo.

An: Bright green; Fi: Voimakkaanvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**FOTOREAL/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu imitas tute la efikon de fotita bildo. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**FOTSERIGRAF/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras la ŝablonon per fotadmetodo, kiun oni fiksas sur aŭ nilonan, aŭ rajonan, aŭ silkan, ks kadritan ilon, tra kiu oni penetrigas farbon, pere de kaŭĉuka splinto, sur la suban paperon aŭ tolon. La metodon oni uzas kaj en artafiŝoj kaj -grafiko. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**FRAGMENT/O** Eco.

Peco de rompita objekto. Apartigita aŭ nekompleta parto, precipe el literatura verko. Kio restas el arta aŭ literatura verko, de kiu la cetero estis perdita aŭ restis nekompleta.

**FRAGRUĜ/A** Kolornuanco.

16½Ĉ08. KARMINRUĜA-GRIZETA-KOLOREGA. An: Strawberry; Fi: Mansikanpunainen; Fr: Fraise, Rouge fraise. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FRAKTUR/O** Tipo.

Speco de angulplena skribo, kutime uzata de germanaj presistoj antaŭ la unua mondmilito. Kp: ma\*, sl\*k te\*.

**FRAMBRUĜ/A** Kolornuanco.

16D08. RUĜA-GRIZA-KOLOREGA. [Rubus idaeus] An: Raspberry red; Fi: Vadelmanpunainen; Fr: Framboise, Rouge framboise; Sv: Hallonrött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kulturo.

**FRANCA/O** Efgento loĝanta en Francio.

-/A Rilata al la francoj aŭ al Francio. -/IO Lando okcidente de Eŭropo, inter Belgio, Germanujo, Svisio, Italio kaj Hispanio.

**FRANCA FORM/O EMPIRA** Tipo.

Kp: ma*, sl* k te*.		Terebinto su*.
<b>FRANCA FORM/O ROKOKA</b>	Tipo.	<b>FRANCULTRAMARBLU/O</b> Farbo.
Kp: ma*, sl* k te*.		An: French ultramarine; Fi: Ranskalainen ultramariini; Fr: Outremer français; Ge: Französisches ultramarin; Hi: Azul ultramar frances. V. p-ojn 6 k 7.
<b>FRANCA FOTEL/O EMPIRA</b>	Tipo.	Vidu: Francibluo fb* k Ultramarbluo artefarita fb*.
Kp: ma*, sl* k te*.		Kp: fm*.
<b>FRANCA KOLONORNAMAĴ/O</b>	Tipo.	Materio.
GOTIKA Kp: ma*, sl* k te*.		<b>FRANKFURTFAJENC/O</b>
<b>FRANCA MEBL/O EMPIRA</b>	Tipo.	Karakterize, sur blanka fono per bluaj farboj faritaj ornamaĵoj. Fabrikitaj en Germanio, Frankfurt am Main, en la 1666 ... 1772.
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>FRANKFURTNIGR/O</b> Farbo.
<b>FRANCA MEBL/O RENESANCA</b>	Tipo.	Vidu: Plantonigro fm*. Kp: fm*.
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>FRAPETMODLIL/O</b> Ilo.
<b>FRANCA ORNAMAĴ/O</b>	Kp: ma*, sl*	Laborilo por skulptado.
<b>GOTIKA Tipo.</b>	k te*.	<b>FREKSŜAFTA ELEKTRODRIL/O</b> Ilo.
<b>FRANCA ORNAMAĴ/O</b>	Kp: ma*, sl*	Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.
<b>ROKOKA Tipo.</b>	k te*.	<b>FRESK/ARTO P</b> Artfako.
<b>FRANCA SEĜ/O EMPIRA</b>	Tipo.	En ĝi oni pentras per akvaj farboj sur freŝa kalkostukaĵo de muro, kun belartisma ce lo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Vidu: Freskpentarto, af*. Vp: 6. Kp: arto*.
<b>FRANCA SEĜ/O ROKOKA</b>	Tipo.	-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>FRESKOSEK/ARTO</b> Artfako.
<b>FRANCA TABL/O EMPIRA</b>	Tipo.	En ĝi oni pentras per akvaj farboj sur seka, malfreŝa kalkostukaĵo de muro, kun bel artisma celo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Vidu: Freskosekpentarto af*. Kp: as*.
<b>FRANCIBLU/O</b>	Farbo.	-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.
An: French blue; Fi: Ranskansininen. Vp:oj 6. k 7.		<b>FRESKOSEK/PENTR/ARTO</b> Artfako.
Vidu: Francultrammarbluo fb* k Ultra marbluo artefarita fb*. Kp: fm*.		En ĝi oni pentras per akvaj farboj sur seka, malfreŝa kalkostukaĵo de muro, kun bel artisma celo. Vidu: Freskosekarto af*. Kp: as*.
<b>FRANCITEREBINT/O</b>	Suspensiaĵo.	-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.
Ĝi estas etera oleo, kiu aspektas kiel pura akvo kaj havas bonan odoron. Ekzistas du specioj, ordinara kaj purigita (en la franca: rectifié). Ĝi estas solvilo kaj diluilo en artfarboj. Vidu:		<b>FRESKPENTR/ARTO</b> Artfako.

En ĝi oni pentras per akvaj farboj sur freŝa kalkostukaĵo de muro, kun belartisma celo. Vidu: Freskarto af\*. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**FRIS/O** Tipo.

Mallarĝa, vertikala ornamaĵo ĉirkaŭ vazo, aŭ supre de ĉambro, kameno, pordo ks. Pentritaj strioj pendantaj ĉe la supro de scenejo, por prezenti plafonon aŭ ĉielon. Kp: ma\*, sl\*k te\*.

**FRIS/O ANTIKVA** Tipo.

Ĝi estas rubandeca ornamaĵo kun pentritaj aŭ reliefaj bildoj el plantotemoj, kutime lotuso aŭ palmo. Ĝin oni uzis por dekoracii frisojn, kolonkolojn, tegmentpartojn kaj va zojn. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FRIS/O BABILONA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FRIS/O EGIPTA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FRIS/O PERSA** Tipo.

El la bildo oni vidas, ke ornamaĵo estu forte stilita kaj konfirmiĝu kun la objekto kaj la materio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FRIS/O ROMANIKA** Tipo.

El la bildo oni vidas, ke ornamaĵo estu forte stilita kaj konfirmiĝu kun la objekto kaj la materio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**FRISA KOMBINAĴ/O LITERARA** Strukturo.

La bildo prezentas strekformojn, kiuj estas literoj, laŭ libera stilo.

**FRISA KOMBINAĴ/O NUMERARA** Strukturo.

La bildo prezentas strekformojn, kiuj estas numeroj, laŭ libera stilo.

**FRISA KOMBINAĴ/O SIGNARA** Strukturo.

La bildo prezentas strekformojn, kiuj estas signoj, laŭ libera stilo.

**FRIVOL/A** Eco.

Bagatela, malserioza, vanta.

**FRIVOLPUNTO/O** Tipo.

Dunoda navetpunto, per unu aŭ du navetoj mane nodita punto, priskribante arkojn kaj ron dojn. Kp: ma\*, sl\*k te\*.

**FRONT/O** Objekto.

Antaŭo de domo aŭ homgrupo.

**FRUGOTIK/O** Kulturo.

**-/A** Apartenanta al la komenca epoko de tiu stilo.

**FULG/O** Materio.

Amaso da karberoj ekz. en fumo.

**FULGONIGR/O** Farbmaterialo.

Ĝ00 a.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Bone black; Fi: Nokimusta; Fr: Noir de bougie, Noir de fumée, Noir de lampe; Ge: Lampenschwartz; It: Nero di lamp; Sv: Lampsvar. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**FULGONIGR/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*\*n. Ĝin oni produktas bruligante fulgoproduktivajn materialojn, kiel grasaj oleoj, rezinoj, kolofonoj, ktp. An: Lamp black; Fi: Nokimusta; Fr: Noir de bougie; Ge: Lampenschwarz; Hi: Negro bujia. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Fulgonigro fm\*. Kp: fm\*.

**FUMBLU/A** Kolornuanco.

3½Ĉ04. LAZURBLUA-GRIZETA-MEZ KOLORETA. An: Smoke blue; Fi: Savunsininen; Fr: Beu fumée; Sv: Rökblått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**FUMGRIZ/A** Kolornuanco.

12½Ĉ02. NAPOLOFLAVA-GRIZETA-KOLORETA. An: Smoke gray; Fi: Savunharmaa; Fr: Fumée, Gris fumée; Sv: Rökgrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.



**FUNKCIONAL/ISMO** Artoskolo.

En arkitekturo, urboplanado kaj artindustrio laŭ kiu la bezono, konstruo kaj materio donas la formon. Ĝi aktualas ekde la 1920. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artajo. La skolaroj: AALTO Alvar finna arkitekto kaj akademiano, GROPIUS Walter germana arkitekto, LE CORBUSIER [Charles Edouard Jeanneret] svis-franca arkitekto, pentristo kaj verkisto, MIES VAN DER ROHE Ludwig german-amerika arkitekto, NIEMEYER Oscar [N. Soares Filho] brazila arkitekto, PERRET Auguste franca arkitekto, SULLIVAN Louis usona arkitekto, WAGNER Otto aŭstria arkitekto, WRIGHT Frank usona arkitekto.

**FUTURART/ISMO** Artoskolo.

En literaturo kaj arto, kiun karakterizas ne ligiteco kun estinteco, sed kontraŭeco al tradicio kaj tendenco krei tute novan, kiu sugestie esprimas la modernan vivon. Ĝi havas kolorskalono de novimpresionismo, geometrecon de kubismo, kaj prezentas kontinuan movon sur sama bildo. Oni taksas ĝin kiel la plej ekstrema fenomeno de ekspresionismo. Ĝi aktualas ekde la 1909. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artajo.

La skolaroj: BALLA Giacomo, BOCCIONI Umberto, CARRA Carlo, MARINETTI Filippo Tommaso, RUSSOLO Luigi, SEVERINI Gino, SYBERG Fritz (Christian Frederick) dana pentristo.

**FUTURISMA KUB/ISMO** Artoskolo.

Kiu celas al aktiva koloreco pere de kontrastaj koloroj en arkformaj figuroj kaj, kiu emfazas purajn, spektrajn kolorojn. Ĝi vastiĝas el Francio ekde la 1912. Vidu: Orfartismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artajo.

**GAGATNIGR/A** Kolornuanco.

13½G01. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-

IOM

KOLORETA. An: Jet black; Fi: Gagaatinmusta; Gr: Gagates; La praf: Jayete. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

**GALFLAVO**06. FLAVAVERDA-GRIZETA-

KOLORA.

An: Oxgall; Fi: Sapenkeltainen; Fr: Jaune bile; Ge: Galle; Gr: Khole; It: Giallo; Sv: Gallgult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GELATENRUL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**GEM/ARTO** Artfako.

En ĝi oni gravuras, poluras kaj tajlas gemojn. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**GEOMETRI/IGO** Stilo.

Stilo de belarto, kiu celas ŝanĝi naturajn formojn al geometrieaj. Kp: ma\*, te\* k ti\*.

**GEOMETRIA ROZ/O SKEMA** Strukturo.

La modela bildo donas bonan bazon por plani ornamajon.

**GERANIRUĜ/A** Kolornuanco.

16½B08. KARMINRUĜA-BLANKETA-KOLOREGA. [Geranium sanguineum] An: Geranium red; Fi: Kurjenpolvenpunai nen; Fr: Rouge géranium; Gr: Geranion. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GERANIRUĜ/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*d. An: Permanent geranium; Fi:

Kurjenpolvenpunainen; Fr: Geranium permanent; Ge: Permanentgeranium; Hi: Geraneo permante. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun Geraniruĝa kn\*. Kp: fm\*. Tipo.

Malgranda, alteta, stativsimila tablo por kan - GERANO/OJFRANCA amobjektoj. En la 17. jc. instalaĵo de reprezenta ĉambro. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**GERMAN/O** Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Germanujo.

-/A Rilata al la germanoj aŭ al Germanujo.

-/UJO Lando kuŝanta meze kaj norde de Eŭropo.

**GERMANA DENTOFRIS/O ROMANIKA** Tipo.

Angulfriso el brikoj, kies unu angulo elstaras. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

<b>GERMANA FORM/O RENESANCA</b>	Tipo.	<b>GIPSOSKULPT/URO</b>	Artfako.
Kp: ma*, sl* k te*.		En ĝi oni prilaboras gipson per skulptado por belarta celo. Vidu: Gipsoskulptarto af*. Kp: as*.	
<b>GERMANA GLOARPOKAL/O RENESANCA</b>	Tipo.	<b>-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.</b>	
Sur kies fermoplato, vazo kaj piedo oni cizelis la gloaron. Kp: ma*, sl* k te*.		<b>GIPSOTRANĈIL/O</b>	Ilo.
<b>GERMANA MEBL/O RENESANCA</b>	Tipo.	Laborilo por skulptado.	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>GIRLAND/O</b>	Tipo.
<b>GERMANA METALORNAMAĴ/O RENESANCA</b>	Tipo.	Ornama kunplektaĵo el floroj, folioj kaj fruktoj, en formo de kurba aŭ pendanta ĉeno; girlandsimila ornamaĵo. Kp. ma*, sl* k te*.	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>GLACE/A</b>	Eco.
<b>GERMANA ORNAMAĴ/O ROMANIKA</b>	Tipo.	Hela travidebla farbtavolo, aplikita sur jam sek-igitan farbon. Kaj brila aspekto de gla ceaj substancoj, kaj ricevinta apartan brilan aspekton per polurado aŭ glatigado.	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>GLAD/ILO</b>	Ilo.
<b>GERMANA VIMPERG/O GOTIKA</b>	Tipo.	Ilo por gladi, glatigi per varma fera ilo.	
Ĝi estas ornamgablo super pordoj kaj fenestroj, kies kruttegmenta triangulo surhavas dekorecajn formojn. Kp: ma*, sl* k te*.		<b>GLAT/A</b>	Eco.
<b>GIMETBLU/O</b>	Farbo.	Tre ebena supraĵo, kiel vitro.	
An: Guimet blue; Fi: Guimetinsininen. Vp:oj 6. kaj 7. Vidu: Ultramarbluo artefarita fb*. Kp: fm*.		<b>GLAZUR/O</b>	Faraĵo.
<b>GIPS/O</b>	Farbmaterialo.	Vitrigebla substanco, per kiu oni kovras potojn, kahelojn ks, por fari ilin aŭ pli fortikaj, nepentreblaj por la akvo, aŭ pli glate brilantaj.	
CaSO <sub>4</sub> *2 H <sub>2</sub> O. A00. a.k.l.s.v. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Ul, Zs. An: Gypsum, Gypsum plaster; Fi: Kipsi; Fr: Platre; Ge: Analin, Gips, Leichtspat, Lenzin; It: Gesso; Sv: Gips. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi estas malbona kiel farbmaterialo. Kp: fb*.		<b>GLAZURITA RELIEFPLAT/O BABILONA</b>	Tipo.
		Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>GIPSMODEL/O</b>	Ilo.	<b>GLIM/O</b>	Materio.
Gipsmodelaĵo por skulptfarado.		Silikata mineralo, precipe konsistanta el aluminio, magnezio, alkaloj kaj akvo, kun me taleca brilo, facile tavoloĝanta je lamenoj.	
<b>GIPSOSKULPT/ARTO</b>	Artfako.	<b>GLIPTIK/O</b>	Artfako.
En ĝi oni prilaboras gipson per skulptado por belarta celo. Vidu: Gipsoskulpturo. Kp: as*.		Arto modifi gemojn kaj juvelojn per gravurado kaj tranĉado. Kp: as*.	
<b>-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.</b>		<b>-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO</b>	

Produkto.

### GLIPTOTEK/O

Kulturo.

Kolekto de gravuritaj gemoj.

### GLOBKAPA FREZIL/O

Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

### GOBELIN/O

Faraĵo.

Manlabore farita, figurita murtapiŝo. Origine farita de manufakturo Les Gobelins en Parizo. Pliposte oni uzas la nomon el figuritaj murtapiŝoj ĝenerale. La nomo devenas de franca Gobelin-familio, kies membroj jam en la 15. jarcento praktikis tinkturon kaj kies pri vatan rembur- kaj tapiŝfirmaon oni alstatigis en la 1662 j. En aŭtentaj gobelinoj oni plektas koloran figurfadenon nur en la ĝustan lokon de ŝtofo.

### GOFR/AĴO

Tipo.

Per varmaj gofriloj malreliefataj desegnoj, kaneloj, krispoj kaj ondumetoj ktp sur ledon, paperon kaj punktojn. Kp. ma\*, sl\* k te\*.

### GOTIK/O

Kulturo.

-/A Prezanta la arkitekturan stilon, kiu el Francio disvastiĝis en Anglion, Germanujon kaj Nord-Italion inter la 12. kaj 15. jc-oj, kaj estis karakterizita per volboj apogitaj sur ogi - vokruĉoj kaj per pintarkaj fenestroj.

### GRAFIKART/O

Artfako.

En ĝi oni presas la bildon pere de plato sur kiu oni desegnis aŭ gravuris la bildon. La ĉefspecoj estas: 1. Ksilografiarto/Lignogravurarto; Linoleumarto; Metalgrafikarto. 2. Bronzgrafikarto; Stalgrafikarto. 3. Litografarto. 4. Serigrafarto/Silkpresarto. 5. Akvarelarto; Desegnarto. Inter ili estas kaj nigrablankaj kaj kolorproduktoj, kaj ĉu originaj ĉu reproduktaj. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### GRAFITNIGR/O

Farbmaterialo.

C. Ĝ00. a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs.

Fi: Grafiitti; La aliaj: Aschblei, Black lead, Blyerts, - Kohlblau, Potlod, Plumbago. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

### GRAJNSURFAC/O

Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

### GRAPFLAV/A

Kolornuanco.

12Ĉ09. FLAVA-GRIZETA- TRE

KOLOREGA.

[Citrus maxima] An: Grape fruit; Fi: Grapehedelmänkeltainen, Grapenkeltinen, Greipin keltainen; Fr: Jaune pamplemousse; Sv: Grapefruktgult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Faraĵo.

~~GRAVUR/O~~ farita gravurante.

-/ISTO Praktikanto. Homo, kiu profesie gravuras. -/ADO Ago de gravuranto. -/AĴO Produkto. Sur metalo, ostoj kaj vitro gravurita de gravuristo. -/ILO Ilo por gravuri, tranĉi (negativajn) bildojn sur metalo aŭ ligno, per kiu oni povas presi la bildon sur papero.

### GRAVURGLOB/O

Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

### GRAVURNADL/O

Ilo.

Laborilo por grafikado.

### GREKA VAZ/O HELENA

Tipo.

Kp: Ma\*, sl\* k te\*.

### GREMFLAV/A

Kolornuanco.

13A04. ORANĜAFLAVA-BLANKA-MEZKOLORETA An: Cream; Fi: Kermankeltainen; Fr: Crème, Jaune crème; Sv: Gräddgult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

### GRIFEL/O

Ilo.

Laborilo por grafikado.

### GRIZ/A

Kolornuanco.

A...Ĝ00. BLANKA...GRIZA...NIGRA. Malpura koloro inter blanka kaj nigra. V.p:n 7. Kp: kl\*.

### GRIZAJL/O

Tekniko.

Procedo de dekoracio ĉe pentraĵoj, vitraloj ks, en kiu oni uzas la diversajn nuancojn de grizo, por doni la impreson de reliefo. Kp. ma\*, sl\* k ti\*.

**GRIZART/O** Artfako.

En ĝi oni uzas nur la diversajn nuancojn de grizo, kun belartisma celo. Kp. as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**GRIZASIRING/A** Kolornuanco.

19C02. PURPURVIOLA-BLANKAGRIZA-KOLORETA. An: Grayish lilac; Fi: Harmaan syreeninvärinen, Syreeninharmaa; Fr: Lilas gris; Sv: Syrengrått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZBLOND/A** Kolornuanco.

13Ĉ02. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-KOLORETA. An: Grayish beige; Fi: Harmaanbeige, Kullanharmaa; Fr: Grège. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZBLU/A** Kolornuanco.

3½D06. LAZURBLUA-GRIZA-KOLORA. An: Grayish blue; Fi: Harmaansininen; Fr: Bleu gris; Sv: Gråblått. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZBRUN/A** Kolornuanco.

14E02. ORANĜA-GRIZEGA-

KOLORETA.

An: Grayish brown; Fi: Harmaanruskea; Fr: Brun gris; Sv: Gråbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

~~GRIZFLAVA~~ BLANKETA-KOLORA. An: Grayish yellow; Fi: Harmaankeltainen; Fr: Jaune gris; Sv: Grågult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZORANĜ/A** Kolornuanco.

14B06. ORANĜA-BLANKETA-KOLORA. An: Grayish orange; Fi: Harmaanoranssi; Fr: Orange gris; Sv: Gråorange, Gråbrandgult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZROZ/A** Kolornuanco.

17B04. PURPURARUĜA-BLANKETA-MEZ-KOLORETA. An: Grayish rose; Fi: Harmaan ruusunpunainen; Fr: Rose gris. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZRUBENRUĜ/A** Kolornuanco.

17D06. PURPURARUĜA-GRIZA-

KOLORA.

An: Grayish ruby; Fi: Harmaan rubiininpunainen; Fr: Rubis gris. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Kolornuanco.

~~GRIZRUĜA~~ GRIZETA-MEZKOLORA. An:

Grayish red; Fi: Harmaanpunainen; Fr: Rouge gris; Sv: Grårött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZTURKIS/A** Kolornuanco.

5D06. TURKISA-GRIZA-KOLORA. An: Grayish turquoise; Fi: Harmaan turkoosinvärinen; Fr: Turquoise gris. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GRIZVERD/O** Farbmateriale.

3 Cu H As O<sub>3</sub>\*Cu (CH<sub>3</sub>CO<sub>2</sub>)<sub>2</sub>. 8D05. 0,000544 mm. a.l.o. X. Eblas miksi kun Ka(x), Kro(x), Mb, Mv, Pb(x), Pm(x), Zi. An: Verdigris; Fi: Espanjanvihreä, (Keisarinvih reä); Fr: Vert de gris; Ge: Grünspan; Sv: Spanskgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi estas nerezistema. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**GRIZVERD/O** Farbo.

La alia ebla nomo: HISPANVERDO. An: Verdi-gris; Fi: Harmaanvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Grizverde fm\*. Kp: fm\*.

**GRIZVIOL/A** Kolornuanco.

0D06. VIOLA-GRIZA-KOLORA. An: Grayish violet; Fi: Harmaanvioletti; Fr: Violet gris; Sv: Gråviolett. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**GROTESK/A** Eco.

Prezentanta formojn strangajn, eĉ mons trajn, karaktere en literaturo, pikturo kaj skulp turo.

**GROTPENTRAĴ/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*. Vidu: Kaverna bizono prahistoria ti\*.

**GRUA BILD/O UNUSTREKA** Strukturo.

Fragmento el la artaĵo de Sajtoŝi: GRUOJ.

**GUASĜ/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras artaĵon el kovraj farboj ak vigitaj kun gumo kaj mielo. Vidu: Guaŝpentarto af\*. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**GUAŜPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras artaĵon el kovraj farboj ak vigitaj kun gumo kaj mielo. Vidu: Guaŝarto af\*. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**GUDROTEREBINT/O** Suspensiaĵo.

Oni distilas el gudro, kaj ekzistas kvar diversaj specioj. Ĝin oni ne utiligas en artfarboj.

**GUĜ/O** Ilo.

Laborilo por grafikado kaj skulptado.

**GUIGNETVERD/O** Farbo.

An: Guignet green; Fi: Guignetinvihreä. Vidu: Smeraldverdo mt\*. V.p:oj 6 k 7. Kp: fm\*.

**GUMIGUT/O** Farbmaterialo.

Flava, rezina gumo [Garcinia morella]. Oni uzas ĝin nur por akvarelfarboj. Ne toleras lumon. Ne estas normalfarbo. Kp. fb\*.

**GUMIGUT/O POSTIĈA** Farbo.

An: Gamboge hue; Fi: Gummiguttajäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**GUTPLAT/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ĜANGALVERD/A** Kolornuanco.

6F04. VERDABLUA-NIGRAGRIZA-MEZ - KOLORETA. An: Jungle green; Fi: Viidakonvihreä; Fr: Vert jungle. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**ĜARDENA PEJZAĜ/O TUĈA Strukturo.** Vidu: Kampara pejzaĝo st\*.

**ĜARDENARKITEKT/URO** Artfako.

En ĝi oni profesie planas ĝardenojn, parkojn kaj al ili apartenantajn konstruaĵojn, kiel barilojn, fontanojn, ĝardendometojn, kolonojn, pontojn kaj pordegojn. Kp: as\*.

**-/O** Praktikanto. **-/URADO** Ago. **-/URAĴO** Produkto.

**HANSOFLAV/O** Farbmaterialo.

a.k.o.s. Fi: Hansakeltainen, Heleän keltainen,

Heliokelta;

La aliaj: Hansagelb, Kalkgelb. V. p-ojn 6 k 7. Tre bona organika farbmaterialo. Kp: fb\*.

Farbo.

**HANSOFLAV/O**: Hansakeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Hansoflavo fm\*. Kp: fm\*.

**HARMONI/A** Eco.

Ĝin karakterizas ĝuste aranĝitaj diversaj partoj de tuto tiel, ke ĉiu el ili akordas plaĉe kun la aliaj.

**HARPENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentrado.

**HARPUN/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HAVANALIZARIN/O POSTIĈA** Farbo.

An: Havannah lake; Fi: Havannanalitsariinin jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**HAVANBRUN/A** Kolornuanco.

13½G05. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-MEZ - KOLORA. An: Havana brown; Fi: Havannanuskea; Fr: La brun de Havanne. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**HEDERA ORNAMAĴ/O GOTIKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HEDERVERD/A** Kolornuanco.

11F02. VERDAFLAVA-NIGRAGRIZA-KO - LORETA. [Hedera helix] An: Ivy green; Fi: Mura-tinvihreä; Fr: Vert lierre; Ge: Efeu-grün; Gr: Ifyon. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**HEJMA SKEM/O KUNMETA** Strukturo.

Vidu: Pejzaĝo ritma, str\*.

**HEL/A** Kolornuanco.

Pli simila al blanka ol al nigra; forte lumanta: hela koloro. V.p:n 7. Kp: kl\*.

**HELEN/O** Kulturo.

Ano de unu el la hind-eŭropaj triboj, kiuj fik s-iĝis en la regionoj ĉirkaŭantaj okcidente kaj oriente Egean maron.

-/A Rilata al la helenoj. -/ECO La karaktero de la helenoj. -/ISMO La tuto de la helena civilizo. -/ISTO Scienculo aŭ klerulo, studanta la helenan literaturon.

**HELIANTOFLAV/A<sup>P</sup>** Kolornuanco.

13A08. ORANĜAFLAVA-BLANKA-KOLOR-EGA. [Helianthus annuus] An: Sunflower yellow; Fi: Auringonkukan keltainen; Fr: Jaune tournesol; La: Solsequium; Sv: Solrosgult. Vp:oj 6 k 7. (Sunflorflava). Kp: kl\*.

**HELIANTOLE/O<sup>P</sup>** Suspensiaĵo.

Segebla oleo. (Sunfloroleo). V.p:n 6.

**HELICOTRANĈIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**HELIOTROPVIOL/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 19½. Ondolongo -0,000564 mm. 19½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp:n 7. Kp: kn\*.

**HENABRUN/A** Kolornuanco.

14½E09. SIENTERORANĜA-GRIZEGATRE KOLOREGA. [Lavsonia inermis] An: Henna; Ar: Hinna; Fi: Hennanruskea, Hennanvärinen; Fr: Henné de couleur. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**HEPATBRUN/A** Kolornuanco.

15G05. ORANĜARUĜA-NIGRETA-MEZKOLORA. An: Liver brown; Fi: Maksanruskea; Fr: Brun foie; La praskandinava: Lifr; Sv: Leverbrunt. V. p-ojn 6

k 7. Kp: kl\*.

**HERALDIKA LILI/O FRANCA** Tipo.

La lilibildo maturiĝis jam en la 12. jc. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HERALDIKART/O** Artfako.

En ĝi oni planas blazonojn. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**HERAT/O PERSA** Tipo.

La figuro ripetiĝas regule en la matoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HERM/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, s\* k te\*.

**HERMPILASTR/O HELENA** Tipo.

Arkitektura apogilo, kiu similas al hermo kun sia kapo kaj supren larĝanta fusto. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HIACINTOBLU/A** Kolornuanco.

2Ĉ07. VIOLBLUA-GRIZETA-KOLOREG-ETA. [Hyacinthus orientalis] An: Hyacinth blue; Fi: Hyasintinsinen; Fr: Bleu jacinthe; Sv: Hyacintblätt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**HINDIFLAV/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*d. An: Indian yellow; Fi:

Intiankeltainen; India, Giallo indiano; Sv: Indisk gult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.  
Fr: Jaune Indien; Ge: Indisch gelb; Euxanthingelb; Hi: Amarillo indio; It: Estratto di giallod

**HINDIFLAV/O POSTIĈA** Farbo.

An: Indian yellow hue; Fi: Intiankeltaisen jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**HINDIFLAV/O DIAFANA** Farbo.

An: Indian yellow transparent; Fi: Intiankuultokeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**HINDIRUĜ/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*\*n. An: Indian red; Fi:

Intianpunainen;

Fr: Rouge indien; Ge: Indischrot; Hi: Rojo indio.  
V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Angliruĝo fm\* k fb\*.  
Kp: fm\*.

**HINDORANĜARUĜ/O** Farbo.

An: Indo orange red; Fi: Intianoranssinpunainen.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**HISPANA ORNAMAĴ/O ROMANIKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HISPANVERD/O** Farbo.

An: Hispan green; Fi: Espanjanvihreä. Vp:oj 6 k 7.  
Vidu: Grizverdo fm\* k fb\*. Kp: fm\*.

**HOMA FIGUR/O MOVA** Strukturo.

Studo de movo pere de manekeno donas bonan ekzercon kaj helpas por desegni vivan modelon.

**HOMA KAP/O KROKIZA** Strukturo.

En la bildo oni studas la rilatojn de homa vizaĝo, en diversaj pozicioj, helpe de ovo sur kiu oni desegnis la okulojn, brovojn, nazon, buŝon kaj orelojn.

**HOMA KAP/O KUBISMA** Strukturo.

La bildo prezentas la praformojn de la homa kapo kubisme. Fragmento el la artaĵo de Albrecht Dürer: ANALIZO PRI KAPO.

**HOMA KAP/O PERSPEKTIVA** Strukturo.

Vidu: Homa kapo krokiza st\*.

**HOMA KAP/O SKEMA** Strukturo.

Unue oni trovu la geometrian ĉeffiguron kaj poste la helpliniojn. Tiu donas eblecon daŭrigi ĝis la detaloj.

**HOMA KORP/O DORSOFLANKA** Strukturo.

El la markitaj punktoj oni vidas, ke ofte la konvekso konturo korespondas, interrilatas kun la konkava konturo sur la mala flanko. Fragmento el la artaĵo de Harold Speed.

**HOMA KORP/O KUBISMECA** Strukturo.

Vidu: Homa korpo skema st\*.

**HOMA KORP/O MEZNOMBRA** Regulo.

**HOMA KORP/O SKEMA** Strukturo.

La bildo prezentas la praformojn de la homa korpo kubisme. Fragmento el la artaĵo de Albrecht Dürer: ANALIZO PRI KORPO.

**HOMA KRANI/O FRONTA** Strukturo.

Estas vere malfacile desegni homan kapon, se ne konas profunde kaj detale la strukturon de la kranio.

**HOMA KRANI/O PROFILA** Strukturo.

Estas vere malfacile desegni homan kapon, se ne konas profunde kaj detale la strukturon de la kranio.

**HOMA KRANI/O TRIKVARONPROFILA** Strukturo.

Estas vere malfacile desegni homan kapon, se ne konas profunde kaj detale la strukturon de la kranio.

**HOMA MEDI/O** Strukturo.

**HOMA MOV/O KROKIZA** Strukturo.

Kiam oni intencas prezenti rapidan movon, unue oni desegnu nur la plej karakterizajn ĉefliniojn, kaj pliposte oni eblas detaligi ĝin.

**HOMA MUSKOLAR/O** Strukturo.

1 kaptorna muskolo, 2 deltojdo, 3 granda pektoralo, 4 antaŭa serato, 5 oblikva ekstera abdomena muskolo, 6 rekta abdomena muskolo, 7 trapezo, 8 larĝa ŝultra muskolo, 9 braka bikapaj tricepso, 10 brako-radiusa muskolo, 11 sartorio, 12 rekta vasta muskolo, 13 laterala vasta muskolo, 14 mezala vasta muskolo, 15...16 femurmuskoloj, 17 femura bisepto, 18 gastroknemio, 19 antaŭa tibia muskolo, 20 larĝa peronea muskolo, 21 kalkanea tendeno.

**HOMA SKELET/O** Strukturo.

1 klaviklo, 2 skapolo, 3 humero, 4 radiuso, 5 karmo, 6 sternumo, 7 lumba vertebraro, 8 sakro, 9 vostetostoj [coccyx], 10 ilio, 11 femuralo, 12 patelo, 13 tibio, 14 fibulo.

**HOMA SPIN/O MOVA** Strukturo.

Oni atentu, kiel fleksas la homa spino.

**HOMFIGURA KUNMETAĴ/O** Regulo.

Oni vidu, jen konusforma kunmetaĵo. Fragmento el la kunmeta skalo de Vilhelm Wascher.

**HOMKAPA MUSKOLAR/O** Strukturo.

1 frunta muskolo, 2 okula orbikulo, 3 naz muskolo, 4...7 grandaj zigomaj muskoloj, 8 limfonodo kaj submandibla glando, 9 masetero, 10 buŝa orbikulo, 11...12 mentonmuskoloj.

**HORIZONT/O** Regulo.

Jen oni studas kiamaniere trovi horizonton en tridimensia bildo.

**HORIZONT/O** Strukturo.

Vidu: Horizonte re\*.

**HORLOĜA KONTUR/O LITERARA** Strukturo

Por ekzerci vidon oni eblas imagi, ke la objekto konsistas el literoj.

**HUFOFERA ARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**HUFOFERA ARK/O ALTA** Tipo.

**HUKEVERD/O** Farbo.

akv: ro\*\*...\*\*\*d, akr, ole: ro\*\*\*d. An:

Hooker's green; Fi: Hookerinvihreä; Fr: Vert de Hooker; Ge: Hooker's grün; Hi: Verde Hooker. V. p-ojn 6. k 7. Kp: fm\*.

**HUKEVERD/O MALHELA** Farbo.

An: Hooker's green rark; Fi: Hookerinvihreä tumma. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Hukeverdo fb\*. Kp: fm\*.

**IKEBAN/O<sup>P</sup>** Artfako.

En ĝi oni faras komponaĵojn el floroj, branĉoj, folioj ktp, en poto aŭ vazo, kun belartisma celo. Originas el Japanio. V.p:n 6. Vidu: Floraranĝarto af\*. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**IL/O** il\*.

Ĝi montras la aparaton, instrumenton aŭ organon per kiu oni plenumas la agon esprimatan de la radiko. Aĵo, per kiu oni faras ion: oni skribas per skribilo.

**ILMENITNIGR/O** Farbmateriale.

FeTiO<sub>3</sub>. G00. Eblas miksi kun Ci(x), Fe, Ka, Kf(x), Kr(x), Kro, Li(x), Pb, Pm, Pr, Ul(x), Zi, Zs(x). Fi: Ilmeniittimusta; Ge: Ilmenitschwarz. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ILUSTR/AĴO** Faraĵo.

Ornamaĵo kiun oni faras per bildoj.

**ILUSTRAJA DESEGN/O** Strukturo.

Oni vidu la humurecon en la bildo. Fragmento el la artaĵo de Erkki Tantt: ILUSTRAJO POR PROVERBO.

**ILUSTRAJA DESEGN/O MEDIA** Strukturo.

Desegnisto tradukas la enhavon en la "bildlingvon". Fragmento el la artaĵo de Hans Bendix: ILUSTRODESEGNO.

**ILUSTRITA PAPIRUSORNAMAĴ/O EGIPTA** Tipo

Pentrita. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ILUSTRITA SURFAC/O METALGRAFIA** Struktur

**ILUSTRITA SURFAC/O SERIGRAFIA** Strukturo



**ILUSTRITA SURFAC/O** Strukturo.  
**STREKA**

Fragmento el la artaĵo de Paul Klee:  
TUĈDESEGNO.

**ILUSTRITA SURFAC/O** Struktur  
**TUĈDESEGNA** o

Jen diversaj specoj de surfacoj.

Artoskolo.

**ILUSTRIVART/ISMO**

En pentroarto, skulptoarto, artgrafiko, de segno-arto, arkitekturo kaj literaturo, kiun karakterizas intereso pri historio, nacio, tradicio, mistiko, netrivialeco, imageco, poemeco, mitologieco, religieco. Laŭ ĝi pejzaĝo havas diecon kaj la artisto estas la interpretisto. Ĝi prezentas pejzaĝon kiel la tutaĵon, kaj kun lumo reganta. Preferas koloron kaj brilecon al klareco kaj precizeco, kaj krome troigas la esprimon kaj akceptas dekorecon. Aktualis ekde la 19. jc. Vidu: Romantikismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**IMPRES/O** Tipo.

Efiko je la sentoj aŭ pensoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IMPRESION/ISMO** Artoskolo.

Celas esprimi senperajn, momentajn movo-, koloro-, aero- kaj lumefektojn. Kontraŭas la akademiecan manieron trakti la kolorojn kaj postulas, ke oni prezentu ĉion tia kia ĝi aspektas ĉimomente. Ĝi ne prezentas perfekte la similecon de la objektoj, sed tamen koneble, kaj la strekperspektivon oni ŝanĝas al la lum- kaj kolorperspektivo. Purajn kolorojn oni pentras rapide, unutavole. Aktualis ekde la c. 1870. Vidu: Impresismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanoj: BOUDIN Eugène, CHARDIN Jean-Baptiste, DEGAS Edgar, DELACROIX Engène, GOYA Y LUCIENTES Fr, HALS Frans, JONGKIND Johan, MANET Edouard, MONET Claude, PISSARRO Camille, RENOIR Auguste, RODIN Auguste, ROSSO Medardo, TINTORETTO Jacobo, TIZIAN, TURNER William, WATTEAU Antoine, VELAÁZQUEZ.

**IMPRES/ISMO** P Artoskolo.

Celas esprimi senperajn, momentajn movo-, koloro-, aero- kaj lumefektojn. Kontraŭas la akademiecan manieron trakti la kolorojn kaj

postulas, ke oni prezentu ĉion tia kia ĝi aspektas ĉimomente. Ĝi ne prezentas perfekte la similecon de la objektoj, sed tamen koneble, kaj la strekperspektivon oni ŝanĝas al la lum- kaj kolorperspektivo. Purajn kolorojn oni pentras rapide, unutavole. Aktualis ekde la c. 1870. V.p:n 6. Vidu: Impresionismo as\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanoj: BOUDIN Eugène, CHARDIN Jean-Baptiste, DEGAS Edgar, DELACROIX Engène, GOYA Y LUCIENTES Fr, HALS Frans, JONGKIND Johan, MANET Edouard, MONET Claude, PISSARRO Camille, RENOIR Auguste, RODIN Auguste, ROSSO Medardo, TINTORETTO Jacobo, TIZIAN, TURNER William, WATTEAU Antoine, VELAÁZQUEZ.

**INDIGOBLU/O** Farbmateriale.

$C_{16}H_{10}O_2N_2$ . 1G04. 0,000439 mm. An: Indigo; Fi: Indigo, Indigonsininen; Fr: Indigo; Ge: Indigo; Sv: Indigo. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi estas konata ekde la antikva epoko. Ĝi ne estas rezistema. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

Farbo.

**INDIGOBLU/O**  
akv, ole: ro\*\*\*d. An: Indigo; Fi: Indigo; Fr:

Indigo;

Ge: Indigo; Hi: Indigo. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Indigobluo fm\*. Kp: fm\*.

Artoskolo.

**INDIVIDU/ISMO** aparta ulo portas la veron kaj havas en si mem la valoron ne la tutaĵoj, kiel socio, popolo ktp. Laŭ ĝi artisto ne estu servanto de la publiko kaj aliaj homoj. Vp: 6. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**INFANA KAP/O** Strukturo.

Estas rimarkinde, ke iuj desegnas la kapon de infano tro malgranda kompare kun la korpo, kaj la vizaĝon tro granda kompare kun la tuta kapo.

**INFANETA KAP/O** Strukturo.

Notu bone, ke la mezuroj inter plenkreskulo kaj infano diversas multe. La supera parto de la kapo estas granda, la vizaĝo estas ron da kaj mola, la mentono malgranda.

**INFORMART/ISMO** Artoskolo.

Havas formon abstrakta, kiu ne toleras teoriojn

kaj laŭkutimajn teknikojn, sed kre as impulsece pere de la pentrorimeroj, starante kontraŭ konstrueco. Aktualas ekde la 1958. V.p:n 6. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artaĵo.

La skolanoj: BURRI Alberto, DUBUFFET Jean, FAUTLER Jean, FAVÉN Mauri, HEIKKILÄ Erkki, LAVONEN Ahti, SOMERSALO Jaakko, TÁPIES Antono, TIRRONEN Esko.

**INKANDESKA KARBOPLAT/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**INKANDESKA PLAT/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**INKASPERGIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

**INKDESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras per penikaj aŭ plumaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu, kaj oni uzas ĉininkon kiel la desegnmaterialo. Vidu: Ĉinink-desegnarto af\* k Tuĉdesegna birdo fluganta st\* . Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**INKFUNG/O** Ilo.

Laborilo en grafikado por disŝmiri la inkon.

**INKRUL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**INSIGN/O** Signo.

Distinga signo de ofico, rango aŭ societo. Rekonilo: verda stelo ĉe esperantistoj.

**INSTITUT/O** Kulturo.

Alta lernejo.

**INTERVOLUTA FUST/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IONIKA DENTLISTEL/O HELENA** Tipo.

En la bildo oni montras ĝin per la sago. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IONIKA KAPITEL/O HELENA** Tipo.

Verŝajne la praformo de la ionika kapitulo. Ĝi aktualis en la jarcentoj 600...500 a.K. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IONIKA KOLON/O HELENA** Tipo.

1. Stilobato; 2. Plinto; 3. Suba toro. 4. Kolonfusto; 5. Voluto; 6. Abako; 7. Arkitravo; 10. Friso; 12. Kronlistelo; 14. Cimatio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IONIKA ORNAMAĴ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IONIKA PILASTROKAPITEL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**IREAL/ISMO** P 1 Artoskolo.

En pentroarto kiun karakterizas nerealeco kaj songema lirikeco. Vidu: Irrealismo kaj Ne-realismo. V.p:n 6. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artaĵo.

La skolanoj: CHAGALL Marc, KLEE Paul.

**IRIDBLU/A** Kolornuanco.

0D09. VIOLA-GRIZA- TRE

KOLOREGA.

[Clematis, Iris germanica] Fi: Kurjenmiekansininen; Fr: Bleu iris; Gr: Klematis. Vp:oj 6 k 7. Kp: kl\*.

Artoskolo.

**IRREAL/ISMO** unu karakterizas nerealeco kaj songema lirikeco. Vidu: Irealismo kaj Ne-realismo. V.p:n 6. Kp: af\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Artaĵo.

La skolanoj: CHAGALL Marc, KLEE Paul.

**ITAL/O** Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Italio.

**-/A** Rilata al italoj aŭ al Italio. Vidu: Ĉinkuedeo itala ti\*. **-/IO** Longa duoninsulo etendiĝanta sude de Alpoj, inter Adriatiko kaj la Tirena maro.

**ITALA ORNAMAĴ/O RENESANCA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ITALA ORNAMAĴ/O ROMANIKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ITALRUĜ/O** Farbmateriale.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Eblas miksi kun Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. Fi: Italianpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**ITALIRUĜ/O** Farbo.

An: Italian red; Fi: Italianpunainen. Vp:oj 6 k 7. Vidu: Angliruĝo fm\* k fb\* kaj komparu kun Ital ruĝo fm\*. Kp: fm\*.

**ITALIRUĜ/O HELA** Farbo.

An: Italian pink; Fi: Italianpunainen vaalea. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Italiruĝo fm\* k fb\*. Kp: fm\*.

**JAD/O** Materio.

Densa, polurebla variaĵo de amfibolo aŭ pirokseno, kun koloro varianta de la mal hela grizverdo, blueto, ruĝo kaj flavo ĝis la blanko, uzata en Oriento, precipe en Ĉinio, por etaj art-objektoj.

**JAPAN/O** Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Japanio.

-/A Rilata al japanoj aŭ al Japanio. Vidu: Vazo japana ti\*. -/IO Ekstrem-Orienta ŝtato, konsistanta el insularo norde de Pacifiko.

**JAPANA KONTURTRANĈIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**JAPANVAKS/O** Suspensiaĵo.

[Cera japonica] Blanka aŭ flava

[Toxicodendron succedaneum] Ĝin oni uzas en pentroarto anstataŭ abelvakso.

Materio.

**DASB/O** Orneca variaĵo de kalcedono, pre zentanta diverskolorajn striojn.

**JUVEL/O** Materio.

Ornamaĵo, ordinare malgranda, tre multekosta pro la materio (oro, arĝento, gemoj) aŭ la prilaboriteco.

**JUVELART/O** Artfako.

En ĝi oni desegnas kaj elfaras juvelojn, kiuj estas gemoj kaj grandvaloraj ornam aĵoj. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ĴONGL/ARTO** Artfako.

En ĝi oni ĵetas lerte en aeron diversajn objektojn kaj rekaptas, por ilin tuj reĵetas. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KABINET/O** Objekto.

Ĉambro destinita al intelekta laboro, skrib- aŭ laborĉambro aŭ saloneto kun valora internaĵo; ĉambro, kie oni ekspozicias artajn aŭ sciencajn kolektojn (precipe mono-, bronzdesegn-, latundesegnkolektaĵoj) por studo.

**KABINETPENTRAĴ/O** Faraĵo.

Eta pentraĵo farita tre detale; ordinara en Nederlando en la 17. jc.

**KABINETŜRANK/O** Objekto.

Artŝranko kun multaj riĉe ilustritaj kestetoj kaj pordetoj; suba parto similas al tablo. Kutima materialo estas ebena kaj de ilustraĵoj el gemo, ostoj, valormetalo ks. Ĝi estis favorata en la 16. kaj 17. jc.

**KABINETVITR/O** Faraĵo.

Eta vitralo en fenestra vitro, kiun oni favoris en la 16. kaj 17. jc.

**KADMICITRONFLAV/O** Farbo.

An: Cadmium lemon; Fi: Kadmiumsitrūnankeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KADMICITRON/O POSTIĈA** Farbo.

An: Cadmium lemon hue; Fi: Kadmiumsitrūnankel-

tainen jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp:

fm\*. Farbmateriale.

CdS. 12A09. 0,000573 mm. a.k.l.o.s.v. Norma ~~KADMIFLAV/O~~ Eblas miksi kun Ci, Ka(x), Kf, - Kr, Li, Pr(x), Ul, Zi, Zs. An: Cadmium yellow; Fi: Kadmiumkeltainen; Fr: Jaune de cadmium; Ge: Kadmiumgelb, Schwefelkadmium; It: Giallo di cadmio; Sv: Kadmiumgult. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 30% da oleo. Kiel artista farbmateriale oni konas ĝin ekde la 1829. Ĝi estas bona farbmateriale. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KADMIFLAV/O** Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*. An: Cadmium yellow;

Fi:

Kadmiumkeltainen; Fr: Jaune de cadmium; Ge: Kadmiumgelb; Hi: Amarillo de cadmio. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kadmiflavo fm\*. Kp: fm\*.

Farbo.

~~KADMIFLAV/O HELA~~ Vaalea kadmiumkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KADMIFLAV/O MALHELA** Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*. An: Cadmium yellow deep;

Fi:

Kadmiumkeltainen tumma, Tumma kadmiumkeltainen; Fr: Jaune de cadmium foncé; Ge: Dunkles kadmiumgelb; Hi: Amarillo cadmio oscuro. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbo.

**KADMIFLAV/O MALHELA POSTIĈA** Cadmium yellow deep hue;

Fi:

Tumman kadmiumkeltaisen jäljitelmä; Fr: Jaune de cadmium foncé imit; Ge: Dunkles kadmiumgelb imit; Hi: Amarillo cadmio oscuro imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

An: Cadmium yellow medium; Fi: Kadmiumkeltaisen keskisävy, Keskisävyn kadmiumkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

~~KADMIFLAV/O MEZA~~

**KADMIFLAV/O PALA** Farbo.

An: Cadmium yellow pale; Fi: Kalpea kadmiumkeltainen; Fr: Jaune de cadmium clair; Ge: Licht kadmiumgelb; Hi: Amarillo cadmio claro. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KADMIFLAV/O PALPOSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*d. An: Cadmium yellow pale hue; Fi: Kalpean kadmiumkeltaisen jäljitelmä; Fr: Jaune de cadmium clair imit; Ge: Licht kadmiumgelb imit; Hi: Amarillo cadmio claro imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KADMIFLAV/O POSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Cadmium yellow hue; Fi:

Kadmium-

keltaisen jäljitelmä; Fr: Jaune de cadmium imit; Ge: Kadmiumgelb imit; Hi: Amarillo de cadmio imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbmateriale.

~~KADMIORANĜ/O~~ 000585 ... 0,0005869 mm. a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf, Kr, Li, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Cadmium orange; Fi: (Kadmiumkeltainen tumma), Kadmioranssi. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 30% da oleo. Kiel artista farbmateriale oni konas ĝin ek-de la 1829. Ĝi estas bona farbmateriale. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KADMIORANĜ/O** Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*d. An: Cadmium orange; Fi:

Kad-

mioranssi; Fr: Orange de cadmium; Gr: Kadmiorange; Hi: Naranja de cadmio. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kadmioranĝo fm\*. Kp: fm\*.

Farbo.

~~KADMIORANĜ/O MEZA~~ Fi: Keskisävyn kadmioranssi. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KADMIORANĜ/O POSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Cadmium orange hue; Fi:

Kadmium-

oranssin jäljitelmä; Fr: Orange de cadmium imit; Ge: Kadmiorange imit; Hi: Naranja de cadmio imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbmateriale.

~~KADMIRUĜ/O~~ miksaĵo de CdS kaj CdSe. 15½A09. 0,0006048 mm. a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf, Kr, Li, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Cadmium red; Fi: Kadmiumpunainen; Fr: Rouge de cadmium; Ge: Kadmiumrot; It: Rosso di cadmio; Sv: Kadmiumrött. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 40% da oleo. Kiel artista farbmateriale oni konas ĝin ekde la 1910.

Ĝi havas bonan rezistemon. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

### KADMIRUĜ/O

Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*. An: Cadmium red; Fi:

Kadmiumpunainen; Fr: Rouge de cadmium; Ge: Kadmi-  
mumrot; Hi: Rojo de cadmio. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Kadmiruĝo fm\*. Kp: fm\*. Farbo.

An: Cadmium red light; Fi: Vaalea kadmiumpunainen.

### KADMIRUĜ/O HELE

### KADMIRUĜ/O MALHELA

Farbo.

akr, ole: ro\*\*\*. An: Cadmium red deep; Fi:

Tumma kadmiumpunainen; Fr: Rouge de cadmium foncé; Ge:  
Dunkles kadmiunrot; Hi: Rojo de cadmio oscuro.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIRUĜ/O MALHELPOSTIĈA

Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Cadmium red deep hue; Fi:

Tumman kadmiumpunaisen jäljitelmä; Fr: Rouge de cadmium  
foncé imit; Ge: Dunkles kadmiunrot imit; Hi: Rojo de  
cadmium oscuro imit. Kp: fm\*.

An: Cadmium red medium; Fi: Keskisävyn kadmiun-  
punainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIRUĜ/O MEZA

### KADMIRUĜ/O PALA

Farbo.

An: Cadmium red pale; Fi: Kadmiumpunainen kalpea.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIRUĜ/O POSTIĈA

Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Cadmium red hue; Fi:

Jäljitelmä-  
kadmiumpunainen, Kadmiumpunaisen jäljitelmä; Fr:  
Rouge de cadmium; Ge: Kadmiunrot imit; Hi: Rojo de  
cadmio imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbo.

### KADMISKARLATO

An: Cadmium scarlet; Fi:

Kadmi-  
umskarlaatti; Fr: Ecarlate de cadmium; Ge: Kadmi-  
umscharlach; Hi: Cadmio escarlata. V. p-ojn 6 k 7.  
Kp: fm\*.

Farbo.

### KADMIVERD/O

An: Cadmium green; Fi: Kadmiunvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIVERD/O HELA

Farbo.

An: Permanent green light; Fi: Vaalea kadmiunvihreä.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIVERD/O MALHELA

Farbo.

An: Cadmium green deep; Fi: Tumma kadmiunvihreä.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIVERD/O PALA

Farbo.

An: Cadmium green pale; Fi: Kalpea kadmiunvihreä.  
V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADMIVERD/O

An: Cadmium green pale

### PALPOSTIĈA

hue; Fi: Kalpean kadmiun-

### Farbo.

vihreän jäljitelmä.

V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KADR/O

Faraĵo.

Ligna aŭ metala kvarangulo ĉirkaŭ bildo,  
spiegulo, pordo ks.

### KADR/O ROKOKA

Tipo.

En la bildo oni vidas, kiel fariĝas nekvarangula  
kadro kun kreskaĵornamaĵo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

### KAFBRUN/A

Kolornuanco.

13½G07. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-KOLO-  
REGETA. [Coffea arabica] An: Coffee; Ar: Qah-  
wah; Fi: Kahvinruskea; Fr: Brun café, Café crème; It:  
Espresso; Sv: Kaffebrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

### KAHEL/O

Materio.

Plato el bakita kaj glazurita argilo aŭ simila  
materialo, uzata por tegi kun celo ornami aŭ  
ŝirmi.

### KAJEPUTOLE/O

Suspensiaĵo.

Ĝi estas duonetera kaj havas odoron de kam-  
foro. Ĝin oni uzas en pentroarto kiel solvilo de  
rezinoj.

### KAKABRUN/A

Kolornuanco.

14E06. **ORANĜA-GRIZEGA-KOLORA.**  
[Theobroma cacao] An: Cocoa brown, Cacao brown;  
Fi: Kaakaonruskea; Fr: Brun cacao; La aztek-nahuatla:  
Cacahuatl; Sv: Kakaobrun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**KAKEMON/O** Objekto.

Rulaĵo el papero aŭ silko, surhavanta pen traĵon aŭ kaligrafiaĵon, kiun Japanoj pen digas en la fono de tokonomo. La nomon oni uzas ankaŭ pri la respektivaj Ĉinaj faraĵoj.

**KAKTVERD/A** Kolornuanco.

9E04. **BRILANTVERDA-GRIZEGA-MEZ - KOLORETA** [Epiphyllum hybridum] An: Cactus green; Fi: Kaktuksenvihreä; Fr: Vert cactus; Sv: Kak-tusgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**KALIGRAF/IO** Artfako.

En ĝi oni faras elegantajn iafoje ornamitajn literojn en la skribado. Kp: as\*.

**-/O** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**KALIKA KAPITEL/O EGIPTA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KALK/O** Farbmateriale.

Ca(OH)<sub>2</sub>. A00. a.k.l.s.v. Eblas miksi kun Ci, Ka, Kf(x), Kr, Li(x), Mb(x), Mv(x), Pb(x), Pm(x), Ul, Zs(x). Fi: Kalkki; La aliaj: Calx, Chaux, Etkalk, Kalsiumhydrat. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**KALKOSPAT/O** Farbmateriale.

CaCO<sub>3</sub>. A00. a.k.l.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. Fi: Kalkkisälpä; La aliaj: Kalkspat, Kalkstein, Kalksten, Pariserweiss, Paris White, Urkalk. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

Eco.

**KALKREZISTEMA**  
Ĉe kalkfarboj la farbmaterialetoj toleras kal kon. V.p:n 6.

**KALP/O HELENA** Tipo.

Ĝi estas rondvendra, mallarĝkola elargila vazo, kiu havas du horizontalajn kaj unu vertikalan ansojn. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KAME/O** Faraĵo.

Gemo aŭ konkoŝelo reliefe skulptita. Kutime oni uzas agaton aŭ karneolon pro la diverskoloraj tavoloj en la gemo.

**KAMELBRUN/A** <sup>P</sup> ?/td> Kolornuanco.

14D05. **ORANĜA-GRIZA-**

**MEZKOLORA.**

[Camelus bactrianus] An: Camel; Ar: Jamal; Fi: Kamelinruskea; Fr: Brun chameau; Gr: Kamelos; La fenicia: Gamal; La hebrea: Gamal; Sv: Kamelbrunt. Vp-ojn 6 k 7. Vidu: Dromedarbruna kn\*. Kp: kl\*.

Koloro.

**KAMPANOLEVIOLETA**  
Sua diametro: 20 mm. Kurbocirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 1/2. Ondolonko 0,000426 mm. 1/2A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp:n 7. Kp: kn\*.

**KAMPARA PEJZAĜ/O** Strukturo.

Fragmento el la laŭmateriale desegno de Vincent van Gogh: BIENKONSTRUAĴO.

**KAMPARA PEJZAĜ/O** Struktur  
**TUĈDESEGNA** o

Oni rimarku la seriozan manieron studi simplan temon. Fragmento el la artaĵo de Carl Larson: EN KAMPARO.

**KAMPARA PERSPEKTIVO** Regulo.

Vidu: Horizonte re\*.

**KAMPARA SKEMO KUNMETA** Strukturo.

Vidu: Pejzaĝo ritma st\*.

Objekto.

**KAN/O**  
Alta herbo kun tuba tigo.

**KANABOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi havas pli malhelan koloron ol linoleo kaj ne konvenas en pentroartaj farboj.

**KANADBALZAM/O** Suspensiaĵo.

Ĝi similas al venecibalzamo, sed nuntempe ĝin eblas havigi por artpentraj farboj nur hazarde

kaj malfacile. Vidu: Venecibalsamo su\*.

**KANARIFLAV/A** Kolornuanco.  
12B08. FLAVA-BLANKETA-  
KOLOREGA.

[Serinus canarius] An: Canary yellow; Fi: Kanarian-keltainen; Fr: Jaune canari; Sv: Kanariegult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Tipo.

**KANKRORUĜA/ĜA** „KANKRORUĜA/ĜA”, kiu en konstru-  
kaj  
ornamarto formas dekoracian apogilon, kaj en  
baroko anstataŭas pilastron. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

Ilo.

**KANILFAKULO** kaj arĝentaĵisto.

**KANKRORUĜA/ĜA** Kolornuanco.  
15½B09. CINABRORUĜA-BLANK ETA- TRE  
KOLOREGA. [Crustacea] Fi: Ravunpunainen; Fr:  
Rouge écrevisse; Sv: Kräfrött. V. p-ojn 6 k 7.  
Kp: kl\*.

**KAOLIN/O** Farbmateriale.

Al2O3\*2 SiO2. A00. a.k.l.v. Eblas miksi kun  
Ci, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul,  
Zs. Fi: Kaoliini, Posliinisavi. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

**KAPA FIGUR/O GEOMETRIA** Strukturo.

Vidu: Homa kapo skema st\*.

**KAPA KONTUR/O LITERARA** Strukturo.

Pere de akurata kaj pacienca observado oni eb-  
las vidi la litertipajn praformojn.

**KAPA MEZUR/O** Regulo.

La bildo montras la plej gravajn mezurojn de  
homa kapo proksimume, laŭ okulo, nazo/orelo  
ktp. En la naturo la mezuroj varias multege,  
tamen la skemo helpas por kompari kaj memori.

**KAPA NOMBR/O** Regulo.

La iomete arbitrajn regulojn oni memoras facile,  
kaj tio donas avantaĝon. Oni notu atente  
longecon de kruroj kaj brakoj.

**KAPA NOMBR/O HOMA** Regulo.

Vidu: Homa korpo meznombra re\*.

**KAPA PERSPEKTIV/O** Strukturo.

En la bildo oni vidas kiel la ĉeflinioj kurbiĝas  
laŭ la pozicio de kapo.

**KAPA SURVEST/O** Strukturo.

Por desegni homan kapon kun survesto indas  
unue fari malfortan streketon laŭ formo de kapo  
por loki bone la tutaĵon.

**KAPABL/A** Eco.

Povanta fari ion bone.

**KAPITEL/O EGIPTA** Tipo.

Kiel oni vidas el la ekzemplo, ornamaĵo akomo-  
diĝu kun la objekto kaj la dekoru, ekz. flo ro estu  
forte simpligita, ne rekta kopio el la natura. Kp:  
ma\*, sl\* k te\*.

**KAPITEL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KAPREOL/O KROKIZA** Strukturo.

Kiam oni renkontas sovaĝajn bestoj en naturo  
observu ilian naturon, ektimon kaj forkuron por  
via memoro. Fragmento el la artaĵo de Arvid  
Knöppel: KAPREOLO.

**KARAF/O** Objekto.

Vazo por verŝi akvon aŭ vinon en glasojn.

**KARAT/O** Regulo.

Unuo de pezmezuro, uzata por perloj  
kaj diamantoj(=205 mg); parto de pura oro,  
pezanta unu dudekkvaronon de la pezo de la  
tuto.

Artfako.

**KARBDESEGN/ARTO**

En ĝi oni faras per karbokrajonaj strekoj la bel-  
artan formon kaj konturon pri iu. Kp: as\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO**  
Produkto.

**KARIATID/O HELENA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KARIKATUR/ARTO**

Artfako.

En ĝi oni faras per desegnado aŭ pentrado, bildon pri persono aŭ objekto, kun komika aŭ satira troigo de ties karakterizaj trajtoj. Vidu: Karikatur st\*, Karikatur kompara st\* k Ka - rikatur krokiza st\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**KARIKATUR/O**

Strukturo.

La tri bildojn oni faris laŭ perfekte studitaj krokizaj desegnoj en, kiuj oni atentis la modelon fronte, profile ktp, kaj per kiuj oni trovis la plej karakterizajn strekojn por la karikatur. Vidu: Karikatur krokiza st\*.

**KARIKATUR/O KOMPARA**

Strukturo.

Ĉitie oni vidas, kiel humurplenan etoson do nas komparo kun nehomaj objektoj.

**KARIKATUR/O KROKIZA**

Strukturo.

Por atingi la plejbonan similecon kun la modelo oni faru kelkajn diverstipajn bildojn por elekti la karakterizajn formojn.

**KARIOFILOLE/O**

Suspensiaĵo.

Estas duonetera oleo. Oni fabrikas el burĝonoj kaj tigoj de kariofilo. Estas malbona por artistaj olefarboj, sed ĝin eblas uzi kiel konservilo en temperoj. Vidu: Diantoleo su\*.

**KARMEZINRUĜ/O<sup>P</sup>**

Farbo.

La alia ebla nomo: KARMOSINO. akr: ro\*\*\*. An: Crimson; Fi: Karmosiinipunainen; Fr: Cramoisi; Ge: Karmesin; Hi: Carmesí. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Skarlatruĝo fb\*. Kp: fm\*.

**KARMIN/O**

Farbmaterialo.

16½ KARMINRUĜA 0,000630 mm.

Rozruĝa

kolorilo, ekstraktata el la koĉenilo. Intense ne tre brile ruĝa. Nune oni produktas ĝin artefarite, kaj nur por akvarelfarboj. V.p:n 7.

**KARMINPURPURARUĜ/O**

Farbo.

An: Permanent rose; Fi: Karmiininpurppuranpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KARMINRUĜ/A**

Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 16½. Ondolonko 0,000630 mm. 16½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**KARMINRUĜ/O**

Farbmaterialo.

16½A09. 0,000630 mm. a.o.s. Eblas miksi kun Ci, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Ul, Zi(x), Zs. An: Carmine, Crimson lake; Fi: Karmiini, Karmiininpunainen; Fr: Carmin, Rouge écarlate; Ge: Cochenille, Karmin; Sv: Karmin. Ĝi ne havas rezistemon. Oni konas ĝin ekde la antikva epoko. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KARMINRUĜ/O**

Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*d. An: Carmine; Fi:

Karminipunainen; Fr: Carmin; Ge: Karmin; Hi: Carmin. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Karminruĝo fm\*. Kp: fm\*.

**KARMINRUĜ/O HELPOSTIĈA**

Farbo.

An: Permanent red light; Fi: Vaalean karminipunaisen jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Fabo.

**KARMINRUĜ/O**

~~MAHELP~~ HELPOSTIĈA. An: Tumman karminipunaisen jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KARMINRUĜ/O POSTIĈA**

Farbo.

ole: ro\*\*\*d. An: Carmine hue; Fi:

Karminipunaisen jäljitelmä; Fr: Carmin imit; Ge: Karmin imit; Hi: Carmin imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbo.

**KARMEZIN/O**

Cramois; Fi: Karmosiini; Fr: Cramoisi. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Karmeziruĝo fb\*.

Kp: fm\*.

**KARNAKA KAPITEL/O EGIPTA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.



<b>KAROTORANĜ/A</b>	Kolornuanco.	<b>KAVLISTEL/O HELENA</b>	Tipo.
14B08 ORANĜA-BLANKETA-KOLOREGA.		Kp: ma*, sl* k te*.	
[Daucus carota] An: Carrot orange, Carrot red; Fi: Porkkanankeltainen, Porkkanan oranssi; Fr: Jaune carotte, Orange carotte. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*		<b>KAVLISTEL/O ROKOKA</b>	Tipo.
	Tipo.	Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>KARTUŜO/ORBAROKA</b>	libroj k.a. En baroko kaj renesanco ornamkadro kiu entenas dekorojn. Kp: ma*, sl* k te*.	<b>KAZEIN/O</b>	Suspensiaĵo.
<b>KARTUŜKADR/O BAROKA</b>	Tipo.	Ĝi estas albumino de lakto, do kazeo, kaj kun kalko ĝi solviĝas al malvarma akvo. Kiam ĝi sekiĝas ĝi solidiĝas.	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>KAZELBRUN/O</b>	Farbo.
<b>KASTORBRUN/A</b>	Kolornuanco.	La alia ebla nomo: VAN-DAJKBRUNO. Fi: Kasseliruskea; Ge: Kasselbraun. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm*.	
13½G03. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-IOM KOLORA. [Castor fiber] An: Beaver; Fi: Majavanruskea; La praskandinava: Bjorr; Fr: Brun castor. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		<b>KELT/O</b>	Kulturo.
<b>KAŜTANBRUN/A</b>	Kolornuanco.	Ano de antikva hind-eŭropa gento, kiu invadis la tutan Eŭropon, kaj fiksiĝis precipe en Gallio, Kimrio kaj Irlando.	
14G07. ORANĜA-NIGRETA-KOLOREGETA. [Aesculus hippocastanum] An: Chestnut brown; Fi: Kastanjanruskea; Fr: Châtain,-e; Gr: Kastanea; It: Castagna; La: Castanea; La armena: Kaskeni; La prafr: Chastaigne; Sv: Kastanjebrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		-/A Rilata al la keltoj. Vidu: Ornamaĵo kelta ti*.	
<b>KATA SILUET/O SKEMA</b>	Strukturo.	-/UJO Parto de la antikva Gallio, inter Sejno kaj Garono.	
Vidu: Karikaturo krokiza st*.		<b>KERFRIS/O</b>	Tipo.
<b>KATUN/O</b>	Materio.	En ĝi korsimbolaj, keraj figuroj formas la fri-son. Kp: ma*, sl* k te*.	
Delikata, ordinare premante figurita tolo el kotonfibroj.		<b>KILFORMA ARK/O</b>	Tipo.
<b>KAŬĈUK/O</b>	Materio.	Kp: ma*, sl* k te*. Vidu: Azendorsa arko ti*.	
Elasta materialo el suko de tropikaj arboj.		<b>KIMAR/O FRANCA</b>	Tipo.
<b>KAVERNA BIZON/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	Alta, mallarĝkola vazo el stano kun fermoplato kaj du ansoj, unu vertikala kaj unu horizontala movebla. Vinservilo en Francio kaj Burgonjo en la 15. jc. Kp: ma*, sl* k te*.	
Kiam oni trovis la unuajn grotpenraĵojn en la jaro 1879 en Altamira, Nord-Hispanio, oni taksis ilin trompaĵo pro la nekutime lerta farmaniero kaj vere viveca formo. Pliposte, kiam oni trovis pli da similaj sciencistoj kalkulis la pentrotempon 14 000 ... 10 000 jaroj a.K. Kp: ma*, sl* k te*.		<b>KINART/O P</b>	Artfako.
		En ĝi oni reproduktas fotografe la movojn, kaj eventuale la kolorojn kaj sonojn, kun arta celo. V.p:n 6. Vidu: Kinematografio af*. Kp: as*.	
		-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.	
		<b>KINEMATOGRAFI/O</b>	Artfako.

En ĝi oni reproduktas fotografe la movojn, kaj eventuale la kolorojn kaj sonojn, kun arta celo. Vidu: Kinarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### KINETART/O Artfako.

En ĝi oni pentras futurisme, konstruktisme, kubisme kaj nefikurisme kreante efekton pri movo, per sinsekvaj strek- kaj kolorserioj. La movefekto anstataŭigas la tridimenciefekton. En ĝi oni faras skulptaĵojn kun tridimencie moviĝantaj parteroj, kiujn oni eblas movi rilate unu kun la alia kaj kun la eksteraĵo. Vidu: Mobilarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto. La skolano: VANNI Sam [BESPROSVANNI] nask. 1908 finna pentristo kaj akademiano.

### KLASIK/O Kulturo.

-/A Rilata al la antikva literaturo, rigardata kiel bazo de la klerigado. Rilata al la literaturo aŭ artoj, kiuj penis imiti kaj observi la ĉefajn kvalitojn de la greklatinaj famaj aŭtoroj. Vidu: Kolonpieda tablo klasika ti\*. -/AĴO Peco el klasika verko, aŭ tia verko mem. -/ISMO Literatura kaj arta doktrino, bazita sur la respekto de la klasika tradicio.

### KLASIKART/ISMO Artoskolo.

En literaturo kaj arto, kiu imitas, admiras kaj idolas la grek-klasikan kaj la romian art heredon, uzas saman stilon, kaj toleras ĝin kompetenta en ĉiuj epokoj. Ĝi furoris precipe en la 15. kaj 16. jc. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### KLASIKREALART/ISMO Artoskolo.

En literaturo kaj arto, kiu celas priskribi la efektivan veron plejeble ĝuste, sen iu ajn ad miro al la objekto, kaj kiu imitas la grek-klasikan kaj la romian artheredon, uzante saman stilon. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

### KLER/A Eco.

Multe lerninta kaj studinta.

### KLOŜFORMA VAZ/O Tipo. PRAHISTORIA

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

### KNABINA FIGUR/O KROKIZA Strukturo.

La knabinan figuron oni faris laŭ pozo de manekeno.

### KOBALTOBLU/O Farbmaterialo.

CoO\*Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. 4C08. 0,0004746 ... 0,000475 mm.

a.k.l.o.s.v. Norma farbmaterialo. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Cobalt blue; Fi: Koboltinsininen, Kobol tinsininen; Fr: Bleu céleste, Bleu de cobalt, Bleu de Thénard, Thénard; Ge: Kobaltblau; It: Azzurro di cobalto, Cobalto; Sv: Kobolt, Koboltblätt.

V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 80...85% da oleo, kaj sekiĝas bone. Kolornuanco ŝanĝiĝas sub la arte-farita lumo, tamen ĝi estas bona kiel farbmateri-alo. Oni konas ekde la 1777, sed kiel artista farbmaterialo oni konas ekde la 1795. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco. Farbo.

### KOBALTOBLU/O<sup>akr. akv. ole. ro\*\*\*\*d.</sup> An: Cobalt blue; Fi:

Ko-  
boltinsininen; Fr: Bleu de cobalt; Ge: Kobaltblau; Hi: Azul cobalto. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Kobaltobluo f-m\*.

Farbo.

### KOBALTOBLU/O HELVALEA koboltinsininen.

V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KOBALTOBLU/O MALHELA Farbo.

An: Cobalt blue deep; Fi: Tumma koboltinsininen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KOBALTOBLU/O PALPOSTIĈA Farbo.

An: Cobalt pale hue; Fi: Kalpean koboltinsinisen jäl-  
jitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KOBALTOBLU/O POSTIĈA Farbo.

An: Cobalt blue hue; Fi: Koboltinsinisen jäl-  
jitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

### KOBALTOFLAV/O Farbo.

akv: ro\*\*d. An: Aureolin; Fi: Aureolini, Koboltinkel-tainen; Fr: Auréoline; Ge: Aureolin; Hi: Aureloina. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KOBALTVERD/O** Farbmateriale.

Co O\*70 ZnO\*7 Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. 9¼B08. 0,0005603 mm. a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Cobalt green, Rinmañs green; Fi: Kobolttivihreä; Fr: Vert de cobalt; Ge: Kobaltgrün, Sächsisch Grün; It: Verde di cobalto; Sv: Koboltgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin ekde la 1835. Ĝi estas bona farbmateriale. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KOBALTVERD/O** Farbo.

La alia ebla nomo: RINMANVERDO. akv, ole: ro\*\*\*\*. An: Cobalt green, Rinmañs green; Fi: Kobolttivihreä; Fr: Vert de cobalt; Ge: Kobaltgrün; Hi: Verde cobalto. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kobaltverdo fm\*. Kp: fm\*.

**KOBALTVERD/O MALHELA** Farbo.

An: Cobalt green deep; Fi: Tumma kobolttivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KOBALTVIOL/O** Farbmateriale.

CoPO<sub>4</sub>. a.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka(x), Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Cobalt red, Cobalt violet; Fi: Kobolttivioletti; Fr: Rose de cobalt, Violet de cobalt; Ge: Dunkel, Kobaltviolett; It: Violetto di cobalto; Sv: Koboltviolett. V. p-ojn 6 k 7. Kiel artista farbmateriale oni konas ĝin ekde la 1859. Kp: fb\*.

**KOBALTVIOL/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*\*d. An: Cobalt red, Cobalt violet;

Fi: Kobolttivioletti; Fr: Violet de cobalt; Ge: Kobaltviolett; Hi: Violeta de cobalto. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kobaltviolo fm\*. Kp: fm\*.

Farbo.

**KOBALTVIOL/O HELENA** Vaalea kobolttivioletti. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KOBALTVIOL/O MALHELA** Farbo.

An: Cobalt violet dark; Fi: Tumma kobolttivioletti.

V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KOBALTVIOL/O POSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*d. An: Cobalt violet hue; Fi:

Kobolttivioletin jäljitelmä; Fr: Violet de cobalt imit; Ge: Kobaltviolett imit; Hi: Violeta de cobalto imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Kolornuanco.

**KOKIDFLAV/A2A07. FLAVA-BLANKA-KOLOREGETA.**

[Gallus gallus] An: Chicken yellow; Fi: Kananpojan-keltainen; Fr: Jaune poussin; Sv: Kycklinggult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Artoskolo.

**KOLEKTIVISMO** Oduismo. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**KOLOFON/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas rompiĝema rezino el pinglarboj, kaj originas el Ameriko, Francio, Germanio, Grekio kaj Hispanio. Ne konvenas en artfarboj. Vidu: Kolofonrezino su\*.

**KOLOFONREZIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas rompiĝema rezino el pinglarboj, kaj originas el Ameriko, Francio, Germanio, Grekio kaj Hispanio. Ne konvenas en artfarboj. Vidu: Kolofono su\*.

**KOLOMBOBLU/A** Kolornuanco.

3C02. ULTRAMARA-BLANKAGRIZA-KOLORETA. [Columba livia] An: Pidgeon blue; Fi: Kyyhkysensininen; Fr: Bleu pigeon, Bleu colombe; Sv: Duvblätt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**KOLON/O** Objekto.

Liberestaranta fosto kiel subtenilo en konstruaĵo, kvazaŭ arbotrunko. Vidu: Kolono dorika, -ionika k -korintika ti\*.

**KOLON/O ROMANIA** Tipo.

Ĉekape. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLONBAZ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLONFUST/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLONKOL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLONPIEDA TABL/O KLASIKA** Tipo.

Pliĝuste: NOVKLASIKA. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLONSOKL/O ROMANIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOLOR/O** Koloro.

Aparta impresio, kiun faras sur la okulo la diversaj elementoj de lumradio resenditaj de iu korpo sendepende de ĝia formo. Blua, flava, ruĝa, verda ktp; lumon nur parte kaj elekto reflektita aŭ trairanta. Kp. kn\*.

**KOLORFOTART/O**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi oni produktas kolorajn bildojn per fotografado kun artisma celo. V.p:n 6. Vidu: Kolorfotografarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLORFOTOGRAFART/O** Artfako.

En ĝi oni produktas kolorajn bildojn per fotografado kun artisma celo. Vidu: Kolorfotografarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLORKINART/O**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi oni produktas kolorajn bildojn moveblajn per kamerao kun artisma celo. V.p:n 6 Vidu: Kolorkinematografio af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLORKINEMATOGRAFI/O** Artfako.

En ĝi oni produktas kolorajn bildojn moveblajn per kamerao kun artisma celo. Vidu: Kolorkinarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLORKRETDESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras per kolorkretaj strekoj la bel-artan formon kaj konturon pri iu. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLORNUANC/O** Kn\*.

Delikata, apenaŭ sentebla diferenco inter gradoj kaj kombinoj de iu koloro. Kp: kl\*.

**KOLORVITRAĴART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras figurajn aŭ ornamajn bildojn el diverskoloraj vitropecoj. La pecojn oni ligas unu apud la alia. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KOLUM/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOMEDI/O** Kulturo.

Ŝerca, ridiga teatraĵo.

**KOMIC/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOMIK/A** Eco.

Amuza, ridiga.

**KOMPOZITA KAPITEL/O ROMANIA** Tipo.

Ĝi estas vario el korintika kapitelo kaj similas la ionikan. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KONJAKBRUN/A** Kolornuanco.

14E08. ORANĜA-GRIZEGA-

KOLOREGA.

An: Cognac; Fi: Konjakinruskea, Konjakin värinen; Fr: Cognac de couleur. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Eco.

**KONKRETA** alajon; perceptebla per la sen soj; akompanata de la indiko de objektoj aŭ

mezurunuoj.

**KONKRET/ISMO** Artoskolo.

Kiu prezentas fenomenojn tiaj, kiaj ili ek zistas en la konscio de la artisto mem. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**KONKRUĜ/A** Kolornuanco.

15A04. ORANĜARUĜA-BLANKA-MEZKO-LORETA. An: Shell pink; Fi: Simpukanpunainen; Fr: Rouge coquillage. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**KONSTRUFORM/O BAROKA** Tipo.

(Germana) Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KONSTRUKTION/ISMO** Artoskolo.

En skulptado, kiu estas rusa formo de pure ne-figura direktiĝo. Ĝi aktualas de la 1. mondmilito.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

**KONSTRUKTIV/ISMO** Artoskolo.

En skulptado, pentrado kaj arkitekturo, kiu estas origine rusa formo de nefigura direktiĝo, kiu uzas kiel materialoj paperon, lignon, vitron kaj metalon. Ĝi celas krei pere de geometriaj formoj kun striktaj matematikaj planreguloj, uzante nur necesajn konstruojn. Aktualas ekde c. 1830 en arkitekturo kaj ekde 1913 en skulptado kaj pentrado. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaĵo.

La skolanoj: GABO Naum n. 1890 [PEVSNER] rusa skulptisto; LISSITZKY El 1890...1941 [Eliezer (Lazar) Markovitsh] rusa pentristo, arkitekto kaj grafikisto, PEVSNER Antoine n. 1886 rusa pentristo kaj skulptisto, RODTSHENKO Aleksandr 1891...1956 rusa skulptisto, TATLIN Fladimir 1885...1965 rusa skulptisto, pentristo kaj formplanadisto.

**KONSTRUKTIVABSTRAKT/O** Artoskolo.

En skulptado, pentrado, artgrafiko kaj arkitekturo, kiu havas nefiguran direktiĝon, kiu uzas kiel materialoj paperon, lignon, vitron kaj metalon. Ĝi celas krei pere de geometriaj formoj kun striktaj matematikaj planreguloj, uzante nur necesajn konstruojn, ne realajn formojn kaj kolorojn, sed nur purajn ecojn laŭ la imago de la artisto.

-/ISMO Artoskolo. -/ISTO Ano. -/AĴO

Artaĵo.

**KONTURGRIFEL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**KONTURTRANĈIL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**KONVEKSA ARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KOPAIVBALZAM/O** Suspensiaĵo.

[Copaifera] Ĝi estas Sud-Amerika balzamo.

La brazila specio enhavas 60...90% da oleo kaj la venezuela specio enhavas 40% da oleo. Ĝi konvenas nur por refreŝigo de malnovaj artaĵoj.

Suspensiaĵo.

~~KOPALOLE/O~~ Kopaivoleo. Kopaivoleo kaj malrapide sekiĝema oleo. Kopaivolepentraĵo moliĝas en 15...20 jaroj tiom, ke la pentraĵo verŝiĝas. Ĝi konvenas nur por refreŝigo de malnovaj linolpentraĵoj.

**KOPALOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas duonetera miksaĵo de oleo kaj rezino, kaj havas diversajn speciojn. Ĝia fandovarmo estas, sen oleo 100 ... 2500C, kaj kun oleoj 260 ... 3800C. Ĝi ne estas rekomendinda por artolepentrado. Vidu: Kopalrezino su\*.

**KOPALREZIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝi havas diversajn speciojn, de sufiĉe molaj ĝis tre malmolaj. Ĝi devenas el rezino de pratempaj kaj nuntempaj pinglarboj. Ĝi havas tre multajn, diversajn vendnomojn laŭ la deveno. Ĝi estas evitinda por artpentrado. Vidu: Kopaloleo su\*.

**KORAL/O** Materio.

Kalka, pli-malpli arboforma skeleto de di versaj kolonioj de kniduloj, ordinare fiksita al submaraj rokoj, el kiu oni faras ornamaĵojn.

**KORALRUĜ/A** Kolornuanco.

15½B08. CINABRORUĜA-BLANKETA-KOLOREGA. [Anthozoa] An: Coral red; Fi: Korallinpunainen; Fr: Rouge corail; Sv: Korallrött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

**KORBARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KORBOPLEKTART/O** Artfako.

En ĝi oni plektas korbojn el flekseblaj materialoj, kiel ŝosoj de bambuo kaj saliko kaj de longsplitoj kun artisma celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KORINTIKA KAPITEL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KORINTIKA KOLON/O HELENA** Tipo.

1. Stilobato; 2. Plinto; 3. Suba toro; 4. Kolonfusto; 5. Voluto; 6. Abako; 7. Arkitravo; 11. Dentlistelo; 12. Kronlistelo; 14. Cimatio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KORINTIKA ORNAMAĴ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KORNIC/O** Tipo.

En arkitekturo listelo, kies tranĉaĵo havas S-formon. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KORPA FORM/O** Strukturo.

Vidu: Homa korpo dorsoflanka st\*.

**KORPA PEZOCENTR/O** Strukturo.

Vidu: Mova homfiguro krokiza st\*.

**KORUND/O** Materialo.

Al<sub>23</sub>. Mineralo konsistanta el kristaliĝinta alumina oksido, tre malmola.

**KOSTUMART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras ĉapelojn, galenteriojn kaj robojn kun arta celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KRAJONDESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras per krajonaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**KRANKODRIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**KRATER/O HELENA** Tipo.

Grandeta, ŝvelventra, duansa vazo, en kiu helenoj kaj romanioj miksis akvon en vinon. Vidu: Argila psiktero helena ti\*. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KRET/O** Farbmaterio.

CaCO<sub>3</sub>. A00. a.k.l.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb,

Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Chalk; Fi: Liitu; Fr: Craie; Ge: Kreide, Wienerweiss; It: Creta; Sv: Krita. Blanka materialo, uzebla kiel skribilo. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

Ilo.

**KRISOL/O** Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**KRISOLTENAĴ/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**KRISTAL/O** Materio.

Eta, brila, regulforma aĵo.

**KRIZANTEMA FIGUR/O SILUETA** Strukturo.

Studado de siluetoj donas ideojn por fari dekoraciojn kaj ornamaĵojn, krome pli akran vidon por kapti konturojn de movaj objektoj. Pere de la figuroj oni intencas trovi la plej karakterizajn strek-, surfac- kaj masefektojn kun detalaj konturoj.

**KRIZOBERIL/O** Materio.

BeO.Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Flaveverda mineralo, fonto por la akirado de berilio.

**KRIZOKAL/O** Materio.

Alojo el kupro, zinko, stano kaj plumbo, kiu similas oron.

**KRIZOLIT/O** Materio.

Bela kristalo de peridoto, oni uzas ĝin kiel juvelŝtono.

**KRIZOPRAZ/O** Materio.

Speco de kalcedono, pomverda gemo.

**KRIZORIN/O** Materio.

Enhavanta 67 ... 72% da kupro kaj 28 ... 33% da zinko, orkolora alojo; uzata por brilaĵoj.

**KROKUSFLAV/A** Kolornuanco.

13A09. ORANĜAFLAVA-BLANKA-

TRE

KOLOREGA. [Crocus sativus] An: Saffron yellow; Ar: Zafaran; Fi: Saframinkeltainen, Sahramin keltainen; Fr: Jaune safran; Gr: Krokos; Hi: Azafranado; It: Zafferano; Sv: Saffrangult. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl\*.

Farbo.

**KROMOBILU/O** Fi: Kromisininen. V.p: ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KROMOFLAV/O** Farbmaterio.

PbCrO<sub>4</sub>. 12A09 ... 12½A09. 0,000573 ... 0,000575 mm. a.l.o. X. Eblas miksi kun Fe, Ka, Kro, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Zi. An: Chrome yellow; Fi: Kromikeltainen; Fr: Jaune de chrome; Ge: Chromgelb; Sv: Kromgult. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi ne estas rezistema. Kiel artista farbmaterio oni konas ĝin ekde la 1809. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KROMOFLAV/O** Farbo.

An: Crome yellow; Fi: Kromikeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kromoflavo fm\*. Kp: fm\*.

**KROMOOKSIDVERD/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 8½. Ondolonko 0,000554 mm. 8½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7. Kp: kn\*.

**KROMOOKSIDVERD/O** Farbmaterio.

Cr<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. 8¾D09. 0,0005524 mm. a.k.l.o.s.v. Norma farbmaterio. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Chromium oxide green (opaque), True chrome; Fi: Kromioksidivihreä; Fr: Oxyde de chrome, Vert de chrome; Ge: Chromoxydgrün (matt); It: Verde di Bellio, Verde ossido; Sv: Kromoxidgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 30% da oleo, sekiĝas sufiĉe malrapide, sed tamen estas bona farbmaterio. Oni konas ĝin kiel artista farbmaterio ekde la 1862. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KROMOOKSIDVERD/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*\*d. La alia ebla

nomo:

SMERALTVERDO. An: Chromium oxide green (opaque), True chrome, Viridian; Fi: Kromioksidivihreä; Fr: Oxyde de chrome, Vert emeraude, Vert de chrome; Ge: Chromoxydgrün feurig, Chromoxydgrün (matt); Hi: Verde esmeralda; It: Verde ossido, Verde di Bellio; Sv: Kromoxidgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kro-mooksidverdo fm\*. Kp: fm\*.

**KROMOOKSIDOPOSTIĈ/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Viridian hue; Fi: Kromioksidivihreän jäljitelmä; Fr: Vert emeraude imit; Ge: Chromoxydgrün feurig; Hi: Verde esmeralda imit. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KROMOOKSIDVERD/O HELA** Farbo.

An: Viridian light; Fi: Vaalea kromioksidivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KROMOOKSIDVERD/O MEZA** Farbo.

An: Viridian medium; Fi: Keskisävyn kromioksidivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Farbo.

**KROMOORANĜ/O** Kromioranssi. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

**KROMORUĜ/O** Farbo.

An: Chrome red; Fi: Kromipunainen. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fm\*.

Koloro.

**KROMOVERD/A**

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. pur-

purviola, havas la lokon 7½. Ondolonko 0,000527 mm. 7½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp: 7. Kp: kn\*.

**KROMOVERD/O** Farbmateriale.

6¾D09. 0,000512. mm. l.o. X. Eblas miksi kun Kro, Pb, Pm, Pr, Zi. Fi: Kromivihreä; La aliaj: Bronsgrönt, Chromgrün, Cinabre vert, Gröncinnober, Majgrün, Mossgrün, Olivgrönt, Ölblau, Seidengrün, Vert Anglais, Vert Milory. V. p-ojn 6 k 7. Kp: fb\*.

-/A Kolornuanco.

**KROMOVERD/O** Farbo.

An: Chrome green; Fi: Kromivihreä. Vp-ojn 6 k 7. Komparu kun: Kromoverdo fm\*. Kp: fm\*.

**KRON/O** Objekto.

Ringforma kunplektaĵo el floroj; signo de reganto: granda metala ringo kun multekostaj ŝtonoj, por uzo sur la kapo.

**KRONLISTEL/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KRUCARKA FRIS/O GOTIKA** Tipo.

Ornamaĵo de anglia kaj normadia arkitekturo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KRUĈ/O** Objekto.

Vazo kun larĝa ventro kaj pli mallarĝa kolo por teni kaj elverŝi akvon aŭ alian fluaĵon. Vidu: Kruĉa konturo literara st\*.

**KRUĈA KONTUR/O LITERARA** Strukturo.

Pere de akurata kaj pacienca observado oni eblas vidi la litertipajn praformojn.

**KRUD/A** Eco.

La aliaj eblaj: NATURAJA, se temas pri farboj. En natura stato, ne finlaborita. An: Raw; Fi: Käsitlemätön.

**KRURA MEZUR/O** Regulo.

Genuo dividas la tuton du egalajn partojn.

**KSILOGRAF/IO P** Artfako.

En ĝi oni faras desegnojn sur ligno per speciala ŝtala instrumento, por reprodukti ilin per presado. Fragmento el la bildo de Valter Eglin: KSILOGRAFIAĴO. V.p:n 6. Vidu: Lignogravurarto af\*. Kp: as\*.

-/O Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KUB/O** Objekto.

Korpo kun ses egalaj supraĵoj.

**KUB/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj ste reotipaj figuroj abstrakte. Ĝi reduktas la formojn kiel la certaj figuroj geometriaj. Estas malo al impresionismo kaj ekspresionismo. Aktualas ekde la 1908. Vidu: Homa kapo kubisma st\* k Homa korpo skema st\*. Kp: af\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Artaja.

La skolaroj: ARCHIPENKO, BRAQUE Georges, CÉZANNE Paul, DELAUNAY Robert, GLEIZES Albert, GOGH Vincent van, GRIS Juan, LA FRESNAYE Roger, LAURENS Henri, LÉGER Fernand, LHOTE André, LIPCHITZ Jacques, MARCOUSSIS Louis, METZINGER Jean, PICASSO Pablo, VAUXELLES Louis.

**KUDRART/O** Artfako.

En ĝi oni kudras modajn robojn, vestojn ktp. Vidu: Modajaĵarto af\*, Modkostumarto af\* k Vestmodarto af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**KUKURBFORMA BOTEL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**KULIS/O** Faraĵo.

Teatra aranĝo de ĉambro aŭ pejzaĝo.

**KULISPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni pentras bildsurfacon sur la kadre stre-ĉita papero aŭ tolo, per kiu oni formas necesajn scenejfigurojn kun artisma celo. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO



Produkto.		<b>KVERKABRUN/A</b>	Kolornuanco.
<b>KULTUR/O</b>	Ku*.	13½D07. OKSIDOFLAVA-GRIZA-KOLOREGETA. [Quercus] An: Oak brown, Oak wood; Fi: Tammenruskea; Fr: Brun chêne; Sv: Ekbrunt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.	
Ĝi estas precipe spirita kaj postulas komprenon pri belartoj ks.		<b>LABIL/A</b>	Eco.
<b>KUPR/O</b>	Materio.	Tia, ke post malgranda deviigo la ekvilibro estas rompita.	
Ruĝa metalo, uzata ekz. por malaltvaloraj moneroj.		<b>LABORATORI/O</b>	Kulturo.
<b>KUPRORUĜ/A</b>	Kolornuanco.	Laborejo, destinita por teknikaj aŭ sciencaj esploroj, operacioj, eksperimentoj ks.	
14½Ĉ09. SIENTERORANĜA-GRIZETA-TRE		<b>LAD/O</b>	Materio.
KOLOREGA. An: Copper; Fi: Kuparinpunainen; Fr: Cuivré, Rouge cuivré; La: Cuprum; Sv: Kopparrött. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		Relative maldika plato el metalo.	
	Kolornuanco.	<b>LAF/O</b>	Materio.
<b>KUPROVERDA</b>		Fandita, varmega materio, kiu elfluas el vulganoj kaj solidiĝas, malvarmiĝante.	
BLANKAGRIZA-KOLO-REGETA. Fi: Kuparinvihreä; Fr: Vert cuivre; Sv: Koppargrönt. V. p-ojn 6 k 7. Kp: kl*.		<b>LAK/O</b>	Suspensiaĵo.
<b>KURBECA KOMOD/O ROKOKA</b>	Tipo.	Fluaĵo kiu firmiĝas ĉe sekigo kaj protektas la supraĵon kovritan per ĝi. Tiu substanco, uzata kiel ligilo de pigmento, prezentanta tre fortan brilon kaj malmolecon, kaj uzata de Ĉinoj, Japanoj k.a. en arta meblofarado.	
Surfaco de la fasado estas kurbeca. Kp: ma*, sl* k te*.		<b>LAKĈIZAĴ/O ĈINA</b>	Tipo.
<b>KURBOĈIZIL/O</b>	Ilo.	Kp: ma*, sl* k te*.	
Laborilo por skulptado.		<b>LAKMUS/O</b>	Farbo.
<b>KURTENLOBA ARK/O</b>	Tipo.	Blua farbo, ekstraktata el likenoj aŭ krotono, kiun acidoj ruĝigas kaj alkaloj ree bluigas.	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>LAKTABLANK/A</b>	Kolornuanco.
<b>KURTHARA PENIK/O</b>	Ilo.	11A02. VERDAFLAVA-BLANKA-KOLOR E-TA. An: Milk white; Fi: Maidonvalkoinen; Fr: Blanc lait; Sv: Mjölkvitt. V. p-ojn 6 k 7.	
Laborilo por pentrado.		<b>LAKTKAFBRUN/A</b>	Kolornuanco.
<b>KUSEN/O FALDUMA</b>	Strukturo.	14D03. ORANĜA-GRIZA- IOM KOLORA. An: Café-au-lait; Fi: Maitokahvinruskea, Maitokahvinvärinen; Fr: Café au lait, Café au lait de couleur. V. p-ojn 6 k 7.	
Parto el desegno de Albrecht Dürer: SES KUSENOJ.			
<b>KVADRATA SPAC/O</b>	Strukturo.		
Vidu: Ombro diversdidekta st*.			
<b>KVADRATOSTREKA FRIS/O</b>	Strukturo.		
Vidu: Lotusa ornamaĵo malgrandazia st*.			

**LAKTUKVERD/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 10½. Ondolonko 0,000570 mm. 10½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**LAMBREKIN/O** Tipo.

Ŝtofa aŭ ligna ornamaĵo, kronanta pordon, fenestron, markezon; noĉornaĵo en rando de lit- kaj tronŝirmilo ktp. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LAMINIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**LAMPION/O** Objekto.

Lampeto, el diverskolora vitra aŭ papera ujo, uzata en iluminado.

**LAN/O** Materio.

Haroj de ŝafo el kiuj oni faras varmajn vestaĵojn.

**LANCOĴETIL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LAPIS/O** Materio.

AgNO<sub>3</sub>. Solida arĝenta nitrato, uzata kiel kaŭterizilo sub formo de krajono.

**LARĜA FOLDOĈIZIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**LASTEKS/O** Materio.

Teksaĵo, inter kies fadenoj (el kotono, ni lono, rajono ktp) estas enteksitaj lateksaj fibroj.

**LATUN/O** Materio.

Flava metalo, miksaĵo de kupro kaj zinko.

**LATUNFLAV/A** Kolornuanco.

13Ĉ08. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-KOLOR-EGA. An: Brass yellow, Brazen yellow; Fi: Messinginkeltainen; Fr: Jaune laiton; Sv: Mässinggult. V. p-ojn 6 k 7.

**LAŬRFOLIA BASTON/O ANTIKVA** Tipo.

Kutime orkovritaj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LAVENDOBLU/A** Kolornuanco.

1C04. BLUVIOLA-BLANKAGRIZA-MEZ-KOLORETA [Lavendula officinalis, Laven dula spica] An: Lavender blue; Fi: Lavendelinsininen, Laventelinsininen; Fr: Bleu lavande; Sv: Lavendelblått. V. p-ojn 6 k 7.

**LAVENDOGRIZ/A** Kolornuanco.

1C03. BLUVIOLA-BLANKAGRIZA-

IOM

KOLORA. An: Lavender gray; Fi: Lavendelinharmaa, Laventelinharmaa; Fr: Gris lavande; Sv: Lavendelgrått. V. p-ojn 6 k 7.

Suspensiaĵo.

~~LAVENDOLEA~~  
**LAVENDOLEA**, kaj oni fabrikas ĝin el flo roj de lavendo pere de distilado en akvovaporo. Originas plejparte el Sud-Ameriko, Britio, Germanio kaj Hispanio. La farbo restas malseka kaj viskoza dum longa tempo. Belartisto estu singarda rilate lavendoleon.

**LAVENDVERD/A** Kolornuanco.

10D03. FLAVAVERDA-GRIZA- IOM KOLO-RA. An: Lavender green; Fi: Lavendelinvihreä, Laventelinvihreä; Fr: Vert lavande; Sv: Lavendelgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**LAZUR/O** Koloro.

Bluo, en blazona lingvo.

**LAZURBLU/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 3½. Ondolongo 0,000472 mm. 3½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**LAZURBLU/O** Farbmaterialo.

3½C09. 0,000472 mm. a.k.l.o.s.v. Norma farb-materialo. Fi: Lapiksensininen, Lapis lazuli, Lasuurinsininen; La aliaj: Azzuro oltremarino, Bleu d'azur, Ceruleum, Lapis, Lasuriblauf, Lasrstenblått, Myreps, Outremer, Slapphirus, Transmarium. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin ekde la antikva epoko. Ĝi estas multekosta farbmaterialo. Vidu: Ultramar-

bluo fm\* k fb\*.

-/A Kolornuanco.

### LAZURBLU/O

Farbo.

La alia ebla nomo: AZURO. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Lazurbluo fm\* k vidu: Ultramarbluo fb\*. Lapis Lazuli: lazurito, sulfoenhava natria-alumina-silikato. Sintezo farita kiel ULTRAMARO.

Materio.

### LAZURIT/O

$\text{Na}_3(\text{Al}_3\text{Si}_3\text{O}_{12})\text{NaS}$ . Ŝtono kun bela blua koloro, uzata en dekoracio kaj juvelarto.

### LED/O

Materio.

Tanita hauto senhara.

### LEDA PULVORUJ/O

Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

### LEDART/O

Artfako.

En ĝi oni faras diversajn objektojn el ledto kun artisma celo. Vidu: Artledo af\*, Ledmodlarto af\*, Ledmozaikarto af\*, Ledŝiltarto af\* k Ledtranĉarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### LEDBRUN/A

Kolornuanco.

14E06. ORANĜA-GRIZEGA-KOLORA. An: Leather brown, Tan brown; Fi: Nahanruskea; Fr: Brun cuir; Sv: Läderbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

### LEDKUSENET/O

Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

### LEDMODLART/O

Artfako.

En ĝi oni modlas kaj bosas figurojn kaj ornamaĵojn sur la surfaco de ledaj kofroj, man - saketoj, skatoloj kaj valizoj k.a. kun artisma celo. Vidu: Artledo af\*, Ledarto af\*, Ledmozaikarto af\*, Ledŝiltarto af\* k Ledtranĉarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### LEDMOZAIKART/O

Artfako.

En ĝi oni elfaras el ledaj diverskoloraj pecetoj ornamaĵojn sur libroj, skatoloj k.a. Ĝi originas el oriento kaj ekde la 16. jarcento en Francio kaj Italio. Vidu: Artledo af\*, Ledarto af\*, Ledmodlarto af\*, Ledŝiltarto af\* k Ledtranĉarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago.

-/AĴO Produkto.

### LEDŜILTART/O

Artfako.

En ĝi oni elfaras ŝildojn el ledto kun artisma celo. Vidu: Artledo af\*, Ledarto af\*, Ledmodlarto af\*, Ledmozaikarto af\* k Ledtranĉarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### LEDTRANĈART/O

Artfako.

En ĝi oni entranĉas kaj ensulkas geometriajn ornamojn sur leda kovrilo de libro. Ĝi originas ekde la pramezepoko. Vidu: Artledo af\*, Ledarto af\*, Ledmodlarto af\*, Ledmozaikarto af\* k Ledŝiltarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

### LEGEND/O

Kulturo.

Rakonto pri malnovaj okazaĵoj, en kiu la historiaj faktoj estas intermiksita kun imagitaj mirindaĵoj.

### LERT/A

Eco.

Kiu povas facile, bone kaj rapide fari ion.

### LEVIĜANTA ARK/O

Tipo.

### LIBR/O

Objekto.

Kunigita aro da papero legebla.

### LIGN/O

Materio.

Materialo ricevita el arbo.

### LIGNMARTEL/O

Ilo.

Laborilo por skulptado.

### LIGNMODLIL/O

Ilo.

Laborilo por skulptado.

**LIGNOGRAVUR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras desegnojn sur ligno per speciala ŝtala instrumento, por reprodukti ilin per presado. Vidu: Ksilografio af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**LIGNOSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per ĉiziloj, hakiloj, skulptiloj kaj tranĉiloj el densaj lignospecoj - avelarbo, betulo, bukso, cipreso, kverko, pirarbo, poplo kaj tilio - skulptaĵojn el la ŝtipoj, kiujn eblas pretigi el multaj kungluitaj ligneroj. Vidu: Lignoskulpturo af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**LIGNOSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per ĉiziloj, hakiloj, skulptiloj kaj tranĉiloj el densaj lignospecoj - avelarbo, betulo, bukso, cipreso, kverko, pirarbo, poplo kaj tilio - skulptaĵojn el la ŝtipoj, kiujn eblas pretigi el multaj kungluitaj ligneroj. Vidu: Lignoskulptarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**LIGNOPLAT/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**LIKV/A** Eco.

Kvalifikas unu el la tri statoj de la materio, inter la solida kaj la gasa, kaj karakterizas substancon, kiu pro granda mov ebleco de siaj molekuloj alprenas la formon de la ĝin entenanta ujo, sed kies volumenon kunpremado povas apenaŭ ŝanĝi.

**LIL/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 18½. Ondolonko -0,000542 mm. 18½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp: 7.

**LILIA ORNAMAĴ/O EGIPTA** Tipo.

Lilio skema. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LIN/O** Materio.

Kreskaĵo kies fibroj donas tolone kaj floroj oleon.

**LINFLAV/A** Kolornuanco.

13Ĉ04. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-MEZ KOLORETA [Linum usitatissimum] An: Flaxen; Fi: Pellavankeltainen; Fr: Écru, Jaune lin; Sv: Lingult. V. p-ojn 6 k 7.

**LINOLE/O** Suspensiaĵo.

Estas sekiĝema oleo. Ĝin oni fabrikas el semoj de lino, aŭ premite, aŭ hejtpremite, aŭ hejt-vaporite. Specifa pezo estas en 150C 0,930 ... 0,935. Viskoziĝas en malvarma temperaturo de -100C, solidiĝas de -150C kaj glaciĝas de -200C, kaj post la varmiĝo devenas en la saman staton. Kiel pura, ĝi estas la pejbona oleo en belartaj farboj.

**LINOLEUMART/O** Artfako.

En ĝi oni faras desegnojn sur linoleumo per speciala ŝtala instrumento, por reprodukti ilin per presado. Vidu: Linoleumgravuro af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**LINOLEUMGRAVUR/O** Artfako.

En ĝi oni faras desegnojn sur linoleumo per speciala ŝtala instrumento, por reprodukti ilin per presado. Vidu: Linoleumarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**LINOLEUMBRUN/A** Kolornuanco.

13½E08. OKSIDOFLAVA-GRIZEGA-KOLORREGA. An: Linoleum brown; Fi: Linoleuminruskea. V. p-ojn 6 k 7.

**LINOTIP/O** Ilo.

Moderna maŝino por perlinia kompostado kaj fandado de preslitoj, uzata en presarto.

**LITARGIR/O** Farbmaterio.

PbO. Plumba oksido de oranĝoruĝa koloro, lamforme kristaliĝinta post fando, uzata i.a. en pretigo de glazuro.

**LITERATUR/O** Kulturo.

Ĉio verkita, precipe bela kaj distra.

**LITOGRAF/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras bildon sur ebena surfaco de flava aŭ griza kalkoŝtono per grasa kreto aŭ -tuĉo. Post kolorigo oni reproduktas la bildon sur papero kun arta celo. Vidu: Algrafarto af\* k Zinkografarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/IO Ago. -/O Produkto.

**LITOGRAFIKA KRET/O** Ilo.

Grasa kreto por grafikado.

**LITOPONBLANK/O** Farbmateriale.

ZnS\*BaSO<sub>4</sub>. A00. a.k.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe(x), Ka(x), Kf, Kr, Li, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Lithopone, Orfs white; Fi: Litoponi, Litopooni; Fr: Blanc lithophone, Lithophone; Ge: Griffiths Weiss, Lithopon, Patenzinkweiss, Zinkolithweiss, Zinksulfidweiss; It: Bianco lithophone; Sv: Litopon. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin kiel artista farbmateriale ekde la 1874. Ĝi sekigis malbone.

**LITOPONBLANK/O** Farbo.

An: Lithopone, Orfs white; Fi: Litoponivalkoinen; Fr: Blanc lithophone; Ge: Lithoponweiss, Zinksulfidweiss; It: Bianco di lithophone; Sv: Litoponvitt. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Litoponblanko farbmateriale. Ĝin oni fabrikas diversajn kvalitojn kaj konsistojn. La plej gravaj substancoj estas baritsulfato kaj zinksulfido. Pleje konvenas por guaŝo.

**LONICER/O** Strukturo.

Vidu kiel belaj kaj fajnaj estas la detaloj de flo-roj kaj aliaj vegetaĵoj. Studu la karakterizajn formojn kun la detaloj. Fragmento el la artaĵo de Karl Tesche: LONICERO.

**LOTUSA KOLON/O EGIPTA** Tipo.

La kolono similas noditan kvaston da tigoj de

lotuso kaj la kapitulo la burĝonojn. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LOTUSA ORNAMAĴ/O** Tipo.  
**MALGRANDAZIA**

Kutima ornamaĵo de matoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LOTUSBURĜONA KAPITEL/O** Tipo.

EGIPTA Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LOTUSFRIS/O** Tipo.

Kutime, pentrita ornamaĵo, kiu havas la burĝonon kaj la floron alterne. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**LUKS/A** Eco.

Enhavanta, elmontranta malŝparemon por plezuro.

**LUMINAR/ISMO** Artoskolo.

En ĝi oni taksas ĝis ekstremo formojn pere de klarobskuro, lumo kaj ombro.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**LUSTR/O** Objekto.

Plurbranĉa pendlumilo, kutime kristalornamita.

**LUTAĴA STANGET/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**LUTBORAKS/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**LUTBRULIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**LUTPLAT/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**MADEJRARUĜ/A** Kolornuanco.

15E05. ORANĜARUĜA-GRIZEGA-MEZ KOLORA. An: Madeira; Fi: Madeiranpunainen, Madeiranvärinen; Fr: Madère de couleur; Po: Madeira; Sv: Madeirarött. V. p-ojn 6 k 7.

<b>MAGNET/O</b>	Ilo.	Fi: Malakiitinvihreä; Gr: Malakhe; Sv: Malakitgrönt. V. p-ojn 6 k 7.
Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.		
<b>MAĜENTRUĜ/O MEZA</b>	Farbo.	<b>MALGRANDAZI/O</b> Kulturo.
Ĝi estas violeta-ruĝa anilinfarbo, kiun oni eltrovis en la 1859 jaro. An: Medium magenta; Fi: Keskisävyn magenta. V. p-ojn 6 k 7.		La larĝa duoninsulo inter la Nigra, la Egea kaj la Meriteranea Maroj. Vidu: Lotusa ornamaĵo malgrandazio ti*.
<b>MAĜENTVIOL/O</b>	Farbo.	<b>MALSEKIGSPONG/O</b> Ilo.
An: Deep magenta; Fi: Tumma magenta. Vp-ojn 6 k 7. Vidu: Maĝentruĝo meza fb*.		Laborilo por grafikfarado.
<b>MAHAGON/O</b>	Materio.	<b>MALV/O</b> Objekto.
Sud-amerika arbo kun duope kontraŭesidantaj, pinataj folioj kaj kun malgrandaj floroj en paniklo; la peza, malmola, ruĝbruna ligno estas grava mebloligno.		Unu-, du- kaj plurjaraj herboj kun kvinombraj floroj havantaj trifolian epikalikon kaj kun fendofruktoj, kies multaj vertikale aranĝitaj frukteroj estas nuksoj.
<b>MAHAGONBRUN/A</b>	Kolornuanco.	<b>MALVRUĜ/A</b> Kolornuanco.
15E08. ORANĜARUĜA-GRIZEGA-KO LORREGA. [Swietenia mahagoni] An: Mahogany brown; Fi: Mahonginruskea; Fr: Brun acajou; Sv: Mahoganybrunt. V. p-ojn 6 k 7.		17B06. PURPURARUĜA-BLANKETA-KOLORA. [Malva rotundifolia] An: Mallow purple; Fi: Malvanpunainen, Malvanvärinen; Fr: Mauve, Mauve de couleur; Gr: Malakhe; La: Malva; Sv: Malvafärgat. V. p-ojn 6 k 7.
<b>MAIZFLAV/A</b>	Kolornuanco.	<b>MALVOVIOL/O</b> Farbo.
13A07. ORANĜAFLAVA-BLANKA-KOLOR-EGETA. [Zea mays] An: Maize yellow; Fi: Maissin-keltainen; Fr: Jaune maïs; La haitia-tajna: Mahiz; Sv: Majsgrult. V. p-ojn 6 k 7.		An: Permanent mauve; Fi: Malvanvioletti. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun Malvruĝo kn*.
<b>MAJOLIK/O</b>	Faraĵo.	<b>MANA MEZUR/O</b> Regulo.
Speco de malnova krudspeco fajenco, di keta kaj glazurita, de itala aŭ hispana origino.		Notu, ke longeco de la mano kaj la vizaĝo egalas.
<b>MAJSTR/O</b>	Kulturo.	<b>MANDARINORANĜ/A</b> Kolornuanco.
Alte ŝatata spertulo aŭ instruisto.		14B09. ORANĜA-BLANKETA- TRE KOLOREGA. [Citrus reticulata] An: Mandarin orange; Fi: Mandariinoranssi; Fr: Orange mandarine; Sv: Mandarinfärgat. V. p-ojn 6 k 7.
<b>MALAKIT/O</b>	Materio.	<b>MANEKEN/O</b> Objekto.
(CuOH) <sub>2</sub> CO <sub>3</sub> . Kupra hidrokarbonato, konsistiganta belan verdan polureblan ŝtonon, uz atan por fari juvelojn, ornamajn vazojn ktp.		Artika, homsimila pupo, kiun pentristoj aŭ skulptistoj uzas por anstataŭigi poziston. [Svelta junulino, kies metio estas surmeti kaj prezenti al la publiko la novajn kreaĵojn de kudroarto E]. Vidu: Artmanekeno af*, Manekenarto af* k Modelino ob*.
<b>MALAKITVERD/A</b>	Kolornuanco.	<b>MANEKENA KORP/O SKEMA</b> Strukturo.
C <sub>22</sub> H <sub>25</sub> N <sub>2</sub> Cl. 7C07. BLUVERDA-BLANKA-GRIZA-KOLOREGETA. Forta organika verda koloraĵo. [Malva sylvestris] An: Malachite green;		

La figuron oni faris kun pozo de manekeno. Vidu, kiel bone la simplaj bildoj kaptas kaj imitas la homan pozon kaj movon.

**MANEKENART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras artikajn, homsimilajn pupojn kun artisma nivelo, kiujn pentristoj aŭ skulptistoj uzas por anstataŭigi poziston. Vidu: Artmanekeno af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MANGANBLU/O** Farbo.

akv: ro\*\*\*d. An: Manganese blue; Fi:

Mangaani-  
sininen; Fr: Bleu de manganese; Ge: Manganblau; Hi: Azul manganeso. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**MANGANVIOLO/O** Farbo.  
An: Manganese Violet; Fi: Mangaanivioletti. V. p-ojn 6 k 7.

**MANIER/O** Ma\*.

Fiksita vico de paŝoj da agado por certa celo. En kiu maniero = kiel. Kp: sl\*, te\* k ti\*.

**MANIER/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, skulptoarto kaj arkitekturo, kiun karakterizas alegorieco, sistemeco, ne havas harmonion inter la figuro kaj la spaco, figuroj estas plilongitaj, kontrasto inter la lumo kaj la mallumo estas forta kaj nestabila, kolortonoj estas akraj kaj malvarmaj, spiralaj kaj serpentecaj figuroj, ne estimas la klasikan harmonion, dudimencieco, forta kontrasto inter la dekorecaj kaj ne dekoecaj partoj. Ekkomencis vastiĝi el Italio ekde la 1515. Evoluinta inter la Renesanca kaj la Baroka ĉ. La 1550 ... 1640.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolanoj: BANDINELLI Baccio, BRONZINO Agnolo, CELLINI Benvenuto, DELORME Robert, DUCERCEAU Jacques, GOUJON Jean, GRECO El, LOMAZZO Gian, LOTTO Lorenzo, MICHELANGELO DI LODOVICO Simone, MONTORSOLI Fra Giovanni, PALLADIO Andrea, PARMIGIANINO, PILON Germain, PIOMBO Sebastiano, PONTORMO Jacopo, RAFAEL, ROMANO Giuliano, ROSSO Giovanni, SCHIAVONE Andrea, SERLIO Sebastiano, TINTORETTO Jacopo, VASARI Giorgio, VIGNOLA Giacomo, ZUCCARI Taddeo.

**MANIK/O** Objekto.

Vestaĵo de la brako, parto de jako aŭ ĉemizo. Vidu: Vira vesto plisa st\*.

**MANLABORART/O** Artfako.

En ĝi oni per la korpaj fortoj lerte elfaras diversajn varojn ĝis artisma nivelo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MANTEL/O** Objekto.

Supervesto, ofte sen manikoj.

**MANUSKRIPT/O** Faraĵo.

Dokumento, manskribita aŭ tajpita ekzemplero de verko, destinita al presiĝo.

**MARA PEJZAĜ/O** Strukturo.  
**TUĈDESEGNA**

Notu bone, ke pejzaĝon eblas manipuli multmaniere. Fragmento el la artaĵo de Vincent van Gogh: PEJZAĜOSKIZO.

**MARBLU/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 5½. Ondolonko 0,000487 mm. 5½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**MARIONET/O** Objekto.

Malgranda homfigura pupo, kun moveblaj membroj movataj per fadenoj aŭ risortoj.

**MARKETR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni inkrustas lignon per mozaiko el multekosta ligno, metalo, perlamoto ktp.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MARKETRA ORNAMAĴ/O** Tipo.  
**RENESANCA**

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MARMOR/O** Materio.

Kristaliĝinta polurebla kalkŝtono, ofte enhav-

anta kolorajn vejnojn, uzata en konstruado kaj skulpturo.

**MARMORA VAZ/O ROMANIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MARMORBLANK/A** Kolornuanco.

13½B02. OKSIDOFLAVA-BLANKETA-KOLORETA. An: Marble white; Fi: Marmorinvalkoinen; Fr: Blanc marbre; Gr: Marmaros; Sv: Marmorvitt. V. p-ojn 6 k 7.

**MAROKEN/O** Faraĵo.

Delikata, ŝafa aŭ kapra, kolorita led.

**MARONRUĜ/A** Kolornuanco.

16½G09. KARMINRUĜA-NIGRETA-TRE KOLOREGA. [Castanea sativa] An: Maroon; Fi: Maroninpunainen; Fr: Marron, Rouge marron; It: Marrone. V. p-ojn 6 k 7.

**MARSNIGR/O** Farbo.

La alia ebla nomo: FEROKSIDNIGRO. Ĝi estas feroksidfarbo. An: Mars black; Fi: Marsmusta. V. p-ojn 6 k 7.

**MARSOBRUN/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*. An: Mars brown; Fi: Marsruskea; Fr:

Brun

de mars; Ge: Maesbraun; Hi: Marron de marte. V. p-ojn 6 k 7.

Farbmateriale.

**MARSOFLAV/O**  $Fe(OH)_2 + CaSO_4 \cdot 2H_2O = Fe(OH)_2 + H_2O + O = 2 Fe(OH)_3$ . Norma farbmaterialo. Eblas miksi kun Ka, Kro, Li, Pb, Pm, Pr(x), Zi(x), Zs. An: Artificial ochre, Mars yellow; Fi: Marskeltainen; Fr: Jaune de Mars; Ge: Eisengelb, Künstlicher; It: Giallo di Mars; Sv: Marsgult. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin kiel artista farbmaterialo ekde fino de la 19. jc.

**MARSOFLAV/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*. Ĝi estas artefarita Okroflavo.

An:

Mar yellow; Fi: Marskeltainen; Fr: Jaune de mars; Ge: Marsgelb; Hi: Amarillo de marte. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Marsoflavo fm\*.

**MARSOFLAV/O HELA** Farbo.

An: Mars yellow light; Fi: Vaalea marskeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Marsoflavo fm\* k fb\*.

**MARSORANĜ/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*. An: Mars orange; Fi: Marsoranssi;

Fr:

Orange de mars; Ge: Marsorange; Hi: Naranja de marte. V. p-ojn 6 k 7.

Farbmateriale.

**MARSRUĜ/O** An Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. Fi: Marspunainen; La aliaj: Crocus martis, Eisen rot, Marsbraun, Marsorange, Marspurpur, Marsrot, Marsrött, Marsviolett, Orange de Mars, Rosso di Mars, Violet de Mars. V. p-ojn 6 k 7.

**MARSRUĜ/O** Farbo.

La alia ebla nomo: FEROKSIDRUĜO. ole: ro\*\*\*\*. An: Mars red; Fi: Marspunainen; Fr: Rouge de mars; Ge: Marsrot; Hi: Rojo de marte. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Marsruĝo fm\*.

Farbo.

**MARSVIOLO/O**

ole: ro\*\*\*\*. An: Mars violet; Fi: Marsvioletti;

Fr:

Violet de mars; Ge: Marsviolett; Hi: Violeta de marte. V. p-ojn 6 k 7.

Ilo.

**MARTELO/O** Ilo de lignaĵisto kaj forĝisto.

**MARTELOLUTIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**MARTELUMART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras per martelado el altvalora lado diversajn varojn ĝis artisma nivelo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MAS/O** Regulo.

Kvanto da materio.

**MASKERAD/O** Faraĵo.

Alivestiĝo, maskiĝado, ordinare ĉe socie ta kunveno.



<b>MASTIKREZIN/O</b>	Suspensiaĵo.	<b>MEBL/O GOTIKA</b>	Tipo.
[Pistacia lentiscus] Havas bonan odoron, kaj solviĝas kun terebintoleo, kun varmaj grasaj oleoj kaj kun alkoholo. El la vernisoj ĝi estas la plejmalmulte danĝera, kaj la helaj specioj estas la plejbonaj. Mastik-alkoholmiksaĵon ne uzu kun olefarboj. Mastikŝmiraĵon oni eblas novigi pere de alkoholvaporigo.		Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>MASTRUMAĴ/O HELENA</b>	Tipo.	<b>MEBL/O HELENA</b>	Tipo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>MAT/O</b>	Objekto.	<b>MEBLART/O</b>	Artfako.
Maldelikata kovraĵo de planko.		En ĝi oni faras manlabore meblojn kun artisma celo.	
<b>MATERI/O</b>	Ma*.	<b>-/ISTO</b> Praktikanto. <b>-/ADO</b> Ago. <b>-/AĴO</b> Produkto.	
Ĉio kion oni ekkonas per la sentoj.		<b>MEBLUMARKITEKT/URO</b>	Artfako.
<b>MATERIAL/O</b>	Materio.	En ĝi oni formplanas meblojn kun artisma celo.	
Aĵo el kiu io estas farita.		<b>-/O</b> Praktikanto. <b>-/URADO</b> Ago. <b>-/URAĴO</b> Produkto.	
<b>MATERIALA TRAKTAĴ/O TUĈA</b>	Strukturo.	<b>MEDAL/O</b>	Objekto.
Vidu: Kuseno falduma st*.		Metala plato, iom simila al monero, kun portreto aŭ simbolo, memoraĵo aŭ honorigilo.	
<b>MATRICKUB/O</b>	Ilo.	<b>MEDALART/O</b>	Artfako.
Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.		En ĝi oni formplanas, kun artisma nivelo, metalan disketon, surhavanta ambaŭflanke bildon, signojn aŭ surskribojn, memore pri grava okazaĵo aŭ honore al merita homo.	
<b>MATUR/A</b>	Eco.	<b>-/ISTO</b> Praktikanto. <b>-/ADO</b> Ago. <b>-/AĴO</b> Produkto.	
Kiu evoluis kaj fariĝis preta.		<b>MEDI/O</b>	Kulturo.
<b>MAŬR/O</b>	Kulturo.	Loko de agado, de fenomeno; eksteraj cirkonstancoj.	
Ano de tiuj arabaj triboj, kiuj konkeris Magrebon, Hispanion kaj parton de la okcidenta bordo de Afriko. Vidu: Ornamaĵo maŭra ti*.		<b>MELONFLAV/A</b>	Kolornuanco.
<b>-/LANDO</b> Sub la Romia regado, Magrebo.		13½A07. OKSIDOFLAVA-BLANKA-KOLOR-EGETA. [Cucumis melo] An: Melon yellow; Fi: Meloninkeltainen, Me loninvärinen; Fr: Melon de couleur; Gr: Melopepon; La: Melo; Sv: Melongult. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>MEANDR/O HELENA</b>	Tipo.	<b>MELONGENPURPUR/A</b>	Kolornuanco.
Kp: ma*, sl* k te*.		18G02. PURPURA-NIGRETA-KOLORETA.	
<b>MEBL/O</b>	Objekto.	[Solanum melongena] An: Aubergine; Fi: Auberginenpurppurainen; Fr: Aubergine. V. p-ojn 6 k 7.	
Ĉiu unuope el benko, seĝo, sofo, spegulo, ŝranko, tablo ktp.			

**MENTAN/O** Suspensiaĵo.  
C<sub>10</sub>H<sub>20</sub>. Likva substanco, kiu estas la bazo de diversaj naturproduktoj (mentolo, ter penoj).

**METAL/O** Materio.  
Brila materialo por diversaj laboriloj ktp.

**METALA KOLRING/O PRAHISTORIA** Tipo.  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**METALGRAFIK/ARTO** Artfako.  
En ĝi oni presas la bildon pere de metalplato sur kiu oni desegnis aŭ gravuris la bildon. La ĉefspecoj estas: Bronzgrafikarto, Metalgrafikarto kaj Stalgrafikarto. Inter ili estas kaj nigrablanka- kaj kolorproduktoj, kaj ĉu originaj ĉu reproduktaj.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**METALSKULPT/ARTO** Artfako.  
En ĝi oni formas figurojn el metalo kun artisma celo. Vidu: Metalskulpturo af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**METALSKULPT/URO** Artfako.  
En ĝi oni formas figurojn el metalo kun artisma celo. Vidu: Metalskulptarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**METAMORFART/ISMO** Artoskolo.  
Kiu prezentas kiel ŝanĝoj meĥanikaj, fizikaj kaj kemiaj estaĵoj.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**METI/O** Kulturo.  
Ĉefa enspeziga laboro de unuopulo.

**METOD/O** Tekniko.  
Pripensita sistemo de laboro. Kp: ma\*, sl\* k ti\*.

**METOP/O HELENA** Tipo.  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MEZGRIZ/O** Farbo.  
An: Neutral grey; Fi: Keskiharmaa. V. p-ojn 6 k 7.

**MEZNOKTOBLU/A** Kolornuanco.  
2F01. VIOLBLUA-NIGRAGRIZA- IOM KOLORETA. An: Midnight blue; Fi: Keskiyönsininen; Fr: Bleu minuit. V. p-ojn 6 k 7.

**MEZOTINT/O** Tekniko.  
Speco de tuĉ-gravuro, per kiu oni ricevas duon-tonojn. Kp: ma\*, sl\* k ti\*.

**MICENA ORORNAMAĴ/O HELENA** Tipo.  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MIELFLAV/A** Kolornuanco.  
13D07. ORANĜAFLAVA-GRIZA-KOLOREG-ETA. An: Honey yellow; Fi: Hunajankeltainen; Fr: Jaune miel; La: Helvus; Sv: Honungsgult. V. p-ojn 6 k 7.

**MIEN/O ĜOJA** Strukturo.  
Kutima, karakteriza mieno kun leviĝantaj streketoj.

**MIEN/O MALĜOJA** Strukturo.  
Kutima, karakteriza mieno kun malleviĝantaj streketoj.

**MIEN/O MIRA** Strukturo.  
Studaĵo per skema bildo kun streketoj supren kurbaj sur okuloj kaj frunto.

**MIEN/O PACA** Strukturo.  
Kutima, karakteriza mieno kun horizontalaj streketoj.

**MIEN/O PENSA** Strukturo.  
Studaĵo per skema bildo kun streketoj malsupren kurbaj sur okuloj kaj vertikalaj sur frunto.

**MIEN/O PLORA** Strukturo.

Studaĵo per skema bildo kun streketoj malsupren sub okuloj, sur vangoj kaj malsuprenkurbaj sur buŝo.

**MIEN/O RIDA** Strukturo.

Studaĵo per skema bildo kun streketoj flanke de okuloj kaj buŝo.

**MIEN/O ZORGA** Strukturo.

Studaĵo per skema bildo kun streketoj streĉe kurbaj sur okuloj kaj frunto.

**MIGDALVERD/A** Kolornuanco.

9E02. BRILANTVERDA-GRIZEGA-KOLO-RETA. [Amygdalus communis] An: Almond green; Fi: Mantelinvihreä; Fr: Amande, Vert amande; Hi: Almendra; Sv: Mandelgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**MIKSITBLANK/O** Farbo.

Ĝi estas miksaĵo de 7/8 zinkoblanko kaj 1/8 plumboblanko. An: Mixet white; Fi: Sekavalkoinen; Fr: Blanc melé; Ge: Mischweiss; Sv: Blandat vitt, Dubbelvitt. V. p-ojn 6 k 7.

**MIMOZFLAV/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 11½. Ondolongo 0,000572 mm. 11½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. Vp: 7.

**MINERAL/O** Materio.

Kruda materio trovata el la tero kaj rokoj.

**MINERALBLU/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 1½. Ondolongo 0,000452 mm. 1½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**MINERALNIGR/O** Farbmaterio.

Ĝ00. Eblas miksi kun Ci, Fe(x), Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi(x), Zs. Fi: Liuskemusta; La aliaj: Acetylschwarz, Filligup, Gasschwarz, Ilmenitschwarz, Mineralblack, Oksydschwarz, Schiefegrau, Schieferchwarz. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi ne estas kutima kiel artista farbmaterio.

**MINERALVIOL/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*.An: Mineral violet; Fi:

Liuskevioletti, Mineraalvioletti; Fr: Violet mineral; Ge: Mineralviolett; Hi: Violeta mineral. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun Mineralnigro fm\*.

Farbmaterio.

**MINI/O** Oranĝoruĝa plumba oksido, uzata kiel pigmento en farboj por feraj objektoj. Kp: fb\*.

**MINIATUR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras tre malgrandan pentraĵon aŭ objekton kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**MINO/O** Kulturo.

Reĝo de Kreto.

-/A Rilata al la antikva, antaŭhelena civilizo de Kreto. Vidu: Argila vazo minoa ti\*.

**MIRTVERD/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 6½. Ondolongo 0,000500 mm. 6½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**MOBILART/O** Artfako.

En ĝi oni faras skulptaĵojn kun tridimensie moviĝantaj parteroj, kiujn oni eblas movi rilate unu kun la alia kaj kun la eksteraĵo. Vidu: Kinetarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MOD/O** Regulo.

Ŝanĝiĝema opinio pri tio, kio estas bona kaj bela, precipe pri vestoj.

**MODA DESEGN/O VIRINA** Strukturo.

Moddesegnisto oni konu detale laborojn de kudristo, modisto, tajloro, kaj la historion. Fragmento el la artaĵo de Kerstin Thorvall-Falk: BLUZOJ.



**MONTOBLU/O** Farbo.

$\text{CuSO}_4 + \text{CaCl} = \text{CuCl}_2 + \text{CaSO}_4 \Rightarrow \text{CuCl}_2 + \text{Ca(OH)}_2 = \text{Cu(OH)}_2 + \text{CaCl}_2 \Rightarrow \text{Cu(OH)}_2 + 2 \text{K}_2\text{CO}_3 + 2 \text{CuSO}_4 = \text{Cu}_3(\text{OH})_2 (\text{CO}_3)_2 + 2 \text{K}_2\text{SO}_4$ . Fi: Neuwiederinsininen, Vuorisininen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Montobluo fm\*.

Ĝi ne konvenas por olefarboj.

Farbmateriale.

**MONTVERD/O**

$\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu(OH)}_2$ . a.k.l.o. x. Eblas mik si kun Ka(x), Kro(x), Mb, Mv, Pb(x), Pm(x), Zi. Fi: Vuorivihreä; La aliaj: Berggrün, Braunschweigergrün, Bremergrönt, Bremergrün, Brixen nergrün, Cerulée, Green verditer, Malachitgrün, Turquin, Verde azzuro di Spagna, Verde gronillo, Verde montana, Vert de montagne, Vertorianum. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Montobluo fm\*. Ĝi estas nebona farbmaterialo. Oni konas ĝin ĉ. en 3500 jaroj. Ekde la 1764 oni fabrikas ĝin ankaŭ artefarite.

Farbo.

**MONTVERD/O**

Fi: Neuwiederinvihreä, Vuorivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Montverdo fm\*.

**MONUMENT/O**

Objekto.

Skulptaĵo aŭ domo por rememori gloran homon aŭ agon.

**MOR/O**

Regulo.

Deviga kutimo.

**MORTKAP/O**

Farbmateriale.

$\text{Fe}_2\text{O}_3$ . 15G08. 0,000600 mm. Eblas miksi kun Fe(x), Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. An: Caput mortuum; Fi: Caput mortuum, "Kuolleenkallo"; En la nederlanda: Dodenkop. V. p-ojn 6 k 7.

-/A Kolornuanco.

**MORTKAP/O**

Farbo.

V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Mortkapo fm\* k vidu: Mortkapvioleto fb\*.

**MORTKAPVIOL/O**

Farbo.

An: Caput mortuum violet; Fi: Violetti caput mortuum. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Mortkapo fb\*.

**MOTIV/O**

Objekto.

Kialo. Eta pasaĵo, figuro, temero, el kiu konstruiĝas temo pli granda, aŭ kiu havas apartan signifon en si (ekz. Karaktericilo de heroo, en opero ktp).

**MOVA HOMFIGURO/O**

Strukturo.

KROKIZA Ekkomencu studi la movojn kaj ekvilibron de homa korpo pere de la propra.

**MOZAIK/ARTO**

Artfako.

En ĝi oni elfaras figurojn el diverskoloraj pecetoj, ĉu liberformaj ĉu formtranĉitaj, de ceramiko, gemo, ligno, stono, terakoto aŭ vitro kunmetante per cemento, gluaĵo, mastiko aŭ mortero, por ornamo meblon, muron, pavimon kc. kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**MUNTART/O**

Artfako.

En ĝi oni fikse kunmetas la diversajn parterojn de muntumo kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MUR/O ROKOKA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MURPENTRAĴ/O HELENA**

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**MUSKOLARA MOV/O**

Strukturo.

Vidu: Homa korpo dorsflanka st\*, Homa muskolaro st\* k Mova homfiguro krokiza st\*.

**MUSKVERD/A**

Kolornuanco.

11E08. VERDAFLAVA-GRIZEGA-KOLORE-GA. [Hypnum triquetrum] An: Moss green; Fi: Sammalenvihreä; Fr: Mousse, Vert mousse; Sv: Mossgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**MUSTARDOBRUN/A**

Kolornuanco.

13½E06. OKSIDOFLAVA-GRIZEGA-KOLORA. [Sinapis] An: Mustard brown; Fi: Sinapinruskea;

Fr: Brun moutarde; Sv: Senapsbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

**MUSTARDOFLAV/A** Kolornuanco.

12½B07. **NAPOLOFLAVA-BLANKETA-KOLOREGETA**. An: Mustard yellow; Fi: Sinapinkeltainen; Fr: Moutarde, Jaune moutarde; Sv: Senapsgult. V. p-ojn 6 k 7.

**MUR/O** Objekto.

Ligna aŭ ŝtona limo inter ĉambro kaj eksterajo aŭ inter du ĉambroj.

**MUTA NATUR/O E** Artfako.

En ĝi oni desegnas aŭ pentras pri belarte aranĝitaj objektoj, floroj, fruktoj ks. V.p:n 6. Vidu: Artaranĝito af\* k Mutnatura af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MUTNATUR/O H** Artfako.

En ĝi oni desegnas aŭ pentras pri belarte aranĝitaj objektoj, floroj, fruktoj ks. V.p:n 6. Vi - du: Artaranĝito af\* k Muta naturo af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**MUZE/O** Kulturo.

Kolekto de historiaj aĵoj.

**NADLFAJLIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**NAĜVEZIKA ORNAMAĴ/O GOTIKA** Tipo.

Germana Fischblasenstil, kiu similas kun franca style flamboyant. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**NAJLFORMA FAJLIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**NAIV/A** Eco.

Infaneca.

**NAIV/ISMO** Artoskolo.

Kiun la praktikantoj efektivigas ĉu aspire ĉu

laŭnature, sen iu ain artista edukiteco, kaj kiun karakterizas infaneco, popoleco, indiĝeneco, senpereco, "frenezeco", primitiveco. Ne akceptas teknikan lertecon, dandecan, iluziecon kaj stilan emfazon, perspektivon, skalecon kaj atmosferecon. Ĝi celas al precizaj detaloj. Aktualas, ne konscie, ekde la 1890 kaj, konscie, ekde la 1910.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolanoj: BAUCHANT André, BOMBOIS Camille, BRUNBERG Håkan, DIETRICH Adolf, HICKS Edward, METELLI Orneore, MOSES Anna Mary, ROUSSEAU Henri, SÉRAPHINE, VIVIN Louis.

**NANKEN/O** Materio.

Glata, densa teksaĵo, farita el kruda kotono.

**NAPOLOFLAV/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 12½. Ondolongo 0,000576 mm. 12½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**NAPOLOFLAV/O** Farbmaterio.

Pb<sub>3</sub>(SbO<sub>4</sub>)<sub>2</sub>. 12½B08. 0,000576 mm. a.k.l.o.v. x. Norma farbmaterio. Eblas miksi kun Fe, Ka, Kro, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Zi. An: Naples yellow; Fi: Napolinkeltainen; Fr: Jaune d'antimoine, Jaune de Naples; Ge: Antimongelb, Bleiantimongelb, Neapelgelb, Pariser Gelb; It: Giallo di Napoli; Sv: Neapelgult. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 12 ... 15% da oleo. Oni konas ĝin kiel artista farbmaterio ekde la 1758.

-/A Kolornuanco.

**NAPOLOFLAV/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*n. An: Naples yellow; Fi:

Napolinkeltainen; Fr: Jaune de naples; Ge: Neapelgelb; Hi: Amarillo de napoles. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Napoloflavo fm\*.

Farbo.

**NAPOLOFLAV/O HELA** Farbo. Aalea napolinkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Napoloflavo fm\* k fb\*

**NAPOLOFLAV/O MALHELA** Farbo.

An: Naples yellow deep; Fi: Tumma napolinkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Napoloflavo fm\* k fb\*.

**NAPOLOFLAV/O RUĜETA** Farbo.

An: Naples yellow reddish; Fi: Punertava napolinkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Napoloflavo fm\* k fb\*.

**NAPOLRUĜ/O** Farbo.

akv: ro\*\*d. An: Permanent red; Fi:

Napolinpunainen,

Permanentipunainen; Fr: Rouge permanent; Ge: Permanentrot; Hi: Rojo permanente. V. p-ojn 6 k 7.

Eco.

**NATURAĴA FARBO** Farbo.

An: Nat. Farbo; Fi: Luonnonvärinen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Kruda ec\*.

**NATURAL/ISMO** Artoskolo.

En arto kaj literaturo, kiun karakterizas ekzakta, eĉ sklaveca manio imiti la modelon de la naturo, ĝis sia pej malbela kaj malnobla aspekto. Ĝi similas realismon, sed havas pli rigoran rilaton al la modelo, kaj estas malo al dekoreco kaj stileco. Aktualas, en arto, ekde la 1860 kaj, en literaturo, ekde la 1880.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NAŪZREAL/ISMO** Artoskolo.

En literaturo kaj arto, kiu celas priskribi la efektivan veron plejeble ĝuste, sen iu ajn admiro al la objekto, eĉ ĝis la naŭza efekto.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NAZ/O SKEMA** Strukturo.

Nazo estas la plej okulfrapa parto sur vizaĝo, kaj donas forte la konstantan mienon.

**NAZARET/ISMO** Artoskolo.

Kiu priskribis relikiajn sentojn kaj seriozan vivkonsepton. Ĝi imitis germanan arton de la 16. jc. kaj italan prarenesancan arton. Renovigis freskoteknikon. Aktualis ekde la 1810.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolaroj: CORNELIUS Peter von 1783...1867 germana pentristo, SCHADOW Friedrich Wilhelm 1788...1862 germana pentristo, SCHNORR VON CAROLSFELD Julius von, STEINIE Edward von, VEIT Philipp 1793...1877 germana pentristo.

P

Artoskolo.

**NEFIGUR/ISMO**

Kiu ne figuras videblan eksteran formon de estaĵo, sed bildigas el formoj, kiujn la artisto mem kreas kaj kiu estas nur modifo de koloroj kaj strekoj. Ĝi similas abstraktismon, sed havas pli rigoran rilaton al la modelo. Ĝi estas arto de la 20. jc. V.p:n 6. Vidu: Nonfigurismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NEREAL/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto kiun karakterizas nerealeco kaj songema lirikeco. Vidu: Irealismo as\* k Irrealismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolaroj: CHAGALL Marc, KLEE Paul.

**NEUBERGBLU/O** Farbo.

An: Neuberg blue; Fi: Neuberginsinenen. V. p-ojn 6 k 7.

**NEVALID/ISMO P** Artoskolo.

Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon. V.p:n 6. Vidu: Nulartismo as\* k Triflingo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NEVALIDFUNKCIART/ISMO P** Artoskolo.

Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon, sed krome iun certan funkcion. V.p:n 6. Vidu: Nulfunkciismo as\* k Triflingfunkciismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NIGR/A** Eco.

Malblanka.

**NIGRABLU/A** Kolornuanco.

3F09. ULTRAMARA-NIGRAGRIZA-

TRE

KOLOREGA. An: Blackish blue; Fi: Mustansinenen. V. p-ojn 6 k 7.

**NIGROBLANKFOT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni produktas nigrablankajn bildojn per fotografado kun artisma celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**NIGROBLANKOKIN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni produktas nigrablankajn bildojn movblajn per kamerao kun artisma celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**NIGROKRAJON/ARTO**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi oni faras per nigrokrajonaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu. Vp: 6. Vidu: Nigrokrajona desegnarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**NIGROKRAJONA DESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras per nigrokrajonaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu. Vidu: Nigrokrajonarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**NIGROKRET/O** Ilo.

Laborilo por desegnado.

**NIGRVERD/A** Kolornuanco.

8G09. VERDA-NIGRETA- TRE KOLOREGA. An: Blackish green; Fi: Mustanvihreä; Fr: Vert noir. V. p-ojn 6 k 7.

**NIGRVIOL/A** Kolornuanco.

17G09. PURPURARUĜA-NIGRETA-

TRE

KOLOREGA. An: Blackish purple, Blackish violet; Fi: Mustanvioletti; Fr: Violet noir. V. p-ojn 6 k 7.

Kolornuanco.

~~NIKEL~~ VERDA-NIGRAGRIZA-KOLORETA.

An: Nickel green; Fi: Nikkelinvihreä; Fr: Vert nickel; Ge: Nickel; Sv: Nickelsgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**NILONPENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentr- kaj desegnado.

**NOBELBLAZON/O** Signo.

Simbola kaj distinga signo de unu nobela familio.

**NODART/O** Artfako.

En ĝi oni per nodado elfaras el fadeno kaj ŝnuro puntsimilajn dekorecajn brelokojn, kolĉenojn, lucermojn, murpendaĵojn, pendoflorujojn, varpoplektaĵojn k.s. nodaĵojn kun artisma celo. Originas el Asirio antaŭ 3000 jaroj kaj aktualas en Eŭropo ekde la 17. jc.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**NODTINKTUR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni nodas certajn lokojn de fadenfasko, ŝtofo, teksaĵo k.s. por, ke la lokoj restas senkoloraj en la tinkturado. La nodadon eblas ripeti kelkfoje sur la diversaj lokoj kaj per diversaj koloroj, tiel oni elfaras buntajn kaj ornamajn efektojn, kun artisma celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**NOMINAL/ISMO** Artoskolo.

Laŭ kiu la ĝeneralaj ideoj estas nur nomoj, kaj ne posedas ian realan ekziston.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

**NONFIGUR/ISMO** Artoskolo.

Kiu ne figuras videblan eksteran formon de estaĵo, sed bildigas el formoj, kiujn la artisto mem kreas kaj kiu estas nur modifo de koloroj kaj strekoj. Ĝi similas abstraktismon, sed havas pli rigoran rilaton al la modelo. Ĝi estas arto de la 20. jc. Vidu: Nefigurismo as\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

**NORM/O** Regulo.

Ordinara, laŭregula stato.

**NORVEGA SEĜ/O ROMANIKA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.



**NOV/A** Eco.

Kio antaŭe ne estis.

**NOVBLU/O** Farbo.

An: New blue; Fi: Uussininen. V. p-ojn 6 k 7.  
Vidu: Ultramarbluo artefarita fb\*.

**NOVEL/O** Faraĵo.

Mallonga literatura verko.

**NOVIMPRESION/ISMO** Artoskolo.

Kiu esprimas senperajn, momentajn movo-, koloro-, aero- kaj lumefektojn. Kontraŭas la akademiecan manieron trakti la kolorojn kaj postulas, ke oni prezentu ĉion tia kia ĝi aspektas ĉimomente. Ne prezentas perfekte la similecon de la objektoj, sed tamen koneble, kaj la strek-perspektivon oni ŝanĝas al la lum- kaj kolor-perspektivo. Purajn kolorojn oni pentras rapide, unutavole. Ĝi estas pli libereca ol Impresionismo, kaj arto de la 20. jc.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanjoj: CROSS Henri [Delacroix] 1856...1910 franca pentristo, DUBOIS-PILLET Albert 1845...1890 franca pentristo, FINCH Alfred William 1854...1930 finn-angla pentristo, ceramikisto kaj grafikisto, PISSARRO Camille 1830...1903 franca pentristo, SEURAT Georges 1859...1891 franca pentristo, SIGNAC Paul 1863...1936 franca pentristo.

**NOVKLASIK/O** Kulturo.

Artostilo en Eŭropo ĉ. 1780...1840, kiu imitis klasikon.

**NOVKLASIK/ISMO** Artoskolo.

En literaturo, arto kaj arkitekturo, kiu i mitas, admiras kaj idolas la grek-klasikan kaj la romian artheredon, uzas saman stilon, kaj toleras ĝin kompetenta en ĉiuj epokoj. Ĝi aktualas ekde la 18. jc. Vidu: Adamstila meblo novklasika ti\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanjoj: ADAM James, ADAM Robert, CANOVA Antonio, CARSTENS Asmus, CAYLUS Philippe, ENGEL Carl, FLAXMAN John, FONTAINE Pierre, GABRIEL Jacques, HANSEN Chr. Fr, HANSEN Chr, HANSEN Th, JEFFERSON Thomas, KLENZE Leo von, KOCH Joseph, LAUGIER Marc-Antoine, LESSING Gotthold, NASH John arkitekto, PERCIER Charles, REVETT Nicholas, SCHINKEL Karl, SERVAVDONI Jean, SOANE John, SOUFFIOT Jacques, STUART

James, THORVALDSEN Bertel, WINCKELMAN Johan.

**NOVKUB/ISMO** Artoskolo.

En kiu oni aspiras vivigi striktan geometrian formon pere de organikaj figuroj.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

**NOVNATURAL/ISMO** Artoskolo.

En arto kaj literaturo, kiun karakterizas ekzakta, eĉ sklaveca manio imiti la modelon de la naturo, ĝis sia pej malbela kaj malnobla aspekto. Ĝi similas realismon, sed havas pli rigoran rilaton al la modelo, kaj estas malo al dekoreco kaj stil-eco. Ĝi aktualas ekde la 20. jc.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

**NOVPLASTIK/ISMO** Artoskolo.

En skulptoarto, kiun karakterizas objekteca, solideca, fermita formplanado. Ĝi estas malo al pitoreskeco.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanjoj: DOESBURG Theo [C. Küpper] 1883...1931 nederlanda arkitekto kaj pentristo, HUSZAR Vilmos n. 1884 hungara pentristo, LECK Bart van der n. 1876 nederlanda pentristo, MONDRIAN Piet 1872...1944 nederlanda pentristo, OUD Jacobus Johannes Pieter n. 1890 nederlanda arkitekto, RIETVELD Gerrit Thomas n. 1888 nederlanda arkitekto, VANTONGERLOO Georges n. 1882 belga pentristo, skulptisto kaj arkitekto.

**NOVREAL/ISMO** Artoskolo.

En literaturo kaj arto, kiu celas priskribi la efek-tivan veron plejeble ĝuste, sen iu ajn admiro al la objekto. Ĝi estas malo al la Idealismo. Aktualas ekde la 20. jc.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanjoj: ASSELIN Maurice 1882...1947 franca pentristo kaj grafikisto, DRAIN André 1880...1954 franca pentristo, grafikisto kaj skulptisto, DUNOYER DE SEGONZAC André franca pentristo kaj grafikisto, MOREAU Luc-Albert 1882...1948 franca pentristo kaj ilustristo, WAROQUIER Henry de n. 1881 franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto.

**NOVROMANTIK/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, skulptoarto, artgrafiko, de segno-arto, artfotografio, arkitekturo kaj li teraturo, kiun karakterizas intereso pri historio, nacio, tradicio, mistiko, netrivialeco, imageco, poemeco, mitologieco, religieco. Laŭ ĝi pejzaĝo havas diecon kaj la artisto estas la interpretisto.

Ĝi prezentas pejzaĝon kiel la tutajon kaj kun lumo reganta. Preferas koloron kaj brilecon al klareco kaj precizeco, kaj krome troigas la esprimon. Ĝi aktualas ekde la 20. jc.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NUANC/O** Kolornuanco.

Delikata, apenaŭ sentebla diferenco inter gra doj kaj kombinoj de iu koloro. Kp: kl\*.

**NUBGRIZ/A** Kolornuanco.

4½C02. ĈIELBLUA-BLANKAGRIZA-KOLO-RETA. An: Sky gray; Fi: Pilvenharmaa; Fr: Gris nuage; Sv: Molngrått. V. p-ojn 6 k 7.

**NUDA FOLIARB/O SILUETA** Strukturo.

Notu, kiel ankaŭ nudaj, senfoliaj arboj havas sian karakterizan formon.

**NUGATBRUN/A** Kolornuanco.

13½D03. OKSIDOFLAVA-GRIZA- IOM KOLORA. An: Nougat; Fi: Nugaanruskea; Fr: Nougat, Nougat de couleur. V. p-ojn 6 k 7.

**NUKSABRUN/A** Kolornuanco.

14E09. ORANĜA-GRIZEGA- TRE KOLOREGA. [Corylus avellana] An: Hazel; Fi: Pähkinänruskea; Fr: Noisette, Brun noisette; Sv: Nötsbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

**NULART/ISMO** Artoskolo.

Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon. Vidu: Nevalidismo as\* k Triflingismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NULFUNKCIART/ISMO** Artoskolo.

Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon, sed krome iun certan funkcion. Vidu:

Nevalidfunkciismo as\* k Triflingfunkciismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**NURENBERGA ŜRANK/O GOTIKA** Tipo.

Ĝi havas en la bazparto du tirkestoj, kaj supere du duetaĝaj ŝrankoj kun la tirkestoj. Ĝi aktualis en la komenco de la 16. jc. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**NURENBERGRUĜ/O** Farbo.

An: Nürnberg red; Fi: Nürnberginpunainen. V. p-ojn 6 k 7.

**NURENBERGVERD/O** Farbo.

An: Nürnberg green; Fi: Nürnberginvihreä. V. p-ojn 6 k 7.

**OBI/O** Objekto.

Longa kaj ofte larĝa japana zono el teks aĵo, uzata ĉe kimono; tiu de virino estas ofte ornamteksita aŭ brodita.

**OBJEKT/O** Ob\*.

Aĵo.

**OBJEKTA KONSTRU/O** Struktur

**PERSPEKTIVA** o

Vidu: Skema ombrelo perspektiva st\*, Skema rabotilo perspektiva st\* k Skema tenajlo perspektiva st\*.

**OBJEKTA PERSPEKTIV/O** Strukturo.

Vidu: Horizonte re\*.

**OBLIKVA SKRIBTABL/O FRANCA** Tipo.

Kiam oni malfermas la supran fermoplaton, tiu fariĝas subaĵo kiel skribtablo. Ĝi aktualas ekde la 1730. jardeko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

Suspensiaĵo.

**OJTIKIKAOLE/O**

Ĝi similas al ĉiniarboleo, sed originas el Sud-Ameriko, precipe el Brazilio. Ĝi ne estas tiom rezistema kiom ĉiniarboleo. Vidu: Ĉiniarboleo su\*.

**OKR/O** Farbmateriale.

Flaveca ĝis ruĝeca tero, konsistanta el ferika-  
oksidhava argilo, uzata kiel pigmento por  
farboj. Kp: fb\*.

**OKROBRUN/O** Farbo.

ole: ro\*\*\*\*. An: Brown ochre; Fi: Tumma okra;

Fr:

Ocre brune; Ge: Brauocker, Dunkelocker; Hi: Ocre  
oscuro; It: Ocre scura; Sv: Mörkockra. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**OKROFLAV/O** ole: ro\*\*\*\*d. An: Yellow ochre; Fi:

Vaalea

okra; Fr: Ocre jaune; Ge: Lichter Ocker; Hi: Ocre  
amarillo; It: Ocre chiara; Sv: Ljusockra. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**OKROFLAV/O DIAFANA** Kuultava vaalea okra.  
V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Okroflavo fb\*.

**OKROFLAV/O HELA** Farbo.

An: Yellow ochre light; Fi: Heleä vaalea okra. V. p-ojn 6  
k 7. Vidu: Okroflavo fb\*.

**OKRORUĜ/O** Farbo.

An: Red chalk, Red haematite, Red iron ore, Rudd le; Fi:  
Punainen bolus, Punaliitu; Fr: Ocre rouge; Ge: Hausrot,  
Roter Bolus; It: Terra rossa, Terra di Treviso; Sv: Röd  
bolus, Rödkrita. V. p-ojn 6 k 7.

**OKRORUĜ/O POSTIĈA** Farbo.

An: Red iron ore hue; Fi: Punaisen boluksen jäl jitelmä.  
V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Okroruĝo fb\*.

**OKROVERD/O** Farbo.

An: Green ochre; Fi: Vihreä okra. V. p-ojn 6 k 7.

**OKSIDNIGR/O** Farbo.

An: Oxide black; Fi: Oksidimusta. V. p-ojn 6 k 7.

**OKSIDOFLAV/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19.  
purpurviola, havas la lokon 13½. Ondolongo  
0,000585 mm. 13½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de  
klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**OKSIDOFLAV/O** Farbmaterialo.

13½Ĉ08. 0,000585 mm. Eblas miksi kun

Fe(x),

Ka, Kro, Li, Pb, Pm, Pr(x), Zi(x), Zs. Fi:  
Oksidikeltainen. V. p-ojn 6 k 7.

-/A Kolornuanco.

Farbo.

**OKSIDOFLAV/O** Oksidikeltainen. V. p-ojn 6 k 7.  
Komparu kun: Oksidoflavo fm\*.

**OKSIDOFLAV/O DIAFANA** Farbo.

An: Transparent oxide yellow; Fi: Kuultava oksidikel-  
tainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Oksidoflavo fm\*  
k fb\*.

**OKSIDRUĜ/O HELA** Farbo.

An: Light oxide red; Fi: Vaalea oksidipunainen. V. p-ojn  
6 k 7.

**OKSIDVERD/O HELA** Farbo.

An: Light green oxide; Fi: Vaalea oksidivihreä. V. p-  
ojn 6 k 7.

**OKUL/O FUNEBRA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La  
emocio videblas per movoj de okuloj kaj bro-  
voj. La funebro oni vidas per malsupren fa-  
lantaj formoj.

**OKUL/O PENSA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La  
emocio videblas per movoj de okuloj kaj bro-  
voj. La pensadon oni vidas per pacaj kaj ripozaj  
formoj.

**OKUL/O SEVERA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La  
emocio videblas per movoj de okuloj kaj bro-  
voj. La severeco videblas per malvarmaj kaj  
striktaj formoj.

**OKUL/O SINCERA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La  
emocio videblas per movoj de okuloj kaj bro-  
voj. La sincereco videblas per malfermaj kaj  
varmaj formoj.

**OKUL/O SURPRIZIĜA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La emocio videblas per movoj de okuloj kaj brovoj. La surpriziĝo videblas per forte mal fermaj kaj streĉitaj formoj.

**OKUL/O TERURAJA** Strukturo.

Okuloj donas forte la mienon de vizaĝo. La emocio videblas per movoj de okuloj kaj brovoj. La teruaĵeco videblas per fortege tordaj kaj malfermegaj formoj.

**OKULBLU/A** Kolornuanco.

4Ĉ04. BLUA-GRIZETA-MEZKOLORETA. An: Eye blue; Fi: Silmänsininen; Fr: Bleu oeil. V. p-ojn 6 k 7.

**OKULBRUN/A** Kolornuanco.

14½G05. SIENTERORANĜA-NIGRETA-MEZKOLORA. An: Eye brown; Fi: Silmänruskea; Fr: Brun oeil. V. p-ojn 6 k 7.

**OKULGRIZ/A** Kolornuanco.

11D01. VERDAFLAVA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Eye gray; Fi: Silmänharmaa; Fr: Gris oeil. V. p-ojn 6 k 7.

**OLE/O** Suspensiaĵo.

Grasa likvaĵo el animala (baleno, foko) minerala (nafto, skisto) aŭ vegetaĵa (lino, nukso) origino, uzata por arto, industrio, lumigado, medicino kaj nutrado.

**OLEPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni pentras per farboj kiuj enhavas kiel suspensiaĵo aveloleo, linoleo, papavoleo k.s. sekiĝemaj oleoj sur ligno, metalo, papero, ŝtofo k.s. platecaj dudimensiaj fonoj liniojn kaj kolorojn.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**OLESEKIGAĴ/O** Suspensiaĵo.

[Kalcia klorido, CaCl<sub>2</sub>] Olesekigaĵoj ek zistas diversaj specioj, kaj diversaj miksaĵoj. Oni uzu ĝin ne pli ol 1...2%, aŭ pli volonte neniom. Vidu: Sikativo su\*.

**OLEŜTON/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

**OLIVBRUN/A** Kolornuanco.

13E05. ORANĜAFLAVA-GRIZEGA-MEZKOLORA. An: Olive brown; Fi: Oliivinruskea; Fr: Brun olive; Sv: Olivsbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

**OLIVGRIZ/A** Kolornuanco.

11D01. VERDAFLAVA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Olive gray; Fi: Oliivinharmaa; Fr: Gris olive; Sv: Olivsgrått. V. p-ojn 6 k 7.

**OLIVOFLAV/A** Kolornuanco.

12½D08. NAPOLOFLAVA-GRIZA-KOLOREGA. An: Olive yellow; Fi: Oliivinkeltainen; Fr: Jaune olive; Sv: Olivsgult. V. p-ojn 6 k 7.

**OLIVOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas graso kaj nesekebla oleo, kaj ne konvenas en belartaj farboj.

**OLIVOVERD/A** Kolornuanco.

12G05. FLAVA-NIGRETA-MEZKOLORA. [Olea europaea] An: Olive green; Fi: Oliivinvihreä, Oliivinvärinen; Fr: Olive, Vert olive; Gr: Elaia; La: Oliva; Sv: Olivsgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**OLIVOVERD/O** Farbo.

akv, ole ro\*\*d. An: Olive green; Fi: Oliivinvihreä; Fr: Vert olive; Ge: Olivengrün; Hi: Verde oliva. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Olivoverda kn\*.

~~OMBARORUĜA~~ RORUĜA-BLANKETA-TRE KOLOREGA. [Homarus vulgaris] An: Lobster red; Fi: Hummerinpunainen; Fr: Rouge homard; Sv: Hummersrött. V. p-ojn 6 k 7.

**OMBR/O DIVERSA** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la deksta bildo oni vidas lumefikon de la apuda blanka surfaco.

**OMBR/O DIVERSDIREKTA** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la ombroj direktiĝas diversmaniere.

**OMBR/O PERSPEKTIVA** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la ombro havas sian propran perspektivon.

**OMBR/O RONDA** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la ombro perfekte alkondukas la rondan formon.

**OMBRA FORM/O** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la ombro bone figuras la formojn.

**OMBRA FORT/O DIVERSA** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la du ombroj havas tute malegalan forton.

**OMBRA KARAKTER/O** Strukturo.

Se oni atente observas fortojn kaj variaĵojn de ombroj, eblas vidi kiel nuancoriĉaj kaj abun daj ili estas. En la bildo la ombroj estas malegalaj, en maldekstra sur brila kaj sur dekstra senbrila surfaco.

**ONDOBEND/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ONDOSTREKA FRIS/O** Strukturo.

Vidu: Lotusa ornamaĵo malgrandazia ti\*.

**OPAK/A** Eco.

Maldiafana, ne tralasanta la lumon.

**OPAL/O** Materio.

Variaĵo de kvarco kun iom da akvo, uzata kiel juvelŝtono.

**OPALVERD/A** Kolornuanco.

6Ĉ07. VERDABLUA-GRIZETA-KOLOR EGETA. An: Opal green, Opaline green; Fi: Opaalinvihreä; Fr: Vert opale; Gr: Opallios; La: Opalus; Sv: Opalsgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**OPART/ISMO P** Artoskolo.

En kiu oni uzas geometriajn figurojn, kiuj estigas optikajn iluziojn pri la movo kaj ŝanŝiĝo de la formoj. Ĝi originas ekde la 1960 el Usono, kaj proksimas al Konstruktivismo. Vidu: Opismo as\*. V.p:n 6.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**OPISM/O** Artoskolo.

En kiu oni uzas geometriajn figurojn, kiuj estigas optikajn iluziojn pri la movo kaj ŝanŝiĝo de la formoj. Ĝi originas ekde la 1960 el Usono, kaj proksimas al Konstruktivismo. Vidu: Opartismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**OPORTUN/A** Eco.

Laŭcela, facile uzebla, mallaciga.

**OR/O** Materio.

Flava metalo plej valora, uzata al ornamaĵoj, edzecaj ringoj kaj moneroj.

**ORAJ/ARTO** Artfako.

En ĝi oni prilaboras orajn objektojn, ankaŭ kun juveloj, kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**ORAJĴISTOSTABL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto.

**ORAJĴISTSEGIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto.

**ORANĜ/A** Koloro.

La koloro de la oranĝo. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 14. Ondolongo 0,000590 mm. 14A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**ORANĜABLANK/A** Kolornuanco.

13½A02. OKSIDOFLAVA-BLANKA-KOLORETA. An: Orange white; Fi: Oranssinvalkoinen; Fr: Blanc orange. V. p-ojn 6 k 7.

**ORANĜAFLAV/A** Koloro.

Flamflava. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. vio la ... 19. purpurviola, havas la lokon 13. Ondolongo 0,000581 mm. 13A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**ORANĜAGRIZ/A** Kolornuanco.

13½B02. OKSIDOFLAVA-BLANKETA-KOLORETA. An: Orange gray; Fi: Oranssinharmaa; Fr: Gris orange. V. p-ojn 6 k 7.

**ORANĜARUĜ/A** Koloro.

Papavruĝa. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. vi ola ... 19. purpurviola, havas la lokon 15. Ondolongo 0,000601 mm. 15A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**ORBLOND/A** Kolornuanco.

13¼Ĉ05. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-MEZ-KOLORA. An: Golden blond; Fi: Kullanvaalea; Fr: Blonde or. V. p-ojn 6 k 7.

**ORBRUN/A** Kolornuanco.

13½D08. OKSIDOFLAVA-GRIZA-KOLOREGA. An: Golden brown; Fi: Kullanuskea; Fr: Brun or; Sv: Guldrunt. V. p-ojn 6 k 7.

**ORDRAT/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto.

**OREL/O SKEMA** Strukturo.

Rimarku, ke estas danĝero desegni orelon aŭ tro granda aŭ tro malgranda, kaj sur era ra loko. Krome, estas multaj diverstipaj, mal egalaj oreloj.

**ORELFIGURA ORNAMAĴ/O BAROKA** Tipo.

Aperas plej ofte, kiel surfaca plenigdekoro, sed ankaŭ sur kadroj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORFART/ISMO** Artoskolo.

Kiu celas al aktiva koloreco pere de kontrastaj koloroj en arkformaj figuroj kaj, kiu emfazas purajn, spektrajn kolorojn. Ĝi vastiĝas el Francio ekde la 1912. Vidu: Simultanartismo as\*.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanjoj: DELAUNAY Robert 1885...1941 franca pentristo kaj skulptisto, KUPKA François 1871...1957 ĉeĥa pentristo.

**ORFLAV/A** Kolornuanco.

13Ĉ07. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-KOLOREGETA. An: Gold, Gold yellow; Fi: Kullankeltainen, Kullanvärinen; Fr: Jaune or; Sv: Guldgult. V. p-ojn 6 k 7.

**ORFLAV/O** Farbo.

An: Golden yellow; Fi: Kullankeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Orflava kn\*.

**ORGRIZ/A** Kolornuanco.

13Ĉ02. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-KOLORETA. An: Golden gray; Fi: Kullanharmaa; Fr: Gris or; Sv: Guldrått. V. p-ojn 6 k 7.

**ORIENTABLU/A** Kolornuanco.

4D06. BLUA-GRIZA-KOLORA. An: Oriental blue; Fi: Orientinsinen; Fr: Bleu orient. V. p-ojn 6 k 7.

Artoskolo.

**ORIENTALAĴARTISMO** Dekoraciojn el kreskaĵoj, bestoj ktp, unue sur grekaj vazoj. Taksas orientaciojn ĝenerale. Ĝi vastiĝas pere de Grekio de la 700 a.K.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

**ORIENTRUĜ/A** Kolornuanco.

16Ĉ09. RUĜA-GRIZETA-TRE KOLOREGA. An: Orient red; Fi: Orientinpunainen; Fr: Rouge orient. V. p-ojn 6 k 7.

**ORIGAM/O**<sup>P</sup> Artfako.

En ĝi oni faldadas paperon, plivolonte kvatratan (15\*15 cm) kun blanka kaj kolora flankoj, por elfari diversajn figurojn. Ekzistas du formoj: A. Tradicia dekoreca por la donacoj. B. Kun stiligo de birdo-, fiŝo-, floro-, insekto-, k.s. figurojn kiel ornamaĵoj. Iuj el la figuroj havas mobilar-tajn efektojn kaj taskojn, kiel ekzemple rano, kiu saltas dum oni premas la postajon, kaj birdo, kiu movigas la flugilojn, krome la figuroj moviĝas pendpozicie. Ĝi originas el Japanio. V.p:n 6. Vidu: Paperfaldarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ORIGIN/O** Kulturo.

Komenco, deveno.

**ORKIDEPURPUR/A** Kolornuanco.

18Ĉ09. PURPURA-GRIZETA- TRE KOLOR E-GA. An: Orchid purple; Fi: Orkideanpurppurainen; Fr: Pourpre orchidée. V. p-ojn 6 k 7.

**ORKIDEVIOL/A** Kolornuanco.

19A05. PURPURVIOLA-BLANKA-MEZKOLORA. [Orchidaceae] An: Orchid lilac; Fi: Orkideanvioleetti; Fr: Violet orchidée. V. p-ojn 6 k 7.

**ORLON/O** Materio.

Artefarita substanco, analoga al nilono, sed en kiu la poliamido estas anstataŭita de poliakrilonitrito.

**ORNAMA BIDOBEŬ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMA KOMBINAĴ/O LITERARA** Strukturo

Pere de akurata kaj pacienca observado oni eblas vidi la litertipajn praformojn.

**ORNAMA KOMBINAĴ/O NUMERARA** Struktur

Pere de akurata kaj pacienca observado oni eblas vidi la numertipajn praformojn.

**ORNAMA ZONDISK/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMAĴ/O EMPIRA** Tipo.

Jen ekzemplo, kiel oni utiligis florfigurojn en la epoko kaj tipo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMAĴ/O KELTA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMAĴ/O MAŬRA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMAĴ/O ROMANIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMART/O** Artfako.

En ĝi oni plibeligas konstruaĵojn kaj objektojn per fiksaj aŭ malfiksaj detaloj kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ORNAMITA VAZ/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNAMPLAT/O ARABA** Tipo.

El la bildo oni vidas, ke ornamaĵo estu forte stilita kaj konfirmiĝu kun la objekto kaj la materio. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ORNOMBR/O** Regulo.

La alia ebla nomo: ORA NOMBRO. Harmonia proporcio en arto, linion oni dividas tiel, ke la mallonga parto rilatas al la longa same kiel la longa al la kunmetaĵo de la mallonga kaj la longa, ĉirkaŭ 1,618.

**OROKR/O** Farbmaterialo.

Norma farbmaterialo. An: Golden ochre; Fi: Kultaokra; Fr: Ocre dor; Ge: Goldocker; It: Ocre dor; Sv: Guldockra. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 35...40% da oleo. Kiel la farbo ĝi estas iomete diafana.

**OROKR/O** Farbo.

akr: ro\*\*\*d. An: Golden ochre; Fi: Kultraokra; Fr: Ocre d'or; Ge: Goldocker; Hi: Ocre oro. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Orokro fm\*.

Farbo.

### OROKR/O DIAFANA

ole: ro\*\*\*\*d. An: Transparent gold ochre; Fi:

Kuultava

kultraokra; Fr: Ocre d'or transparente; Ge: Transparenter gold ocker; Hi: Ocre oro transparente. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Orokro fm\* k fb\*.

Farbo.

~~OROKROFLAV/O~~ yellow; Fi: Kultraokrankeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Orokro fm\* k fb\*.

### ORPESIL/O

Ilo.

Laborilo por oraĵisto.

### OVOFLAV/A

Kolornuanco.

13B09. ORANĜAFLAVA-BLANKETA-

TRE

KOLOREGA. An: Yolk yellow; Fi: Munankeltainen; Fr: Jaune d'oeuf. V. p-ojn 6 k 7.

Ilo.

~~OVOLPENIK/O~~ kaj desegnado.

### OVOBEND/O HELENA

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

### OVOLISTEL/O HELENA

Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

### PAJL/O

Materio.

Sekiĝintaj tigoj de greno.

### PAJLFLAV/A

Kolornuanco.

12½B05. NAPOLOFLAVA-BLANKETA--MEZKOLORA. An: Straw yellow; Fi: Oljenkeltainen; Fr: Paillé, Jaune paillé; Gr: Strohgelb; Sv: Halmgult. V. p-ojn 6 k 7.

### PAJLOPLEKTART/O

Artfako.

En ĝi oni kunigas plurajn pajlojn, multfoje kaj regule interkrucigante ilin, por elfari ĉapelon, korbon, ornamaĵon, saketon, skulpt aĵon, ŝuon k.s.

~~-/ISTO~~ Praktikanto. ~~-/ADO~~ Ago. ~~-/AĴO~~ Produkto.

### PAKT/O

Regulo.

Aparte grava internacia kontrakto.

### PAL/A

Eco.

Tro hela (ne ruĝa) je vizaĝo.

### PALBLU/A

Kolornuanco.

3½A04. LAZURBLUA-BLANKA-MEZKOLORA. An: Pale blue; Fi: Kalpeansininen; Fr: Bleu pêle. V. pojn: 6 k 7.

### PALEOLITIKA STATUET/O PRAHISTORIA

Tipo

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

### PALETR/O

Ilo.

Maldika tabuleto, sur kiu la pentristoj orde pretigas kaj miksas la farbojn.

### PALETROTABLET/O

Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

### PALETROTRULET/O

Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

### PALFLAV/A

Kolornuanco.

12A04. FLAVA-BLANKA-MEZKOLORA. An: Pale yellow; Fi: Kalpeankeltainen; Fr: Jaune pêle. V. p-ojn 6 k 7.

### PALFLAV/O

Farbo.

La alia ebla nomo: PRIMOLFLAVO. akr: ro\*\*\*n. An: Primrose; Fi: Kalpeankeltainen; Fr: Primevère; Ge: Primelgelb; Hi: Primavera. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Palflava kn\*.

Strukturo.

### PALISA PERSPEKTIV/O REGULA

Notu, kiel forte malaltiĝas la palisoj laŭ la malproksimeco.

### PALMA KAPITEL/O EGIPTA

Tipo.



Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALMAĴA ORNAM/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALMET/O HELENA** Tipo.

Kiel oni vidas el la ekzemplo, ornamaĵo akomodu kun la objekto kaj la dekoru, ekz. Floro estu forte simpligita, ne rekta kopio el la natura. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALMFOLIA KAPITEL/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALMKAPITEL/O EGIPTA** Tipo.

Ĝi estas kapitulo de ronda kolono, kaj imitas nuditan palmfolian kvaston. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALMKOLON/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PALORANĜ/A** Kolornuanco.

13½A04. OKSIDOFLAVA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Pale orange; Fi: Kalpeanoranssi; Fr: Orange pèle. V. p-ojn 6 k 7.

**PALPCIRKEL/O** Ilo.

Laborilo por skulptofarado.

**PALRUĜ/A** Kolornuanco.

16A04. RUĜA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Pale red, Pink; Fi: Kalpeanpunainen; Fr: Rouge pèle. V. p-ojn 6. k 7.

**PALTURKIS/A** Kolornuanco.

5A04. TURKISA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Pale turquoise; Fi: Kalpeanturkoosi, Kalpean turkoosinvärinen; Fr: Turquoise pèle. V. p-ojn 6 k 7.

**PALVERD/A** Kolornuanco.

8A04. VERDA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Pale green; Fi: Kalpeanvihreä; Fr: Vert pèle. V. p-ojn 6 k 7.

**PALVIOL/A** Kolornuanco.

0A04. VIOLA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Pale violet; Fi: Kalpeanvioletti; Fr: Violet pèle. V. p-ojn 6 k 7.

**PANKROMAT/A** Eco.

Tia, ke ĝi estas impresbla al ĉiuj koloroj.

**PANORAM/O** Tipo.

Vasta vidaĵo, rigardata de sur alta loko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PANTOMIM/O** Tekniko.

Teatraĵo, en kiu la personoj esprimas sin nur per gestoj. Kp: ma\*, sl\* k ti\*.

**PAPAGVERD/A** Kolornuanco.

10E09. FLAVAVERDA-GRIZEGA- TRE KOLOREGA. [Psittacus] An: Parrot green; Fi: Papukajjanvihreä; Fr: Vert perroquet. V. p-ojn 6 k 7.

**PAPAVOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas grasa kaj sekebla oleo. Estas multe uzata por artfarboj, sed ĝi ne estas tiel multflanke bona ol linoleo.

**PAPAVRUĜ/A** Kolornuanco.

15A09. ORANĜARUĜA-BLANKA- TRE KOLOREGA. [Papaver rhoeas] An: Coquelicot, Ponceau, Poppy red; Fi: Unikonpunainen; Fr: Coquelicot, Ponceau, Rouge coquelicot, -pavot; Sv: Vallmorött. V. p-ojn 6 k 7.

**PAPER/O** Materio.

Blanka materialo por libroj, kajeroj, leteroj.

**PAPERFALDART/O** Artfako.

En ĝi oni faldadas paperon, plivolonte kvadratan (15\*15 cm) kun blanka kaj kolora flankoj, por elfari diversajn figurojn. Ekzistas du formoj: A. Tradicia dekoreca por la donacoj. B. Kun stiligo de birdo-, fiŝo-, floro-, insekto-, k.s. figurojn kiel ornamaĵoj. Iuj el la figuroj havas mobilartajn efektojn kaj taskojn, kiel ekzemple rano, kiu saltas dum oni premas la postajojn, kaj birdo, kiu movigas la flugilojn, krome la figuroj moviĝas pendpozicie. Ĝi originas el Japanio. Vidu: Origamo af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**PAPERSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni formas figurojn el papero tiel, ke oni aŭ gluas, aŭ knedas, aŭ tranĉas ĝin por elfari fingropupon, juvelujon, mas kon, mebleton, pleton, skulptaĵon k.s. kun artisma celo. Vidu: Paperskulpturo af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**PAPERSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni formas figurojn el papero tiel, ke oni aŭ gluas, aŭ knedas, aŭ tranĉas ĝin por elfari fingropupon, juvelujon, maskon, mebleton, pleton, skulptaĵon k.s. kun artisma celo. Vidu: Paperskulptarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**PAPILIA KONTUR/O TRIANGULA** Strukturo.

Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, triangulon.

**PAPILIBLU/A** Kolornuanco.

4A04. BLUA-BLANKA-MEZKOLORETA.

[Plebejus argus, Polyommatus amandus] An: Butterfly blue; Fi: Perhosensininen; Fr: Bleu papillon; Sv: Fjärilblått. V. p-ojn 6 k 7.

**PAPIRUSA BURĜON/O EGIPTA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PAPIRUSA KOLON/O EGIPTA** Tipo.

Fermita tipo, la kapitelo mallarĝas supren. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

Kolornuanco.

**PAPRIKURANĜARUĜA-BLANKETA-**

**TRE**

KOLOREGA. [Capsicum tetragonum] An: Capsicum red, Paprica red, Pepper red; Fi: Paprikanpunainen; Fr: Rouge poivron. V. p-ojn 6 k 7.

**PARA NODKOLON/O ROMANIKA** Tipo.

Verŝajne ĝi havis alegorian signifon, sed evidente oni uzis ankaŭ por dekoru. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PARABOLA ARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PARAFIN/O** Suspensiaĵo.

Vaksosimila blanka kristaleca substanco.

**PARALEL/A** Eco.

Samdirekta.

**PARIZBLU/O** Farbo.

An: Paris blue; Fi: Pariisinsininen. K.p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbluo fm\* k fb\*.

**PARMVIOL/A** Kolornuanco.

0D07. VIOLA-GRIZA-KOLOREGETA.

[Viola parmensis] An: Parma violet; Fi: Parmanvioletti; Fr: La violette de Parma. V. p-ojn 6 k 7.

Faraĵo.

**PASAMENIO** Faraĵo el oraj, arĝentaj, silkaj, lanaj k.s. fadenoj, kiun oni alkudras por borderi aŭ ornami veston aŭ meblon.

**PASI/O** Eco.

Forta emocio aŭ emo: pasia amo.

**PASPARTU/O** Faraĵo.

Kadro, kies fundo estas malfermebla, kaj en kiun oni tiel povas enŝovi fotojn, desegnojn ktp.

**PASTIĈ/O** Stilo.

Stilekzerco, en kiu oni penas malkaŝe imiti la manieron de fama verkisto. Kp: ma\*, te\* k ti\*.

**PAŜTEL/O** Ilo.

Krajono farita el pulvorigita kolorilo kaj gu mo.

**PAŜTELART/O** Artfako.

En ĝi oni aŭ desegnas, aŭ pentras per paŝtelkrajonoj, kiujn oni faras el farbmaterialo kaj gumo, sur ligno, papero, ŝtofo k.s. kun artisma

celo. Vidu: Paŝteldesegnarto af\* k Paŝtelpentrar-  
to af\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO**  
Produkto.

**PAŝTELDESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras per paŝtelkrajonaj strekoj la bel-  
artan formon kaj konturon pri iu. Vidu: Paŝ-  
telarto af\* k Paŝtelpentrararto af\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO**  
Produkto.

**PAŝTELPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni sternas la farbmaterialon de la paŝtel-  
krajonoj sur ligno, papero, ŝtofo k.s. laŭ pentraĵa  
efekto kaj kun artisma celo. La artaĵon devas  
fiksi per rezinsolvaĵo. Vidu: Paŝtelarto af\* k  
Paŝteldesegnarto af\*.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**AĴO**  
Produkto.

**PAVOVERD/A** Kolornuanco.

8D08. VERDA-GRIZA-KOLOREGA.

[Pavo  
cristatus] An: Peacock green; Fi: Riikinkukonviahreä;  
Fr: Vert paon. V. p-ojn 6 k 7.

Kolornuanco.

**PAVBILDA TURKISA-GRIZA-KOLOREGA.**

[Pavo  
cristatus] An: Peacock blue; Fi: Riikinkukonsininen; Fr:  
Bleau paon. V. p-ojn 6 k 7.

Ilo.

**PEDALBLOVAĴO** kaj arĝentaĵisto.

**PEDANT/O** Eco.

Tro precize plenumanta la regulojn; tro zorkanta  
pri malgravaj detaloj kaj rutina formo.

**PEJNGRIZ/O** Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*n. An: Payne's grey;

Fi:

Paynenharmaa; Fr: Gris de payne; Ge: Payne's grau; Hi:  
Gris de payne. V. p-ojn 6 k 7.

Kulturo.

**PEJZAĜ/O** arbaro, kamparo, akvo.

**PEJZAĜ/ARTO**

Artfako.

En ĝi oni pentras videjon de la vasta ĉirkaŭaĵo,  
kiel pli-malpli pitoreskan por la homaj okuloj.  
Ekzistas du kategorioj: A. Nekulturita, sovaĝa  
naturo. B. Kulturita naturo, en kiu eblas vidi  
spurojn de la homaj ellaboroj, domoj, pontoj,  
vojoj k.s. Tamen, la homoj kaj bestoj restas nur  
kiel flankelementoj. Ĝi komenciĝas en ĉinio ek-  
de la 6. jc. kaj en Eŭropo ekde la 13. jc.

-/**ISTO** Praktikanto. -/**ADO** Ago. -/**O**  
Produkto.

**PEJZAĜ/O EMBARASA** Strukturo.

Kiel oni vidas, la movoj kaj formoj koincidas al  
esprimoj kaj signifoj. En la bildo la fleksiĝaj,  
kurbaj strekoj donas vivecon, abundon, mal-  
trankvilon kaj embarason.

**PEJZAĜ/O KSILOGRAFIA** Strukturo.

Fragmento el la artaĵo de Tuulikki Pietilä:  
MURALLAS DE LA CAVA. Vidu:  
Ksilografio af\*.

**PEJZAĜ/O MELANKOLIA** Strukturo.

Kiel oni vidas, la movoj kaj formoj koincidas al  
esprimoj kaj signifoj. En la bildo la dominantaj  
vertikalaj strekoj donas solecon kaj me-  
lankolion.

**PEJZAĜ/O RIPOZA** Strukturo.

Kiel oni vidas, la movoj kaj formoj koincidas al  
esprimoj kaj signifoj. En la bildo la dominantaj  
horizontalaj strekoj donas silentecon, pacon kaj  
riponon.

**PEJZAĜ/O RITMA** Strukturo.

Trovu la ritmon en pejzaĝo.

**PEJZAĜA SKEM/O KUNMETA** Strukturo.

Vidu: Mara pejzaĝo tuĉdesegna st\*.

**PELT/O** Objekto.

Supervesto el felo de besto.

**PENDANTA FOLIAR/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

<b>PENIK/O</b>	Ilo.	Senmanka, senerara.
Ilo el haroj kun ligna tenilo, por dismeti flu-aĵon, pentrilo.		
<b>PENIKA DESEGN/O KROKIZA</b>	Strukturo.	
Notu, kiel lerte oni kaptis vivecon. Fragmento el la artaĵo de Albert Marquet: MOMENT-KROKIZO.		
<b>PENIKDESEGN/ARTO</b>	Artfako.	
En ĝi oni faras per penikaj strekoj la belartan formon kaj konturon pri iu.		
<b>-/ISTO</b>	Praktikanto.	<b>-/ADO</b> Ago.
<b>-/AĴO</b>	Produkto.	
<b>PENTR/ARTO</b>	Artfako.	
En ĝi oni pentras per farboj kiuj enhavas kiel suspensiaĵo abelvakso, akvomiksaĵo, alkoholo, aveloleo, dekstrino, linoleo, papavoleo, terebinto k.s. sur ligno, metalo, papero, ŝtofo k.s. platecaj dudimensiaj fonoj liniojn kaj kolorojn, kun artisma celo. Vidu: Pikturo af*.		
<b>-/ISTO</b>	Praktikanto.	<b>-/ADO</b> Ago.
<b>-/AĴO</b>	Produkto.	
<b>PENTRATA ARANĜITAĴ/O</b>	Ilo.	
Laborilo por pentrofarado.		
<b>PENTRITA ORNAMAĴ/O HELENA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>PENTRITA ORNAMAĴ/O EGIPTA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>PENTRITA ŜTON/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	
Kp: ma*, sl* k te*.		
<b>PENTROTABLET/O</b>	Ilo.	
Laborilo por pentrofarado.		
<b>PENTROTRULET/O</b>	Ilo.	
Laborilo por pentrofarado.		
<b>PERFEKT/A</b>	Eco.	
<b>PERIDOT/O</b>	Materio.	
$SiO_4(MgFeMn)_2$ . Flave verda silikata mineralo.		
<b>PERILOLE/O</b>	Suspensiaĵo.	
[Perilla ocymoides] Ĝia kvalito egalas kun linoleo, sed ĝi estas pli multekosta, ol linoleo. Ĝi originas el Himalajo, Japanio kaj Manĉurio Vidu: Linoleo su*.		
<b>PERL/O</b>	Materio.	
Bela ronda juvelo el konko.		
<b>PERLOGRIZ/A</b>	Kolornuanco.	
12½Ĉ01. NAPOLOFLAVA-GRIZETA- IOM KOLORETA. [Pinctada margaritifera] An: Pearl gray; Fi: Helmenharmaa; Fr: Gris perle; Sv: Pärigrått. V. p-ojn 6 k 7.		
<b>PERMANENT/A</b>	Eco.	
Daŭranta sen interrompo kaj ŝanĝiĝo.		
<b>PERMANENTOFLAV/O</b>	Farbo.	
akr, akv: ro***d. An: Permanent yellow; Fi: Permanenttikeltainen; Fr: Jaune permanent; Ge: Permanentgelb; Hi: Amarillo permanente. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Baritoflavo fb*.		
<b>PERMANENTPURPUR/O</b>	Farbo.	
akr, akv: ro***d. An: Permanentpurpura. V. p-ojn 6 k 7.		
<b>PERMANENTVERD/O</b>	Farbo.	
Ĝi estas miksaĵo de smeraltverdo kaj aŭ kaolino aŭ baritoblanko aŭ zinkoblanko. An: Permanent green; Fi: Permanenttivistihreä. V. p-ojn 6 k 7.		
<b>PERMANENTVIOL/O</b>	Farbo.	
akr: ro***d. An: Permanent violet; Fi: Permanenttivistioletti; Fr: Violet permanent; Ge: Permanentviolett; Hi: Violeta permanente. V. p-ojn 6 k 7.		
<b>PERMUTIT/O</b>	Materio.	

Arta zeolito, konsistanta el kaolino, kvarco kaj sodo.

**PERS/O** Kulturo.

Ano de la ĉefgento loĝanta en Persio.

-/A Rilata al perso aŭ al Persio. Vidu: Friso persa ti\*. -/IO Malnova nomo de Irano.

**PERSIKRUĜ/A** Kolornuanco.

14½A05. SIENTERORANĜA-BLANKA-MEZKOLORA. [Prunus, Amygdalus persica] An: Peach; Fi: Persikanpunainen; Fr: Pêche, Rouge pêche; Ge: Pfirsiche; La: Malum persicum; Sv: Persika. V. p-ojn 6 k 7.

**PERSIRUĜ/O** Farbo.

An: Persia red; Fi: Persianpunainen. Kp-ojn 6 k 7. Vidu: Angliruĝo fm\* k fb\*.

**PERSPEKTIV/O** Eco.

Prezento de objektoj laŭ la diverseco de aspektoj kaŭzita de ilia malproksimeco kaj pozicio.

**PERSPEKTIV/O** Regulo.

Studu, kaj lernu pere de la helpstreketoj.

**PERSPEKTIV/O URBA** Regulo.

Notu, kiel la horizontalaj streketoj kuniĝas en la sama punkto P.

**PETROL/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas etera mineraloleo. Oni fabrikas el nafto, kaj ĝi ne reziniĝas. Oni uzas anstataŭ terebinto, sed ĝi ne estas ĉiŭmaniere konvena por artpentrado.

**PETROSELVERD/A** Kolornuanco.

10G09. FLAVAVERDA-NIGRETA-TRE KOLORA. [Petroselinum hortense] An: Parsley green; Fi: Persiljanvihreä; Fr: Vert persil; Sv: Persiljagrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**PICEVERD/A** Kolornuanco.

7F02. BLUVERDA-NIGRAGRIZA-KOLOR ETA. [Picea abies, Pinus] An: Fir green, Pine needle,

Spruce green; Fi: Havunvihreä, Kuusenvihreä; Fr: Vert conifère, Vert sapin; Sv: Grangrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**PIEDA MEZUR/O** Regulo.

Notu bone, ke piedo estas proksimume duono el kruro.

**PIGMENT/O** Farbmaterialo.

Kolora substanco en grajna formo, uzata por fari farbojn, kaj ne solvebla en la ligilo.

**PIKTUR/O** Artfako.

En ĝi oni pentras per farboj kiuj enhavas kiel suspensiaĵo abelvakso, akvomiksaĵo, alkoholo, aveloleo, dekstrino, linoleo, papavoleo, terebinto k.s. sur ligno, metalo, papero, ŝtofo k.s. platecaj dudimensiaj fonoj liniojn kaj kolorojn, kun artisma celo. Vidu: Pentrarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**PINTARK/O** Tipo.

Tipo: Ogivo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PINTARK/O AKRA** Tipo.

**PINTARK/O LARĜA** Tipo.

**PINTĈIZIL/O** Ilo.

Laborilo por skulptado.

**PIRAMIDA FIGUR/O RENESANCA** Tipo.

Jen, homgrupa kunmetaĵo laŭ la piramida aspekto. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**PISTAKVERD/A** Kolornuanco.

9Ĉ05. BRILANTVERDA-GRIZETA-MEZ-KOLORA. [Pistacia vera] An: Pistache, Pistachio green; Fi: Pistaasinvihreä; Fr: Vert pistache; Gr: Pistakion; La persa: Pistah. V. p-ojn 6 k 7.

**PITORESK/A** Eco.

Taŭga por esti prezentata per pentrado pro sia neordinara ĉarmo aŭ originala aspekto.

<b>PIZVERD/A</b>	Kolornuanco.	<b>PLATGRAVURIL/O</b>	Ilo.
9½D06. FILIKVERDA-GRIZA-KOLORA. [Arvense, Pisum sativum] An: Pea green; Fi: Herneenvihreä; Fr: Vert petit pois; Sv: Ärtgrönt. V. p-ojn 6 k 7.		Laborilo por grafikado.	
<b>PLAFONA ORNAMAĴ/O HELENA</b>	Tipo.	<b>PLATPENIK/O</b>	Ilo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Laborilo por pentrado.	
<b>PLAFONRANDA ORNAMAĴ/O HELENA</b>	Tipo.	<b>PLATPRENA TENAJL/O</b>	Ilo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Laborilo por grafikfarado.	
<b>PLAGIAT/O</b>	Regulo.	<b>PLEKTART/O</b>	Artfako.
Faro de tiu, kiu prezentas sub sia propra nomo verkon aŭ parton de verko, kies aŭtoro kaj inventinto li/ŝi ne estas.		En ĝi oni plektante kunigas plurajn flekseblajn materialojn, kiel ŝosoj de bambuo kaj saliko kaj de longsplitoj kaj pajlo, multfoje kaj regule interkrucigante ilin, por elfari ĉapelon, korbon, ornamaĵon, saketon, skulptaĵon, ŝuon k.s. kun artisma celo.	
<b>PLAN/O</b>	Faraĵo.	<b>-/ISTO</b> Praktikanto. <b>-/ADO</b> Ago. <b>-/AĴO</b> Produkto.	
Antaŭe pripensita agmetodo; urboplano: mapo de urbo.		<b>PLINT/O HELENA</b>	Tipo.
<b>PLANTA DESEGN/O TUĈA</b>	Strukturo.	Kp: ma*, sl* k te*.	
Vidu: Flora konturo streka st*.		<b>PLUMB/O</b>	Materio.
<b>PLANTONIGR/O</b>	Farbmateriale.	Griza, peza metalo.	
Ĝ00. a.l.o.s.v. An: Wine black; Fi: Kasvimusta, Puuhiilimusta, Viinimusta; Fr: Noir de pêche, Noir de vigne; Ge: Kernschwarz, Rebenschwarz; It: Nero di vite; Sv: Kärnsvalt; La aliaj: Charcoal black, Frankfurterschwarz, Rebschwarz, Vigne black. V. p-ojn 6 k 7.		<b>PLUMBAG/O</b>	Materio.
<b>PLANTONIGR/O</b>	Farbo.	Grafitmateriale por kraĵonoj.	
An: Wine black; Fi: Frankfortinmusta, Viini musta. V. p-ojn 6. k 7. Komparu kun: Plantonigro fm*.		<b>PLUMBMINI/O</b>	Farbmateriale.
<b>PLASTIK/O</b>	Faraĵo.	Pb <sub>3</sub> O <sub>4</sub> . o. X. Eblas miksi kun Fe, Ka(x), Kro, Pb, Pm, Pr, Zi. Fi: Lyijymönjä; La aliaj: Ammion, Bleisuberoxyd, Blycinnober, Bly rött, Crocus Saturni, Menia, Menning, Mine rouge, Minium, Rosso Saturno, Saturnrot. V. p-ojn 6 k 7.	
Arto reliefe reprodukti la formojn de objekto.		<b>PLUMBOBLANK/O</b>	Farbmateriale.
<b>PLATA ŜTONĈIZIL/O</b>	Ilo.	2 PbCO <sub>3</sub> *Pb(OH) <sub>2</sub> a.l.o. XX Eblas miksi kun Fe, Kro Pb, Pm, Pr, Zi. An: Chremnitz white, White lead; Fi: Lyijyvalkoinen; Fr: Blanc d'argent, Blanc de Chremnitz, Blanc de plomb; Ge: Bleiweiss, Kremserweiss, Kremnitzerweiss, Schneeweiss; It: Biacca, Bianco d'argento, Bianco di cerussa; Sv: Blyvitt, Kremservitt. Vp-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin de la 400 a.K. Ĝi havas sekigan trajton. Ĝi postulas 15% da oleo.	
Laborilo por skulptado.			
<b>PLATĈIZIL/O</b>	Ilo.		
Laborilo por skulptado.			

<b>PLUMBOBLANK/O</b>	Farbo.	<b>POLURDISK/O</b>	Ilo.
ole: ro***n. An: Chremnitz white, Flake white,		Laborilo por grafikado.	
	White	<b>POLURIL/O</b>	Ilo.
lead; Fi: Lyijyvalkoinen; Fr: Blan de plomb; Ge: Bleiweiss; Hi: Blanco de plata. V. p-ojn 6 k 7.		Laborilo por grafikado.	
Komparu kun: Plumboblanko fm*.		<b>POLURILO-SKRAPIL/O</b>	Ilo.
	Kolornuanco.	Laborilo por grafikfarado.	
<b>PLUMBOGRIZA/GRIZA-</b>	<b>IOM KOLORETA.</b>	<b>POLURITA KUPROPLAT/O</b>	Ilo.
An: Lead gray; Fi: Lyijynharmaa; Fr: Gris plomb; Ge: Das blaue metal; Sv: Blygrått. V. p-ojn 6 k 7.		Laborilo por grafikfarado.	
<b>PLUŜ/O</b>	Materio.	<b>POLUROSKRAPIL/O</b>	Ilo.
Ŝtofo, similanta veluron sed kun pli longaj haroj, kaj uzata por vestoj kaj tegaĵoj.		Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.	
<b>PODI/O</b>	Ilo.	<b>POLVKOLEKTUJ/O</b>	Ilo.
Laborilo por pentro- kaj desegnofarado.		Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.	
<b>POEM/O</b>	Faraĵo.	<b>POMP/O</b>	Eco.
Veraĵo ritma kaj ofte rima, mallonga kun forta sento.		Impona graviga aspekto de lukse orna mita vidaĵo.	
<b>POET/O</b>	Kulturo.	<b>POMPEJA MURPENTRAĴ/O</b>	Tipo.
Verkisto de poemoj.		<b>ROMANIA</b>	
<b>POEZI/O</b>	Faraĵo.	Kp: ma*, sl* k te*.	
Verkoj en ritma lingvo; poemaro.		<b>POMPEJFLAV/A</b>	Kolornuanco.
<b>POINTIL/ISMO</b>	Artoskolo.	13½Ĉ07. OKSIDOFLAVA-GRIZETA-KO LOR-EGETA. An: Pompeian yellow; Fi: Pompeijinkeltainen; Fr: La jaune de Pompejo. V. p-ojn 6 k 7.	
Kiu efektivas la artaĵon pere de makuloj, punktoj el puraj spektraj koloroj, kiuj es tas aranĝitaj tiel, ke kolormiksaĵoj okazas optike en okulo de la vidanto. Ĝi aktualas ekde la 1880.		<b>POMPEJFLAV/O</b>	Farbo.
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Pompejflava kn*.	
<b>POKAL/O</b>	Objekto.	<b>POMPEJRUĜ/A</b>	Kolornuanco.
Bela, festa trinkvazo.		15½Ĉ08. CINABRORUĜA-GRI ZETA-KOLO-REGA. An: Pompeian red; Fi: Pompeijinpunainen; Fr: La rouge de Pompejo. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>POLIKROMI/O</b>	Faraĵo.	<b>POMPEJRUĜ/O</b>	Farbo.
Arto kolorigi aŭ presi per diversaj farboj.		Vp:oj 6. kaj 7. Komparu kun: Pompejruĝa kn* k vidu: Angliruĝo fm* k fb*.	
<b>POLURBROS/O</b>	Ilo.		
Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.			

<b>POPART/ISMO</b> <sup>P</sup>	Artoskolo.	<b>PORTEBLA PENTROTREST/O</b>	Ilo.
En kiu oni uzas kiel artmaterialo bildstrioj, bildoj pri kinstelul(in)oj, afiŝoj k.s. aŭ imitante la bildojn aŭ gluante ilin sur la artaĵo. En ĝi oni celas proksimiĝi al popolamasoj, kaj kaŭzi satiran kritikon. Ĝi vastiĝis el Britio kaj Usono. V.p:n 6 Vidu: Popismo as*.		Laborilo por pentrofarado.	
-/ISTO Ano.		<b>PORTRET/ARTO</b>	Artfako.
<b>POPISM/O</b>	Artoskolo.	En ĝi oni desegnas aŭ pentras bildon pri persono tiel, ke ĝi prezentas ĉiujn trajtojn kaj la similecon kun la pozanto, cele al alta artisma nivelo.	
En kiu oni uzas kiel artmaterialo bildstrioj, bildoj pri kinstelul(in)oj, afiŝoj k.s. aŭ imitante la bildojn aŭ gluante ilin sur la artaĵo. En ĝi oni celas proksimiĝi al popolamasoj, kaj kaŭzi satiran kritikon. Ĝi vastiĝis el Britio kaj Usono. Vidu: Popartismo as*.		-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.	
<b>POPULART/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>POSTIĈ/A</b>	Eco.
Kiu bazas la temojn al vivo de popolamasoj.		An: Hue, Imitation; Fi: Jäljitelmä.	
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		<b>POSTIĈ/O</b>	Objekto.
<b>PORCELAN/O</b>	Materio.	Objekto artefarita, por simili iun efektivan, kiu estas manka aŭ nehavebla.	
Speciala fajenco, ordinare tre fajna, du-ondiafana, glazurita, kiun oni faras el kaolino.		<b>POSTIMPRESION/ISMO</b>	Artoskolo.
<b>PORCELANA VAZ/O ĈINA</b>	Tipo.	Kiu celas esprimi senperajn, momentajn movo-, koloro-, aero- kaj lumefektojn. Ĝi kontraŭas la akademiecan manieron trakti la kolorojn kaj postulas, ke oni prezentu ĉion tia kia ĝi aspektas ĉimomente. Ne prezentas perfekte la similecon de la objektoj, sed tamen koneble, kaj la strekperspektivon oni ŝanĝas al la lum- kaj kolorperspektivo. Purajn kolorojn oni pentras rapide, unutavole. Aktualas ekde la c. 1880.	
Kp: ma*, sl* k te*.		-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
<b>PORCELANART/O</b>	Artfako.	La skolanjoj: BONNARD Pierre 1867...1947 franca pentristo kaj grafikisto, CÉZANNE Paul 1839...1906 franca pentristo, GOERG Edouard n. 1893 franca pentristo, grafikisto kaj ilustristo, GOGH Vincent van nederlanda pentristo, WAROQUIER Henry de n. 1881 franca pentristo, skulptisto kaj grafikisto, VUILLARD Edouard 1868...1940 franca pentristo, grafikisto kaj kulispenristo	
En ĝi oni bakas kaj glazuras, kun belarta celo, specan argilteron, kaolinon kaj elfaras tiel tre fajnajn, duondiafanajn potojn, statuetojn, telerojn, vazojn ktp.		<b>POSTKLASIK/O</b>	Kulturo.
-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.		-/A Veninta post la klasika periodo.	
<b>PORDOSUPR/O ROKOKA</b>	Tipo.	<b>POSTMODERN/ISMO</b>	Artoskolo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Kiu admiras ĉion plej modernan, aktuale modan stilon, sed ne la fotorealismen. Ĝi aktualas ekde la 20. jc.	
<b>PORTALFIGUR/O ASIRIA</b>	Tipo.	-/ISTO Ano	
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>POTENC/A</b>	Eco.
<b>PORTALORNAMAĴ/O ASIRIA</b>	Tipo.		
Kp: ma*, sl* k te*.			



Havanta grandan forton aŭ povon.

**POVRART/ISMO** Artoskolo.

Kiu idolas iaspecan kompatindecon.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**POZ/O** Maniero.

Sinteno; speciala sinteno kaj mieno de modelo de artisto. Kp: sl\*, te\* k ti\*.

-/ISTO Praktikanto.

**POZDESEGN/ARTO** Artfako.

En ĝi oni desegnas bildon pri persono kiu pozas, laŭ la imago de la artisto kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**POZITIVGRAVURAJ/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

**POZOLRUĜ/O** Farbo.

An: Pozzuoli red; Fi: Pozzuolinpuninen; Fr: Rouge de Pouzolles, Rouge de Pozzuoli; Ge: Pozzuoli Erde, Puzzolan Erde; It: Rosso di Pozzuoli. V. p-ojn 6 k 7.

**POZPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni pentras bildon pri persono kiu pozas, laŭ la imago de la artisto kun artisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**PRAHISTORI/O** Kulturo.

Pratempo. Studo de la originoj. Scienco studata kronologie la pasintajn, prahistoriajn okazaĵojn de la homaro kaj la sociajn faktojn.

-/A Rilata praistorion. Vidu: Kaverna bizono prahistoria ti\*.

**PRAKUB/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj ste reotipaj figuroj abstrakte. Reduktas la formojn kiel la certaj figuroj geometriaj. Estas malo al impresionismo kaj ekspresionismo. Ĝin karakterizas primitiveco. Aktualas ekde la 1906.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**PRECIZ/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu prezentas precize kaj kla rege temojn el industrio kaj tekniko. Ĝi originas el Usono ekde la 1920.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto. La skolanjo: SHEELER Charles.

**PRESGRAFIK/ARTO** Artfako.

En ĝi oni presas mekanike la bildon pere de metala plato sur kiu oni akvaŭfortis aŭ korodis la bildon. Inter ili estas kaj nigrablanka- kaj kolorproduktoj, kaj ĉu originaj ĉu reproduktaj.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**PRESMAŜIN/O LITOGRAFIA** Ilo.

**PRESUREAL/ISMO** P 1 Artoskolo.

Kun Surealismaj stilecoj en la fina parto de la 19. jc. V.p:n 6. Vidu: Presurrealismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolanjoj: ENSOR, REDON.

**PRESURREAL/ISMO** Artoskolo.

Kun Surrealismaj stilecoj en la fina parto de la 19. jc. Vidu: Presurrealismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolanjoj: ENSOR, REDON.

**PRET/A** Eco.

Farita ĝis fino.

**PRIMITIV/O** Kulturo.

-/A Antaŭrenesanca, aŭ staras sur malalta ŝtupo de evoluo.

**PRIMITIV/ISMO** Artoskolo.

Kiu idolas primitivecon, infanecon, po polecon kaj, kiu proksimas al Naivismo. Ĝi aktualis ekde la 14. jc. kaj apartenas ankaŭ al nia epoko.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**PRIMOLFLAV/A** Kolornuanco.

11A07. VERDAFLAVA-BLANKA-KOLOR EGETA. [Primula vulgaris] An: Primrose yellow; Fi: Esikonkeltainen; Fr: Jaune primevère. V. p-ojn 6 k 7.

**PRIMOLFLAV/O** Farbo.

An: Primrose yellow; Fi: Esikonkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Primolflava kn\* k vidu: Palflavo fb\*.

**PRINCINBLU/A** Kolornuanco.

3Ĉ09. ULTRAMARA-GRIZETA-TRE KOLOREGA. An: Princess blue; Fi: Prinsessansininen; Fr: Bleu princesse. V. p-ojn 6 k 7.

**PROBLEMART/ISMO** Artoskolo.

Kies anoj studis problemojn de itala art isto Masaccio, en sia artfarado.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto. La skolanoj: CASTACO DEL Andrea, UCCELLO Paolo

**PROFIL/O** Maniero.

Aspekto de vizaĝo flanke rigardata. Kp: sl\*, te\* k ti\*.

**PROPORCICIRKEL/O** Ilo.

Laborilo por skulptofarado.

**PROTAGONIST/O** Objekto.

Ĉefrolulo en dramo, romano, filmo.

**PROZ/O** Faraĵo.

Ordinara parolo kaj teksto, sen versformo.

**PRUNVIOL/A** Kolornuanco.

19F04. PURPURVIOLA-NIGRAGRIZA-MEZ-KOLORETA. [Prunus] An: Plum purple; Fi: Luumunvioletti, Luumunvärinen; Fr: Prune de couleur; La: Prunum. V. p-ojn 6 k 7.

**PRUSBLU/O** Farbmateriale.

$3[\text{Fe}^{\text{II}}(\text{CN})_6]^{\text{III}} + 4\text{Fe}^{\text{III}} \Rightarrow \text{Fe}_4[\text{Fe}^{\text{II}}(\text{CN})_6]_3$ . 3½G08. 0,000472 mm. l.o.s. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Kro, Pb, Pm, Pr, Zi.

An: Antwerp blue, Berlin blue, Chi nese blue, Paris blue, Prussian blue; Fi: Berliininsininen, Pariisinsininen, Preussinsininen; Fr: Bleu de acier, Bleu d'Anvers, Bleu de Berlin, Bleu de Chine, Bleu de milori, Bleu de Paris, Bleu

de Prusse; Ge: Diesbachblau, Eisenblau, Pariserblau, Preussisch Blau; It: Azzurro di Berlino, Azzurro di Parigi, Azzurro di Prussia; Sv: Berlinerblått, Järnblått, Pariserblått, Preussiskt blått. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 60 ... 80% da oleo. Ĝi estas facile sekigema, kaj sufiĉe bona farbmateriale.

-/A Kolornuanco.

Farbo.

**PRUSBLU/O**

La aliaj eblaj nomoj: ANTVERPENBLUO, BELGIBLUO, BERLINBLUO, ĈINIBLUO, PARIZBLUO. akv, ole: ro\*\*d. An: Prussian blue; Fi: Preussinsininen; Fr: Bleu de prusse; Ge: Preussischblau; Hi: Azul de prusia. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Prusbluo fm\*.

**PRUSBLU/O POSTIĈA** Farbo.

An: Prussian blue hue; Fi: Berliininsinisen jäl jitelmä, Preussinsinisen jäljitelmä. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Prusbluo fm\* k fb\*.

**PRUSBRUN/O** Farbmateriale.

$\text{Fe}_2\text{O}_3$  + karbo. a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Fe, Ka, Kro, Pb, Pm, Pr(x), Zi. Fi: Berliiniruskea; La aliaj: Brun de Prusse, Preussisk brunt. V. p-ojn 6 k 7.

**PRUSBRUN/O** Farbo.

An: Prussian brown; Fi: Berliiniruskea, Preus sinruskea. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Prusbruno fm\*.

**PRUSRUG/O** Farbo.

An: Prussian red; Fi: Preussinpunainen. V. p-ojn 6 k 7.

Vidu: Angliruĝo fm\* k fb\*.

Farbo.

**PRUSVERD/O**

ole: ro\*\*\*. An: Prussian green; Fi: Preussinvihreä;

Fr:

Vert de prusse; Ge: Preussischgrün; Hi: Verde prusia. V. p-ojn 6 k 7.

Kulturo.

~~PRUSBLUO~~ malan, rutinan aspekton de la klasikaj ĉefverkoj.

<b>PUNC/A</b>	Kolornuanco.	<b>PURPURARUĜ/A</b>	Koloro.
Hele ruĝa kiel kampa papavo.		Rozruĝa. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 17. Ondolongo -0,000495 mm. 17A ... Ĝ10. V.p:n 7.	
<b>PUNKTADMARTEL/O</b>	Ilo.	<b>PURPURARUĜ/O BRULITA</b>	Farbo.
Laborilo por grafikado.		An: Burnt rose; Fi: Poltettu purppuranpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Purpuraruĝa kl* k vidu: purpuro fb*.	
<b>PUNKTIL/O</b>	Ilo.	<b>PURPURBLANK/A</b>	Kolornuanco.
Laborilo por grafikado.		18A02. PURPURA-BLANKA-KOLORETA.	
<b>PUNKTOSTAMPIL/O</b>	Ilo.	An: Purplish white; Fi: Purppuranvalkoinen; Fr: Blanc pourpre. V. p-ojn 6 k 7.	Kolornuanco.
Laborilo por grafikado.		<b>PURPURGRIZA/RA-GRIZA- IOM KOLORE-TA.</b> An: Purplish gray; Fi: Purppuranharmaa; Fr: Gris pourpre. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>PUNT/O</b>	Faraĵo.	<b>PURPURVIOL/A</b>	Koloro.
Maldensa trikaĵo kun maŝoj, ornamaĵo de virinaj vestaĵoj.		Orkideviola. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. vi-ola ... 19. purpurviola, havas la lokon 19. Ondolongo -0,000557 mm. 19A ... Ĝ10. V.p:n 7.	
<b>PUNTART/O</b>	Artfako.	<b>RADA FENESTR/O ROMANIKA</b>	Tipo.
En ĝi oni fingrumas, kroĉetas, kudras, nodas aŭ trikas el kotonaj, linaj aŭ silkaj fadenoj maldensan, truhavan delikatan plektaĵon. Ĝiaj maŝoj, aranĝitaj laŭ metoda trikado, prezentas artajn desegnaĵojn.		Similas radon kun la radioj. Kp: man*, sti* kaj te*.	
<b>-/ISTO</b> Praktikanto. <b>-/ADO</b> Ago. <b>-/AĴO</b> Produkto.		<b>RAJONART/ISMO</b>	Artoskolo.
<b>PUR/A</b>	Eco.	Kiun karakterizas radiecaj, diagonale grupiĝintaj formelementoj kaj koloroj de spektro. Ĝi vastiĝis el Rusio ekde la 1912.	
Pura akvo: akvo kaj nenio alia.		<b>-/ISTO</b> Ano.	
<b>PURART/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>RAJT/O</b>	Regulo.
En arto kaj literaturo, kiun karakterizas simpligo, geometrigo kaj ege precize desegnitaj objektoj. En ĝi oni uzas nur kelkajn ĉefkolorojn laŭ rigora kolorteoria sistemo.		Povo ion fari sen permeso de iu.	
<b>-/ISTO</b> Ano.		<b>RAPOLE/O</b>	Suspensiaĵo.
<b>PURPUR/A</b>	Koloro.	[Oleum rapae] Grasa nesekebla oleo, kiu ne konvenas en artfarboj.	
La koloro de la purpureoj. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 18. Ondolongo -0,000526 mm. 18A ... Ĝ10. V.p:n 7.		<b>RAR/A</b>	Eco.
<b>PURPUR/O</b>	Farbo.	Altvalora pro sia malofteco.	
akr: ro***d. An: Red violet; Fi: Purppuranvärinen;			
Fr: Rouge violet; Ge: Rotviolett; Hi: Rojo violeta. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Purpura kl*.			

<b>REAL/A</b>	Eco.	An: Rembrandt rose; Fi: Rembrandtinpunainen. V. p-ojn 6 k 7.
Fakta, vere okazinta.		
<b>REALART/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>REMBRANTVERD/O</b> Farbo.
En literaturo kaj arto, kiu celas priskribi la efektivan veron plejeble ĝuste, sen iu ajn admiro al la objekto. Ĝi aktualas meze de la 19. jc.		An: Rembrandt green; Fi: Rembrandtinvihreä. V. p-ojn 6 k 7.
<b>-/ISTO</b> Ano. <b>-/AĴO</b> Produkto.		<b>RESPEKTIVA OMBR/O</b> Strukturo.
<b>REGUL/O</b>	Re*.	Rimarku, ke la ombro havas du horizontojn, dua pro de la lampo.
Parto en sistemo de bona ordo, sekvenda instruo.		<b>RETROSPEKTIV/A</b> Eco.
<b>REĜISOR/ARTO P</b>	Artfako.	Perspektive rigardanta al la pasinta tempo.
En ĝi oni zorgas belartisman prezentadon de teatro aŭ filmo, per difinado la ritmo kaj stilo de ludado de la aktoroj, kaj oni donas al ili insrtukciojn pri en- kaj eliroj, translokiĝoj, gestoj, tonoj ktp, kaj oni elektas taŭgajn dekoraciojn kaj kostumojn.V.p:n 6. Vidu: Enscenigarto af* k Surscenigarto af*.		<b>REZIN/O</b> Suspensiaĵo.
<b>-/ISTO</b> Praktikanto. <b>-/ADO</b> Ago. <b>-/AĴO</b> Produkto.		Pinglarboj enhavas rezinon. Rezinon oni apartigas el terebinto kun akvo, kiun oni varmigas. Ĝi estas multe uzata por artpentrado. Ekzistas molaj rezinoj, kiel: Damaro, Elemio, Mola kopalo, Mastiko, Sandarako kaj Ŝelako; kaj malmolaj rezinoj, kiel: Kolofono, Malmola kopalo kaj Sukceno.
<b>REKAMJEA SOF/O FRANCA</b>	Tipo.	<b>RICINOLE/O</b> Suspensiaĵo.
Ĝi havas kaptabulon kaj piedtabulon, sed ne dorsapogilon. Imitas antikvan anakliterion. Kp: ma*, sl* k te*.		Grasa kaj nesekebla oleo. Ĝi ne estas konvena en belartaj farboj.
<b>REKT/A</b>	Eco.	<b>RIGID/A</b> Eco.
Ne kurba.		Nefleksebla.
<b>REKVIZIT/O</b>	Objekto.	<b>RIM/O</b> Faraĵo.
Uzaĵo, ilo, objekto, necesa por plenumado de ia sceno.		Simila fino en du linioj de poemo.
<b>REMBRANT/O</b>	Kulturo.	<b>RENESANC/O</b> Kulturo.
La plej genia el la nederlandaj pentristoj kaj gravuristoj (1606 ... 1669).		Reviviĝo de la beletro kaj artoj, fine de la Mezepoko, sub la influo de la klasikaj antikvaj modeloj. Tiu periodo, en la itala 15., fran ca kaj angla 16. jc.
<b>REMBRANTOBLU/O</b>	Farbo.	<b>RINGKALIBRIL/O</b> Ilo.
An: Rembrandt blue; Fi: Rembrandtinsininen. V. p-ojn 6 k 7.		Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.
<b>REMBRANTRUĜ/O</b>	Farbo.	<b>RINGRONDIGIL/O</b> Ilo.
		Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**RINMANVERD/O** Farbo.

An: Rinmañs green; Fi: Rinmaninvihreä. V. p-ojn 6 k 7.  
Vidu: Kobaltverdo fm\* k fb\*.

**RITM/O** Faraĵo.

Perioda sinsekvo de similaj songrupoj aŭ movoj.

**RITMA ILUSTRAĴ/O** Strukturo.  
**RONDARA**

**ROKAJL/O ROKOKA** Tipo.

Origine la nomon havis rok- kaj grotornamaĵoj, faritaj el stonoj, konkoj kaj koraloj, en italaj barokĝardenoj. El ĝi naskiĝis la nomo rokoko. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ROKOK/O** Kulturo.

Franca arkitektura kaj ornama stilo, kiu furoris en Eŭropo ĉ. 1740...1780, kaj kiun karakterizas kapricaj volutoj kaj densaj delikataj ornamaĵoj.

**ROMANI/O** Kulturo.

La Romana imperio, starigita de Aŭgusto en 27 a.K.

-/A Rilata al Romanio.

**ROMANIA MURORNAMAĴ/O** Tipo  
**RENE SANCA** .

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ROMANIK/O** Kulturo.

-/A Presentanta la konstrustilon, kiu disvastiĝis en la okcidenta Eŭropo ĉirkaŭ la 10. jc, inter la malapero de la klasika romana stilo kaj la apero de la gotika, kaj kiu estas karakterizita per duonsferaj volboj, rondarkaj fenestroj kaj apogpilastroj.

**ROMANTIK/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, skulptoarto, artgrafiko, de segno-arto, arkitekturo kaj literaturo, kiun karakterizas intereso pri historio, nacio, tradicio, mistiko, netrivialeco, imageco, poemeco, mitologieco, religieco. Laŭ ĝi pejzaĝo havas diecon kaj la artisto estas la interpretisto. Presentas pejzaĝon

kiel la tutaĵon kaj kun lumo reganta. Preferas koloron kaj brilecon al klareco kaj precizeco, kaj krome troigas la esprimon. Ĝi aktualis meze de la 18. jc.

**-/ISTO** Ano. **-/AĴO** Produkto.

La skolanoj: ACHENBACH Andreas, BARRY Sir Charles, BARYE Antoine, BLAKE William, BLOMMÉR Nils, BÖCKLIN Arnold, CAPPELEN Herman, Constable, COTMAN John, CROME John, DAHL Johan, DAVID Jacques, DAVID Pierre, DELACROIX Engène, FAHLCRANZ Carl, FEUERBACH Anselm, FRIEDRICH Caspar, FÜSSLER Johann, GAINSBOROUGH Thomas, GÉRICHAULT Théodore, GILLY Friedrich, GOYA Y LUCINTES Fr, GROS Antoine, HERTEVIG Lars, HOLMBERG Werner, HÖRBERG Pehr, INGRES Jean, KLENZE Leo von, LARSSON Marcus, MARTIN Elias, MICHEL Georges, MOREAU Gustave, PALMER Samuel, PUGIN Augustus, RETHEL Alfred, RICHTER Ludwig, RUDE Francois, RUNGE Philipp, RUSKIN John, SCHWIND Moritz, TURNER William, WISON Richard, WINGE Mårten, VIOLLET-LE-DUC Eugène.

**ROMPAĴA FRONTON/O BAROKA** Tipo.

Kutima super fenestroj kaj pordoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ROMPAĴA ORNAMAĴ/O BAROKA** Tipo.

Kutima super fenestroj kaj pordoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**RONDA SPAC/O** Strukturo.

Vidu: Ombro diversa st\*.

**RONDFUNDA ARGILVAZ/O** Tipo.  
**HELENA**

Senpieda. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**RONDKAPA BRONZPINGL/O** Tipo  
**PRAHISTORIA** .

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**RONDKAPGRIFEL/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**RONDGUĜ/O** Ilo.

Laborilo por grafikado.

**RONDPENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentrado.

**RONDPINTA PENIK/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**ROSMARENOLÉ/O** Suspensiaĵo.

[Rosmarinus officinalis] Ĝi estas duonetera oleo. Ĝin oni uzas kiel solvilo de rezino.

**ROTACIREGIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**ROŬNICINABRORUĜ/O** Farbo.

akv, ole: ro\*\*\*. An: Rowney vermilion; Fi: Rowneyn

-  
sinooperinpunainen; Fr: Vermillon de rowney; Ge: Rowney zinnobar; Hi: Bermellon rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIFLAVO/O**\*\*\*d. An: Rowney yellow; Fi:

Rowneynkel-  
tainen; Fr: Jaune de rowney; Ge: Rowney gelb; Hi: Amarillo de rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIORANĜ/O**\*\*\*d. An: Rowney orange; Fi:

Rowney-  
oranssi; Fr: Orange de rowney; Ge: Rowney orange; Hi: Naranja de rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIORFLAVO/O** An: Rowney golden yellow; Fi:

Rowney-  
kullankeltainen; Fr: Jaune d'or rowney; Ge: Rowney goldgelb; Hi: Amarilla de oro rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIPRIMFLAVO/O** Rowney primrose; Fi: Rowneyn

kal-  
peankeltainen; Fr: Primevère de rowney; Ge: Rowney primelgelb; Hi: Primavera de rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIROZRUĜ/O** An: Rowney rose; Fi: Rowneyn

ruusun-  
punainen; Fr: Rose de rowney; Ge: Rowney rosa; Hi: Rosa rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNIROZRUĜ/O** Rowney red; Fi: Rowneynpunainen;

Fr:  
Rouge de rowney; Ge: Rowney rot; Hi: Rojo rowney. V.p:oj 6. kaj 7.

**ROŬNISMERALDVERD/O** Farbo.

akr, ole: ro\*\*\*. An: Rowney emerald; Fi:

Rowney-  
smaragdinvihreä; Fr: Véronèse de rowney; Ge: Rowney smaragdgrün; Hi: Verde esmeralda rowney. Vp-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROŬNITURKIS/O**\*\*\*d. An: Rowney turquoise; Fi:

Rowney-  
turkoosi; Fr: Turquoise de rowney; Ge: Rowney türkis; Hi: Azul turquesa de rowney. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**ROZRUĜ/O** akv: ro\*\*\*d. An: Permanent rose; Fi:

Ruusun-  
punainen; Fr: Rose permanent; Ge: Permanentrose; Hi: Rosa permanente. V. p-ojn 6 k 7.

**RUBANDA BRODAĴ/O BAROKA** Tipo.

Surtekstila kromornamaĵo el bendoj, galonoj, laĉoj, rubandoj kaj ŝtofostrioj . Kp: ma\*, sl\* k te\*.

Tipa

**RUBANDA CERAMIKVAZO/O**

~~PRAHISTORIA~~  
nova stonepoka speco de ceramikvazo en Mez-Eŭropo. La ornamaĵojn oni faris survaze per rubandoj, kiuj ofte formis spiralojn. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**RUBEN/O** Materio.

Diafana variaĵo de korundo, uzata kiel juvelŝtono.

**RUBENRUĜ/A** Kolornuanco.

17D09. PURPURARUĜA-GRIZA- TRE KO-  
LOREGA. An: Ruby red; Fi: Rubiinipunainen; Fr: Rouge rubis; La: Rebeus, Ruber; Sv: Rubinrött. V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜ/A** Koloro.

La koloro de la sango. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 16. Ondolongo 0,000614 mm. 16A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**RUĜABRUN/A** Kolornuanco.

15E09. ORANĜARUĜA-GRIZEGA-

TRE

**KOLOREGA.** An: Reddish brown; Fi: Punaisenruskea, Punaruskea; Fr: Brun rouge. V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜAGRIZ/A** Kolornuanco.

16B02. **RUĜA-BLANKETA-KOLORETA.** An: Reddish gray; Fi: Punaharmaa, Punaisenharmaa, Punertavanharmaa; Fr: Gris rouge. V. p-ojn 6. k 7.

**RUĜBETRUĜ/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 17½. Ondolongo -0,000510 mm. 17½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**RUĜBETRUĜ/A** Kolornuanco.

17½D09. **RUĜBETRUĜA-GRIZA- TRE KOLOREGA.** [Beta vulgaris cruenta] An: Beetroot purple; Fi: Punajuurenpunainen, Punajuurenvärinen; Fr: Betterave rouge de couleur; Sv: Rödbetrött. V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜETBLANK/A** Kolornuanco.

16A02. **RUĜA-BLANKA-KOLORETA.** An: Pinkish white, Reddish white; Fi: Punertavanvalkoinen; Fr: Blanc rouge. V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜHEMATIT/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**RUĜOKR/O** Farbmateriale.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Eblas miksi kun Fe, Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. Fi: Punamulta; V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜRIBRUĜ/A** Kolornuanco.

16B09. **RUĜA-BLANKETA- TRE KOLOR EGA.** [Ribes rubrum] An: Currant red; Ar: Ribas; Fi: Viinimarjanpunainen; Fr: Rouge groseille; La: Rubrum; Sv: Vinbärrott. V. p-ojn 6 k 7.

**RUĜTER/O** Farbmateriale.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Eblas miksi kun Fe(x), Ka, Kro, Pb, Pm, Zi. Fi: Punaterra; La aliaj: Acajoulack, Bränd terra, Burnt Siena, Mahognibraun, Pozzuoli Erde, Pozzuolirött, Rosso di Pozzuoli, Rouge de Puzzuoli, Terra gebrannt. V. p-ojn 6 k 7.

**RULGRAJNIGIL/O**

Laborilo por grafikado.

**RUSTOBRUN/A** Kolornuanco.

14E09. **ORANĜA-GRIZEGA- TRE KOLOREGA.** An: Rust brown; Fi: Ruosteenruskea, Ruosteenvärinen; Fr: Rouille, Rouille de cou leur; Ge: Rost; Gr: E-ryth-ros; La: Rubigo; Sv: Rostbrunt, Rostfärgad. V. p-ojn 6 k 7.

**SABLOFLAV/A** Kolornuanco.

13B04. **ORANĜAFLAVA-BLANKETA-MEZ - KOLORETA.** An: Sand; Fi: Hiekankeltainen, Hiekanvärinen; Fr: Sable de couleur; Sv: Sandgult. V. p-ojn 6 k 7.

**SAFIR/O** Materio.

Blua diafana variaĵo de korundo, uzata kiel juvelŝtono.

**SAHARBRUN/A** Kolornuanco.

14Ĉ06. **ORANĜA-GRIZETA-KOLORA.** An: Sahara; Fi: Saharanruskea; Fr: La brun de Sahara. V. p-ojn 6 k 7.

**SALIKPLEKTART/O** Artfako.

En ĝi oni plektante kunigas salikŝosojn, multfoje kaj regule interkrucigante, por elfari ĉape- lon, korbon, saketon, skulptaĵon, k.s. kun ar- tisma celo.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**SALMRUĜ/A** Kolornuanco.

14A05. **ORANĜA-BLANKA-MEZKOLORA.** An: Salmon; Fi: Lohenpunainen, Lohenvärinen; Fr: Saumon de couleur; Sv: Laxrött, Laxfärgat. V. p-ojn 6 k 7.

**SALTIER/O** Objekto.

Rubando, kordono aŭ ornama ĉeno, kiun oni portas ĉirkaŭ la kolo, kaj kiu pendas pinte sur la brusto.

**SANDARAKREZIN/O** Suspensiaĵo.

Ĝi solviĝas facile kun alkoholo. Aspektas kiel mastiko, sed estas pli malhela. Ne konvenas en

artfarboj.

**SANGRUĜ/A** Kolornuanco.  
16Ĉ09. RUĜA-GRIZETA- TRE KOLOR EGA.  
An: Blood red; Fi: Verenpunainen; Fr: Rouge de sang;  
Ge: Blutrot; Sv: Blodrött. V. p-ojn 6 k 7.

**SARKASM/A** Eco.  
Montranta akre kaj morde ironian rimarkon,  
mokon.

**SAŬN/O** Objekto.  
Ŝvitbanejo laŭ finna maniero, kie troviĝas forno  
kun varmega ŝtonaro, sur kiun la verŝata akvo  
nebule vaporigas.

**SCEN/O** Faraĵo.  
Unu aparta okazaĵo, parto de teatraĵo.

**SEGARĈ/O** Ilo.  
Parto de segilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**SEGILKLING/O** Ilo.  
Parto de segilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**SEGMENTA ARK/O** Tipo.  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SEĜ/O HELENA** Tipo.  
Kvarpieda seĝo kun simpla dorsapogilo. Kp:  
ma\*, sl\* k te\*.

**SEK/A** Eco.  
Senakva.

**SEKRETARIA ŜRANK/O FRANCA** Tipo.  
Alteta meblo por skriblaboroj. Pordeton de la  
supra parto oni malfermas de supre malsupren  
por fari skribtablon. La supra parto entenas  
tirkestetojn. Malsupra parto havas du ŝranketojn.  
Ĝi aktualis ekde la 1760. jardeko. Kp: ma\*, sl\*  
k te\*.

**SENOKSIDIGA LUTLIKV/O** Ilo.  
Laborilo por arĝentaĵisto.

**SENRJU/O** Faraĵo.  
Japana poemeto, kun la sama formo kiel la  
hajko, sed kun epigrama aŭ humura temo.

**SEPIBRUN/O** Farbmateriale.  
13¼F05. 0,000582 mm. An: Sepia; Fi: Seepia,  
Seepianruskea; Fr: Sépia, Brun sépia; Ge: Sepia; Sv:  
Sepia. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi ne estas bona  
farb-materialo.

-/A Kolornuanco.

**SEPIBRUN/O** Farbo.  
akv: ro\*\*\*, ole: ro\*\*\*\*. An: Sepia; Fi: Seepia;  
Fr:  
Sépia; Ge: Sepia; Hi: Sepia. V. p-ojn 6 k 7. Komparu  
kun: Sepibruno fm\*.

**SEPIBRUN/O KOLORA** Farbo.  
Warm sepia; Fi: Lämmin  
seepia,  
Värikäs seepia; Fr: Sepia chaud; Ge: Sepia koloriert; Hi:  
Sepia calido. V. p-ojn 6 k 7.

**SEPIĜ/O** Materio.  
diagonale teksita lana ŝtofo.

**SERI/O** Faraĵo.  
Vico de similaj objektoj en ordo.

**SERIGRAF/ARTO P** Artfako.  
En ĝi oni fiksas ŝablonojn sur nilon- aŭ silko-  
ŝtofo, kiu estas streĉita sur kadro. Tra la tutaĵo  
oni premas la farbon, pere de larĝa kaŭĉuka  
plato, sur la suban paperon aŭ ŝtofon, kun  
nivelo artisma. La metodon oni konas ekde la  
antikva epoko. V.p:n 6. Vidu: Silkopresarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO  
Produkto.

**SERPENTA FIBOL/O** Tipo.  
**PRAHISTORIA**  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SFINKS/O EGIPTA** Tipo.  
Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SGRAFIT/ARTO P** Artfako.



Oni uzas en ceramikarto kaj arkitekturo. Ĝin oni efektivas tiel, ke la pli malhelan farbtavolon oni kovras per pli hela, aŭ alikolora, farbtavolo, kiun oni poste forskrapas formante bildojn kaj dekoraĵojn. Oni konis en Romio kaj poste en renesanca Italio, kaj pliposte en Svisio kaj Germanio. En la lasta precipe en arkitekturo. V.p:n 6 Vidu: Forskraparto af\* k Skraparto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**SIENBRUN/O** Farbo.

An: Sienna; Fi: Sienanmaa; It: Terra di Siena. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Sientero fm\*.

**SIENBRUN/O BRULITA** Farbo.

akr, akv, ole: ro\*\*\*\*d. An: Burnt sienna; Fi:

Poltettu sienanmaa; Fr: Terre de sienne brûlée; Ge: Gebrannte siena; Hi: Tierra de siena quemada. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Sientero fm\*.

Farbo.

**SIENFLAV/O KRUDA**\*\*\*\*d. An: Raw sienna;

Fi:

Polttamaton sienanmaa; Fr: Terre de sienne naturelle; Ge: Siena; Hi: Siena natural. V. p-ojn 6 k 7.

Farbo.

**SIENORANĜ/O BRULITA** An: Sientero fm\* k vidu: Sienbruno brulita fb\*.

**SIENTER/O** Farbmaterio.

14½D09. 0,000595 mm. Norma farbmaterio. An: Burnt Sienna; Fi: Poltettu sienanterra, Sienanmaa; Fr: Terre de Sienne brûlée, Terre d'Italie; Ge: Siena gebrannt; It: Terra di Siena (bruciata); Sv: Terra di Siena,bränd. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin ekde la antikva epoko.

**-/A** Kolornuanco.

**SIENTERORANĜ/A** Koloro.

Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 14½. Ondolongo 0,000595 mm. 14½A ... Ĝ10. Ĝi estas nomo de klara koloro, ne kun la nuanco. V.p:n 7.

**SIGELRINGA BILD/O MINOA** Tipo.

Entenante la simbolan dutranĉan hakilon. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SIGN/O** Si\*.

Signoj: la literoj (a, b, c, ...), la ciferoj (1. 2, ... 9, 0) kaj diversaj aliaj, ekz. + ? % , : .

**SIKATIV/O P** Suspensiaĵo.

[Kalcia klorido, CaCl<sub>2</sub>] Olesekigaĵoj ekzis tas diversaj specioj, kaj diversaj miksaĵoj. Oni uzu ĝin ne pli ol 1...2%, aŭ pli volonte neniom. V.p:n 6. Vidu: Olesekigaso su\*.

**SILK/O** Materio.

Fibroj de kokono, uzataj por valora fadeno.

**SILKOPRES/ARTO** Artfako.

En ĝi oni fiksas ŝablonojn sur nilon- aŭ silko-ŝtofo, kiu estas streĉita sur kadro. Tra la tutaĵo oni premas la farbon, pere de larĝa kaŭĉuka plato, sur la suban paperon aŭ ŝtofon, kun nivelo artisma. La metodon oni konas ekde la antikva epoko. Vidu: Serigrafarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**SILUET/O** Farajaĵo.

Desegnaĵo, prezentanta nur la konturojn de persono aŭ profilon de vizaĝo, ordinare tute nigra sur blanka fono. Vidu: Ampelopsa st\*, Asparga st\*, Avelbranĉa st\* k Taraksaka figuro silueta st\*.

**SIMBOL/O** Signo.

Objekto, signo, vorto kiu havas interkonsentitan sencon.

**SIMBOL/ISMO** Artoskolo.

En arto kaj literaturo, kiu emfazas senton, idealan estetikon, formigon de sonĝo kaj imago, sentoplena koloreco kaj kuranta streko. Ĝi estas malo de Naturalismo. Aktualas ekde la 1880.

**-/ISTO** Ano.

La skolanjoj: AGUÉLI Ivan, AROSENIUS Ivar, GALLEN-KALLELA Akseli, GAUGUIN Paul, MUNCH Edvard, PUVIS DE CHAVANNES Pierre, SAGER-NELSON Olof, SIMBER Hugo, WILLUMSEN Jens.

**SIMULTANART/ISMO** <sup>P</sup> Artoskolo.

Kiu celas al aktiva koloreco pere de kontrastaj koloroj en arkformaj figuroj kaj, kiu emfazas purajn, spektrajn kolorojn. Ĝi vastiĝas el Francio ekde la 1912. V.p:n 6. Vidu: Orfartismo as\*.

-/ISTO Ano.

**SINOPL/O** Kolornuanco.

La verda koloro, en la blazona lingvo. Kp: kl\*.

**SINTEZKUB/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj stereotipaj figuroj abstrakte. Reduktas la formojn kiel la certaj figuroj geometriaj. Ĝin karakterizas sufiĉe riĉa kolorskalo, unuecaj kolorsurfacoj kaj precizaj strekoj kaj konturoj. Utiligas ornamentecon kaj makulo-, punktoteknikon. Ĝi estas malo al impresionismo kaj ekspresionismo. Aktualas ekde la 1913. Vidu: Sintezismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**SINTEZ/ISMO** Artoskolo.

En pentro- kaj skulptoarto, kiu ne celas bildigi naturisme, sed pere de geometriaj kaj stereotipaj figuroj kune kun sufiĉe riĉaj kaj unuecaj kolorsurfacoj, kaj kun akurataj konturoj. Utiligas ornamentecon kaj makulo-, punktoteknikon. Reduktas la formojn abstrakte kiel la certaj figuroj geometriaj. Ĝi aktualas de la 1913. Vidu: Sintezkubismo as\*.

-/ISTO Ano.

La skolanoj: BERNARD Emile 1868...1941 franca pentristo kaj verkisto, CÉZANNE Paul 1839...1906 franca pentristo, GAUGUIN Paul 1848...1903 franca pentristo, grafikisto kaj skulptisto, HODLER Ferdinand 1853...1918 svisa pentristo, MUNCH Edvard 1863...1944 norvega pentristo kaj grafikisto, PUVIS DE CHAVANNES Pierre 1824...1898 franca pentristo, SEURAT Georges 1859...1891 franca pentristo, TOULOUSE-LAUTREC Henri, WHISTLER James McNeill 1835...1903 usona pentristo kaj grafikisto, WILLUMSEN Jens Ferdinand 1863...1958 dana pentristo, skulptisto, grafikisto kaj arkitekto.

Kolornuanco.

**SIRINGOGRIZA** 19C05. PURPURVIOLA-BLANKAGRIZA-KOLORETA. An: Lilac gray; Fi: Syreeninharmaa; Fr: Gris lilas; Sv: Syrenggrätt. V. p-ojn 6 k 7.

**SIRINGVIOLA** Kolornuanco.

19C05. PURPURVIOLA-BLANKAGRIZA-MEZKOLORA. [Syringa vulgaris] An: Lilac; Fi: Syreeninvioletti; Fr: Violet lilas; Gr: Syrinks. V. p-ojn 6 k 7.

**SKARABA ORNAMAĴ/O ĈINA** Tipo.

Aperas kiel bronzaĵoj dum Jin-dinastio, 1500 ... 1100 a.K. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

Kolornuanco.

**SKARLATA** Ouga koloro.

**SKARLATRUĜ/O** Farbo.

akv: ro\*\*\*d. An: Scarlet, Scarlet alizarin; Fi: Helakanpunainen; Fr: Ecarlate d'alizarine; Ge: Alizarinscharlach; Hi: Escarlata alizarina. V. p-ojn 6 k 7.

Vidu: Karnezinruĝo fb\*.

**SKEĈ/O** Faraĵo.

En filmo, revuo ktp, mallonga, ordinare komika sceno, formanta kompletajn.

**SKELETA MOV/O** Strukturo.

Vidu: Homa skeleto st\* k Homa spino mova st\*.

**SKEMA OMBREL/O** Strukturo  
**PERSPEKTIVA** .

Notu, kiel perspektivo influas al formoj de la objektoj.

**SKEMA RABOTIL/O** Strukturo  
**PERSPEKTIVA** .

Notu, kiel perspektivo influas al formoj de la objektoj.

**SKEMA TENAJL/O** Strukturo  
**PERSPEKTIVA** .

Notu, kiel perspektivo influas al formoj de la objektoj.

**SKIZA DESEGN/O KROKIZA** Strukturo.

Fragmento el la artaĵo de Urpo Wainio: SURTERPOMKAMPO.

**SKORIBRUN/A** Kolornuanco.

13½G07. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-KOLO-REGETA. An: Soot brown; Fi: Karstanruskea; Fr: Brun scories. V. p-ojn 6 k 7.

**SKRAPART/O** Artfako.

Oni uzas en ceramikarto kaj arkitekturo. Ĝin oni efektivas tiel, ke la pli malhelan farbtavolon oni kovras per pli hela, aŭ alikolora, farbtavolo, kiun oni poste forskrapas formante bildojn kaj dekoraĵojn. Oni konis en Romio kaj poste en renesanca Italio, kaj pliposte en Svisio kaj Germanio. En la lasta precipe en arkitekturo. Vidu: Forskraparto af\* k Sgrafitarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**SKRAPBROS/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**SKRAPKEST/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**SKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per cizelado, ĉizado, fandado, forĝado, hakado, modlado, skulptado, tranĉado kaj veldado el solidaj materialoj - argilo, gipso, ligno, marmoro, metalo, ŝtono, vakso k.s. - tridimensiajn figurojn kun artisma celo. Vidu: Skulpturo af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**SKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per cizelado, ĉizado, fandado, forĝado, hakado, modlado, skulptado, tranĉado kaj veldado el solidaj materialoj - argilo, gipso, ligno, marmoro, metalo, ŝtono, vakso k.s. - tridimensiajn figurojn kun artisma celo. Vidu: Skulptarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**SMALTOBLU/O** Farbmateriale.

Ĝia substanco estas kobaltvitro. a.k.l.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Smalt; Fi: Smaltti; Fr: Bleu de smalt; Ge: Smalte; Sv: Smalt. V. p-ojn 6 k 7.

**SMALTOBLU/O** Farbo.

V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Smaltobluo fm\*.

**SMALTVERD/O** Farbo.

La aliaj eblaj nomoj: KAZEL-, PARIZ-, ŜVAJNFURT-, VERONEZVERDO. An: Emerald green; Fi: Keisarinvihreä, Peittovihreä; Sv: Paul Veronesergrönt, Täckgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**SMALTVERD/O POSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Emerald green hue; Fi:

Peittovihreän jäljitelmä; Fr: Vert véronèse imit; Ge: Smaragdgrün imit; Hi: Verde verones imit. V. p-ojn 6 k 7.

Materio.

**SMERALD/O** Gemo el duobla alumina kaj berilia silikato. Kies koloro varias de la bluo al la herboverdo.

**SMERALDVERD/O** Farbmateriale.

Cr<sub>2</sub>O(OH)<sub>4</sub>. 8B09. 0,000544 mm. a.k.l.o.s. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Fe(x), Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Emerald oxide of chromium, Emerald green, Viridian; Fi: Smaragdinvihreä; Fr: Vert émeraude; Ge: Chromoxydgrün (feurig); It: Verde smeraldo; Sv: Smaragdgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin kiel artista farbmateriale ekde la 1862. Ĝi postulas 100% da oleo, kaj estas bona farbmateriale. Es-tas iomete multekosta.

**-/A** Kolornuanco.

**SMERALDVERD/O** Farbo.

akv: ro\*\*\*\*d. An: Emerald green, Emerald oxide of chromium, Viridian; Fi: Smaragdinvihreä; Fr: Vert émeraude; Ge: Chromoxydgrün; Hi: Verde esmeralda. K.p-ojn 6 k 7. Vidu: Guignetverdo fb\* k Kromooksidverdo fm\* k fb\*.

**SMERALDVERD/O MALHELA** Farbo.

An: Permanent green deep; Fi: Tumma permanentivihreä. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Permanentverdo fb\*.

**SMERALDVERD/O POSTIĈA** Farbo.

ole: ro\*\*\*. An: Emerald green hue, Viridian hue; Fi:

Smaragdinvihreän jäljitelmä; Fr: Vert emeraude imit; Ge: Chromoxydgrün, Feurig imit; Hi: Verde esmeralda imit. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Veronverdo fb\*.

**SOCIALISMA REAL/ISMO** Artoskolo.

Kiu taksis grava popularecon, instruitecon pri socialaj, sociaj kaj laboraj temoj kun admira kaj heroeca tono. Ĝi imitis la 19. jc:an Akademian kaj kritikan realismon. Aktualis ekde la 1930, en eksa Sovetunio, kie ĝi estis tiam la sola oficiale permesita artoskolo.

-/ISTO Ano.

**SOJFABOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas grasa nesekebla oleo, kaj ne konvenas - en farboj.

**SOK/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SOKL/O** Ilo.

Laborilo por skulptofarado.

**SOLID/A** Eco.

Firma; serioza, fidinda.

**SONET/O** Faraĵo.

Fiksforma poemo, el 14 versoj, konsistanta el du kvaroj (kun du rimoj alternaj aŭ ringaj) kaj du trioj (kun du aŭ tri rimoj).

**SORPRUĜ/A** Kolornuanco.

15½B09. CINABRORUĜA-BLANKETA-TRE KOLOREGA. [Sorbus aucuparia] An: Roan, Rowan; Fi: Pihlajanmarjanpunainen; Fr: Rouge sorbe; Sv: Rönbärrött. V. p-ojn 6 k 7.

**SPATEL/O** Ilo.

Laborilo por pentrofarado.

**SPEGULMONOGRAM/O** Tipo.

Antaŭe unu, pliposte du aŭ pluraj literoj, precipe la komencliteroj de ies nomo, arte interplektitaj en desegnon. En spegulmonogramo oni faras samajn bildojn spekulofekte simetriaj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SPIKFLAV/A** Kolornuanco.

13B06. ORANĜAFLAVA-BLANKETA-KO-LORA. An: Corn; Fi: Tähkänkeltainen; Fr: Jaune un épi de blé; Sv: Axgult. V. p-ojn 6 k 7.

**SPIKLAVENDOLE/O** Suspensiaĵo.

[Lavandula spica] Ĝi estas duonetera oleo, kaj ĝin oni uzas kiel konservilo en temperfarboj. Strukturo.

**SPINACIAKSAĴO** Ova st\*.

**SPINACVERD/A** Kolornuanco.

9½E06. FILIKVERDA-GRIZEGA-KOLO RA. [Spinacia oleracea] An: Spinach green; Fi: Pinaatinvihreä; Fr: Vert épinard; Sv: Spenatgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

**SPINEL/O** Materio.

MgOAl<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. Malmola mineralo, oksido de magnezio kaj aluminio, diverskolora, ofte ruĝa, uzata kiel juvelŝtono.

**SPIRALORNAMITA VAZ/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SPLISORNAMAĴ/O PRAHISTORIA** Tipo.

Ĝi aperas en Malgrandazio jam en la 3. jarmilo a.K. En Eŭropo en la malnova ferepoko, sed floris kaj vastiĝis en la tuta kontinento en la 550 ... 950. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**SPONTANE/A** Eco.

Fariĝanta, okazanta sen ia ekstera vid ebla kaŭzo, kaj meminciata, sen ekstera instigo.

**SPONTANE/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu celas krei artverkon pere de fluigo, verŝado aŭ ŝprucado la farbon sur la arttolon tiel, ke la artaĵo kreiĝas el strikoj, makuloj kaj punktoj. Tiel ĝi celas krei hazardajn, plursencajn kaj delikatan efekton. Vastiĝis el Usono iam post la 1940. Vidu: Taŝismo as\* k Aŭtomatismo as\*.

**-/ISTO** Ano.

La skolanaj: KANDINSKY [KANDINSKI] Wassily [Vasili Vasiljevitsh] 1866...1944 rusa pentristo, grafikisto kaj teoriisto, POLLOCK Jackson 1912...1956 usona pentristo, RIOPELLE Jean-Paul n. 1923 kanada pentristo, TOBEY Mark n. 1890 usona pentristo, WOLS [Wolfgang Schulze] 1913...1951 germana pentristo kaj grafikisto.

**STABLPURIGA BROS/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**STAMPIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**STAMPILUJ/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**STANDOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas oksigenita linoleo, kaj sekiĝas pli malrapide ol linoleo. En certaj okazoj ĝin eblas aldoni en farbon. Vidu: Viskozlinoleo su\* k Vis -kozoleo su\*.

**STANGRIZ/A** Kolornuanco.

3E01. ULTRAMARA-GRIZEGA- IOM KOLORETA. An: Pewter gray; Fi: Tinanharmaa; Fr: Gris étain; Sv: Tenngrått. V. p-ojn 6 k 7.

**STANVIOL/O** Farbmaterialo.

50 SnO<sub>2</sub> \*Cr<sub>2</sub>O<sub>3</sub>. a.k.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. Fi: Neilikanpunainen, Tinavioletti; La aliaj: Pink-color. V. p-ojn 6 k 7.

**STATIST/O** Objekto.

Teatra figuranto.

**STATIV/O** Ilo.

Labirilo por skulptfarado.

**STATU/O** Objekto.

Skulptita aŭ muldita aŭ modlita figuro de ho mo aŭ besto, plej ordinare laŭ la normalaj dimensioj de la modelo.

**STELE/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**STENCIL/O** Ilo.

Membrano, kiun oni traboras per skribilo aŭ tajpilo, kaj kiu servas poste por reprodukti per inko-transŝvito la originalan tekston.

**STIL/O** Sl\*.

Tuto de ecoj, kiuj karakterizas belartan verkon de iu artisto aŭ belartan verkadon, apartenantan al iu epoko kaj popolo.

**STILOBAT/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**STONSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per ĉizado, hakado, muntado, skulptado kaj tranĉado el ŝtono tridimensiajn figurojn kun artisma celo. Vidu: Stonskulpturo af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**STONSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni elfaras per ĉizado, hakado, muntado, skulptado kaj tranĉado el ŝtono tridimensiajn figurojn kun artisma celo. Vidu: Stonskulptarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**STRANG/A** Eco.

Malsimila al aliaj samspecaj, nevidita kaj mi rinda.

**STRAS/O** Faraĵo.

Senvalora imitaĵo de oro, perloj, diamantoj ktp; falsbrilaĵo.

**STRASBURGBALZAM/O** Suspensiaĵo.

Ĝi similas kun venecibalzamo. Vidu: Venecibalsamo su\*.

**STREĈKADR/O** Ilo.

Laborilo, kun kojnoj, por pentrofarado.

<b>STRIKT/A</b>	Eco.	<b>SULFURFLAV/A</b>	Kolornuanco.
Tre streĉe alĝustigita, kaj severe preciza, rigora, ne permesanta deflankiĝon.		11A06. VERDAFLAVA-BLANKA-KOLORA.	
<b>STRUKTUR/O</b>	St*.	An: Sulphur yellow; Fi: Rikinkeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Kolornuanco.	
Sistemo de kunmeto kaj konstruo.		<b>SUNFLORFLAV/A</b>	Kn*.
<b>STRUKTUR/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>SUNFLOROLE/O</b>	Suspensiaĵo.
Kiu celas klarigi ĉion pere de matematikaj modeloj.		Vidu: Heliantoleo su*.	
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		<b>SUPERACIONAL/ISMO</b>	<sup>P 1</sup> Artoskolo.
<b>STUDI/O</b>	Kulturo.	En arto kaj literaturo, kiun karakterizas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deformato de formoj intelekt-racie kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1930. V.p:n 6. Vidu: Superealismo as*, Superracionalismo as*, Superrealismo as*, Surealismo as* k Surrealismo as*.	
Tuto de la laborejoj necesaj por produkti fil mon, konstruitaj en unu difinita loko kaj apartenantaj al unu sama firmo.		-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
<b>SUBA TOR/O HELENA</b>	Tipo.	<b>SUPERRACIONAL/ISMO</b>	Artoskolo.
Kp: ma*, sl* k te*.		En arto kaj literaturo, kiun karakterizas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deformato de formoj intelekt-racie kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1930. Vidu: Superacionalismo as*, Superealismo as*, Superrealismo as*, Surealismo as* k Surrealismo as*.	
<b>SUBSTANC/O</b>	Materio.	-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
Speco de materio.		<b>SUPERREAL/ISMO</b>	<sup>1</sup> Artoskolo.
<b>SUFLOR/O</b>	Ojekto.	En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deformato de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1910. Vidu: Superacionalismo as*, Superracionalismo as*, Superrealismo as*, Surealismo as* k Surrealismo as*.	
Homo, kies okupo estas mallaŭte flustri al aktoro la parolojn, kiujn tiu ne memoras.		-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
<b>SUKCEN/O</b>	Suspensiaĵo.	<b>SUPERREAL/ISMO</b>	<sup>1</sup> Artoskolo.
Estas malmola rezino. Ĝi estas tiom altvalora, ke nuntempe oni ne uzas ĝin en farboj.		En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deformato de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1910. Vidu: Superacionalismo as*, Superracionalismo as*, Superrealismo as*, Surealismo as* k Surrealismo as*.	
<b>SUKCENFLAV/A</b>	Kolornuanco.	-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
13B07. ORANĜAFLAVA-BLANKETA-KO-LOREGETA. An: Amber yellow; Fi: Meripihkan keltainen; Fr: Jaune ambre; Sv: Bärnstengult. V. p-ojn 6 k 7.		<b>SUPERREAL/ISMO</b>	Artoskolo.
<b>SULFATOTEREBINT/O</b>	Suspensiaĵo.	En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deformato de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1910. Vidu: Superacionalismo as*, Superracionalismo as*, Superrealismo as*, Surealismo as* k Surrealismo as*.	
Ĝi havas en olefarboj iomete sekigajn trajtojn.		-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.	
<b>SULFURBLU/A</b>	Kolornuanco.	<b>SUPERREAL/ISMO</b>	Artoskolo.
4C04. BLUA-BLANKAGRIZA-MEZKOLOR-ETA. An: Sulphur blue; Fi: Rikinsinen; Fr: Bleu acide sulfurique. V. p-ojn 6 k 7.			

En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakteras deforma de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1910. Vidu: Superacionalismo as\*, Superracionalismo as\*, Superealismo as\*, Surealismo as\* k Surrealismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

## SUPL/A

Eco.

Malrigida, facile deformebla.

## SUPREMAT/ISMO

Artoskolo.

Kiun karakterizas simplaj geometriaj formoj kaj nur kelkaj koloroj el spektro. Ĝi vastiĝas el Rusio ekde la 1913.

-/ISTO Ano.

## SUREAL/ISMO <sup>P 1</sup>

Artoskolo.

En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deforma de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Aktualas ekde la 1910. V.p:n 6. Vidu: Superacionalismo as\*, Superracionalismo as\*, Superealismo as\*, Superrealismo as\* k Surrealismo, arto\*. 1. ROSSETTI preferis la formon: SUREALISMO

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

La skolanjoj: ARP Hans, BJERKE PETERSEN Vilhelm, BLAKE William, BRETON André, CARLSTEDT Birger, CHAGALL Marc, CHIRICO Giorgio, DALI Salvador, DELVAUX Paul, ENSOR James, ERNST Max, FÜSSLER Johann, GIACOMETTI Alberto, GRATE Eric, KANDELIN Ole, KLEE Paul, LYDÉN Edwin, MALEVITSH Kasimir, MASSON André, MIRÓ Joan, MÄKELÄ Otto, PICASSO Pablo, TANGUY Yves, WEDEL Nils.

## SURFACA ILUSTRAĴ/O TUĈA

Strukturo.

Vidu: Ilustrita surfaco streka st\*.

## SURFACA KARAKTERIZ/O TUĈA

Strukturo.

Vidu: Ilustrita surfaco tuĉdesegna st\*.

## SURFACA OMBR/O

Strukturo.

## STREKARA

Ombrojn oni desegnas pere de diversdikaj strekoj, kiuj havas malegalan densecon laŭ la malheleco. Krome, la strekaroj malkaŝas la karakteron de la modelo. Ĉiuj desegnistoj havas sian personan strekteknikon.

## SURFACA ORNAMAĴ/O GEOMETRIA

Struktur

o

Vidu: Romania murornamaĵo renesanca ti\*.

Tipo.

## SURLAKA ĈIZAĴ/O ĈINA

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

## SUROGAT/A

Eco.

Eco produkto, kiun oni povas uzi ansta taŭ iu alia, ĉar ĝi posedas proksimume la samajn ecojn sed estas pli malkara.

## SURREAL/ISMO

Artoskolo.

En arto kaj literaturo, kiun karakteriĝas sonĝecaj, neraciaj, magi-mistikaj kunmetaĵoj, kiuj konsistas el efektivaj fenomenoj, simboloj, strankaj spaco- kaj temporilatoj. Krome ĝin karakterizas deforma de formoj kiel simboloj el parteroj de objektoj. Ĝi aktualas ekde la 1910. Vidu: Superacionalismo as\*, Superracionalismo as\*, Superealismo as\*, Superrealismo as\* k Surrealismo, as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

## SURSCENIG/ARTO

Artfako.

En ĝi oni zorgas belartisman prezentadon de teatro aŭ filmo, per difinado la ritmo kaj stilo de ludado de la aktoroj, kaj oni donas al ili insrtukciojn pri en- kaj eliroj, translokiĝoj, gestoj, tonoj ktp, kaj oni elektas taŭgajn dekoraciojn kaj kostumojn. Vidu: Enscenigarto af\* k Reĝisorarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

## SUSPENSIAĴ/O

Su\*.

Diluilo, malviskozilo, likvo kun partetoj en suspensio.

## SVEDRUĜ/A

Kolornuanco.

15½Ĉ09. CINABRORUĜA-GRI ZETA- TRE KOLOREGA. An: Swedish red; Fi: Faluninpunainen, Ruotsinpunainen; Fr: Rouge suédois; Sv: Falunrött. V. p-ojn 6 k 7.

**ŜABLONPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni unue eltranĉas figurojn, literojn aŭ signojn al kartona, metala aŭ plasta maldika plato, kaj poste oni submetas paperon aŭ platan glatan objekton kaj surŝovas, tra la ŝablono, farbon aŭ koloran pulvoron. Por la diversaj koloroj oni devas elfari sian propran ŝablonon.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ŜAKDO/O** Materio.

Japana alojo el oro kaj kupro, ofte uzata en belartaĵoj.

**ŜAMFLAV/A** Kolornuanco.

13Ĉ06. ORANĜAFLAVA-GRIZETA-KOLO-RA. [Rupicapra rupicapra] An: Chamois; Fi: Gem-sinkeltainen, Säämiskän keltainen, Säämiskänvärinen; Fr: Chamois, Peau chamois de couleur; Ge: Gemse; It: Camozza. V. p-ojn 6 k 7.

**ŜELAK/O** Suspensiaĵo.

Estas mola rezino, kaj solviĝas kun alkoholo. Ĝi konvenas, kiel gluaĵo (2...6%), kiel izolverniso (1:2 + ricinoleo 5%), kiel glueca solvaĵo kun akvo (60 g da ŝelako + 10 g da borakso + 500 g da akvo, kaj la tuton oni kuiras). Pere de la kuirado eblas ŝmiri tolon por pentraĵo. Ŝelakon oni konservu en akvo por, ke aero ne difektu la solviĝecon kun alkoholo.

**ŜIK/A** Eco.

Laŭmode eleganta, stile bongusta.

**ŜIKL/O** Ilo.

Laborilo por fari grafikadon pere de ferplata glatigilo.

**ŜNURDANC/ARTO** Artfako.

En ĝi oni ekvilibre paŝas kaj saltetas sur ŝnuro streĉita en la aero kun artisma maniero.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**ŜTALBLU/A** Kolornuanco.

3½F07. LAZURBLUA-NIGRAGRIZA-KOLO-REGETA. An: Steel blue; Fi: Teräksensininen; Fr: Bleu acier; Sv: Stålblått. V. p-ojn 6 k 7.

**ŜTALGRIZ/A** Kolornuanco.

3D01. ULTRAMARA-GRIZA- IOM KOLOR-ETA. An: Steel gray; Fi: Teräksenharmaa; Fr: Gris acier; Sv: Stålgrått. V. p-ojn 6 k 7.

**ŜTALORTIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**ŜTALPOLURIL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**ŜTONA PONARD/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ŜTONA STATUET/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ŜULTRA ARK/O** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**ŜVAJNFURTVERD/O** Farbo.

An: Smalt green; Fi: Keisarinvihreä, Schwein furtinvihreä. K.p-ojn 6 k 7. Vidu: Smaltverdo fb\*.

**TABAKBRUN/A** Kolornuanco.

13½G05. OKSIDOFLAVA-NIGRETA-MEZ-KOLORA. [Nicotiana tobacum] An: Tobacco brown; Fi: Tupakanruskea; Fr: Brun tabac; Hi: Tabaco; Sv: Tobakbrunt. V. p-ojn 6 k 7.

**TABLOTREST/O** Ilo.

Laborilo por desegnofarado.

**TABURET/O FRANCA** Tipo.

Malalta, kvarpieda, remburita tabureto. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TAJLOR/O** Objekto.



Metiisto, kiu tajlas kaj kudras vestojn.

**TALENSHELFLAV/O** Farbo.

An: Talens yellow light; Fi: Talensin vaaleankeltainen.  
V. p-ojn 6 k 7.

**TALENSMALHELFLAV/O** Farbo.

An: Talens yellow deep; Fi: Talensin tummankeltainen.  
V. p-ojn 6 k 7.

**TALENT/A** Eco.

Heredita menskapablo eksterordinara.

**TANBRUN/A** Kolornuanco.

14E06. ORANĜA-GRIZEGA-KOLORA. An:  
Tan; Fi: Parkinruskea; Fr: Tan, Brun tan; La: Tanum.  
V. p-ojn 6 k 7.

**TANKA/O** Faraĵo.

Mallonga utao, fiksforma japana poemo el kvin versoj kaj 31 silaboj (5, 7, 5, 7, 7), ordinare dividita en trio kaj distiko.

**TAPIŜ/O** Objekto.

Luksa, delikata kovraĵo de planko aŭ muro

**TAPIŜ/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras teksaĵon el diversaj materialoj, en kiu la dekoracioj estas formitaj de la vefto mem, sen posta brodaĵo, kun artisma nivelo, kaj kiun oni metas sur muron, plankon, ŝtuparon, tablon k.s.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**TARAKSAKA FIGUR/O SILUETA** Strukturo.

Studado de siluetoj donas ideojn por fari dekoraciojn kaj ornamaĵojn, krome pli akran vidon por kapti konturojn de movaj objektoj. Pere de la figuroj oni intencas trovi la plej karakterizajn strek-, surfac- kaj masefektojn kun detalaj konturoj.

**TARANTULA ORNAMAĴ/O TURKMENA** Tipo.

Geometrie stilita tarantulbildo de turkmenaj matoj. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TAŜ/ISMO** Artoskolo.

En pentroarto, kiu substrekas prezentadon de la interna propra vizio kaj sentmaniero de la artisto laŭ abstrakta maniero, kaj efektivigon pere de hazardaspektaj kolor- kaj materialefektoj. Ĝi aktualas ekde la 1940.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**TAŬG/A** Eco.

Tia, ke ĝi, li, ŝi estas bona por io, kaj uzebleco estas bona.

**TAŬRSANGRUĜ/A** Kolornuanco.

15<sup>1</sup>/<sub>2</sub>E08. CINABRORUĜA-GRIZEGA-KOLO-REGA. [Bos taurus] An: Oxblood red; Fi: Häränverenpunainen; Fr: Rouge sang de taureau. V. p-ojn 6 k 7.

**TEATR/O** Kulturo.

Konstruaĵo por prezenti dramojn.

**TEATRINSPEKTOR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni zorgas belartisman prezentadon, kiel helpreĝisoro, de teatro aŭ filmo, per difinado la ritmo kaj stilo de ludado de la aktoroj, kaj oni donas al ili insrtukciojn pri en- kaj eliroj, pri la postkulisaj bruoj, pafoj, paroloj ktp. Vidu: Teatrinspektarto af\*.

-/O Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**TEATRINSPEKT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni zorgas belartisman prezentadon, kiel helpreĝisoro, de teatro aŭ filmo, per difinado la ritmo kaj stilo de ludado de la aktoroj, kaj oni donas al ili insrtukciojn pri en- kaj eliroj, pri la postkulisaj bruoj, pafoj, paroloj ktp. Vidu: Teatrinspektarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**TEATROTAJLOR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni faras la kostumojn de teatra trupo kun artisma celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**TEGOL/O** Objekto.

Briko por kovri tegmenton.

**TEGOLRUĜ/A** Kolornuanco.

14½D08. SIENTERORANĜA-GRIZA-KOLO-REGA. An: Brick red, Tile red; Fi: Tiilenpunainen, Kattotiilenpunainen; Fr: Rouge brique, Rouge tuile; La: Tegula; Sv: Tegelrött. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Brikruĝa kn\*.

**TEKNIK/O** Te\*.

Utiligo de naturaj fortoj por servo de homoj; maniero plenumi laborojn de arto aŭ metio.

**TEKSART/O** Artfako.

En ĝi oni dense interkrucigas la fadenojn de vefto kaj de varpo, por elfari ŝtofon, kun artisma nivelo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**TEKST/O** Tipo.

Io skribita aŭ presita, kun enhavo.

**TEKTONBRUN/A** Kolornuanco.

14G04. ORANĜA-NIGRETA-MEZKOLOR ETA. [Tectona grandis] An: Teak brown; Fi: Teakinruskea, Tiikinruskea; Fr: Brun teck; Po: Teca. V. p-ojn 6 k 7.

**TEM/O** Objekto.

La preparolata, pritraktata afero, precipe en libro, scienca aŭ arta verko.

**TEMPER/ARTO** Artfako.

En ĝi oni pentras per nediafanaj farboj miksitaj kun gluakvo, kaŭĉuko, kazeino, mielo, oleo-emulsio - kaŭĉuko-oleo, kazeino-oleo, ovo-oleo, ovo-oleo-vakso k.s. - ovoflavo, vakso k.s. sur solida surfaco, ekz. kartono, ligno, papero, stukajo, ŝtofo k.s.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**TENAJL/O** Ilo.

Speco de fera prenilo, konsistanta el du krucigitaj pecoj, moveblaj kaj ligitaj per ŝraŭbo aŭ nito, kaj uzata por ion teni, eltiri aŭ tranĉi.

**TENAJLA FRIS/O GERMANA** Tipo.

Arkitektura dekortemo, kies bazfiguro si milas al tenajlo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TENDARA TABURET/O FRANCA** Tipo.

Kunfaldebla tabureto. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TERAKOTA IDOL/O PRAHISTORIA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TERAKOTART/O** Artfako.

En ĝi oni modlas aŭ muldas el ferhava argilo, en mola stato, iun belartisman plastikan objekton, ekz. ornamaĵon aŭ statueton, kiun oni knedas kaj reliefigas per fingroj aŭ per speciala ilo, kaj poste bakas sen glazuro, ĝis artisma nivelo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**TEREBINT/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas terpeno. Senkolora ligvaĵo kiu havas bonan odoron. Ekzistas du specioj, turpentino kaj purigita. Ĝi estas solvilo kaj diluilo por farboj.

**TERGAL/O** Materio.

Sinteza teksaĵo.

**TERORUĜ/O** Farbo.

An: Red chalk, Red haematite, Red iron ore, Rud dle; Fi: Punainen bolus, Punaliitu; Fr: Ocre rouge; Ge: Hausrot, Roter bolus; It: Terra di treviso, Terra rossa; Sv: Röd bolus, Rödskrita. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Okroruĝo fb\*.

Suspensiaĵo.

**TERPEN/O.** Nomo por hidrokarbonoj, trovataj i.a. en terebinta oleo.

**TERVERD/O** Farbo.

An: Celadonite, Green earth; Fi: Maavihreä; Fr: Terre de

Verone, Terre verte; Ge: Bömische erde, Grüne erde, Tiroler erde, Veroneser grüne erde; It: Terre verde, Terre verde minerale; Sv: Grönjord. V. p-ojn 6 k 7.

**TERVERD/O BRULITA** Farbo.

An: Burnt green earth; Fi: Poltettu maavihreä. V. p-ojn 6 k 7.

**TICIANRUĜ/A** Kolornuanco.

14½D07. SIENTERORANĜA-GRIZA-KOLO-REGETA. An: Titian red; Fi: Tizianinpunainen; Fr: Titien, La rouge Titien. V. p-ojn 6 k 7.

**TICIANRUĜ/O** Farbo.

An: Titian red; Fi: Tizianinpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Ticianruĝa kn\*.

**TIKSOTROP/A** Eco.

Havanta, post agitado, pli grandan visko zecon ol antaŭe.

**TILIVERD/A** Kolornuanco.

12Ĉ06. FLAVA-GRIZETA-KOLORA.

[Tilia vulgaris] An: Linden green; Fi: Lehmuksenvihreä; Fr: Vert tilleul; Sv: Lindgrönt. V. p-ojn 6 k 7.

Ti\*.

~~MIRKO~~ kun esencaj trajtoj de grupo.

**TIRSTABL/O** Ilo.

Laborilo por oraĵisto kaj arĝentaĵisto.

**TITANBLANK/O** Farbmateriale.

TiO<sub>2</sub> + BaSO<sub>4</sub> + ZnO. A00. a.k.l.o.s.v. Norma farbmateriale. Eblas miksi kun Ci, Fe, Ka, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Titanium dioxide, Titanium white, Titanoz; Fi: Titaanivalkoinen; Fr: Blanc de titane; Ge: Titanweiss; It: Bianco di titanio; Sv: Titanvitt. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin kiel artista farbmateriale ekde la 1916. Ĝi postu-las 30% da oleo, kaj estas bona farbmateriale. Farbo.

**TITANBLANK/O** akr, ole: ro\*\*\*n. An: Titanium dioxide,

Titanium white, Titanoz; Fi: Titaanivalkoinen; Fr: Blan de titane; Ge: Titanweiss; Hi: Blanco titanio. V. p-ojn 6 k 7.

Komparu kun: Titanblanko fm\*.

**TITANBLANK/O KRUDA** Farbo.

An: Unbleached titanium; Fi: Valkaisematon titaanivalkoinen. V. p-ojn 6 k 7.

**TOL/O** Materio.

Ŝtofo el lino aŭ kotono, uzata por subvestaĵoj, nomataj tolaĵoj.

**TOMATRUĜ/A** Kolornuanco.

15Ĉ09. ORANĜARUĜA-GRIZETA-TRE KOLOR-LOREGA. [Lycopersicum esculentum] An: Tomato red; Fi: Tomaatinpunainen; Fr: Rouge tomate; Hi: Tomato; Sv: Tomatrött. V. p-ojn 6 k 7.

**TOMBAK/O** Materio.

Alojo el 80 partoj da kupro kaj 20 da zinko, havanta oran koloron kaj uzata kiel materio por malkaraj juveloj; maldelikata, malmultekosta imitaĵo.

**TOPAZ/O** Materio.

Mineralo, konsistanta el alumina silikato, tre malmola, pli-malpli diafana, plejofte flaveca, uzata kiel juvelŝtono.

**TOPAZFLAV/A** Kolornuanco.

13½Ĉ06. OKSIDOFLAVA-GRIZETA-KOLORA. An: Topaz; Fi: Topaasinkeltainen; Fr: Topaze, Jaune topaze; Gr: Topazos; Sv: Topasgult. Vp-ojn 6 k 7.

**TOR/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**TOTAL/A** Eco.

Ĉion ampleksanta, ĉioma.

**TRADICI/A** Eco.

Bazita sur la hereditaj kutimoj, rakontoj ktp.

**TRAGANT/O** Suspensiaĵo.

Rezino, devenanta de traganta gumo (el Astragalus-specioj), uzata en pentroarto.

<b>TRAGEDI/O</b>	Faraĵo.	<b>TRIFOLIA ARK/O</b>	Tipo.
Teatra verko altnivela, prezentanta homojn de nobla karaktero pereantaj en sia batalo.		Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>TRANĈ/ILO</b>	Ilo.	<b>TRIFOLIA ORNAMAĴ/O GOTIKA</b>	Tipo.
Per ĝi oni dividas aĵon en partojn aŭ forigas el ĝi partetojn.		Pintarkoj formas la bildon. Kp: ma*, sl* k te*.	
<b>TRANSAVANDGARD/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>TRIGLIF/O HELENA</b>	Tipo.
En teatro kaj arto, kiel antaŭira en artesprimo kaj renovigo de la formoj, sen aspiro de favoro de la spektantaro. Vidu: Avandgardismo as*.		Kp: ma*, sl* k te*.	
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		<b>TRIKOT/O</b>	Materio.
<b>TRAPEZA KAPITEL/O ROMANIKA</b>	Tipo.	Trikita ŝtofo, precipe ĉe delikataj materialoj.	
Surfacoj ĉirkaŭ la kvadrato similas trapezon, mallarĝiĝante malsupren. Kp: ma*, sl* k te*.		<b>TRIPEDA SEĜ/O GERMANA</b>	Tipo.
<b>TREMPUJ/O</b>	Ilo.	Mezepoka seĝo en Germanio kaj Skandinavio. Kp: ma*, sl* k te*.	
Laborilo por pentrofarado.		<b>TRIPTIK/O</b>	Faraĵo.
<b>TRIANGULA KUNMETAĴ/O</b>	Strukturo.	Pentraĵo sur tabulo, konsistanta el tri paneloj, el kiuj la du ekstremaj, kunligitaj al la centra per ĉarniroj, povas refaldigi kontraŭ tiu kaj ĝin plene kovri.	
Vidu: Homfigura kunmetaĵo re*.		<b>TRISTA</b>	Eco.
<b>TRIFLING/ISMO</b> <sup>E</sup>	Artoskolo.	Malgaja, malĝoja.	
Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon. V.p:n 6. Vidu: Nevalidismo as* k Nulfunkciismo as*.		<b>TRITIKFLAV/A</b>	Kolornuanco.
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		13B06. ORANĜAFLAVA-BLANKETA-KOLORA. [Triticum vulgare] An: Golden wheat; Fi: Vehnänkeltainen; Fr: Jaune blé; Ge: Weizen; Sv: Vetegult. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>TRIFLINGFUNKCI/ISMO</b> <sup>E</sup>	Artoskolo.	<b>TUĈA BILD/O</b>	Strukturo.
Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon, sed krome iun certan funkcion. V.p:n 6. Vidu: Nevalidfunkciismo as* k Nulfunkciismo as*.		Streko estas aŭ rekta aŭ kurba. Inter la variado naskiĝas la ritmo kaj la streĉita rilato de la strekoj. Frakmento el la artaĵo de Paul Klee: TUĈDESEGNO.	
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		<b>TUĈA DESEGN/O SILUETA</b>	Strukturo.
<b>TRIFLINGFUNKCI/ISMO</b> <sup>E</sup>	Artoskolo.	Vidu: Taraksaka figuro silueta st*.	
Kiu priskribas kaj konservas memoraĵojn kaj restaĵojn de ĉiutaga, banala vivmedio kaj la epoko, sen iu ajn renomiĝo kaj konatiĝo, kun senvalora maniero, evitante la ekspoziciojn. Ĝi celas doni valoron por senvalora, gardante demokratecon, humanecon kaj liberecon, sed krome iun certan funkcion. V.p:n 6. Vidu: Nevalidfunkciismo as* k Nulfunkciismo as*.		<b>TUĈA DESEGN/O UNUSTREKA</b>	Strukturo.
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		Vidu: Folia bildo unustreka st*.	

<b>TUĈDESEGNA BIRD/O FLUGANTA</b>	Strukturo	turquoise. V. p-ojn 6 k
Ĉina tuĉdesegno.		7. Farbo.
<b>TUDORA ARK/O</b>	Tipo.	An: Turquoise blue; Fi: Turkoosinsininen. V. p-ojn 6 k
Kp: ma*, sl* k te*.		<b>TURKISBLU/O</b> Turkisblua kn*.
<b>TUFPENIK/O</b>	Ilo.	<b>TURKISGRIZ/A</b> Kolornuanco.
Laborilo por pentro- kaj desegnofarado.		5D01. TURKISA-GRIZA- IOM KOLORETA.
<b>TURKIBLU/A</b>	Kolornuanco.	An: Turquoise gray; Fi: Turkoosinharmaa; Fr: Gris turquoise. V. p-ojn 6 k 7.
3E04. ULTRAMARA-GRIZEGA-MEZKOLORETA. An: Turkey blue, Turkish blue; Fi: Turkinsininen; Fr: La bleu de Turquie. V. p-ojn 6 k 7.		<b>TURKISVERD/A</b> Kolornuanco.
<b>TURKIBLU/O</b>	Farbo.	6A06. VERDABLUA-BLANKA-KOLORA.
An: Turkey blue, Turkish blue; Fi: Turkinsininen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Turkiblua kn*.		An: Turquoise green; Fi: Turkoosinvihreä; Fr: Vert turquoise. V. p-ojn 6 k 7.
<b>TURKIRUĜ/A</b>	Kolornuanco.	<b>TURKISVERD/O</b> Farbo.
16Ĉ09. RUĜA-GRIZETA- TRE KOLOR EGA. An: Turkey red, Turkish red; Fi: Turkinpunainen; Fr: La rouge de Turquie. V. p-ojn 6 k 7.		An: Turkey red, Turkish red; Fi: Turkoosinvihreä. Vp:oj 6 kaj 7. Komparu kun: Turkisverda kn*.
<b>TURKIRUĜ/O</b>	Farbo.	<b>TURKMEN/O</b> Kulturo.
An: Turkey red, Turkish red; Fi: Turkinpunainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Turkiruĝa kn*.		Ano de la ĉefgento, loĝanta en Turkmenio. Norde de Afganio kaj oriente de la Kaspia Maro. Vidu: Tarantula ornamaĵo turkmena ti*.
<b>TURKIS/A</b>	Koloro.	<b>TURMALIN/O</b> Materio.
Hindblua. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 5. Ondolongo 0,000482 mm. 5A ... Ĝ10. V.p:n 7.		Mineralo nigra, ruĝa aŭ blua, konsistanta el borosilikatoj; ĝi elektriĝas, kiam varmigita aŭ kunpremata; pli dura ol kvarco, malpli ol topazo.
<b>TURKIS/O</b>	Materio.	<b>TUT/A</b> Eco.
Mineralo konsistanta el alumina fosfato, maldiafana, blua aŭ verda, uzata kiel juvelŝtono.		Senmanka; tuta objekto estas ĉiuj ĝiaj partoj kune.
<b>TURKISBLANK/A</b>	Kolornuanco.	<b>UKIJ/O</b> Faraĵo.
5A02. TURKISA-BLANKA-KOLORETA. An: Turquoise white; Fi: Turkoosinvalkoinen; Fr: Blanc turquoise. V. p-ojn 6 k 7.		Japana plurkolora desegnaĵo, plejofte kopiata ksilografie, naskiĝinta iom antaŭ la 1600, kaj montranta popolan vivon.
<b>TURKISBLU/A</b>	Kolornuanco.	<b>ULTRAMAR/A</b> Koloro.
5A07. TURKISA-BLANKA-KOLOREGETA. An: Turquoise blue; Fi: Turkoosinsininen; Fr: Bleu		Cejanblua, ultramaro artefarita. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 3. Ondolongo 0,000469 mm. 3A ... Ĝ10. V.p:n 7.



estas nebruligita umbro. Vidu: Umbrobruno fm\* k fb\*.

-/A Kolornuanco.

**UMBROVERDO** Farbo.

V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Umbroverdo fm\*.

**UNIK/A** Eco.

Sola laŭ sia kvalito; ne havanta alian ega lan aŭ similan.

**URANIFLAV/O** Farbo.

Fi: Uraanikeltainen. V. p-ojn 6 k 7.

**URBA PEJZAĜ/O TUĈA** Strukturo.

Vidu: Ilustraĵa desegno media st\*.

**URBA PERSPEKTIV/O** Regulo.

Vidu: Perspektivo urba re\*.

**URBOPLANARKITEKT/URO** Artfako.

En ĝi oni planas la urban medion plejeble belan kaj komfortan el artisma vidpunkto. Vidu: Urboplanarto af\*.

-/O Praktikanto. -/URADO Ago. -/URAĴO Produkto.

**URBOPLANART/O** Artfako.

En ĝi oni planas la urban medion plejeble belan kaj komfortan el artisma vidpunkto. Vidu: Urboplanarkitekturo af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**VAKS/O<sup>P</sup>** Suspensiaĵo.

La vakson eblas utiligi kaj neprilaborite kaj blankigite. La fandovarmo estas +62 °C kaj en la stato, solveblas kun terebinto kaj sekiĝema oleo. Eblas miksi kun kolormaterialo kaj kiel emulsio kaj kiel solvaĵo kun kaj terebinto kaj oleo. Miksaĵon de terebinto kaj vakso eblas ŝmiri sur preta pentraĵo. La vakson eblas miksi ĝis 2% kun oleofarbo, ne pli. V.p:n 6. Vidu: Abelvakso su\*.

**VAKSOBLANK/A<sup>P</sup>** Kolornuanco.

12B04. FLAVA-BLANKETA-MEZKOLORE-TA An: Wax white; Fi: Vahanvalkoinen; Fr: Blanc cire; Sv: Vaxvitt. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Abelvaksoblanka kn\*.

**VAKSOFLAV/A<sup>P</sup>** Kolornuanco.

12½B06. NAPOLOFLAVA-BLANKETA-KOLORA An: Wax yellow; Fi: Vahankeltainen; Fr: Jaune cire; Sv: Vaxgult. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Abelvakso-flava kn\*.

**VAKSOSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni prilaboras vakson per skulptado por belarta celo. Vidu: Vaksoskulpturo af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**VAKSOSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni prilaboras vakson per skulptado por belarta celo. Vidu: Vaksoskulparto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**VAKSPENTRART/O** Artfako.

En ĝi oni pentras per vaksofarboj. Vidu: Enkaŭstiko af\*. Kp: as\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**VAN-DAJKBRUN/O** Farbmaterialo.

Fe<sub>2</sub>O<sub>3</sub> + lignito. 14F07. 0,000590 mm. a.k.o.s. Eblas miksi kun Fe, Ka, Kro, Pb, Pm, Pr(x), Zi. An: Van Dyck brawn, Vandyke brown; Fi: Van Dyckinruskea, Van Dyckin ruskea; Fr: Brun van Dyck; Ge: Van Dyck-braun; Sv: Van Dyck-brunt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi estas nebona farbmaterialo. Oni konas ĝin ekde la mezepoko.

-/A Kolornuanco.

**VAN-DAJKBRUN/O** Farbo.

akv: ro\*\*d. An: Van dyck brown, Vandyke brown;

Fi:

Kasselinruskea, Van dyckin ruskea, Van dyck-ruskea; Fr: Brun van dyck; Ge: Vandykbraun; Hi: Pardo van dyck. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Van-dajkbruno f-m\*.

<b>VAN-DAJKBRUNPOSTIĈ/O</b>	Farbo.	<b>VENECIBALZAM/O</b>	Suspensiaĵo.
ole: ro***. An: Vandyke brown hue; Fi: Van dyckin ruskean jäljitelmä; Fr: Brun van dyck imit; Ge: Vandykbraun imit; Hi: Pardo van dyck imit. V. p-ojn 6 k 7.		Estas aŭ viskoza aŭ neviskoza, etereca, terpeno entenanta rezinon. Pere de la distilado oni produktas el ĝi kaj eterajn oleojn kaj rezinojn. Ĝi havas aŭ flavan aŭ flavbrunan koloron kaj plaĉan odoron. Solviĝas facile kaj kun franciterebinto kaj kun petrolo. Ĝin miksendas kun iu oleo, kaj kun temperfarboj ĝi donas por ili bonan efikon. Vidu: Balzamo su*.	
<b>VAN-DAJKRUĜ/O</b>	Farbo.	<b>VENECIBLANK/O</b>	Farbo.
An: Van Dyckruge; Fi: Van Dyckin punainen. Vp-ojn 6 k 7.		Miksaĵo de plumboblanko kaj baritoblan ko. La aliaj eblaj nomoj: ĜENOV-, HAMBURG-, NEDERLANDBLANKO. An: Venetian white; Fi: Venetsianvalkoinen. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>VAZ/O HELENA</b>	Tipo.	<b>VENECIROZRUĜ/A</b>	Kolornuanco.
Kp: ma*, sl* k te*		16A04. RUĜA-BLANKA-MEZKOLORETA. An: Venetian pink; Fi: Venetsianruusunpunainen; Fr: La rose de Venise. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>VAZ/O JAPANA</b>	Tipo.	<b>VENECIRUĜ/A</b>	Kolornuanco.
Kp: ma*, sl* k te*.		15D09. ORANĜARUĜA-GRIZA-TRE KOLORREGA. An: Venetian red; Fi: Venetsianpunainen; Fr: La rouge de Venise. V. p-ojn 6 k 7.	
<b>VAZ/O PRAHISTORIA</b>	Tipo.	<b>VENECIRUĜ/O</b>	Farbo.
Vidu: Kloŝforma vazo prahistoria ti*. Kp: ma*, sl* k te*.		akr, akv, ole: ro****n. An: Venetian red; Fi: Venetsianpunainen; Fr: Rouge de venise; Ge: Venezianischrot; Hi: Rojo venecia. V. p-ojn 6 k 7. Kom-paru kun: Veneciruĝa kn* k vidu: Angliruĝo fm* kaj fb*.	
<b>VAZA INTERN/O EGIPTA</b>	Tipo.	<b>VENECITURPENTIN/O</b>	Suspensiaĵo.
Kp: ma*, sl* k te*.		Vidu: Balsamo su* k Venecibalsamo su*.	
<b>VEGETAĴA BILD/O</b>	Strukturo.	<b>VENECIVIOLO/O</b>	Farbo.
Vidu: Foliaro st*.		An: Venetian violette; Fi: Venetsianvioletti. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Angliviolo fb*.	
<b>VELKFOLIA</b>	Kolornuanco.	<b>VENTUMILA ORNAMAĴ/O</b>	Tipo.
14D08. ORANĜA-GRIZA-KOLOREGA. An: Autumn leaf, Dead leaf, Withered leaf; Fi: Kuituneiden lehtien väri; Fr: Feuille morte. V. p-ojn 6 k 7.		<b>RENE SANCA</b>	
<b>VELŜIPA KONTUR/O TRIANGULA</b>	Strukturo	Precipe la germana. Kp: ma*, sl* k te*.	
Por estri la tutaĵon oni vidu la ĉefformon, kaj metu ĝin ene de la simplan geometrian bildon, triangulon.		<b>VERD/A</b>	Koloro.
<b>VENECIA KOLON/O RENESANCA</b>	Tipo.	La koloro de la folioj. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 8.	
Kp: ma*, sl* k te*.			
<b>VENECIA MONUMENT/O RENESANCA</b>	Tipo.		
Kp: ma*, sL* k te*.			



Ondolongo 0,000544 mm. 8A ... Ĝ10. V.p:N 7.

**VERDABLU/A** Koloro.

Opalblua. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 6. Ondolongo 0,000493 mm. 6A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**VERDAFLAV/A** Koloro.

Primolflava. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 11. Ondolongo 0,000571 mm. 11A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**VERDAGRIZ/A** Kolornuanco.

8D01. VERDA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Greenish gray; Fi: Vihreänharmaa; Fr: Gris vert. V. p-ojn 6 k 7.

**VERDETBLANK/A** Kolornuanco.

8A02. VERDA-BLANKA-KOLORETA. An: Greenish white; Fi: Vihertävänvalkoinen; Fr: Blanc vedêtre. V. p-ojn 6 k 7.

**VERDETBLU/A** Kolornuanco.

5A09. TURKISA-BLANKA- TRE KOLOREGA. An: Greenish blue; Fi: Vihertävänsininen; Fr: Bleu vedêtre, Bleu vert. V. p-ojn 6 k 7.

**VERDETFLAV/A** Kolornuanco.

11A09. VERDAFLAVA-BLANKA- TRE KOLOREGA. An: Greenish yellow; Fi: Vihertävänkeltainen; Fr: Jaune vedêtre, Jaune vert. V. p-ojn 6 k 7.

**VERDETNIGR/A** Kolornuanco.

8F09. VERDA-NIGRAGRIZA- TRE KOLORREGA. An: Greenish black; Fi: Vihertävänmusta, Vihreänmusta; Fr: Noir vert. V. p-ojn 6 k 7.

**VERK/ARTO** Artfako.

Ĝi estas maniero por fari belartan novan produkton de la spirito. Vidu: Artverko af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/O Produkto.

**VERNIS/O** Suspensiaĵo.

Estas varmegita linoleo. Ĝia koloro estas pli malhela ol linoleon, kaj ĝi estas pli viskoza ol

linoleo. Havas bonajn trajtojn por pentri la unuan tavolon sur arttolo. Vidu: Linoleo su\*.

**VERONEZVERD/O** Farbo.

An: Veronez green; Fi: Keisarinvihreä, Veronesenvihreä. V. p-ojn 6 k 7. Vidu: Smaltverdo fb\*.

**VERONFLAV/O** Farbo.

An: Veronese yellow; Fi: Veronankeltainen. V. p-ojn 6 k 7.

**VERONONIGR/O** Farbo.

An: Veronese black; Fi: Veronanmusta. V. p-ojn 6 k 7.

**VERONVERD/O** Farbo.

An: Veronese green; Fi: Veronanvihreä. V. p-ojn 6 k 7.

**VESTAĴ/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**VESTMODART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras modajn ĉapelojn, galenteriojn kaj robojn kun arta celo. Vidu: Kostumarto af\*, Kudrarto af\* k Modkostumarto af\*.

-/ISTO Praktikanto. -/ADO Ago. -/AĴO Produkto.

**VIANDRUĜ/O** Farbo.

akr, ole: ro\*\*\*n. An: Flesh tint; Fi:

Lihanpunainen;

Fr: Teinte chair; Ge: Fleischfarbe; Hi: Tono de piel. V. p-ojn 6 k 7.

**P** Artoskolo.

**VIBRARTISMO** koloreco pere de kontrastaj koloroj en arkformaj figuroj kaj, kiu emfazas purajn, spektrajn kolorojn. Ĝi vastiĝas el Francio ekde la 1912. V.p:n 6. Vidu: Orfismo as\*.

-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.

**VIDART/O** Kulturo.

Ĉiu el la artoj, kiuj celas la vidatan belon, kaj el kiuj oni tradicie kalkulas kvar: arkitek turo, danco, pikturo kaj skulpturo.

**VIKTORIAVERD/O** Farbo.

Ĝi estas miksaĵo de Guignetverdo kaj Zinko-flavo. An: Victoria green; Fi: Viktorianvihreä. V. p-ojn 6 k 7.

**VINFLAV/A** Kolornuanco.

12½B04. NAPOLOFLAVA-BLANKETA-MEZKLORETA. [Vitis vinifera] An: Wine yellow; Fi: Viininkeltainen; Fr: Jaune vin; Sv: Vingult. V. p-ojn 6 k 7.

**VINGLASA PERSPEKTIV/O NEREGULA** Struktur 0

Notu, kiel forte malaltiĝas la vinglasoj laŭ la malproksimeco, sed malrekule.

Kolornuanco.

**VINRUĜ/A**  
16½D09. KARMINRUĜA-GRIZA- TRE KOLOR-  
LOREGA. [Vitis vinifera] An: Claret red, Wine red;  
Fi: Viininpunainen; Fr: Rouge vin; Gr: Krasis; Sv:  
Vinrött. V. p-ojn 6 k 7.

**VIOL/A** Koloro.

Miksaĵo de ruĝa kaj blua farbo. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 0. Ondolongo -0,000566 mm. 0A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**VIOLBLANK/A** Kolornuanco.

0A02. VIOLA-BLANKA-KOLORETA. An: Violet white; Fi: Violetinvalkoinen; Fr: Blanc violet. V. p-ojn 6 k 7.

**VIOLBLU/A** Koloro.

Hiacintblua. Sur la 20-ona kolorcirklo, 0. viola ... 19. purpurviola, havas la lokon 2. Ondolongo 0,000460 mm. 2A ... Ĝ10. V.p:n 7.

**VIOLBRUN/A** Kolornuanco.

16½G09. KARMINRUĜA-NIGRETA- TRE KOLOR-  
LOREGA. An: Violet brown; Fi: Violetinruskea;  
Fr: Brun violet. V. p-ojn 6 k 7.

**VIOLGRIZ/A** Kolornuanco.

0D01. VIOLA-GRIZA- IOM KOLORETA. An: Violet gray; Fi: Violetinharmaa; Fr: Gris violet. V. p-ojn 6 k 7.

**VIOLNIGR/A** Kolornuanco.

0F09. VIOLA-NIGRAGRIZA- TRE KOLORE-  
GA. An: Violet black; Fi: Violetinmusta; Fr: Noir violet.  
V. p-ojn 6 k 7.

**VIOLRUĜ/A** Kolornuanco.

18A09. PURPURA-BLANKA- TRE KOLOR-  
EGA. An: Violet red; Fi: Violetinpunainen; Fr: Rouge  
violet. V. p-ojn 6 k 7.

**VIR/O MALJUNA** Strukturo.

Atentu la vesterojn. Fragmento el la artaĵo de Adolf Menzel: MALJUNA FRITZ.

**VIRA KRANI/O** Strukturo.

Studu homan kapon ĝis ostoj. Vira kranio estas iomete pli granda ol la virina.

**VIRA PORTRET/O** Strukturo.

Fragmento el la artaĵo de Pablo Picasso: POR-  
TRETETO DE IGOR STRAVINSK.

**VIRA PROFESI/O** Strukturo.

Supozeble: laboristo, komercisto, terkulturisto kaj instruisto, sciencisto aŭ io respektiva.

**VIRA VEST/O PLISA** Strukturo.

Notu, ke la plisoj havas aŭ rektan aŭ oblikvan formon laŭ la movoj de la brako.

**VIRBOVA KAPITEL/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**VIRBOVA KOLON/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**VIRINA FIGUR/O KROKIZA** Strukturo.

Vidu la elastecon de la movoj kun la vestaĵo.

**VIRINA KAP/O SKEMA** Strukturo.

Notu, kiel la streketoj helpas por ĝuste loki la membrojn de la kapo. La bildon oni faris iom post iom maniere.

**VIRINA KRANI/O** Strukturo.

Studu homan kapon ĝis ostoj. Virina kranio estas iomete pli malgranda ol la vira. Notu, ke virina kapo havas pli dikajn harojn ol la vira.

**VIRINA VELUR/O PLISA** Strukturo.

Rimarku, ke la robo intencas iri al la kontraŭa direkto ol la korpo de la kurantino.

**VIRINA VEST/O PLISA** Strukturo.

Notu, ke la piedoj ne etendu el la jupo kiel ain, ĉar la kruoj kaj femuroj havu la ĝustan pozicion. Iuj artistoj desegnas la modelon nuda, kaj pliposte faras la vestaĵon.

**VIRINA VIZAĜ/O** Strukturo.

Vidu: Virina kapo skema st\*.

**VISKOZLINOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas oksigenita linoleo, kaj sekiĝas pli malrapide ol linoleo. En certaj okazoj ĝin eblas aldoni en farbon. Vidu: Standoleo su\* k Viskozoleo su\*.

**VISKOZOLE/O** Suspensiaĵo.

Ĝi estas oksigenita linoleo, kaj sekiĝas pli malrapide ol linoleo. En certaj okazoj ĝin eblas aldoni en farbon. Vidu: Standoleo su\* k Viskozlinoleo su\*.

**VITR/O** Materio.

Travidebla materialo por ekz. glasoj kaj fenestroj.

**VITRAL/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras kunaĵon el diverskoloraj pecoj de vitro, kunigitaj per kupro- aŭ plumbostrioj por formi desegnojn, kaj kiel lumon tralasantajn objektojn. Vidu: Vitropentrarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**VITRART/O** Artfako.

En ĝi oni elfaras objektojn el vitro, kun arta celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO**

Produkto.

**VITROMOZAIK/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras figurojn el diverskoloraj pecoj, ĉu liberformaj ĉu formtrancitaj, de vitro kunmetante per cemento, gluaĵo, mastiko aŭ mortero, por ornamo meblon, muron, pavimon kc. kun artisma celo.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/O** Produkto.

**VITROPENTR/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras kunaĵon el diverskoloraj pecoj de vitro, kunigitaj per kupro- aŭ plumbostrioj por formi desegnojn, kaj kiel lumon tralasantajn objektojn. Vidu: Vitralarto af\* k Vitropentraĵo gotika ti\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**VITROPENTRAĴ/O GOTIKA** Tipo.

Jen ekzemplo, kiel oni utiligis florfigurojn en la epoko kaj tipo. Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**VITROSABL/O** Ilo.

Laborilo por grafikfarado.

**VITROSKULPT/ARTO** Artfako.

En ĝi oni elfaras skulptecajn, artismajn objektojn. Vidu: Vitroskulpturo af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**VITROSKULPT/URO** Artfako.

En ĝi oni elfaras skulptecajn, artismajn objektojn. Vidu: Vitroskulptarto af\*.

**-/ISTO** Praktikanto. **-/ADO** Ago. **-/AĴO** Produkto.

**VOLUT/O HELENA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

**VOLUT/O PERSA** Tipo.

Kp: ma\*, sl\* k te\*.

<b>VOLUTA ORNAMAĴ/O ROKOKA</b>	Tipo.	kiel artista farbmaterialo ekde la 1809.
Kp: ma*, sl* k te*.		-/A Kolornuanco.
<b>VOLUTKUSEN/O HELENA</b>	Tipo.	<b>ZINKOFLAV/O</b> Farbo.
Kp: ma*, sl* k te*.		An: Zinc yellow; Fi: Sinkkikeltainen. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Zinkoflavo fm* k vidu: Ultramarflavo fb*.
<b>VORTIC/ISMO</b>	Artoskolo.	<b>ZINKOGRAF/ARTO</b> Artfako.
Kiu havas temojn el ritmeco de mekanika kulturo. En ĝi ĉiuj objektoj havas sian absolutan karakteron, kiun oni interpretas pere de intensivaj figuroj.		En ĝi oni faras bildon sur ebena surfaco de zinkoplato per grasa kreto aŭ -tuĉo. Post kolorigo oni reproduktas la bildon sur papero kun arta celo. Vidu: Algrafarto af* k Litografarto af*.
-/ISTO Ano. -/AĴO Produkto.		-/ISTO Praktikanto. -/IO Ago. -/O Produkto.
<b>VULPRUĜ/A</b>	Kolornuanco.	<b>ZINKOPLAT/O</b> Ilo.
15D08. ORANĜARUĜA- GRIZA- KOLOREGA. [Canis vulpes, Vulpes vulpes] An: Fox; Fi: Ketunpunainen; Fr: Roux, Rouge renard; Ge: Fuchsröt; Sv: Rävrott. V. p-ojn 6 k 7.		Laborilo por grafikfarado.
<b>ZIGZAGA FRIS/O ROMANIKA</b>	Tipo.	<b>ZINKSULFUR/O</b> Farbmaterialo.
Kp: ma*, sl* k te*.		ZnS. A00. a.k.o.s.v. Eblas miksi kun Ci Fe(x), Ka(x), Kf, Kr, Li, Pr, Ul, Zi, Zs. Fi: Sinkkisulfidi; La aliaj: Metallweiss, Permanentweiss, Schwefelzink, Sulfidweiss, Svavelzink, Täckweiss, Zinksulfidvitt. V. p-ojn 6 k 7.
<b>ZINKOBLANK/O</b>	Farbmaterialo.	<b>ZINKVERD/O</b> Farbmaterialo.
ZnO. 10½A01. 0,0005695 mm. a.l.o.s.v. Norma farbmaterialo. Eblas miksi kun Ci, Fe, Kf, Kr, Kro, Li, Mb, Mv, Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Chinese white, Zinc white; Fi: Sinkkivalkoinen; Fr: Blanc de neige, Blanc de zinc; Ge: Schneeweiss, Zinkweiss; It: Biacca di zinco, Bianco di zinco; Sv: Kinesisk vitt, Zinkvitt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi postulas 20 ... 25% da oleo. Estas iomete malrapide sekiĝema sed tamen bona farbmaterialo. Oni konas ĝin kiel artista farbmaterialo ekde la 1845.		a.l.o.s. Eblas miksi kun Ci(x), Fe(x), Kf(x), Kr(x), Kro, Li(x), Pb, Pm, Pr, Ul(x), Zi, Zs(x). Fi: Sinkkivihreä; La aliaj: Braunsschweigergrün, Viktoriagrönt, Zinckgrün, Zinkgrönt. V. p-ojn 6 k 7. Ĝi ne estas tute bona farbmaterialo.
<b>ZINKOBLANK/O</b>	Farbo.	
La alia ebla nomo: ĈINIBLANKO. akv, ole: ro***n. An: Chinese white, Zinc white; Fi: Kinnanvalkoinen, Sinkkivalkoinen; Fr: Blanc de chine, Blanc de zinc; Ge: Chinesischweiss, Zinkweiss; Hi: Blanco de chine, Blanco de zinc. V. p-ojn 6 k 7. Komparu kun: Zinkoblanko fm*.		
<b>ZINKOFLAV/O</b>	Farbmaterialo.	
ZnCrO <sub>4</sub> . 12¾A09. 0,0005758 mm a.l.o.s.v. Eblas miksi kun Ci, Ka(x), Kf, Kr, Kro, Li, Mb(x), Mv(x), Pb, Pm, Pr, Ul, Zi, Zs. An: Zinc yellow; Fi: Sinkkikeltainen; Fr: Jaune de zinc; Ge: Zinkgelb; Sv: Zinkgult. V. p-ojn 6 k 7. Oni konas ĝin		